

VIRÁGVASÁRNAP ELŐESTJÉN SZOMBATON A KISVECSERNYÉN

Négy előverset veszünk s a következő négy sztihirát énekeljük:

6. hang. Minta: Harmadnapon feltámadtál...

Midőn szenvedésedre érteztél * és számár hátán **ültél**, **Krisztus**, * ártatlan gyermekek ajkáról fogadtad a **diadaléneket**, * te, akit az **angyalok** * háromszors**szent**tel magasztalnak.

Sion, jön **már** királyod, * szelíden és **számárháton**, * hogy **megszabadítson**, * s erejével a Sátánt megrendítse. * Örvendj tehát **és vigadozz**, * és ünne**pelj** pálmaágakkal!

Tapsoljunk, **hívek**, összhangzóan, * vigyünk erény-ágakat **mi** is, * mint a gyermekek, Krisztusnak, * s lengessük neki az Istennek tetsző cselekedetek **kendőjét**, * s fogadjuk be magunkba **őt** titokzatosan!

Vigyük, testvérek, az erények ágait **Krisztus** Istennek, * aki emberségével **önként** jön, * hogy **értünk** szenvedjen * és istensége **erejével** * mindnyájunknak szenvedélymentes életet adjon!

Dicsőség... most és... ugyanarra a dallamra

Akit mint istent, a kerubok vállukon hordoznak, * az most számár hátán ül * s értünk önként **leületésre** megy. * Jöjjetek, magasztaljuk őt **buzgó** szívvel, * pálmaágak lengetésével!

Előverses sztihirák

2. hang. Minta: Efráta háza...

Tündökölj, **új Sion!** * Énekelj, s lengess **pálmát** ' a gyermekekkel! * Íme, **a te** Királyod, * **kínszenvedésre** jön *' hogy **szabadulást hozzon**.

Elővers: Kisdedek és csecsemők szájával hirdetem dicséretedet.

Ör'vendjete **a** ' **prófétákkal** * **Ádám és Éva**, * mert a ti **megújítástokra** *' szenvedésre **közeledik az Úr!**

Elővers: Uram, mi Urunk, mely csodálatos a te **neved az egész földön!**

Ki az égben ' **az Atyával** * **és a** ' **Szentlélekkel** * angyalok **énekét** fogadja, * lent a földön **szegény idegenként** *' gyermekek dicséretét **kapja**.

Dicsőség... most és... ugyanarra a dallamra

É'nekemmel * **zengem** ' **a te** főséges * és rettentő üdv gondozásodat, Uram, * és hozsannát **zengek** néked, *' mert az én üdvözitésemre **jössz, ó áldott!**

Most bocsásd el, Uram... a szokásos renddel

Tropár 1. hang

Az általános **feltámadást** * kínszenvedésed előtt **bebizonyítva** * Lázárt támasztottad föl halottaiból, **Krisztus Istenünk**. * Azért mi is, mint ama

gyermek, * kik a győzelem jelképét hozták eléd, * néked, mint a halál legyőzőjének kiáltjuk: * Hozsanna a magasságban, *' áldott, aki az Úr nevében jő!

4. hang

Veled temetkezvén el a keresztségben, Krisztus Istenünk, * a halhatatlan életre is * méltókká lettünk a te feltámadásod által; * miért is örömmel kiáltjuk: * Hozsanna a magasságban, *' áldott, aki az Úr nevében jő!

Elbocsátó.

Utána asztalhoz ülünk.

VIRÁGVASÁRNAP ELŐESTJÉN A NAGY ALKONYATI ZSOLOZSMÁN

A bevezető zoltár után a szokott kathizma: **Boldog ember... végig**

Uram, tehozzád... után

Tíz előverset veszünk s a következő öt saját dallamú énekverset énekeljük, mindegyiket kétszer, **6. hang.**

Ma a Szentlélek kegyelme gyűjtött minket egybe, * és mindnyájan fölvevén a te keresztedet, mondjuk: * Áldott, aki az Úr nevében jő. *' Hozsanna magasságban!

Kinek trónja az ég és lába számolya a föld, * az Atyaisten Igéje és vele együtt örökkévaló Fia, * az oktalan számárvemhére alázkodott le * Betániába érkezve, * mikor is a zsidó gyermekek faágakat tartva kezükben, * hangosan így magasztalták őt: *' Hozsanna a magasságban, áldott, aki jő, Izrael királya!

Jertek, kiáltuk ma mi is, új Izrael, * a pogány nemzetekből alakult egyház, * Zakariás prófétával együtt: * Igen vigadj, Sion leánya! * Hirdesd ezt, Jeruzsálem leánya: * hogy a te királyod jön hozzád, * szelíden és szabadulást hozva, * számárháton ülve, * az igavonó állat vemhén; * ünnepelj a kezükben gallyat tartó gyermekkel, * így magasztalva az Urat: * Hozsanna a magasságban! *' Áldott, aki jő: az Izrael királya.

Drága föltámadásodat akartad nekünk előjelezni, * parancsoddal negyednapos sírjából föltámasztottad, Jóságos, * már oszlásnak indult barátodat, Lázárt; * aztán felültél a számár vemhére * mintegy harci szekeret jelképezve ezzel, * mert a pogány népeket meghódolásra készteted. * Azért a szeretett Izrael dicséretet zeng neked * a csecsemők és ártatlan gyermekek ajka által, * látván, Krisztus, hat nappal húsvét előtt *' a szent városba való bevonulásodat.

Húsvét előtt hat nappal * eljőve Jézus Betániába * és tanítványai ezzel járultak hozzá: * Uram, hol akarod, hogy elkészítsük neked a pászka-ételt? * Ő pedig így küldte el őket: * Menjetek a szemközti városba * és ott találkoztok egy vizeskorsót

vivő férfival. * Őt kövessétek, * a ház gazdájának pedig ezt mondjátok: * A Mester üzeni: * Nálad fogom megtartani *' tanítványaimmal a pászka húsvéti ünnepét.

Dicsőség...

Ma a Szentlélek kegyelme... (lásd fönt).

Most és... ugyanaz

Körmenet.

Enyhe világossága...

Prokimen.

Az Úr országol, * ékességbe öltözött.

Olvasmányok

Teremtés könyvének olvasása (49,1-2. 8-12)

Jákob magához hívatta fiait, és ezt mondta nekik: Gyűljetek egybe, hadd mondjam el nektek, hogy mi történik majd veletek az utolsó napokban! Gyűljetek egybe, és hallgassatok meg, Jákob fiai! Halljad, Izrael, hallgassatok atyátokra!

Júda, téged magasztaljanak testvéreid! Kezed az ellenséged vállán lesz, s leborulnak majd előtted atyád fiai. Ifjú oroszlán vagy, fiam, Júda, s egy sarjadékból emelkedtél fel. Leheveredve elaludtál, mint egy oroszlán, s mint annak kölyke. Ugyan ki kelti fel őt? Nem lesz híja Júdából származó fejedelemnek, sem vezérnek az ő ivadékai közül, míg el nem jön az, aki még hátra van: ő az, akire a népek várnak. Szőlőtőhöz köti szamárcsikáját, és venyigéhez a szamárkancának vehét. Borban mossa meg ruháját, és a szőlő vérében a köntösét. Szeme örömtelibb a bornál, és fogai fehérebbek, mint a tej.

Szofonias próféta jóvendölésének olvasása (3,14-19)

Így szól az Úr: Örvendj, Sion leánya, hirdesd ezt, Jeruzsálem leánya! Örülj és vigadj tisztá szívből, Jeruzsálem leánya, mert az Úr eltörölte vétkeidet, és megváltott téged ellenségeid kezéből! Izrael királya, az Úr, már körödben van, s nem látsz már többé bajokat. Abban az időben majd így szól az Úr Jeruzsálemhez: „Bízzál, Sion, ne lankadjon a kezed! Az Úr, a te Istened benned van, a Hatalmas megszabadít téged! Örömet hoz rád, és megújít szeretetében, s örvendezik benned gyönyörűséggel. A meggyötörteket egybegyűjtöm. Jaj, kicsoda szenvedett miatta gyalázatot?” Íme, én cselekszem benned és érted abban az időben – mondja az Úr –, és megmentem az elnyomottat és a kitalizottat befogadom és büszkévé és híresekké teszem őket az egész földön.

Zakariás próféta jóvendölésének olvasása (9,9-15)

Így szól az Úr: Örvendj nagyon, Sion leánya, hirdesd, Jeruzsálem leánya: íme bevonul hozzád a te királyod! Igazságos ő és megszabadít; szelid és szamárháton ül, fiatal szamárvemhén. Kipusztítja a harci szekereket Efraimból, s a lovakat Jeruzsálemből, s megszűnik a harci íj. Bőség és béke lesz a nemzetek között; és ő uralkodik tengertől tengerig, és a folyóktól a föld határáig. Te a szövetség vére által szabadon bocsátottad foglyaidat a víztelen gödörből. Maradjatok a várakban, reménység foglyai, és egy ott töltött napért is kétszer annyit adok vissza neked! Mert íjként feszítettem ki magamnak Júdát, és reá helyeztem Efraímot: és elindítom fiadat, Sion, a görögök fiai ellen, és megragadlak, mint a hősök kardját. Az Úr megjelenik majd fölöttük, és nyila kirepül, mint a villám; az Úr, az Isten megfújja a harsonát, és kivonul fenyegető haragjával. A mindenható Úr oltalmazza meg majd őket.

Litiai sztihirák

1. hang, bolgár dallam

A Szentlélek, ki megtanította az apostolokat * idegen nyelveken beszélni, * ugyanó parancsolja az ártatlan zsidó gyermekeknek is, * hogy örömmel kiáltsák: * Hozsanna a magasságban, *' áldott, aki jó: Izrael Királya!

Az Atyának örökkévaló Fia és Igéje, * aki vele együtt kezdet nélküli, az oktalan állat vehén ülve * eljött ma Jeruzsálem városba * és akire a kerubok félelemből nem mernek fölnézni, * azt a gyermekek dicsóítik palmaágakkal * és a kezükben gallyakat tartva titkosan zengik: * Hozsanna a magasságban *' annak, ki eljött, hogy a tévelytől megszabadítsa az egész emberi nemet!

A húsvét ünnepe előtt hat nappal, * a te szavad, Uram, * hallatszott az alvilág mélyében, * mialatt Lázárt is feltámasztottad negyednapos holtából, * a zsidó gyermekek pedig felkiáltottak: * Hozsanna mi Istenünk, *' dicsőség néked!

2. hang, bolgár dallam

Bevonultál, Urunk, a szent városba, * a szamár vehén ülve. * Sietve mentél szenvedésre, * hogy beteljesítsd a törvényt és a prófétákat. * A zsidó gyermekek pedig * feltámadásod diadalát előre jelezték, * virágos gallyakkal és palmaágakkal mentek eléd, mondván: * Áldott vagy te, Üdvözítőnk, *' könyörülj rajtunk!

Dicsőség néked, krisztus, * ki a magasságban a trónon ülsz, most pedig a tiszteletreméltó kereszt vár rád. * Azért vigad Sion leánya, és örvendeznek a föld nemzetei. * Ágakat lengetnek a gyermekek, * s ruháikat a tanítványok, * és az egész világ megtanulja, hogy zengje neked: *' Áldott vagy, Üdvözítőnk, könyörülj rajtunk!

Dicsőség... most és... 3. hang

Hat nappal húsvét előtt * eljött Betániába Jézus, * hogy előhívja a negyedik napja halott Lázárt, * s hogy meghirdesse a feltámadást. * Eléje mentek az asszonyok, * Márta és Mária, Lázár nővérei, * kik ezt mondták neki: * Uram, ha itt lettél volna, * a bátyánk nem halt volna meg. * Ő pedig így felelt nekik: * Nem megmondtam-e néktek, * aki bennem hisz, még ha meghal is, élni fog. * Mutassátok meg nékem, hová tették őt! * És a mindenség Teremtője kiáltott: *' Lázár, jöjj ki!

A szokásos könyörgések az előcsarnokban.

Előverses sztihirák

8. hang

Örvendj és vigadozz, Sion városa, * ujjongj és gyönyörködj, Istennek egyháza, * mert, íme, királyod jött meg igazságban, * szamár vehén ülve, * és a gyermekek így dicsérik őt: * Hozsanna a magasságban, * áldott vagy te, nagyirgalmú, *' könyörülj rajtunk!

Elővers: Kisdedek és csecsemők szájával hirdetem dicséretedet.

Ma eljött az Üdvözítő Jeruzsálem városába, * hogy beteljesedjék az Írás, * s mindenki ágakat vett kezebe * és a ruhákat leterítették eléje, * tudva, hogy ő a mi

VIRÁGVASÁRNAP ELŐTTI SZOMBAT

Istenünk, * kinek a kerubok szüntelenül éneklik: * Hozsanna a magasságban! *
Áldott vagy te, nagyirgalmú, *' könyörülj rajtunk!

Elővers: Uram, mi Urunk, mily csodálatos a te neved az egész földön!

Téged, kit a kerubok hordoznak, * és szeráfok magasztalnak, Jóságos, * miután Dávid példájára számárvemhére ültél, * a gyermekek Istennek kijáró énekléssel fogadtak, * ám a törvényszegők káromoltak, * és a számárháton ülés azt jelképezte, * hogy a pogányok hitetlenségükből feltartóztathatlanul hitre térnek. *
Dicsőség neked, Krisztus, *' egyetlen irgalmas és emberszerető!

Dicsőség... 6. hang

Ma a Szentlélek kegyelme gyűjtött minket egybe, * és mindnyájan fölvevén a te keresztedet, mondjuk: * Áldott, aki az Úr nevében jó. *' Hozsanna a magasságban!

Most és...

Ma a Szentlélek kegyelme gyűjtött minket egybe...

Most bocsátod el...

Háromszorszent.

Tropár 1. hang

Az általános feltámadást * kinszenvedésed előtt bebizonyítva, * Lázárt támasztottad föl halottaiból, Krisztus Istenünk. * Azért mi is, mint ama gyermekek, * a győzelem jelvényét viselve * néked, mint a halál legyőzőjének kiáltjuk: * Hozsanna a magasságban! *' Áldott, aki az Úr nevében jó!

Tropár 4. hang

Veled temetkezővén el a kereszttségben, Krisztus Istenünk, * a halhatatlan életre is * méltókká lettünk a te feltáadásod által; * miért is örömmel kiáltjuk: * Hozsanna a magasságban, *' áldott, aki az Úr nevében jó!

VIRÁGVASÁRNAP REGGEL

Isten az Úr... után a főntebb látható vecserneyi tropárok.

Az első zsolnárcsoport után a következő kathizmák.

4. hang. Minta: Elcsodálkozott József ...

Megtisztult lélekkel, * és lelkileg pálmaágakkal, * mint ama gyermekek, * mi is dicsérjük híven Krisztust, * fennhangon kiáltva Uralkodónknak: * Áldott vagy, Üdvözítő, ki eljöttél e világra, * hogy megváltsd Ádámot az ősi átoktól, * lelkileg magad lévén az új Ádám. * Ó, emberszerető, *' dicsőség neked, ki mindent javunkra vittél végbe!

Másik kathizma, 4. hang. Minta: Megjelentél... [= Kijelentéd magadat...]

Ki a negyednapos Lázárt sírjából feltámasztottad, * mindenkit megtanítottál, * hogy kezében pálmaágat tartva, kiáltsa neked: *' Áldott, aki az Úr nevében jó!

A második zsolnárcsoport után másik kathizma.

4. hang. Minta: Elcsodálkozott József...

Barátodat titokzatosan megsiratod, Krisztus, * és a holtan fekvő Lázárt fölkelte a halálból. * Mindebben emberszerető módon együttérzést tanúsítottál, * amikor pedig a gyermeksereg megérkezéséről értesült, * palmaágakkal kezükben vonultak ma ki, * a hozsannát kiáltva neked: * Áldott vagy te, aki eljöttél, *' hogy a világot üdvözítsd!

Másik kathizma, 1. hang. Minta: Habár sírod köve...

Dicsőítést zengjétek összhangzólag, népek és nemzetek, * mert most számár vemhére ül az angyalok királya * és hatalommal jön, hogy a kereszten legyőzze az ellenséget. * Azért a palmaágakat lengető gyermekek ezt éneklik: * Dicsőség a bevonuló győztesnek, * dicsőség neked, üdvözítő Krisztus! *' Dicsőség neked, egyetlen áldott Istenünk!

Sokirgalmú ének

Kathizma 8. hang. Minta: Megértvén a titokteljes...

Aki kerubok fölött, királyi trónon ül, * érettünk a számár vemhére is felült, * és ma önként vállalt kinszenvedésére érkezve * hallgatja a gyermekek hozsanna kiáltását * és a tömegben állók fohászadását: * Dávid fia, siess, hogy üdvösségre vezess * azokat, akiket alkottál, áldott Jézusunk, * mert te éppen emiatt jöttél, *' hogy megismerjük a te dicsőségedet.

Dicsőség... most és... ugyanaz

Ezután olvasható fel a Szent János evangéliumához írt 55. és 56. oktatás.

Prokimen 4. hang

Kisdedek és csecsemők szája által * vitted végbe dicséretedet.

Elővers: Uram, mi Urunk, mily csodálatos a te neved az egész földön!

Minden lélek...

Szent Máté evangéliumának olvasása

Abban az időben, midőn Jézus Jeruzsálemhez közeledett...

Látván Krisztus...-t nem mondjuk, hanem mindjárt az 50. zsoltárt kezdjük.

Dicsőség... 2. hang, bolgár dallam

Ma vonul be Krisztus betániába, * számár vemhén ülve, * és feloldozza a nemzetek gonosz *' rég elvetemült balgaságát.

Most és... ugyanaz

Elővers 6. hang: Könyörülj rajtam Isten...

Ma a Szentlélek kegyelme gyűjtött minket egybe, * és mindnyájan felvevén a te keresztedet, mondjuk: * Áldott, aki az Úr nevében jó. *' Hozsanna a magasságban!

Az evangéliumcsokolás során az előjáró szétosztja az ágakat (illetve a barkát). Utána a kánont éneklik. Az irmoszt két versre, a tropárokat 4-re, vagy 6-ra, ha kettő van. Katavászia maga az irmosz, melyet mindkét kar énekel.

KÁNON

Akrosztihonjának magyar értelme: Hozsanna, Krisztus, áldott Isten!

I. ÓDA4. hang

A mélység kiszáradt vízforrásai előtűntek, * és feltárult a háborgó tengerfenék, * mert kézintéssel, Uram, * te parancsoltál neki, * és választott népedet megmentetted, * mely győzelmi éneket énekel néked.

Ártatlan gyermekek és csecsemők ajkáról készítetted elő szolgálid dicséretét, azért, mert legyőzted az ellenséget, a kereszt elszenvetésével helyrehoztad Ádám hajdani bukását, és a fa által feltámasztottad őt, ki győzelmi éneket énekel néked.

A te dicsőítésedet zengi a szentek egyháza, Krisztus, ki a Sionon laksz. Uram, Izrael benned magasztalja örvendezve a Teremtőt, sőt még a hegyek, a köszívű népek jelképei is ujjongtak színed előtt, győzelmi éneket énekelve néked.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

III. ÓDA

Kemény sziklából fakasztott vizet ivott, * parancsod szerint, Izrael népe; * de a szikla és az élet te vagy, Krisztus, * akin szilárdan nyugszik az egyház, * mely így kiált néked: * Hozsanna, áldott vagy te, ki eljössz!

A remegő alvilág a te parancsodra elbocsátotta rengeteg halottja közül a negyedik napja halott Lázárt, mert a feltámadás és az élet te vagy, Krisztus, akin szilárdan nyugszik az egyház, mely így kiált néked: Hozsanna, áldott vagy te, aki eljössz!

Énekeljétek, népek, Istennek tetsző módon Sionon, s mondjátok imádságot Krisztusnak Jeruzsálemben, mert hatalommal teljes és dicső uralommal érkezik ő, akin szilárdan nyugszik az egyház, mely így kiált néked: Hozsanna, áldott vagy te, aki eljössz!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Ipákoj 6. hang

Előbb faágakkal üdvözölték, * aztán pedig keresztfával fogadták Krisztus Istent a hálátlan zsidók. Mi azonban állandóan szilárd hittel jótévőként dicsőítjük őt, s mindenkor így kiáltunk hozzá: Áldott vagy te, aki eljössz, hogy Ádámot újra életre hívd!

IV. ÓDA

Amint hajdan a próféta mondta * a megárnýékolt hegyből, * a szeplőtelen Szűztől született Krisztusban, * nyilvánvalóan a mi Istenünk jó késlekedés nélkül hozzánk. * Ezért mindnyájan hangoztassuk: * Dicsőség a te hatalmadnak, Uram!

Hatalmas öröm fakadjon a kegyelemtől a hegyeken és minden halmon! Az erdő minden fája vigadozzon! Magasztaljátok Krisztust ti is, minden nemzet, s őt dicsőítve ezt énekeljétek: Dicsőség a te hatalmadnak, Uram!

VIRÁGVASÁRNAP

Jön az örökkévalóság királya, az erőbe öltözött Úr! Az ő szépségének és dicsőségének ékességéhez semmi sem hasonlítható Sionban. Ezért mindnyájan hangoztassuk: Dicsőség a te hatalmadnak, Uram!

Megjött az Úr, aki kimérte az eget, és tenyerén tartja a földet. Siont választotta lakhelyéül, és uralkodik a választott népen, amely hittel hangoztatja: Dicsőség a te hatalmadnak, Uram!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

V. ÓDA

Menj fel a Sion hegyére, * ki örömhírt hozol neki, * és Jeruzsálemnek hirdesd, * erősen hallatva szavadat: * Dicsőséges dolgok mondattak felőled, Isten városa, * Izrael békessége * és a nemzetek üdvössége!

Isten, ki a magasságban a kerubok felett trónol, és letekint az alázatosakra, eljön hatalommal teljes dicsőségében, és a mindenség megtelik majd az ő szent dicséretével: Izrael békessége és a nemzetek üdvössége!

Isten szent hegye, Sion, és te, Jeruzsálem, nézz körül, és lásd, hogyan gyülekeznek benned fiaid! Messziről jönnek, hogy imádják királyodat, aki Izrael békessége és a nemzetek üdvössége.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

VI. ÓDA

Ujjongva kiáltottak fel * az igazak lelkei: * Most kap új szövetséget a világ, * hogy az isteni vérről való meghintés által * a nép újjászülessen!

Fogadd, Izrael, Isten királyi uralmát, és aki sötétségben járt, hadd lásson végre nagy világosságot, hogy az isteni vérről való meghintés által a nép újjászülessen!

Rázd le magadról, Sion, feloldott bilincsedet, szállj ki a tudatlanság száraz verméből, hogy az isteni vérről való meghintés által a nép újjászülessen!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Konták 6. hang

Ki az égben királyi széken, * a földön pedig számár vehén hordoztattál, **Krisztus** Isten, * angyalok dicséretét és a gyermekek hódolatát fogadtad, * kik énekelve kiálták néked: * Áldott vagy **te**, ki eljössz, *' hogy Ádámot újra életre hívd!

Ikosz:

Miután az alvilágot megköztöted, halhatatlan Krisztus, és a halált holtá tetted, a világot pedig föltámasztottad, a pálmaágakat tartó gyermekek győztesként magasztalnak téged, és ma ezt zengik neked: Hozsanna Dávid fiának, mert nem ölnek már meg egyetlen csecsemőt sem Mária gyermekéért, sőt egyedül téged feszítenek keresztre minden gyermekért és felnőttért. Nem bánt bennünket többé a

kard, mert már a te oldaladat szúrta át a lándzsa. Ezért örvendezve mondjuk: Áldott vagy te, ki eljössz, hogy Ádámot újra életre hívd!

Szinaxáron

Virágvasárnap Urunk Jézus Krisztusnak Jeruzsálembé való fényes és dicsőséges bevonulását ünnepeljük.

*Ki szavával alkotta a földet, földi számaron ül,
s keresi az embereket, hogy feloldozza őket az esztelenségtől.*

Lázárnak halottaiból való föltámasztása után azok közül, akik őt látták, sokan hittek Krisztusban. Így megerősödött a zsidók zsinagógájának ítélete is, hogy Krisztust is és Lázárt is halálra kell juttatni. Jézus ekkor elvonul előlük, s így teret ad a gonoszoknak. A zsidók pedig arra törekedtek, hogy húsvét ünnepére öljék meg őt. Miután pedig már többször is alkalom nyílt volna a menekülésre, Jézus hat nappal húsvét előtt Betániába jött, ahol Lázár meghalt. Ott az étkezésen vele együtt evett Lázár is. Testvére, Mária pedig drága kenetet öntött Krisztus lábára. Másnap aztán elküldte tanítványait, hogy hozzák el neki a szamarat és a vemhét, így aztán akinek királyi trónja az ég, az számarháton vonult be Jeruzsálembé. A zsidó gyerekek leterítették elé ruháikat, és pálmaágakat szórtak eléje. Mások pedig ezeket kezükben lengetve kiáltottak: „Hozsanna, Dávid fia! Áldott, aki az Úr nevében jő, Izrael királya!” Ez azért történt így, mert nyelvüket a legszentebb Lélek indította Krisztus dicséretére és magasztalására. Az ágak lengetésével az ő halál fölötti győzelmét nyilvánították ki. (A zsidók a zsenge ágakat hívták barkáknak.) Akkoriban ugyanis még szokásban volt az, hogy a harcokból vagy háborúkból győztesen hazatérőket ilyen ágakat lengetve diadalmenetben hordozták körül. A számar a jövendölés értelmében bennünket jelképezett, akik a pogány nemzetekből származtunk. Mert amikor Krisztus felült rá, akkor győztesnek és a föld diadalmas királyának nevezték. Erről az ünnepről mondta hajdan Zakariás próféta: „Örvendj nagyon, Sion leánya, mert bevonul hozzád királyod szelíden, és számarháton ül, fiatal számarvemhén.” Dávid maga is így szólt a gyermekekről: „Kisdedek és csecsemők szájával hirdetem dicséretedet.” Miután pedig Krisztus bevonult a városba, az evangélium szerint mozgásba jött egész Jeruzsálem, és a főpapok felizgatták a tömeget, mert már meg akarták őt öletni. Ő azonban még rejtekben maradt, és amikor megjelent, példabeszédekben szólt hozzájuk.

Krisztus Istenünk, a te kimondhatatlan jóindulatoddal tégy bennünket értelmetlen szenvedélyeink legyőzőivé, és méltass minket arra, hogy megláthassuk a halál fölött aratott ragyogó győzelmedet, aztán pedig fényes és életadó feltámadásodat, és könyörülj rajtunk!

VII. ÓDA

Ki az Ábrahámtól származó ifjakat a tűzből kiszabadítád, * és elpusztítottad a káldeusokat, * kik az igazak ellen gonosz cselt szőttek, * áldott vagy te, Urunk, * atyáinknak dicsőített Istene!

A nép térdre borulva a tanítványokkal együtt ujjongott, és pálmaágakat lengetve hangoztatta: Hozsanna neked, Dávid fia! Áldott vagy te, Urunk, atyáinknak dicsőített Istene!

Ártatlan gyermekek sokasága – köztük meg a csecsemők is – Istenhez illő módon magasztal téged, Izraelnek és angyaloknak királya. Áldott vagy te, Urunk, atyáinknak dicsőített Istene!

Pálmaágakkal éljenzett téged, Krisztus, a tömeg: Áldott, aki jön, az örökkévalóság Királya!”, és ezt hangoztatta neked: Áldott vagy te, Urunk, atyáinknak dicsőített Istene!
Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

VIII. ÓDA

Örvendezz, Jeruzsálem, * Sion kedvelői, ünnepeljete, * mert megjött a seregek örökké uralkodó Ura. * Az ő színe előtt áldással és hódolattal teljék meg a föld és kiáltja: * Áldjátok az Urat, * az Úrnak minden művei!

Fiatal számaron ülve, Sion, megjelenik benned a te királyod, Krisztus; hogy lerombolja a bálványimádás esztelen tévelygését, s feltartóztassa az összes nemzet gátlástalan ösztön-áradatát, és megtanítsa az éneke: Áldjátok az Urat, az Úrnak minden művei!

Nagyon örülj, Sion! Krisztus, a te Istened elkezdte mindörökké tartó uralmát. Óróla írták, hogy szelíd és megszabadít. A mi igazságos szabadítónk jött el számarháton, hogy letiporja az ellenség gögös lovagságát, és mi ezt hangoztatjuk: Áldjátok az Urat, az Úrnak minden művei!

Nincs már isteni szentélye az engedetlen, törvényszegő tanácsnak, mert Isten imadásának házáat latrok barlangjává tette, a Megváltót szívéből kivetette, mi pedig ezt kiáltjuk nekik: Áldjátok az Urat, az Úrnak minden művei!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

IX. ÓDA

Isten az Úr és megjelent nekünk, * rendeztetek ünnepélyt, * és jertek, magasztaljuk Krisztust, * pálmaágakat lengetve énekeljük: * Áldott, ki a mi üdvözítő Urunk nevében jó!

Pogányok, miért háborogtatok? Írástudók és papok, miért terveztetek haszontalan dolgokat, midőn arról beszélgettetek: Vajon ki az, akinek a gyermekek gallyakat és pálmaágakat lengetve zengik: „Áldott, aki a mi üdvözítő Urunk nevében jó”?

Ő az Isten, akihez senki nem hasonlítható. Minden igazság útját feltárta és megmutatta a szeretett Izraelnek, majd pedig az emberek közt élve nyilvánosan megjelent előttük: „Áldott, aki a mi üdvözítő Urunk nevében jó!”

Miért akadályozzák ennyi botránykövel utunkat a lázadók? Lábaitok az Uralkodó véérének ontására törekszenek, de ő mindenestre föltámad, hogy üdvözítse mindazokat, akik hangoztatják: „Áldott, aki a mi üdvözítő Urunk nevében jó!”

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Fényének

Szent az Úr, a mi Istenünk...

Háromszor, a Nyolchangú Énektár soros dallamán. Mást nem mondunk.

Dicséreti szthirák

Hat előverset veszünk s a következő saját dallamú énekverseket énekeljük, az első kettőt megismételjük.

Idiomelon saját dallamú énekek 4. hang

A népsokaság a te utadon terítette le **ruháit**, Uram, * mások pedig faágakat metszettek * és azokat **hordozták**, * az előtted menők és mögötted jövők ezt **hangoztatták**: * Hozsanna **Dávid** fiának, * áldott vagy, aki **eljöttél** *' és újra **eljössz majd** az **Úr nevében!**

Midőn a szent városba készültél **bemenni**, Uram, * a nép faágakat **hordozott** kezében, * s néked zengett dicshimnusz, mindenség **uralkodója** * midőn pedig azt látták, hogy a szamár **vevhén** ülsz, * úgy tekintettek, mintha **kerubokon** ülnél, * ezért így **kiáltottak**: * Hozsanna a **magasságban**. * Áldott vagy, **ki** most érkezel, *' és újra **eljössz** az **Úr nevében!**

Vonuljatok **ki**, nemzetek, * jertek ki, népek és lássátok ma a **mennyei Királyt**, * ki egyszerű **szamár** vevhén, * mint magas trónon Jeruzsálemben **vonul** be! * Júdea hitetlen és **parázna** nemzedéke, * **jöjj** és lásd meg azt, kit Izajás érettünk testben közénk **jönni** látott, * s hogyan jegyzi el **magának** * a **tisztaságos** új Sion, * elvetvén az elítélt **gyülekezetet**: * s hogyan gyűltek egybe az enyészhetetlenség **menyegzőjére** * az ártatlan **tiszta** gyermekek, * **dicsőítést** **hangoztatván** neki. * Kikkel mi is együtt énekelve az angyali dicsőítő **éneket** mondjuk: * Hozsanna a magasságban *' annak, ki **végtelen irgalmú!**

Önként vállalt **szenvedéseid** előtt * az általános feltámadásról mindenkit **előre** meggyőzve, * a négy napja halott Lázárt támasztottad **fel**, Krisztus, * isteni hatalmaddal **Betániában**. * A vakoknak **pedig** mint fényhozó, * a látást adtad meg, **Üdvözítőm**, * a szent városba pedig tanítványaid kíséretében * a szamár vevhén **ülve** vonultál be, * hogy mint akit kerubok **hordoznak** * a próféták **jövendöléseit** **vidd** végbe! * A zsidó gyermekek palma- és faágakkal **vonultak** ki eléd. * Azért mi is olajágakat és barkát **hordozva** * hálásan **kiáltjuk** neked: * Hozsanna a magasságban! *' Áldott, aki **az** **Úr nevében** **jó!**

Dicsőség... most és... 6. hang

Hat nappal **Húsvét** előtt * **eljöve** Jézus **Betániába**, * és tanítványai hozzá **járultak**, mondván: * Uram, hol akarod, hogy elkészítsük a **pászka-ételt**? * Ő pedig így **küldte** el **őket**: * Menjete a **szemközti** városba, * és ott találkoztok egy vizeskorsót vivő **férfival**. * Őt **kövessétek**, * és a ház **gazdájának** **ezt** mondjátok: * A Mester **üzeni**: * Nálad fogom **megtartani** *' tanítványaimmal **a** **Pászka ünnepe**t.

Nagy dicsőítés.

Elbocsátó.

Könyörgés és oktatás.

A VIRÁGVASÁRNAPI SZENT LITURGIÁN

A következő antifonákat énekeljük:

I. antifóna (2. hang)

Szeretem, mert az Úr meghallgatta könyörgésem szavát.

Az Istenszülő imái által, Üdvöztönk, üdvözíts minket!

Körülvettek engem a halál gyötrelmei, az alvilág veszedelmei elértek engem.

Az Istenszülő imái által...

Szorogtatást és fájdalmat találtam, és az Úr nevét segítségül hívtam.

Az Istenszülő imái által...

Kedves leszek az Úr előtt az élők földjén.

Az Istenszülő imái által...

Dicsőség... most és...

Az Istenszülő imái által...

II. antifóna (2. hang)

Hittem, ezért szóltam, pedig nagyon megalázott lettem.

Üdvözíts minket, Isten Fia, ki a szamár vemhére felültél, énekelünk néked:
Alleluja, alleluja, alleluja.

Mit adjak vissza az Úrnak mindazért, amit nekem adott?

Üdvözíts minket...

Az üdvösség kelyhét veszem, és az Úr nevét segítségül hívom.

Üdvözíts minket...

Amit megfogadtam az Úrnak, teljesítem egész népének jelenlétében.

Üdvözíts minket...

Dicsőség... most és...

Istennek egyszülött Fia...

III. antifóna (1. hang)

Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökkévaló az ő irgalmassága!

Az általános feltámadást...

Mondja most Izrael háza, mert jó, mert örökkévaló az ő irgalmassága!

Az általános feltámadást...

Mondja most Áron háza, mert jó, mert örökkévaló az ő irgalmassága!

Az általános feltámadást...

VIRÁGVASÁRNAP

Mondják most, kik félik az Urat, mert jó, mert örökkévaló...

Az általános feltámadást...

Bemeneti vers

Áldott, ki az Úr nevé**ben** jó. * Isten az Úr, és megjelent **nekünk**.

Üdvözíts minket, Isten Fia...

Utána tropár

Az általános feltámadást...

Dicsőség...

Veled temetkeztem el...

Most és... konták

Ki az égben királyi széken...

Háromszorszent.

Prokimen 4. hang

Áldott, * aki **az** Úr nevében **jó!**

Elővers: Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert irgalma örökkévaló!

Szent Pál apostol Filippiekhez írt levelének olvasása (4,4-9)

Testvéreim! Örüljete az Úrban mindenkor! Újra csak azt mondom, örüljete! Jóságotokat hadd ismerje mindenki! Az Úr közel van. Ne aggódjatek semmiért, hanem kéréséteket minden imádságban és könyörgésben hálaadással terjesszéte Isten elé! Akkor Isten békessége, amely minden értelmet meghalad, megőrzi szíveteket és elméteket Krisztus Jézusban. Egyébként pedig, testvérek, arra irányuljanak gondolataitok, ami igaz, ami tisztességes, ami becsületes, ami tiszta, ami szeretőre– és dicséretre méltó, ami erényes és magasztos! Amit tőlem tanultatok és elfogadtatok, hallottatok és láttatok, azt tegyéte, és veletek lesz a békesség Istene!

Alleluja... 1. hang

Elővers: Énekeljete az Úrnak új éneket!

Elővers: A föld minden határa látja a mi Istenünk szabadítását.

Evangélium

Szent János evangéliumának olvasása

Hat nappal húsvét előtt...

Áldozási vers

Áldott, aki az Úr nevében jó! Alleluja.

Az asztalnál fölmentés van hal fogyasztására.

VIRÁGVASÁRNAP ESTE

Uram, tehozzád... után

Hat előverset veszünk s a következő saját dallamú énekverseket énekeljük, melyeket szombaton az előversekre énekelünk. Mindegyiket kétszer vesszük 8. hang.

Örvendj és vigadozz, Sion városa, * ujjongj és gyönyörködj, Istennek egyháza, * mert, íme, királyod jött meg igazságban, * számár vemhén ülve, * és a gyermekek így dicsérik őt: * Hozsanna a magasságban, * áldott vagy te, nagyirgalmú, *' könyörülj rajtunk!

Ma eljött az Üdvözítő Jeruzsálem városába, * hogy beteljesedjék az Írás, * s mindenki ágakat vett kezébe, * és a ruhákat leterítették eléje, * tudva, hogy ő a mi Istenünk, * kinek a kerubok szüntelenül éneklük: * Hozsanna a magasságban! * Áldott vagy te, nagyirgalmú, *' könyörülj rajtunk!

Téged, kit a kerubok hordoznak, * és szeráfok magasztalnak, Jóságos, * miután Dávid példájára számárvemhére ültél, * a gyermekek Istennek kijáró énekléssel fogadtak, * ám a törvényszegők káromoltak, * és a számárháton ülés azt jelképezte, * hogy a pogányok hitelenségükből feltartóztathatlanul hitre térnek. * Dicsőség neked, Krisztus, *' egyetlen irgalmas és emberszerető!

Dicsőség...

Örvendj és vigadozz, Sion városa, * ujjongj és gyönyörködj, Istennek egyháza, * mert, íme, királyod jött meg igazságban, * számár vemhén ülve, * és a gyermekek így dicsérik őt: * Hozsanna a magasságban, * áldott vagy te, nagyirgalmú, *' könyörülj rajtunk!

Most és...

Téged, kit a kerubok hordoznak, * és szeráfok magasztalnak, Jóságos, * miután Dávid példájára számárvemhére ültél, * a gyermekek Istennek kijáró énekléssel fogadtak, * ám a törvényszegők káromoltak, * és a számárháton ülés azt jelképezte, * hogy a pogányok hitelenségükből feltartóztathatlanul hitre térnek. * Dicsőség neked, Krisztus, *' egyetlen irgalmas és emberszerető!

Körmenet.

Enyhe világossága...

Prokimen a szokásos vasárnapi.

Íme, most áldjátok az Urat, ti az Úr minden szolgái!

Elővers: Kik az Úr házában álltok, a mi Istenünk házának tornácaiban.

Előverses sztihirák

Saját dallamú 2. hang

A pálmákkal és gallyakkal ékesített isteni ünnepről * Krisztus kínszenvedése üdvös istentiszteleiteire térjünk át, * és lássuk őt, amint önként szenvedett érettünk, * s neki hálatelt éneket ajánljunk, * hozzá illő módon kiáltván: * Irgalomnak forrása * és üdvösségünk révpartja, *' Urunk dicsőség néked!

Elővers 3. hang: Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodadolgokat cselekedtet!

Rettenetes az élő isten kezébe esni, * mert ő megítéli a gondolatokat * és a szívünk szándékait, * azért senki se léphet úgy Krisztus elé, * hogy kísérti a szeplőtelen hitet, * hanem szelíden és félelemmel járuljunk hozzá, * hogy jókor érkező segítségként * irgalmat és kegyelmet találjunk nála!

Elővers 7. hang: A föld minden határa látja a mi Istenünk szabadítását.

Gonosz és házasságtörő gyülekezet, * ki férjed iránt hitszegő lettél, * miért bitorlod a szövetséget, * melynek nem lettél örökösévé, * miért dicsekszel az Atyával, * ha a Fiát meggyalázod? * Nem fogadtad be a prófétákat, * akik a Fiút hirdették. * Legalább a saját gyermekeidet ne szégyellnéd, * akik így kiáltanak: * „Hozsanna Dávid fiának, *’ áldott, aki az Úr nevében jó!”

Dicsőség... 2. hang

A pálmákkal és gallyakkal ékesített isteni ünnepről * Krisztus kínszenvedése üdvös istentiszteleteire térjünk át, * és lássuk őt, amint önként szenvedett érettünk, * s neki hálatelt éneket ajánljunk, * hozzá illő módon kiáltván: * Irgalomnak forrása * és üdvösségünk révpártja, *’ Urunk dicsőség néked!

Most és... 7. hang

Gonosz és házasságtörő gyülekezet, * ki férjed iránt hitszegő lettél, * miért bitorlod a szövetséget, * melynek nem lettél örökösévé, * miért dicsekszel az Atyával, * ha a Fiát meggyalázod? * Nem fogadtad be a prófétákat, * akik a Fiút hirdették. * Legalább a saját gyermekeidet ne szégyellnéd, * akik így kiáltanak: * „Hozsanna Dávid fiának, *’ áldott, aki az Úr nevében jó!”

Tropár 1. hang

Üdvözlégy, Istenszülő Szűz Mária...

Szokás szerint folytatva a nagy metániákkal.

MEGJEGYZÉS: Ahogyan a nagybőjt minden vasárnapján énekeltük az Üdvözlégy Istenszülő Szűz Mária... kezdetű tropárt a másik kettővel együtt, így ma is. A nagyhét köznapjain azonban mindhármat csak olvasni fogjuk.

TRIÓDION III.
(A NAGYBÖJTI ÉNEKTÁR III. RÉSZE)

A SZENT NAGYHÉT
VIRÁGVASÁRNAP ESTE

Az esti zsoltosmán Krétai Szent András háromódás kánonját énekeljük. Hasonlóképpen végezzük az esti zsoltosmán a nagyhét többi napján is.

I. ÓDA. Énekeljünk magának Istennek... (8. hang)

József józanságát kövessük, hívek, minden erőnkkel örködjünk az erényes cselekedetek gyakorlásán, s így ismerjük meg azt, aki tisztelte az emberek értelmes mivoltát!

A jók elhanyagolása hasonlóvá tesz a fügefához. Kerüljük tehát ezt a terméketlenséget, hogy el ne száradjunk, mint egykor az, amely a sűrű lombosított zsinagógát jelezte.

Az Uralkodó előképe lett József, kit testvérei gödörbe vetettek és eladtak: mindent elviselt a dicséretreméltó, Krisztus valóságos előképeként.

Kerüljük a fügefa terméketlenségét, testvérek! Értsük meg ennek a példának a jelentését, hogy ki ne száradjunk, mint az, mikor az Emberszerető arra járva éhesen közeledett feléje.

Jézus azért siet, hogy a világért szenvedjen. Tanítványjaival együtt akar Jeruzsálem városába bevonulni az önkéntes szenvedésre, amelynek elviselésére jött.

Csatlakozzunk, hívek, az Úrhoz, aki azért siet már, hogy mindent elszenvedjen! Legyünk készek mi is a kigúnyoltatásra, a leköpdösés és a megaláztatás elviselésére, hogy szeplőtelen kínszenvedése folytán vele együtt megdicsőülhessünk!

Szenvedéseivel meggyógyítja szenvedélyeinket az, aki értünk szenved. Önként vállalja értünk emberi természetével életadó szenvedését, hogy üdvözülhessünk.

Dicsőség...

Dicsóítem a három kezdet nélkül valót, s megéneklek a három szentet, egy lényegben élőnek vallom a három örökkévalót, mert az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben egy Istent dicsóítunk.

Most és... Theotokion

Mózes botja és Áron vesszeje csodálatosan átváltozott és felfoghatatlan rendeltetést teljesített; a te méhed pedig, Istenszülő, hallatlanul új módon szült.

Kathizmálion

4. hang. Minta: Kijelentéd magadat...

A fügefát illető szemrehányás ne érjen téged, lelkem, * hanem törekedjél arra, * hogy szíved talaja jó termést hozzon * Teremtődnek, Krisztusnak, *' s térj meg hozzá bűnbánattal.

VIII. ÓDA. Kit a szent hegyen... (8. hang)

Józan tisztasággal ékesítsük életünket, s okosan őrizzük meg a hitet! Az igazság ösvényén járjunk, hogy bátran követve Krisztust, vele együtt meg is feszíttessünk!

József pátriárka Egyiptomban második Évára találva nem hagyta magát istentelen cselekedetre csábítani, hanem keményen állt, mint a gyémánt, s a szenvedélyek nem sodorhatták a bűn hálójába.

Az élet útját járva, Üdvözítőm, szántszándékkal éheztél, mert mindnyájunkat üdvözíteni akartál. Azoknak a megtérítésére éheztél, akik tőled eltévelyedtek.

Összülönk evett a fáról és rájött, hogy meztelen. Mivel szégyenkezett, fügefalevelekkel övezte körül magát: ez a magát Krisztus kegyelmétől megfosztó zsinagóga jelképe volt.

Légy készen, lelkem, még a halál előtt készülj fel a túlvilági életre, s arra, hogy megdicsőülj! Siess az érted szenvedésre igyekvő Krisztussal együtt szenvedni és meghalni a kereszten, hogy téged is megdicsőítsen!

Hogy lehet az, hogy nem fél a halál? S hogyan remegne az alvilág, amikor veled találkozik, Üdvözítőm, amint saját elhatározásodból szenvedésre sietsz, s látja, hogy te, az igaz, szenvedsz a gonoszokért!

A Lázár feltámadásának láttára a zsidó papok és leviták gyilkos tervet szöve arra törekszenek, hogy Krisztust csellel elárulják és átadják halálos ítéletre Pilátusnak.

Anyád és szolgálód, a Szűz, látva, hogy te, a jó pásztor, szenvedésre mérsz és életedet adod értünk, anyai fájdalmában sírva bánkódott ezen.

Dicsőség...

Lényegedre nézve egységként magasztallak, személyeidben Háromságnak tisztellek: Atya, Fiú és Szentlélek, s mindörökké dicsőítem uralkodásod kezdet nélküli hatalmát.

Most és... Theotokion

Hozzád esedezik, Krisztus, az Istenszülő, s nálad jár közben a tanítványok csapata: Add békességedet világodnak, s könyörületességedet áraszd ki reánk bőkezűen, mindörökre!

IX. ÓDA. *Távol áll az anyáktól...* (8. hang)

Távol áll az istentelenektől a józan tisztaság, az igazaktól viszont idegen a törvényszegés. A nagy József elfordult a büntől, s a józanság mintaképe és Krisztus valóságos előképe lett.

Távol áll a törvényszegőktől a törvényszeretet, és idegen a hitetlenektől az istenismeret. A zsidók ezeket törvényszegéssel elvetették maguktól, azért a fügefához hasonló átkot vontak magukra.

Az emberek üdvösségére éhezett az élet kenyere, Krisztus Istenünk. De a törvény lombokkal sűrűn benőtt zsinagógáját olyannak találta maga előtt, mint a fügefát, amelyet megátkozott.

Megátkozta a törvénytudók terméketlenségét, amely a betűnél leragadva csak lombokat hajtott, de a törvényszegés miatt az erények gyümölcsét nem termette. Minket azonban, a kegyelem fiait, áldj meg mindnyájunkat, Üdvözítőnk!

Mózes botja hajdan kígyóvá változott, Áron vesszeje pedig kiszáradt, s terméketlen, száraz bot létére gallyat hajtott; a törvényszegő zsinagóga viszont terméketlen fügefává lett.

Készítsd elő, Júdea, papjaidat, készítsd kezedet az Isten meggyilkolására, mert eljött már a szenvedésre, a szelid és türelmes bárány és jó pásztor, Izrael Királya, Krisztus!

Fogadd, Júdea, királyodat, mert önkéntes szenvedésre érkezett, hogy mindazokért szenvedjen, s mindazokat üdvözítse, akik szüntelenül hangoztatják: Áldott, aki azért jön, hogy mindnyájunk üdvözítéséért elszenvedje a kereszthalált!

Gyásznapokká változtatta az Úr ünnepeidet, Júdea, a prófétai jövendölés szerint, mert Isten-gyilkosává lettél annak, aki hajdan átváltoztatta a kösziklát vizek tavává, s a szirtet vízforrássá, amint Dávid énekelte.

Dicsőség...

Távol áll a gonosztevőktől, hogy dicsőítsenek téged, kezdet nélküli lény, Atya és Fiú és Szentlélek, teremtetlen mindenhatóság, mely az ő isteni erejének intésével az egész világot fenntartja.

Most és... Theotokion

Közbenjárónknak állítjuk eléd az Istenszülőt. Az ő könyörgésére és apostolaid imádságára tégy minket részesévé javaidnak, Uralkodó, és méltass minket feltámadásod fényességére, Üdvözítőnk!

MEGJEGYZÉS:

A szent nagyhéten egyszer olvassuk végig a zsoltárok könyvét.

A hajnali szolgálaton három kathizrát olvasunk, a harmadik és a hatodik imaórán kettőt. Nagyszombaton befejezzük; a XVII. kathizrát nagyszombaton olvassuk.

A vecsernyéken a szokásos XVIII. kathizrát vesszük.

A SZENT NAGYHÉTFŐN REGGEL

A hat zsoltár után Alleluját énekelünk 8. hangra, hangosan, dallamosan. Azután hasonló módon elénekeljük, kimérten, hangosan, dallamosan az éjféli tropárt 8. hangon.

Íme, a vőlegény jó éjfélkor * és boldog a szolga, kit virrasztva * ámde méltatlan, kit lustálkodva talál. * Vigyázz, ó én lelkem, * és sok álommal ne terheld magad, * nehogy a halálra adatván * a mennyországból kivettessél, * hanem serkenj föl, kiáltván: * Szent, szent, szent vagy Isten, *' az Istenszülő kedvéért könyörülj rajtunk!

Háromszor.

Utána a szokásos zsoltározás a hódolásokkal.

Az első zsoltárcsoport után kathizma 1. hang. Minta: *A te sírodat őrző katonák...*

Ma a szent kínszenvedés fénye, * üdvösséget ígérve világítja be a világot. * Mert Krisztus jóságosan szenvedni siet, * és ő, aki mindenkit kezében tart, * magától fölfeszítve marad a keresztfán, *' hogy az embert üdvözítse.

Dicsőség... most és... ugyanaz

A második zsoltárcsoport után kathizma ugyanarra a dallamra.

Láthatatlan Bíró, ki testben láthatóvá lettél, * és a törvénszegő emberek ítélőszéke elé mentél, * szenvedéssel kárhóztattad kárhóztatunkat, * azért összhangzóan dicséretet, magasztalást és dicsőítést ajánlunk neked *' és énekelünk téged hatalmad miatt, Istenige!

Dicsőség... most és... ugyanaz

A harmadik zsoltárcsoport után katizma 8. hang. Minta: *A Bölcsességet és Igét...*

Az úr szenvedésének kezdetére világít rá ez a mai nap. * Jöjjetek, hívek, járuljunk elé énekeinkkel. * Mert jön a Teremtő, hogy magára vállalja * a keresztet, a kínvallatást és Pilátus ítéletét, * egy szolgától a pofonütést is elfogadja, és mindent elvisel, * hogy üdvözítse az embert. * Azért ezt hangoztassuk neki: * Emberszerető Krisztus Isten, * adj bocsánatot mindazoknak a vétkeire, *' kik leborulva tisztelik a te szeplőtelen kínszenvedésedet!

Dicsőség... most és... ugyanaz

Nyomban utána: *Hogy a Szent Evangélium...*

Szent Máté evangéliumának olvasása (21,18-43)

Abban az időben visszatérvén Jézus a városba...

Az 50. zsoltár után háromódás kánon, az irmoszok 2 versre, a tropárok pedig 4-re vagy 6-ra, szükség szerint.

Kozma szerzetes háromódás kánonja

Akrosztichonjának magyar jelentése: Hétfőn.

I. ÓDA2. hang

Ki a járhatatlan hullámzó tengert * isteni parancsával kiszárította, * s rajta Izraelt átkelni segítette, * énekeljünk az Úrnak, * mert ő dicsőségesen megdicsőült.

Milyen kifejezhetetlen az Isten Igéjének megalázkodása! Ő maga, Krisztus, az Istenember, az istenségét nem tartotta olyan kiváltságnak, melyhez erőszakkal ragaszkodnia kellene, hanem a tanítványai előtt szolgálai alakban mutatkozott be, mert ő dicsőségesen megdicsőült.

A nyomorgó Ádámért eljöttem, én, a Teremtő, hogy alakját magamra véve s Istenségem gazdagságában szenvedélymentes Isten létemre saját életemet adjam érte váltságul.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Konták

8. hang. Minta: *Mint a teremtmények zsengeit...*

Míg Jákob József elvesztésén siránkozott, * nemes lelkű fia királyként tisztelve ült hadi szekeren. * Mert ő az egyiptomi nő kéjvágyának **nem** hódolt be, * ezért őt magasztalta fel az, * ki az emberek szívéét látja, *' és neki küldött hervadhatatlan koszorút.

Ikosz, minta: *Csak te vagy egymagad halhatatlan...*

Bánkódjunk mi is Jákob bánatával és ontsunk könnyeket, * sajnálva a bölcs és dicséretreméltó Józsefet, * ki test szerint szolgaságban élt, de lelkét szabadon őrizte meg * s egész Egyiptom felett uralomra jutott. * Mert Isten az ő szolgáinak küld hervadhatatlan koszorút.

Szinaxáron

A szent nagyhétfőn a boldogságos és szépséges Józsefre illetve az Úr által megátkozott és kiszáradt fügefára emlékezünk.

Verssorok Józsefről

*A tisztaságos József igazságos kormányzó és gabonaosztó volt,
a jóság kincstárosa.*

Verssorok a kiszáradt fügefáról

*A lelki gyümölcsök nélküli zsidó zsinagógát jelképezi Jézus,
amikor a terméketlen fügefát átkával kiszárítja:
Kerüljük el az ilyen sorsot!*

A mai napon kezdődik Urunk Jézus Krisztus kínszenvedése. Előképe mindenekelőtt József. Ő Jákob pátriárkának az utolsó fiai közül való volt, és Rácheltől született. Testvérei álombéli látomásai miatt megirigyelték. Először is egy gödörbe rejtették el, s apját is becsapták a véres köntösével, mintha egy vadállat tépte volna szét. Aztán harminc ezüstért elárusították az izmaelitáknak, akik aztán maguk is eladták Putifárnak, az egyiptomi fáraó udvari tisztjének. A ház úrnője pedig örült módon megharagudott a józan életű ifjúra, mert bűnbe akarta vinni, az ifjú viszont ruházatát is otthagya elmenekült. Erre az asszony megrágalmazta őt férjénél, s így József megbilincselve a börtönbe került.

Mivel azonban meg tudta fejteni az álmokat, kiszabadult onnan: mert elvitték az uralkodó színe elé, aki aztán egész Egyiptom főemberévé tette őt. Később aztán testvéreinek is ő adott gabonát, s ezzel feltárta magát előttük is. Egész életét igen jól intézve Egyiptomban halt meg, s több más erénye fölött még különösen is nagy megbecsülésre tett szert tisztasága révén. Krisztus előképe tehát, mert Krisztusra is a saját zsidó népe lett irigy, és tanítványa őt is harminc ezüstpénzért adta el. Őt is sötét és homályos verembe, vagyis a sírba helyezték, majd pedig onnan magától került ki, s uralkodik egész Egyiptom, vagyis mindenféle bűn fölött. Bennünket pedig emberszerető módon titkos gabonaosztással vált meg: minthogy önmagát adta értünk, mennyei kenyérrel, vagyis saját életadó testével táplál bennünket. Tehát ilyen alapon ünnepeljük most a szépséges Józsefet.

Aztán a kiszáradt fügefára is most emlékezünk, mivel Szent Máté és Márk evangélisták a virágvasárnapi elbeszélés után számolnak be róla. Márk a következőképpen: „Másnap Betániából jövet megéhezett. Látott messziről egy zöldellő fügefát, és elindult feléje, hátha talál rajta valamit. De amikor odaért, csak leveleket talált rajta, mert még nem volt a fügeérés ideje. Ekkor így szólt: Senki ne egyék rólad gyümölcsöt soha többé!” Máté pedig így említi: „Reggel a városba visszatérve megéhezett. Látott az út mellett egy fügefát. Odament hozzá, de csak leveleket talált rajta. Erre így szólt: Ne teremjen rajtad gyümölcs soha többé! És a fügefa tüstént el is száradt.”

A fügefa talán a zsidók gyülekezetét jelezheti, amelyen az Üdvözítő nem talált megfelelő gyümölcsöt, hanem csak a törvény árnyas lombját, így aztán ezt is elvette tőlük, mivel ilyen fölöslegesen működött. Ma pedig valaki azt kérdezi: „Miért is száradt ki az átok hatására ez a lélek nélküli fa, hiszen nem követett el semmilyen vétkezt?”, tudja meg, hogy a zsidók, amikor látták, hogy Krisztus mindenkivel csak jót tesz, és senkinek nem okozott semmilyen bántódást sem, úgy gondolták, hogy neki csak jótéményre van ereje, rosszra pedig nem. Az emberszerető Uralkodó pedig nem akarta embereken megmutatni azt, hogy ilyenre is képes. Ezért, hogy meggyőzze ezt a hálátlan népséget arról, hogy igenis van hatalma, amely még büntetésre is képes, jóvoltából úgy intézte, hogy csak a lélek és érzékelés nélküli természetet büntette így. Egyúttal eljutott hozzánk egy kimondhatatlan értelmezésmód is bizonyos öreg bölcséktől, ahogy például Peluziumi Izidor mondja: hogy ez az engedetlenség fája volt, amelynek a levelével aztán betakarták magukat a bűnbeesett összülők. Ezért átkozta meg hát az emberszerető Krisztus, mivel akkor ez nem kapott büntetést: eszerint tehát a bűn miatt nem hozhatott többé gyümölcsöt. Az pedig, hogy a bűn hasonló a fügehez, nyilvánvaló, hiszen gyönyört keltő édessége a bűnhöz való tapadást érzékelteti, a keserű utóíze pedig a lelkiismeret beszennyeződését. Mindenesetre az atyák a fügefáról szóló példabeszédet a töredelmes bánat fölkelésére tették erre a napra, akárcsak József emlékét is, azért, hogy Krisztus előképe legyen itt. Fügefa minden lélek, amely lelki gyümölcsökben nem részes. Ezen a fügefán reggel, azaz a jelen élet után nem talált felüdülést az Úr: ezért átkozta meg azt és az örök tűzre küldte. Azóta is mint valami kiszáradt oszlop áll, megrémítve azokat, akik nem termik meg az erények megfelelő gyümölcseit.

A szépséges József imái által, Krisztus Istenünk, könyörülj rajtunk! Amen.

VIII. ÓDA

Megremegett a jámbor ifjaknak egyformán szeplőtelen teste, * és visszahúzódott a végtelen erdővel táplált, dühöngő tűz, * lelohadt az örökké égő láng, * az ifjak pedig szüntelenül zengték: * Énekeljétek az Urat az Úrnak minden művei, * és magasztaljátok őt mindörökké!

Áldjuk az Atyát, a Fiút és a Szentleket...

Arról tudja meg majd mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, hogyha az én parancsaimat megtartjátok!” – mondja az Üdvözítő tanítványainak, mielőtt a szenvedésre menne – „Békében éljétek egymással és mindenkivel, mert ha alázatos szívűek lesztek, majd felmagasztalásban lesz részetek. Ismerjétek el engem Uratoknak, és dicshimnusz énekelve magasztaljátok mindörökké!

Most és...

Pogány szokásokkal ellenkezőleg a testvériesség ereje legyen veletek: a hatalmaskodó lelkület egyéni sajátosság és nem az én hagyatékom. Ha tehát valaki közületek első akar lenni, legyen valamennyi között utolsó. Ismerjete el engem Uratoknak, és dicshimnusz énekelve magasztaljatok mindörökké!

Dicsérjük, áldjuk, imádjuk...

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

IX. ÓDA

Felmagasztaltad szülődet, * az Istenszülőt, Krisztus, * akitől te, a Teremtő * a mienkhez hasonló testet öltöttél magadra, * a mi bűneink engesztelő áldozataként. * Őt boldognak hirdet minden nemzedék, * téged pedig magasztalunk.

A szenvedély minden bűnös szennyét eltávolítva az Isten országához méltó, bölcs gondolkodásmódot vegyetek magatokra! – így hagyta meg apostolaidnak, mindenek bölcsessége. Ebben dicsőültek meg s tündököltek napnál fényesebben.

Engem tartsatok szemetek előtt – mondád, Urunk, tanítványaidnak – s ne vélekedjete fennhéjázó módon, hanem az alázasokkal haladjatok együtt. Az én kelyhemből igyatok, amelyből én iszom, hogy Atyám országában majd velem együtt megdicsőülhettek.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Fényének (3-szor)

Fölékesített menyegzős teredet látom, Üdvözítóm, * de nincs menyegzős öltönyöm, hogy oda bejuthassak. * *Tedd* ragyogóvá lelkem öltözékét, fényárasztó, * **és** üdvözíts engem!

Dicséreti sztihirák

A következő saját dallamú sztihirák (megismételve) 1. hang

Önkéntes szenvedésre indulván, Uram, * apostolaidhoz így szóltál útközben: * „Íme, fölmegyünk Jeruzsálembé, * és az Emberfiát elárulják, * amint meg van írva felőle.” * Jertek tehát, menjünk mi is övele megtisztult elménkkel, * hogy megfeszíttessünk, * és haljunk meg a földi gyönyöröknek érette, * hogy fel is támadjunk övele, * és meghalljuk, midőn így kiált: * „Már nem a földi Jeruzsálembé megyek, **hogy** szenvedjek, * hanem fölmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, * az én Istenemhez és a ti Istenetekhez, * s titeket is fölviszlek a magasságbeli Jeruzsálembé, *’ a mennyeknek országába”.

Miután ezt megismételtük, 5. hangon a következők

Krisztus üdvözítő szenvedéseit elérvén, hívek, * dicsóítsuk az ő kimondhatatlan nagy türelmét, * hogy irgalmasságával bennünket is fölemeljen, * kiket a bűnök holtakká tettek, *’ mint jóságos és emberszerető!

Dicsőség... most és... 5. hang

Urunk, szenvedésedhez közeledve * tanítványaidat bátorítani akartad, * és félrevonva őket, így szóltál **hozzájuk**: * „Hogyan felejtették el az **igéket**, * melyeket nektek **hajdan** mondtam, * mert meg van írva, hogy próféta nem halhat meg Jeruzsálem**en** kívül. * Íme, elérkezett **az** idő, * amelyről **nektek** szólottam. * Bűnösök kezére adnak át megcsúfolásra, * és azok keresztre feszítenek, * **és** a sírba helyeznek, * és gyalázatos halottnak számítanak. * De ti biztatok, mert harmadnap föltámadok, * a bennem hívók örömére, *’ és **az** örök **életre!**”

Kis doxológia.

Ekténia.

Előverses sztihirák

Idiomelon 5. hang

Uram, gondviselésed kimondhatatlan titkát * Zebedeus fiainak anyja nem érthette, * mert arra **kért** téged, * hogy országlásod idején fiainak múlandó királyság tisztségeit **ajándékozd**. * De te barátaidnak ezek helyett a halál poharát kínáltad, * amely pohárról **kijelentetted**, * hogy előbb te fogod azt megízlelni, * hogy a bűnöktől **bennünket** megtisztíts. * Ezért így kiált**tunk** hozzád: *’ Lelkünk üdvössége, dicsőség **néked!**

Elővers: Beteltünk kora reggel irgalmaddal, Urunk, s ujjongtunk és vigadoztunk napjainkban. Hadd örvendjünk annyi napon át, ameddig megaláztál minket, és annyi évig, mint ameddig nyomorúságot láttunk, s tekints le szolgáláidra és alkotásaidra, s igazítsd **útba** azok **fiait!**

Uram, tanítványaidat arra **neveltetted**, * hogy csak tökéletes módon **gondolkodjanak**, * hiszen ezt **mondta** nekik: * „Ne legyetek hasonlók a pogányokhoz, * és ne tiporjátok **le** a gyöngéket! * Ne így legyen köztetek, kik tanítvány**aim** vagytok, * mert én önként **szegény** lettem. * Aki tehát első köztetek, az legyen a többinek szolgája! * Aki előljáró, legyen olyan, mint az **alatt**való, * aki élen áll, mint az **utolsó**. * Magam is **ezért** jöttem el, * hogy megsegítsem a szegény **Ádámot**, * és váltságul adjam életemet **sokakért**, *’ akik ezt kiált**ják**: dicsőség **néked!**”

Elővers 4. hang: Legyen rajtunk a mi Urunk, Istenünk fényessége, és kezeink munkáját te igazgasd jóra, kezeink munkáját **jóra** igazgasd!

A gyümölcstelensége miatt **kiszáradt** fügefát * intő jelül tekints**ük**, testvérek, * és Krisztusnak mutassuk be a bűnbánat méltó gyümölcseit, *’ ki **nekünk** dús kegyel**met** ad!

Dicsőség... most és...

Második évára talált a kígyó az **egyiptomi** nőben, * ki Józsefet tetszetős beszéddel **csábítgatta**; * ez azonban palástját is **elhagyva** * elfutott a **bűn** elől, * és ruhátlanul **sem** szégyenkezett, * amint az első ember sem szégyenkezett bűnbeesése előtt. * Az ő esedezései **által**, Krisztus, *’ **irgalmaz** **nekünk!**

Jó az Urat dicsérni...

Háromszorszent.

Konták 8. hang. Minta: *Mint a teremtmények zsengeit...*

Míg Jákob József elvesztésén siránkozott, * nemes lelkű fia királyként tisztelve ült hadi szekeren. * Mert ő az egyiptomi nő kéjvágyának **nem** hódolt be, * ezért őt magasztalta fel az, * ki az emberek szívét látja, *' és neki küldött hervadhatatlan koszorút.

Uram, irgalmazz! (40-szer). Dicsőség... most és... Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Legyen áldott... Mennyei Királyunk... Uram, irgalmazz! (3-szor) Dicsőség... most és... Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Könyörüljön rajtunk... Szent Efrém fohászok (leborulásokkal, de 12 meghajlás nélkül).

Elbocsátó.

NAGYHÉTFŐN A NAPKÖZI (TRITHEKTI) IMAÓRÁN

A prófétai olvasmány tropárja 6. hang

Töredelmes lélekkel eléd borulunk, * és téged kérünk, világnak Üdvözítője, *' mert te vagy a megtérők Istene.

Prokimen 4. hang (125. zsoltár)

Mikor az Úr visszatérítette Siont a fogságból, * mintegy megvigasztaltak lettünk.

Elővers: Akkor megtelt a szánk örömmel és nyelvünk ujjongással.

Ezekiel próféta jövendölésének olvasása (1, 1-28)

Történt a harmincadik esztendőben, a negyedik hónapban, a hónap ötödik napján, amikor a száműzöttek között voltam a Kebár folyó mellett, megnyílt az ég, és Istent láttam látomásban. A hónap ötödik napján – Jojakin király száműzetésének ötödik évében – az Úr szózatot intézett Ezekiel paphoz. Búzei fiához a káldeusok földjén, a Kebár folyó mellett. Az Úr keze volt fölöttem. Azt láttam, hogy forgószél jött észak felől, és nagy felhő volt benne. Köröskörül pedig fényesség és sugárzó tűz volt. Belül pedig, a tűz bensejéből olyasmi tűnt elő, mint a fénylő érc. Középpütt olyasmit vettem ki, mint ami négy élőlényhez hasonlít. Úgy látszottak, mintha emberhez hasonlítanának. Négy arca és négy szárnya volt mindegyiküknek. A lábuk egyenes volt, a talpuk meg olyan, mint a borjú talpa, s úgy szikráztak, mint a fénylő érc. Szárnyuk alatt négy oldalt emberi kéz volt. Arcuk is, szárnyuk is négy irányba nézett, és egyiknek a szárnya összeért a másikéval. Nem fordultak meg, amikor mentek, hanem mindegyik a saját arca irányában haladt. Arcuk emberi archoz is hasonlított, és jobb felől mind a négynek orozslánarca volt, bal felől meg mind a négynek bikaarca volt, s mind a négynek sasarca is volt. Szárnyuk pedig felül ki volt terjesztve: mindegyiküknek két szárnya összeért, kettő pedig befődte testüket. Mindegyik egyenesen előre haladt, s arrafelé mentek, amerre a lélek vitte őket, s nem fordultak meg, amikor mentek. Az élőlények között olyasmit láttam, mint az égő szénparázs, amely imbolygott az élőlények között. A tűz lobogott, s a tűzből villámok cikáztak, s az élőlények ide-oda forogtak, és Bezek formáját vették fel. Aztán azt láttam, hogy kerék volt a földön az élőlények mellett, mind a négy mellett. Ezek a kerekek olyan alakúak voltak, mint a tarziszkö, s mind a négy egyforma volt. Úgy látszott, mintha egy kerék volna a keréken belül. Négy irányban haladtak, és nem kellett megfordulniuk ahhoz, hogy menjenek, pedig

kerületük és magasságuk is volt. Szemügyre vettem őket: mind a négynek az egész kerülete tele volt szemekkel. Amikor az élőlények mentek, a kerekek is jártak, és ha álltak, azok is megálltak. Amerre a felhő ment, arra akart a lélek is haladni. Az élőlények tehát így haladtak, és a kerék fölemelkedett velük, mert az élet lelke volt a kerekekben.

Prokimen 6. hang (126. zsoltár)

Ha az Úr nem **építi** a házat, * hiába fáradoztak annak **építői**.

Elővers: Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába virraszt, aki őrzi azt.

A SZENT NAGYHÉTFŐN AZ ELŐSZENTELTEK LITURGIÁJÁN

A bevezető zsoltár után elmondjuk a 119-133. zsoltárt, s ennek a kathizmának minden antifónájára három hódolást végzünk.

Uram, tehozzád... után

1. hang

Önkéntes szenvedésre **indulván**, Uram, * apostolaidhoz így szóltál útközben: * íme, fölme gyünk **Jeruzsálembe**, * és az Emberfiát **elárulják**, * amint meg van írva felőle. * Jertek tehát, menjünk mi is övele megtisztult elménkkel, * hogy megfeszíttessünk, * és haljunk meg a földi gyönyöröknek érette, * hogy fel is támadjunk övele, * és meghalljuk, **midőn** így kiált: * „Már nem a földi Jeruzsálembe megyek, **hogy** szenvedjek, * hanem fölme gyek az én Atyámhoz és a ti **Atyátokhoz**, * az én Istenemhez és a ti **Istenetekhez**, * s titeket is fölviszlek a magasságbeli **Jeruzsálembe**, *’ a mennyeknek országába”.

5. hang

Krisztus üdvözítő szenvedéseit elérvén, hívek, * dicsóítsuk az ő kimondhatatlan nagy türelmét, * hogy irgalmasságával bennünket is fölemeljen, * kiket a bűnök holtakká tettek, *’ mint jóságos és emberszerető!

Urunk, szenvedésedhez közeledve * tanítványaidat bátorítani akartad, * és félrevonva őket, így szóltál hozzájuk: * „Hogyan felejtettétek el az **igéket**, * melyeket nektek **hajdan** mondtam, * mert meg van írva, hogy próféta nem halhat meg Jeruzsálemen kívül. * Íme, elérkezett **az** idő, *

melyről nektek szólottam. * Bűnösök kezére adnak át megcsúfolásra, * és azok keresztre feszítenek, * és a sírba helyeznek, * és gyalázatos halottnak számítanak. * De ti bízzatok, mert harmadnap föltámadok, * a bennem hívők öröme, *' és az örök életre.”

Uram, gondviselésed kimondhatatlan titkát * Zebedeus fiainak anyja nem érthette, * mert arra kért téged, * hogy országlásod idején fiainak múlandó királyság tisztségeit ajándékozd, * de te barátaidnak ezek helyett a halál poharát kínáltad, * amely pohárról kijelentetted, * hogy előbb te fogod azt megízlelni, * hogy a bűnöktől bennünket megtisztíts. * Ezért így kiáltunk hozzád: *' Lelkünk üdvössége, dicsőség néked!

Uram, tanítványaidat arra nevelted, * hogy csak tökéletes módon gondolkodjanak, * hiszen ezt mondtad nekik: * „Ne legyetek hasonlók a pogányokhoz, * és ne tiporjátok le a gyöngéket! * Ne így legyen köztetek, kik tanítványaim vagytok, * mert én önként szegény lettem. * Aki tehát első köztetek, az legyen a többinek szolgája! * Aki előljáró, legyen olyan, mint az alattvaló, * aki élen áll, mint az utolsó. * Magam is ezért jöttem el, * hogy megsegítsem a szegény Ádámot, * és váltságul adjam életemet sokakért, * akik ezt kiáltják: dicsőség néked!

4. hang

A gyümölcstelensége miatt kiszáradt fügefát * intő jelül tekintsük, testvérek, * és Krisztusnak mutassuk be a bűnbánat méltó gyümölcseit, *' ki nekünk dús kegyelmet ad!

Dicsőség... most és...

Második évára talált a kígyó az egyiptomi nőben, * ki Józsefet tetszetős beszéddel csábította; * ez azonban palástját is elhagyva * elfutott a bűn elől, * és ruhátlanul sem szégyenkezett, * amint az első ember sem szégyenkezett bűnbeesése előtt. * Az ő esedezései által, Krisztus, *' irgalmazz nekünk!

Körmenet az evangéliumos könyvvel.

Enyhe világossága...

Az olvasmányok előtt prokimen 6. hang (127. zsoltár)

Áldjon meg téged az Úr Sionból, * aki a mennyet és földet teremtette!

Elővers: Boldogok mindnyájan, kik az Urat félik, akik az ő útjain járnak.

Kivonulás könyvének olvasása (1,1-20)

Ezek Izrael fiainak nevei, akik bementek Egyiptomba Jákobbal, az apjukkal – mindegyikük a családjával együtt ment oda: Ruben, Simeon, Lévi, Juda, Isszahár, Zebulon és Benjámin, Dán és Naftali, Gád és Aser. József pedig már Egyiptomban tartózkodott. Jákob leszármazottai lélekszám szerint hetvenöten voltak. Meghalt aztán József és minden testvére, és ez az egész nemzedék. Izrael fiai pedig termékenyek voltak, elszaporodtak és meggyarapodtak, sőt olyan erősen elhatalmasodtak, hogy megtelt velük az ország. De aztán más lett az uralkodó Egyiptomban, aki nem ismerte Józsefet. Azt mondta a népének: „Lám, mennyire népes lett Izrael fiainak nemzetsége! Még végtére fölénk kerekedik! Jertek tehát, bánjunk vele okosan, nehogy még inkább megsokasodjék, s amikor majd háború tör ki, netalán ellenségeink számát növelje és így kivonuljon az országból!” Ezért munkafelügyelőket rendelt följük, hogy sanyargassák őket a munkáik során, így építették a fáraó megerősített városait, Pitomot és Ramseszt, valamint Ónt, a Napvárost. De minél inkább megalázták őket, ők annál többen lettek és igen megerősödtek. Meggyűlölték így az egyiptomiakat Izrael fiai. S az egyiptomiak erőszakosan sanyargatták Izrael fiait, és megkeserítették életüket a kemény munkával: az agyagfeldolgozással és téglavetéssel megkülönböztető mezei munkával, tehát mindenféle kényszermunkával. Egyiptom uralkodója a következő parancsot adta a héberek bábáinak, akik közül az egyiknek Szefera, a másiknak pedig Fua volt a neve: „Amikor a héber asszonyok szülésénél segédkeztek, ha fiúk születnek, öljétek meg, és csak ha lány, akkor gondoskodjatok róla!” A bábák azonban istenfélők voltak, és nem hajtották végre Egyiptom uralkodójának a parancsát, hanem életben hagyták a fiúgyermeket. Magához hívatta ezért az egyiptomi uralkodó a bábákat, és ezt mondta nekik: „Miért jártatok így el, hogy életben hagytátok a fiúgyermeket?” A bábák pedig ezt felelték a fáraónak: „A héber asszonyok nem olyanok, mint az egyiptomiak, hanem előbb szülnek, még mielőtt a bábák megérkeznének hozzájuk, s akkorra már meg is szültek”. Isten ezért jóra fordította a bábák sorsát, a nép pedig egyre csak szaporodott, és igen megerősödött.

Prokimen 8. hang (128. zsoltár)**Megáldunk * titeket az Úr nevében.**

Elővers: Gyakran harcoltak ellenem ifjúságom óta.

Jób könyvének olvasása (1, 1-12)

Volt Húsz földjén egy Jób nevű férfi, aki igaz ember, feddhetetlen, igazságos, istenfélő volt, és került minden rosszat. Hét fia és három lánya született, s jószága is volt neki: mégpedig hétezer juha, háromezer tevéje, ötszáz pár ökre, ötszáz számárkancája és igen sok cselédje. Nagy földbirtokokat művelt meg, úgyhogy ez az ember előkelőbb volt a többi napkeletinél. Fiai eljártak egymáshoz, és nap mint nap vendégséget rendeztek, amelyre meghívták három húgukat is, hogy velük együtt egyenek és igyanak. Amikor aztán befejeződtek a lakoma napjai, Jób elküldött valakit értük, és tisztává tette őket: kora reggel fölkelve áldozatot mutatott be értük a számuknak megfelelően. Egy borjút is feláldozott a lelkükért bűneik miatt. Mert azt mondta Jób: „Hátha vétkeztek fiaim, és elméjükben rosszat gondolhattak Istenről.” Így járt el tehát Jób minden egyes napon. S történt egy napon, hogy Isten angyalai eljöttek, hogy megjelenjenek az Úr színe előtt, és a sátán is eljött velük együtt. Az Úr így szólt a sátánhoz: „Honnét kerülsz ide?” A sátán pedig így felelt az Úrnak: „Bejártam a földet, és körbejártam mindent az ég alatt, s íme, most itt vagyok.” Az Úr ezt kérdezte tőle: „Észrevetted-e szolgámat, Jóbot, akihez nincs hasonló szerte az egész földön? Hiszen ő feddhetetlen igaz ember, istenfélő, aki minden rosszat kerül.” A sátán azonban ezt

válaszolta az Úrnak: „Talán ok nélkül tiszteli Jób az Urat? Nem te vetted-e körül gondoskodással őt, magát és háztartását és egész környezetét? Megáldottad keze munkáját, és jószágát megsokasítottad a földön. De nyújtsd csak ki a kezedet, és nyúlj hozzá egész vagyonához! Majd meglátod, hogy nem fog-e szemtől szembe áldani.” Az Úr erre azt mondta a sátánnak: „Nos, kezembe adom mindenét, de őt magát ne érintsd!” Erre az eltávozott az Úr elől.

**S tovább folytatódik az Előszenteltek Liturgiája.
Evangélium (Mt 24, 3-35)**

A SZENT NAGYHÉTFŐN ESTE

Az esti zsolozsmán Krétai Szent András háromódás kánonját énekeljük.

II. ÓDA

Figyelmezz ég, és megszólalok, * és éneklek Krisztust, * ki a mi üdvösségünkre Szűztől született!

Kétszer.

Menjünk föl lélekben Krisztussal együtt az Olajfák hegyére, s maradjunk ott mellette egész éjjel az apostolokkal együtt!

Fontold meg jól, szerencsétlen lelkem, mit jelent a malomkőről szóló példázat, melyet Krisztus prófétaí módon elmondott, s ügyelj magadra!

Készülj föl, lelkem, átköltözésedre, mert már közel van a megvesztegethetetlen Bíró eljövetele!

Theotokion

Szeplőtelen Istenszülő Szűz, aki egyedül vagy méltó minden magasztalásra, járj közben Fiadnál szolgálóidért!

Másik irmosz

Lássátok, lássátok, hogy én vagyok az Isten, * aki előbb voltam, még mielőtt a mindenség létrejött. * Megvoltam már az ég és a föld megszilárdulása előtt, * és ismertem mindent, hiszen teljesen az Atyában vagyok, * és egészen magamban hordozom őt.

(Az ószláv szerint

Lássátok, lássátok, * hogy én vagyok az Isten, * aki Izraelt a Vörös tengeren hajdan átvezettem, megmentettem, tápláltam, * és a fáraó rettenetes rabságából kiszabadítottam!)

Igémme hoztam létre az eget és a földet. Együtt voltam ugyanis az Atyával, s tőle, a szavammal hordozom a mindenséget, mint Ige, Bölcsesség, az ő Ereje és Képmása, aki vele együttműködik, és vele együtt alkot.

Ki az, aki az időt kijelölte? Vajon ki az, aki a korszakokra ügyel? Ki ismeri igazán az élet mértékét? Ki határolta körül és ki mozgatja a mindenséget? – Csakis az, aki kezdet nélküli, és aki mindig együtt van az Atyával, mint ahogy a fénysugár jár együtt a világossággal.

Milyen mérhetetlen a te emberszereteted, Jézus! Megismertetted velünk onnan felülről a beteljesülés idejét, de titokban tartottad annak óráját, és világosan megmondtad annak ismérveit.

Mindent értesz, mindent tudsz, Jézusom, mert az Atya isteni méltóságával rendelkezel, és magadban hordod a belőle származott teljes Szentlelket, ki az Atyával együtt örökkévaló.

Uralkodó Urunk, minden korszak alkotója! Méltass minket is arra, hogy hallhassuk szent szavadat, mellyel az Atya választottait a mennyországba hívod!

Dicsőség...

Kezdet nélküli, teremtetlen Háromság, osztatlan egység, három és egy létező, Atya, Fiú és Szentlélek, egy Isten, fogadd el a mi földi nyelvünkről és a mi tüzes ajkainkról fakadó éneket!

Most és... Theotokion

Isten szent sátrának bizonyultál, ó Szűz, mert benned vett lakást testben a mennyek királya, s belőled jött elő szépségesen, isteni módon újjáalkotva önmagában az embert.

Kathizma 2. hang. Minta: Irgalomnak kútfeje...

Irgalmasságtól indítatva * önként jössz a szenvedésre, * mert meg akarsz szabadítani minket a szenvedéstől * és a pokol kárhozatától, ó jótevő Krisztus. * Ezért magasztaljuk, Üdvözítőnk, a te szent szenvedésedet, * és mindnyájan dicsőítjük a te szeplőtelen megaláztatásodat.

VIII. ÓDA

Az angyalok és az egek * a dicsőség trónján ülöt szünet nélkül Istenként dicsőítik. * Őt áldjátok, énekeljétek * és magasztaljátok mindörökké!

Nyilván hallottad, lelkem, hogyan szólt Krisztus az ő szent tanítványaihoz, amikor a végső dolgokat jövendölte meg. Mivel tehát tudsz erről a végről, készülj rá, mert közeleg átköltözésed ideje!

Ismered, terméketlen lelkem, a gonosz szolga intő példáját. Vigyázz, nehogy elhanyagold a kegyelmet, amelyet nyertél, s még a földbe se rejtse, hanem csak kamatoztasd azt!

Világítson lámpásod, mint hajdan a szüzeké, s legyen bőven megtöltve könyörületes olajával, hogy nyitott ajtót találj, lelkem, Krisztus menyegzős terme felé!

A szombati és a téli futásról szólva a Mester a jelen kor viharára céloz, amely a hetedik napnak számít, s amelyben a télhez hasonlóan eljön majd a vég.

Lelkem, amint hallottad, a te Urad rettenetes eljövetele olyan gyors lesz, mint a villámcsapás. Igyekezz tehát felkészülni rá!

Midőn eljön majd a Bíró az angyali seregek és az égi erők ezreivel és tízezreivel, jaj, mennyire félhatsz, mennyire rettegsz majd lelkem, hiszen mindenkinek leplezetlenül kell majd megjelennie előtte!

Dicsőség...

Egy Isten a Szentháromság: az Atyán mit sem változtat a fiúság, s ugyanígy a Fiút sem érinti változás a származáskor, hanem mindkettő ugyanaz a személy marad, és mind a három világosság, akit én Istenként dicsóítok mindörökké.

Most és... Theotokion

Az Istenszülő közbenjárására fogadd el, Istenünk, a mi imádságunkat, s viszonzásul áraszd ki bőségesen mindenkire kegyelmedet, és ajándékozd békességedet a te népednek!

IX. ÓDA

Ki a hegyen a törvényszerzőnek * tűzben és csipkebokorban * előre jelezte, * hogy a mi üdvösségünkért szülni fog a Szűz, * azt mi soha meg nem szűnő énekekben magasztaljuk.

Hallottad, lelkem, amit a Bíró előre megmondott és tanított a végóráról. Készülődj hát a halálra jó cselekedetekkel, nehogy Isten méltatlanként kivessen!

A fűgefáról vedd lelkem, a vég példáját! Amikor ága kizsendül és levelei kihajtottak, közel van a nyár. Te pedig mindezeket látva tudd meg, hogy közel van, az ajtóban.

Ki ismeri rajtad kívül az Atyát? Ki tudja rajtad kívül az órát vagy a napot? Nálad van a bölcsesség minden kincse. Krisztus Istenünk!

Könyvek megnyílnak, az ítélszék már föl lesz állítva, és a tettek fény derül. Ott mindenki fedetlenül áll. Nincsenek tanúk és nincsenek vádlók, hanem minden teljesen nyilvánvaló Isten előtt.

Előáll a mindenség Bírója, hogy ítéletre hurcolják. Aki a kerubok trónja fölött ül, az most Pilátus elé vádlottként áll, és mindent elszenved, hogy Ádám üdvözülhessen.

Elközelgett a mi nagy és isteni Pászkánk. Krisztus hirdeti, hogy két nap múlva lesz – s ezzel a szenvedés napjára utal, amelyen az Atyának bemutatja magát áldozatul.

Anyád a te kereszted alatt állva, Üdvözítőnk, s igazságtalan megöletésedet látva fölkiáltott: „Ó, jaj, gyermekem, lenyugvást nem ismerő világosság, nap és dicsőség fénye, világíts mindenkinek!”

Dicsőség...

Ó, szent egység! Hármasság egy istenség, s háromszemélyű egy Isten! Háromszemélyű természet, egyaránt tiszteletreméltó és oszthatatlan dicsőség, szabadítsd meg lelkünket a veszedelmektől!

Most és... Theotokion

Fogadd el Anyádat közbenjárónak, Krisztus, és az ő könyörgésére adj békét a világnak, tedd szilárdá uralmadat, s kapcsold egységbe egyházaidat!

A SZENT NAGYKEDDEN REGGEL

Alleluja... 8. hang

Tropár háromszor

Íme, a vőlegény jő éjféltkor * és boldog a szolga, kit virrasztva * ámdé méltatlan, kit lustalkodva talál. * Vigyázz, ó én lelkem, * és sok álommal ne terheld magad, * nehogy a halálra adtván * a mennyországból kivettessél, * hanem serkenj föl, kiáltván: * Szent, szent, szent vagy Isten, *' az Istenszülő kedvéért könyörülj rajtunk!

A szokásos zsolnározás.

Az első zsolnárcsoport után kathizma 4. hang. Minta: Aki önként...

Szeressük, hívek a vőlegényt, * készítsük elő lámpásunkat, erényektől és igaz hittől ragyogva, * hogy az okos szüzekhez hasonlóan bemehessünk vele a menyegzőre felkészülten, * mert Isten, a vőlegény mindenkinek ajándékul adja *' a hervadhatatlan koszorút.

Dicsőség... most és... ugyanaz

A második zsolnárcsoport után kathizma 4. hang. Minta: Elcsodálkozott József...

A papok és az írástudók * gonosz tervet szőttek ellened, Üdvözítő, * midőn Júdást árulásra vették rá. * Ő pedig szégyentelen módon elment, * és a törvényszegőkhöz így beszélt: * „Mit adtok érte nekem, * és én őt kezetekbe adom?” *' Az őt sújtó ítélettől mentsd meg Urunk a mi lelkünket!

Dicsőség... most és... ugyanaz

A harmadik zsolnárcsoport után másik kathizma 8. hang.

A kapzsiságtól fölvívített Júdás * szerencsétlenül mestere ellen fordul, * áruláson töpreng, és a világosságot elveszti. * Sötétbe jutva beleegyezik az árulásba, * és eladja a felbecsülhetlent. * A büntetés elől menekülve * kötelelet talál a nyomorult és keserves halált. * Az ő sorsától szabadíts meg minket Krisztus Isten, * adj nekünk bűneinkre bocsánatot, *' kik buzgón ünnepeljük a te szeplőtelen kín szenvedésedet!

Dicsőség... most és... ugyanaz

Nyomban utána: Hogy a Szent Evangélium...

Szent Máté evangéliumának olvasása (22,15-23,39)

Abban az időben a farizeusok tanácsot tartottak...

50. zsolnár. Kis ekténia.

Konták 2. hang

Boldogtalan lelkem, * itt az ideje, hogy a végórára eszmélj, * és a kiszáradt fügefafa látásától megdöbbenve * a neked adott talentumot szorgalmasan

kamatoztasd, * virrasztva és **így** kiáltva föl: *' Bárcsak ki ne zárának Krisztus menyegzős csarnokából!

Ikosz:

Mit lustálkods, szerencsétlen lelkem? * Miért jár mindig időszerűtlenül világi gondokon az eszed? * Miért a múlandó dolgokkal foglalkozol? * Már itt van az utolsó óra, * és el kell költöznünk innét! * Józanodj, amíg még időd van rá, és kiáltsd: * Vétkeztem ellened, Üdvözítőm; * de azért ne vágj ki engem, mint a terméketlen fügefát, * hanem könyörülj meg rajtunk, kegyelmes Krisztus, * és mi félelemmel hangoztatjuk: * Bárcsak ki ne zárának Krisztus menyegzős csarnokából!

Szinaxáron

A szent nagykedden a tíz szűzről szóló evangéliumi példabeszédre emlékezünk.

Nagykedd ama tíz szűz emléknepje,

kik a megvesztegethetetlen Uralkodó győzelmét hirdetik.

Urunk Jézus Krisztus Jeruzsálembé menet, a kinszenvedésre készülve az említett példabeszédeket mondta el tanítványainak. Ezek közül némelyeket a zsidókhoz intézett. A tíz szűzről szóló példabeszéddel például a szeretetszolgálatra bízott, s egyúttal arra is tanított, hogy a végre késznek kell lennünk. A szüzességről gyakran beszélt hozzájuk, sőt még azokról is, akik a házasságra képtelenek. Kétségtelenül igen dicséretes és valóban nagy dolog a szüzesség. De nehogy valaki ezt megvalósítva több mást, s főként az irgalmasságot elhanyagolja, amiért a szüzesség lámpása is ég. Ezért eleveníti föl a szent evangélium ezt a példabeszédet. Őt szűzet okosnak nevez, mert ezek a szüzességhez az irgalmasság bőséges olaját is hozzátették – másik ötöt pedig balgának, mert bár ezek is megőrizték szüzességüket, de az náluk már nem társult az előbbiekéhez hasonló irgalmassággal. Ezért balgák, mert a nagyobb megvalósítva a kisebbet elhanyagolták, s így nem voltak különbek a züllött utcanőknél: mert azok testükkel vétkeztek, ezek viszont a saját javaikkal. Amikor pedig ennek az életnek az éjszakája elérkezett, minden szűz elaludt, vagyis meghalt: mivel álomnak a halált szokás nevezni. S amíg aludtak, éjfélkor kiáltás hallatszott, s akiknek elég olajuk volt, azok az ajtónyitáskor bemehettek a Völegénnyel együtt a menyegzőre, a balgák viszont, akiknek nem volt elég olajuk, az alvás után álltak neki keresni, így bár az okosok akartak nekik adni, de nem tudtak, hanem mielőtt bementek, így szóltak hozzájuk: „Nehogy úgy járjunk, hogy se nektek, se nekünk ne legyen elég az olaj. Menjetek el inkább a kereskedőkhöz – vagyis látogassátok meg a rászorulókat –, és még ha nem is könnyű, vegyetek magatoknak!” Persze a halál után ez már teljesen lehetetlen, amint ezt a gazdagnak és Lázárnak az esetében nyilvánvalóan meg is mutatta Ábrahám, így hát a balgák sötétben indultak el, s az ajtót zörgetve így kiáltottak: „Uram, Uram, nyisd ki nekünk!” Az Úr pedig ezt a retentő választ adja nekik: „Távozzatok, nem ismerlek benneteket! Hogy is láthatátok meg a völegényt, ha a szeretettel nem vagytok fölszerelve?”

Így helyezték tehát isteni ihletésű atyáink mára a tíz szűzről szóló példabeszédet. Arra akartak ezzel oktatni bennünket, hogy legyünk mindig éberek és készek az igazi Völegénnyel való találkozásra, jócselekedeteinkkel és még inkább az irgalmasság tetteivel, mert nem tudhatjuk sem a napot, sem a végórát. Tehát József példája szerint tisztán kell élnünk, s a fügefá példájából okulva lelkileg mégis termékenynek kell lennünk. Mert aki csak ezt az előző – kétségtelenül nagy – erényt gyakorolva a többi, s főként az irgalmat elhanyagolja, az nem mehet be Krisztussal az örök nyugalomba, hanem megszegyenül, és visszautasításban részesül. Mert nincs szánalmasabb és szégyenteljesebb dolog, mint az ilyen javak nélkül maradó szüzesség.

Krisztus, te, aki az igazi Völegény vagy, számíts bennünket is az okos szüzekhez, és sorolj a te választott nyájadhoz, és könyörülj rajtunk! Amen.

Nyomban ezután.

Kozma szerzetes kétódás kánonja

Akrosztihonjának magyar jelentése: Kedden.

VIII. ÓDA 2. hang

A zsarnok parancsának * nem engedelmeskedett a három szent ifjú, * s kemencébe vetették őket, * de ők Istent magasztalva énekelték: * Áldjátok az Urat, az Úrnak minden művei!

Áldjuk az Atyát, a Fiút és a Szentlelket...

Legyen készen elég olaj a mécseseinkben, hogy küzdelmünk során ne kelljen vásárlásra vesztegetnünk időnket, hanem ezt zenghessük: Áldjátok az Urat, az Úrnak minden művei!

Most és...

Gyarapítsátok Krisztus segítségével a talentumot, mindazok, akik azt Istenhez vezető kegyelemként kaptátok, és zengjétek az éneket: Áldjátok az Urat, az Úrnak minden művei!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

IX. ÓDA

A befogadhatatlan Isten a te méhedben * helyezkedett el, Legszentebb Szűz, * és a világnak örömét te szülted meg, * azért magasztalunk téged.

Tanítványaidnak azt mondtad, Jóságos: „Legyetek éberek, mert nem tudjátok, melyik órában érkezik az Úr, hogy mindenkinek megadja azt, ami neki jár!”

A te rettenetes második eljöveteledkor, Uralkodó, nézd el számtalan vétkemet, s jobb oldali juhaid közé sorolj engem!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Kis ekténia.

Fényének (3-szor)

Fölékesített menyegzős termedet látom, Üdvözítóm, * de nincs menyegzős öltönyöm, hogy oda bejuthassak. * Tedd ragyogóvá lelkem öltözékét, fényárasztó, * és üdvözíts engem!

Dicséreti sztíhírák

4 előversre a következő sztíhírák (mindegyik kétszer) 1. hang

Szentjeid fényességébe hogy mehetek be, én méltatlan, * mert, már ha a menyegzős házba be mernék menni, * ruhám is elárulna, * hogy nem menyegzőre való, * s az angyalok megköltözve kidobnának. * Tisztítsd le, Uram, lelkem szennyét, * s üdvözíts engem, Emberszerető!

2. hang

Lelkem lustálkodva szunnyadozik, Krisztus, * és nem ég az erényekből készült lámpám, * így a balga szüzekhez lettem hasonló, * mert a munkaidőben elkészáltam, Jegysem! * De te, Uram, ne zárd el előlem irgalmadat, * hanem üzd el tőlem a sötét álmot, * ébressz föl, és vezess az okos szüzekkel menyegzős házadba, * ahol az ünneplők hangja tisztán cseng, * és szüntelenül hangoztatják: *' Urunk, dicsőség néked!

Dicsőség... most és... 4. hang

Hallván a talentumot elásónak ítéletét, * lelkem, el ne temesd Isten igéjét, * hanem hirdesd az ő csodáit, * hogy a kegyelmi ajándékokban gyarapodva *' bemehess Uraknak örömebe!

Előverses sztihrák

A szokott előversekkel a következő saját dallamú sztihrák 6. hang

Jertek, hívek, buzgón dolgozzunk az Úrnak, * mert szétosztja szolgálóink vagyonát. * Gyarapítsuk hát képességünk szerint a kegyelem talentumát: * egyikünk a bölcsességét ékesítse jótetekkel, * másikunk a liturgiát végezze fényesen, * a hívő közölje az igét a beavatatlannal, * aki gazdag, ossza szét vagyonát a szegények közt. * Így kamatoztathatjuk a kölcsönt, * s így leszünk az Úr kegyelmének hűséges sáfárai, * és így válhatunk méltókká Istenünk öröme. *' Erre méltass minket, emberszerető Krisztus!

Elővers: Beteltünk kora reggel irgalmaddal. Urunk, s ujjongtunk és vigadoztunk. Hadd örvendjünk annyi napon át, ameddig megaláztál minket, és annyi évig, mint ameddig nyomorúságot láttunk, s tekints le szolgálóidra és alkotásaidra, s igazítsd útba azoknak fiait!

Midőn dicsőséggel eljössz, jézusom, * az angyali erőkkal, * és ítélőszékben fogsz ülni, * ne rekessz ki engem, jó Pásztor! * Mert ismered a jobbra vezető utat, * s hogy a bal oldaliak romlásra kerülnek, * ne kárhoztass el a bakokkal engem, * ki bűneim folytán eldurvultam, * hanem állíts jobbod felől, * és számíts ott álló juhaidhoz, *' s üdvözíts engem, ő Emberszerető!

Elővers: Legyen rajtunk a mi Urunk Istenünk fényessége, és kezeink munkáit te igazgasd jóra, kezeink munkáját jóra igazgasd!

Vőlegényünk, ki szépségeddel ékebb vagy minden embernél, * s ki összehívtál minket lelki menyegződre, * szenvedéseidben való részesedés által, * vedd le rólam bűneim elnyűtt köntösét, * s ékesíts föl dicsőséged szépséges öltönyével, *' és országod fényes vendégévé tégy, könyörületes!

Dicsőség... most és... 7. hang

Íme, rád bízva, lelkem, az Úr a talentumot, * félelemmel fogadd ezt az adományt! * Kamatoztasd az adományozónak, * és oszd szét a szegényeknek! * Szerezd meg barátodnak az Urat, * hogy majd az ő jobbán állhass, * midőn eljön dicsőséggel, * és boldogító hangját meghallhasd: * „Menj be, szolgám, Urad örömebe!” * Méltass engem erre, Üdvözítőm, * noha eltévelyedtem, *' a te nagy irgalmasságodban!

Jó az Urat dicsérni...

Háromszorszent.

Konták 2. hang

Boldogtalan lelkem, * itt az ideje, hogy a végórára eszmélj, * és a kiszáradt fügefafa látásától megdöbbenve * a neked adott talentumot szorgalmasan kamatoztasd, * virrasztva és így kiáltva föl: *' Bárcsak ki ne zárna Krisztus menyegzős csarnokából!

Uram, irgalmazz! (40-szer). Dicsőség... most és... Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Legyen áldott... Mennyei Királyunk... Uram, irgalmazz! (3-szor) Dicsőség... most és... Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Könyörüljön rajtunk... Szent Efrém fohászok (leborulásokkal, de 12 meghajlás nélkül).

Elbocsátó.

NAGYKEDDEN A NAPKÖZI (TRITHEKTI) IMAÓRÁN

A prófétai olvasmány tropárja 1. hang

Adj bőkezűen bocsánatot, Üdvözítők; * nekünk, akik minden mérték fölött vétkeztünk, * és méltass majd arra minket, * hogy szeplőtelen anyád közbenjárása által * elítéltetés nélkül borulhassunk le * a te szent föl támadásod előtt, *' egyetlen sokirgalmú!

Prokimen 6. hang (129. zsoltár)

Mert az Úrnál az irgalmasság, * és nála bőséges a megváltás.

Elővers: A mélységből kiáltok, Uram, hozzád!

Ezekiel próféta jövendölésének olvasása (1,21-28)

Amikor az élőlények mentek, a kerekék is jártak, és ha álltak, azok is megálltak. Amikor pedig fölemelkedtek a földről, velük együtt a kerekék is fölemelkedtek, mert az élet lelke volt a kerekékben. Ami az élőlények feje fölött volt, az égbolthoz hasonlított. Olyan volt, mint a kristály, és szétterült a szárnyaik fölött. Az égboltozat alatt ki voltak terjesztve szárnyaik egymás fölé, s kettő mindegyikükénél összeért, hogy befördje testüket. Amikor repültek, hallottam szárnyuk suhogását. Olyan volt, mint a nagy vizek zúgása, mint a főséges Isten szózata, szavuk pedig olyan, mint egy tábor hangja. Amikor megálltak, leeresztették szárnyukat. Fejük fölött, az égbolt fölött pedig olyasmi látszott, mint a zafirkó, amely királyi trónhoz hasonlított, ezen a trónfélén meg a magasban egy emberhez hasonló lény. Láttam, hogy úgy fénylett, mint az érc, és mintha tűz vette volna körül. Derekától felfelé és a derekától lefelé is olyasmit láttam, mint a tűz, amely köröskörül fénylett. Olyan volt, mint egy szívárvány, amely esős napon feltűnik a felhőben, s így vette azt körül a fényesség. Ilyen volt az Úr dicsőségének látomása.

Prokimen 4. hang (130. zsoltár)

Bízzon Izrael az Úrban * mostantól mindörökké!

Elővers: Uram, nem fuvalkodott föl a szívem, s nem tekintget gögösen a szemem.

A SZENT NAGYKEDDEN AZ ELŐSZENTELTEK LITURGIÁJÁN

A szokásos zsoltározás után Uram tehozzád...-ra 10 előverset veszünk, és elénekeljük a nap saját dallamú sztihráit, melyeket már reggel is énekeltünk (az első négyet kétszer, a többit csak egyszer).

1. hang

Szentjeid fényességébe hogy mehetek be, **én** méltatlan, * mert már ha a menyegzős házba be **mernék menni**, * ruhám is **elárulna**, * hogy nem menyegzőre **való**, * s az angyalok megkötözve **kidobnának**. * Tisztítsd le, Uram, **lelkem szennyét**, * s üdvözíts engem, Emberszerető!

2. hang

Lelkem lustálkodva szunnyadozik, **Krisztus**, * és nem ég az erényekből készült lámpám, * így a balga szüzekhez **lettem** hasonló, * mert a munkaidőben elkószáltam, **Jegyesem!** * De te, Uram, ne zárd el előlem **irgalmadat**, * hanem üzd el tőlem a **sötét álmot**, * ébressz föl, és vezess az okos szüzekkel menyegzős **házadba**, * ahol az ünneplők **hangja** tisztán cseng, * és szüntelenül **hangoztatják**: *' Urunk, **dicsőség néked!**

4. hang

Hallván a talentumot elásónak **ítéletét**, * lelkem, el ne temesd **Isten** igéjét, * hanem hirdesd az ő **csodáit**, * hogy a kegyelmi ajándékokban **gyarapodva** *' bemehess **Urának örömébe!**

6. hang

Jertek, hívek, buzgón dolgozzunk az Úrnak, * mert szétosztja szolgálóink **vagyonát**. * Gyarapítsuk hát képességünk szerint a kegyelem**talentumát**: * egyikünk a bölcsességét ékesítse **jótetekkel**, * másikunk a liturgiát **végezze fényesen**, * a hívő közölje az ígét a **beavatatlannal**, * aki gazdag, ossza szét **vagyonát a szegények közt**. * Így kamatoztathatjuk a **kölcsönt**, * s így leszünk az Úr kegyelmének hűséges sáfárai, és így válhatunk méltókká **Istenünk örömére**. *' Erre méltass minket, **emberszerető Krisztus!**

Midőn dicsőséggel **eljössz**, Jézusom, * az angyali erőkkal, és **ítélőszékben** fogsz **ülni**, * ne rekessz ki **engem**, jó Pásztor! * Mert ismered a jobbra vezető utat, * s hogy a bal oldaliak romlásra kerülnek, ne kárhoztass

el a **bakokkal** engem, * ki bűneim folytán eldurvultam, hanem állíts jobbod felől, * és számíts ott álló juhaidhoz, *' s üdvözíts engem, ő emberszerető!

Vőlegényünk, ki szépségeddel ékeesebb vagy minden embernél, * s ki összehívtál minket lelki lakodalmadra, * szenvedéseidben való részesedés által, * vedd le rólam bűneim elnyűtt köntösét, * s ékesíts föl dicsőséged szépséges öltönyével, *' és országod fényes vendégévé tégy, könyörületes!

Dicsőség... most és... 7. hang

Íme, rád bízva, lelkem, az Úr a talentumot, * félelemmel fogadd ezt az adományt! * Kamatoztasd az adományozónak, * és oszd szét a szegényeknek! * Szerezd meg barátodnak az Urat, * hogy majd az ő jobbján állhass, * midőn eljön dicsőséggel, * és meghallhasd boldogító hangját: * Menj be, szolgám, Urad örömébe! * Méltass engem erre, Üdvözítóm, * noha eltévelyedtem, *' a te nagy irgalmasságodban!

Körmenet evangéliumos könyvvel.

Enyhe világossága...

Prokimen 4. hang (131. zsoltár)

Kelj föl, Uram, a te nyughelyedre, * te és a te szentséged szekrénye!

Elővers: Emlékezzél meg, Uram, Dávidról, és minden szelídségéről!

Kivonulás könyvének olvasása (2,5-10)

Lement a fáraó leánya fürdeni a folyamhoz, és az őt kísérő szolgálók ott járkáltak a folyam partján. Ő pedig meglátta a kosarat a nádasban, s elküldte szolgálóját, és kihozatta azt. Amikor kinyitotta, egy síró gyermeket látott a kosárban. Megsajnálta őt a fáraó leánya, és ezt mondta: „A héberek gyermekei közül való ez”. Annak nővére pedig ezt kérdezte a fáraó leányától: „Akarod-e, hogy hívjak hozzák egy dajkát a héberek közül, hogy szoptassa majd a csecsemőt?” A fáraó leánya ezt felelte neki: „Menj el érte!” Erre elment a leány és elhívta a gyermek anyját. A fáraó leánya pedig így szólt hozzá: „Tartsd meg számomra ezt a gyermeket, és szoptasd, én pedig majd megfizetem neked, ami jár!” Az asszony erre magához vette a gyermeket és szoptatta. Amikor pedig a gyermek megerősödött, elvitte őt a fáraó leányához, aki fiává fogadta őt, és Mózesnek nevezte el, mert azt mondta: „A vízből húztam ki őt”.

Prokimen 4. hang (132. zsoltár)

Íme, mily jó és gyönyörűsége * a testvéreknek együtt lakniuk!

Elővers: Olyan, mint mürő a fejen, mely lefolyik a szakállra, Áron szakállára.

Jób könyvének olvasása (1,13-22)

Egy napon Jób fiai és lányai együtt boroztak legidősebb bátyjuk házában. Egyszerre csak hírvívő jött Jóbhoz, és így szólt: „A páros ökrök szántottak, a szamarak pedig mellettük legelésztek, amikor rablók támadtak rájuk és elrabolták azokat, a szolgálakat pedig kardélre hányták, úgyhogy csak egymagam tudtam elmenekülni, hogy hírt hozzak neked.” Még ez szólt, amikor egy másik hírnök is jött, s ezt mondta Jóbnak: „Isten nyila hullott le az égből, s megégette a juhokat, és elemészttette a szolgálakat is. Egyedül csak én

menekültem meg, hogy hírt hozzak neked.” Még ez sem fejezte be a beszédét, amikor újabb hírnök jött, aki ezt mondta Jóbnak: „Lovas támadók három csoportban bekerítették a tevéket és elhajtották őket, a szolgálakat pedig kard élére hányták. Csak egymagam menekültem meg, hogy hírt hozzak neked.” Míg ez szólt, még egy hírnök jött, aki ezt mondta Jóbnak: „Fiaid és lányaid ettek és ittak legidősebb bátyjuk házában, amikor hirtelen hatalmas vihar kerekedett a puszta felől, megrendítette a ház négy sarkát, úgyhogy az ráomlott gyermekeidre, és azok meghaltak. Egyedül én menekültem meg, s eljöttem, hogy hírt hozzak neked.” Ekkor fölkel Jób, megszaggatta ruháit, lenyírta haját a fején, és földre borulva így imádkozott: „Meztelenül jöttem ki anyám méhéből, és meztelenül is térek vissza. Az Úr adta, s az Úr elvette. Amint az Úrnak tetszett, úgy lett: legyen áldott az Úr neve!” De mindezek során, amik történtek, nem vétkezett Jób az Úr előtt, és nem művelt oktalanságot az Isten ellen.

S tovább folytatódik az Előszenteltek Liturgiája.

NAGYKEDDEN AZ ESTI ZSOLOZSMÁN

Krétai Szent András háromódás kánonja

III. ÓDA 2. hang

Terméketlenné vált elmémet * tedd erényekben gyümölcsözővé, *
könyörületességeddel, * Te, aki a javaknak művelője, * a jóság elültetője vagy!

Itt a végidő: térjünk meg hát, hogy Krisztus oktasson, aki késlekedés nélkül hamarosan eljön, hogy megítélje a világot.

Krisztus az ő hirtelen eljövételéről szólva beszélt arról a váratlan pusztulásról, amely egykor Noé idejében zúdult a földre.

Megnyílt a lakodalmi terem, és készül benne az isteni menyegző. Már hív is bennünket a közelgő vőlegény: legyünk hát készek mielőbb!

Simon hajléka befogadott téged, Jézus Király, akit a világ sem képes magába foglalni, a bűnös asszony pedig megkent drága kenettel.

Titokzatos jó illattal telt el az asszony, akit előbb megszabadítottál, Üdvözítőnk, sok bűnének rossz szagától, mert te az élet kenetét árasztod.

Te, aki magad vagy az égi táplálék és az éhezők élete, Krisztus, étkezni ültél le az emberekkel, ezzel is megmutatva a te hozzánk alázkodásodat.

A hálátlan tanítvány árulóvá válva megtagadott téged, Krisztus, és a törvényszegők egész csapatát ellened indítja.

Dicsőség...

Az Atyával együtt imádlak és magasztallak, Fiú és igaz Lélek, egy természet, ki személyekre osztva is a lényegre nézve egy.

Most és...

A Báránka, aki téged szült, Pásztor és Bárány, mindig könyörög mindazokért, akik hisznek benned, Jézus Istenünk.

Kathizma 1. hang. Minta: *A te sírodat őrző...*

Íme, a gonosz tanács esztelenül valóban összeült, * hogy elítélje a főnt trónoló Bírót, * a mindenség Urát és megítélőjét. * Most együtt van Pilátussal Heródes, * Annás és Kaifás, * hogy kivallassák az egyetlen hosszútürelműt.

VIII. ÓDA

Aki egykoron a csipkebokorban * a Sínai hegyen Mózesnek * a Szűz csodájának előképét mutatta meg, * azt énekeljétek, * áldjátok és magasztaljátok mindörökké!

Kétszer.

Te, ki jól tudod, hogy mikor lesz végünk, hiszen uralkodsz az évszázadok felett, azt mondtad az imént, hogy még te sem ismered azt a napot; de mindenkinek ajánlod, hogy szerénységgel készüljön rá.

Amikor ítélőszékbe ülsz, Bíránk és Üdvözítőnk, hogy mint a juhok Pásztora, ígéreted szerint elrekeszd a bakokat a nyájtól, akkor bennünket majd ne tarts távol a te isteni jobb oldalodon lévő helytől!

Te vagy, Krisztus, a mi Pászánk, akit mindnyájunkért feláldoztak, mint bárányt és áldozatot, s engesztelést a bűnökért. Azért a te isteni szenvedéseidet magasztaljuk mindörökké.

Malomhoz, mezőhöz, házhoz hasonló az egész életed, ó lelkem. Tedd azért Isten iránt készséggé szívedet, nehogy a tested romlottsága miatt hátra maradj!

Nemcsak a farizeusokat és nem egyedül Simont méltatad arra, Üdvözítőnk, hogy vacsorájukra elmenj, hanem még a vámosok, sőt a bűnös asszonyok is részesülhetnek kegyes jóindulatodból.

A pénzvágtyól fűtött áruló Júdás a kenet kiöntése után már csak azon töprengett, miként árulja el az Uralkodót; majd elment a törvényszegőkhöz, hogy az árát egyeztesse velük.

Milyen boldogok a tisztaságra térő bűnös asszony kezei, hajszájai és ajkai, melyekkel a drága illatszert lábadra öntötte, letörölte és sűrűn csókolta!

Miközben az asztalnál ültél, Ige, lábaidhoz borult a síró asszony, s a drága illatszert alabástrom edényből a te fejedre öntötte, ki a halhatatlanság drága kenete vagy!

Dicsőség...

Az Atyával együtt a Fiút és a Szentlelket, az egy istenségben lévő Szentháromságot dicsőítve ezt hangoztatjuk: „Szent, szent, szent vagy mindörökké!”

Most és...

Szeplőtelen Anyád és apostolaid könyörgésére áraszd reánk bőséges kegyelmedet, Üdvözítőnk, s add a te békédet népednek!

IX. ÓDA

Magasztaljuk, hívek, * szüntelen énekkel azt, * aki testben, természetfölötti módon * foganta méhébe * az Atyától öröktől fogva kisugárzott Igét!

Itt a dolgos cselekvés ideje, melynek célja az üdvösség! Vedd elő, lelkem, a talentumot, az eredeti képmást, és forgasd úgy, hogy megszerezhesd vele az örök életet!

Tündöklő mécesként készítsük elő lelkünket, hogy mi is fényesen bemehessünk az enyészhetetlenség menyegzőjére vonuló vőlegénnyel, még mielőtt az ajtót bezárná!

Emberfölötti nagy alázatosságodat ki akartad nyilvánítani mindenki felé, ezért te, aki az éhezők tápláléka vagy, elmentél vendégként vacsorázni Simon házába.

Életadó kenyér, Jézus! Együtt ettél Simon farizeussal, hogy a bűnös nő elnyerhesse megvásárolhatatlan kegyelmedet a kenet kiöntésével.

„Kezem szennyes, ajkam parázna, életem nem tiszta, tagjaim romlottak, de bocsáss meg nekem!” – kiáltja a parázna nő Krisztusnak.

Lábadhoz jött a bűnös asszony, Üdvözítőm, ráöntötte a kenetet, betöltött jó illattal, és maga is betelt gonosz tettei kiengesztelésének illatos kenetével.

„Illatszerben bővelkedem, erényeknek híjával vagyok, de amim van, neked ajánlom, te pedig adj nekem abból, amid neked van!” – kiáltja a parázna asszony Krisztusnak –: „Oldozz fel, és bocsáss meg nekem!”

„Nálam van a romlandó kenet, de nálad az élet kenete, hiszen már neved is drága kenetként kerül az arra méltókra. Bocsáss meg hát nekem!” – kiáltja a parázna asszony Krisztusnak.

Dicsőség...

Kezdetnélküli Atya, teremtetlen Fiú, s velük uralkodó Lélek: egy természetben van a három, s a személyekre nézve három az egy igaz Isten.

Most és... Theotokion

Istenszülő, tisztelőid mindenkori reménysége, esedezzel szüntelenül a tőled születetthez, hogy szabadítson meg engem a veszélyektől és mindenféle kísértéstől!

A SZENT NAGYSZERDÁN REGGEL

Alleluja... 8. hang

Tropár háromszor Íme, a vőlegény jó éjfélnélkor * és boldog a szolgálta, kit virrasztva * ámde méltatlan, kit lustalkodva talál. * Vigyázz, ó én lelkem, * és sok álommal ne terheld magad, * nehogy a halálra adatván * a mennyországból kivettedél, * hanem serkenj föl, kiáltván: * Szent, szent, szent vagy Isten, *’ az Istenszülő kedvéért könyörülj rajtunk!

Az első zsoltárcsoport után kathizma 3. hang. Minta: *A te szüzességed...*

A parázna asszony hozzád járult, Emberszerető, * s könnyekkel vegyített illatszerrel megkente lábadat, ** és parancsodra megszabadult gonoszságának rossz szagától. * Kegyelmedet élvezte a hálátlan tanítvány is, * de ő elvetette magától azt, * és a kapzsiság sarába belesüllyedt, ** és áruba bocsátott téged, Krisztus. *’ Dicsőség a te könyörületednek!

Dicsőség... most és... ugyanez

A második zoltárcsoport után kathizma 4. hang. Minta: Hamar előzz meg...

Júdás a pénzvágy büvöletében * álnokul azon mesterkedett, Uram, * hogy téged, az élet kincsét, eladjon. * Azért mámorosan rohan a zsidókhoz, * és így szól a törvényszegőkhöz: * „Mit adtok nekem, és én kezetekbe adom, *’ hogy őt megfeszítsétek!”

Dicsőség... most és... ugyanez

A harmadik zoltárcsoport után kathizma 1. hang. Minta: A te sírodat...

A bűnös kéjné jajgatva kiáltott hozzád, Irgalmas, * és a hajával buzgón törölgette szeplőtelen lábaidat. * Szíve mélyéből sóhajtott fel: * Ne taszíts el, és ne iszonyodj tőlem, Istenem, * de fogadj el engem megtérésemben, *’ és üdvözíts, mint egyetlen Emberszerető!

Dicsőség... most és... ugyanez

Nyomban utána: Hogy a Szent Evangélium...

Szent János evangéliumának olvasása (12,17-50)

Abban az időben bizonysgot tett a Jézussal lévő néptömeg...

50. zoltár.

KÁNON

III. ÓDA 2. hang

A hitnek köszikláján megerősítvén * fölnyitottad számat ellenségeim ellen, * s megörvendeztetted lelkemet, * hogy így zengjek neked: * Nincs oly szent, mint a mi Istenünk, * és nincs olyan igaz, mint te, Uram!

Hivalkodva és gonosz szándékkal gyűlt össze a törvényszegők főtanácsa, hogy elítélje a Szabadítót, téged, Krisztus, kinek mi ezt zengjük: Te vagy a mi Istenünk, és nincs más olyan igaz, mint Te, Uram!

A törvényszegők szörnyű tanácsa istenellenes lélekkel azt fontolgatja, hogy haszontalan latorként elítélje Krisztust, akinek mi ezt zengjük: Te vagy a mi Istenünk, és nincs más szent rajtad kívül, Uram!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Konták

4. hang. Minta: Aki önként...

Bár a bűnös asszonyt is felülmúlva vétkeztem, ó Jóságos, * soha könnyekkel még neked nem áldoztam. * Azért csöndben borulok le eléd, * tisztaságos lábadat

csókolgatva. * Mint Uralkodóm, adj bűnbocsánatot nekem, * ki hozzád így kiáltok: *’ Szabadíts meg engem annak szennyéből, mit műveltem!

Ikosz:

A hajdan bűnös nő egyszerre tiszta lett, s a rút bűn műveit és a testi élvezeteket meggyűlölte. Megfontolta ugyanis, hogy mekkora szégyent érnek és mekkora büntetést kénytelenek majd elviselni a paráznak és kicsapongók. Ezek között az első én vagyok, és ezért rettegek, s mégis esztelenül megmaradok megszokott gonoszságaimban. A parázna nő viszont megrendülve igyekezett a Megváltóhoz, akihez így kiáltott: Irgalmas és Emberszerető, szabadíts meg engem annak szennyéből, mit műveltem!

Szinaxáron

A szent nagyszerdán az isteni ihletésű atyák rendelkezése szerint arra a parázna nőre emlékezünk, aki az Urat illatszerrel megkente, mert ez nem sokkal az üdvözítő kinszenvedés előtt történt.

*Kenetet öntött az asszony Krisztus testére,
s ezzel már elővételezte Nikodémus kenetét.*

Miután az Úr bevonult Jeruzsálembe, és a leprás Simon házában tartózkodott, egy parázna nő járult elébe, és ő öntötte a fejére az itt említett drága kenetet. Ennek a jöttnek az emléke éppen azért is került mára, hogy az Üdvözítő szava szerint világszerte mindenütt és mindenkinek hirdessék az ő igen buzgó cselekedetét.

Vajon miféle benső indíttatásra jött oda hozzá ez az asszony? Mert észrevette Krisztus együttérzését és a mindenki felé tanúsított nyitottságát. Főként most, amikor azt látta, hogy ő a leprás házába tért be, akit a törvény tisztátalannak tartott és tiltotta a vele való közösséget. Arra számíthatott tehát ez a nő, hogy az ő lelkének súlyos baját is ugyanúgy elviseli majd Jézus, mint ennek a leprásnak a betegségét, így hát amikor ő asztalhoz telepedett, ez fejére öntötte a mintegy háromszáz dénár vagyis három ezüst értékű kenetet (ami hatvan asszariosz, vagyis tíz pénzermének felel meg). Ezért rátámadtak a tanítványok, különösen is Júdás. De Krisztus megvédte őt, nehogy meggátolják az ő jó szándékát. Aztán saját temetésére tett utalást, s egyúttal Júdásnak szemére hányta árulását. Az asszonyt pedig abban a megtiszteltetésben részesítette, hogy a jócselekedetét világszerte mindenütt hirdetni fogják.

Megjegyzendő még, hogy bár egyesek úgy tartják, hogy valamennyi evangélistánál ugyanarról az egy bűnös nőről van szó, ez nem igaz. Aranyszájú Szent János szerint az első három evangélistánál ugyan még egy és ugyanaz az asszony szerepel, akit parázna nőnek neveztek, János evangéliumában viszont már nem ugyanerről van szó, hanem egy tisztességes életű, csodálatra méltó asszonyról, Lázár nővéréről, Máriáról, akit Jézus szeretett, s nem úgy, mint valamiféle hajdani kéjnök.

Tehát az utóbb említett Mária hat nappal húsvét előtt a saját betániai házában kente meg illatszerrel a vacsorához letelepedett Jézust, s miután az ő csodálatos lábaira öntötte azt, a hajával törölgette. Igen nagy értékű olajat használt ehhez, mert azt Istennek ajánlotta föl drága illatáldozatul. Nyilvánvaló ugyanis, hogy az áldozatbemutatók során olajat is ajánlottak fel Istennek, s magukat a papokat is olajjal kenték fel. Jákob pedig hajdan szintén olajjal szentelt egy oszlopot Istennek. Úgy ajánlotta föl tehát Mária is ezt a Mesternek, mint Istennek, s egyúttal háláját is lerőta a föltámasztott bátyjának új életéért. Ezért neki itt nem ígért további jutalmat Jézus; s ezúttal csak Júdás morgott, mert olyan pénzsóvár volt. A másik, a parázna nő viszont most, húsvét előtt két nappal jött, amikor Jézus szintén Betániában tartózkodott, csak épp a leprás Simon házában, ahol szintén éppen asztalhoz telepedett. Szent Máté és Márk elbeszélése szerint ez a bűnös nő ott a fejére öntötte ezt a drága

illatszert, s ezen akkor még a tanítványok is méltatlankodtak, mert bizonyára már előre világosan átlátták a szándékát, és hogy Krisztusnál mekkora irgalmasságot igyekszik elnyerni. S ennek a nőnek ő jutalmat adott: mégpedig azt, hogy ezt a jótettét világszerte dicsőítik majd. Egyesek egyébként azt gondolják, hogy csak egy ilyen asszonyról van szó, de Aranyszájú János azt állítja, hogy két ilyen asszony is volt. Sőt olyanok is vannak, akik három ilyen nőről is említést tesznek: mégpedig az említett kettőről, akik közvetlenül az Úr szenvedése előtt tették meg ezt, s még ezek előtt egy harmadikról – vagyis tulajdonképpen egy ezeket megelőzőről –, aki még korábban, az evangélium hirdetése során vitte végbe ugyanezt, s aki maga is bűnös kéjné volt. Szerintük ő nem a leprás Simonnak, hanem a farizeus Simonnak a házában öntötte kenetét Jézus lábára, aki ott akkor egyedül volt – úgyhogy ott akkor csak a farizeus botránkozott meg. Ezt az asszonyt is megjutalmazta az Úr, de kizárólag azzal, hogy bűnbocsánatban részesítette. Erről csak Lukács számolt be evangéliumának közepe táján, s így mondja ezt el, ahogyan itt leírtuk. Ennek a bűnös nőnek a története után ő így folytatja a beszámolót: „Ezután pedig történt, hogy Jézus bejárta a városokat és a falvakat, és hirdette Isten országának evangéliumát.” Ebből már nyilvánvaló, hogy ez nem a kinszenvedés hetében történt. Tehát az időpontnak, a Jézust fogadó vendéglátóknak és helynek, továbbá a szereplőknek és a házaknak és végül a megkenés módjának a különbségei alapján lehetne úgy is következtetni, hogy három ilyen asszony lehetett: ezek közül kettő parázna nő volt, a harmadik pedig Lázárnak a nővére, aki éppen rendkívül tiszteletreméltó életével tűnt ki. S akkor az egyik ilyen ház lehetett a farizeus háza, a másik a leprás Simon háza Betániában, a harmadik pedig Mária és Márta – vagyis Lázár nővéreinek háza szintén Betániában. Eszerint akkor két ilyen vacsorán volt Jézus, és mindkettő Betániában volt. Az első hat nappal húsvét előtt Lázár házában, amikor velük evett Lázár is, ahogyan a Mennydörgés fia elbeszéli ezt a következő szavakkal: „Hat nappal húsvét előtt Jézus Betániába ment, ahol a halott Lázár volt, akit Jézus aztán föltámasztott halottaiból. Vacsorát rendeztek a tiszteletére, és Márta főlszolgált. Lázár meg együtt telepedett le vele az asztalhoz. Mária pedig vett egy font valódi nárduszból készült drága olajat, s megkenete vele Jézus lábát, aztán meg hajával megtörölte.” (Jn 12,1-3).

A másik ilyen vacsora pedig húsvét előtt két nappal volt, amikor Krisztus újra Betániában járt, de ezúttal leprás Simon házában. Ott a parázna nő értékes kenettel járult hozzá, amint Máté mondja ezt el Jézusnak a tanítványokhoz intézett szavaival kezdve: „Tudjátok, hogy két nap múlva húsvét lesz...” Aztán egy kicsit később folytatja: „Amikor Jézus Betániában a leprás Simon házában tartózkodott, odajött hozzá egy asszony. Alabástrom edényben drága illatos olajat hozott, s az asztalhoz telepedett Jézus fejére öntötte.” (26,6-13) Márk szövege is megegyezik ezzel, hiszen ő így számol be erről: „Két nappal a húsvét, a kovásztalan kenyér ünnepe előtt... Jézus Betániában a leprás Simon házában tartózkodott, és asztalnál ült, amikor odalépett hozzá egy asszony...” (14,3). Akik pedig úgy értelmezik, hogy mind a négy evangélium szerint egy és ugyanaz a nő járult oda, hogy megkenje illatszerrel az Urat, egynek tartják Simon farizeust és a leprás Simont, sőt ezt némelyek még Lázár és nővérei, Mária és Márta apjával is azonosítják. Mindenesetre, akik ezzel együtt úgy vélik, hogy egy és ugyanaz volt a vacsora és a vendéglátó Betániában lévő háza azonos volt azzal is, amelyekben külön elő volt készítve egy szoba az emeleten a titokzatos, utolsó vacsorára, nem helyesen gondolkodnak. Mert ezt a két vacsorát Jézus Jeruzsálemen kívül, Betániában fogyasztotta el, hat illetve két nappal a törvény szerinti húsvét előtt, amikor a két asszony különféle módon kenetet is hozott Krisztusnak, a titkos vacsora és az emeleti terem viszont Jeruzsálem városában volt előkészítve, egy nappal a törvény szerinti húsvét és Krisztus kinszenvedése előtt; mégpedig egyesek szerint egy ismeretlen ember házában, mások véleménye szerint pedig Jézus kebelbarátjának és kedves tanítványának, Jánosnak a házában, a szent Sionon, ahol később együtt el is rejtőztek a tanítványok a zsidóktól való félelmükben, s aztán itt ért hozzá Tamás a feltámadt Úrhoz. Itt történt a Szentlélek eljövetele is pünkösdkor, és még sok más kimondhatatlan és titokzatos dolog.

Ezért tehát számomra az tűnik elfogadhatónak, hogy Aranyszájú Szent Jánosnak a véleménye lehet a pontosabb, aki szerint ilyen két asszony volt: az egyik a három evangélistánál szereplő bűnös és parázna asszony, aki Krisztus fejére drága kenetet öntött. A másik pedig a Jánosnál szereplő Mária, Lázár nővére, aki Krisztus isteni lábaira hozta és öntötte rá ezt. S volt egy vacsora Betániában, amelytől különbözik a titkos, utolsó vacsora. Ez egyébként is nyilvánvaló, hiszen csak a parázna nőről szóló elbeszélés végéig küldi el tanítványait az Üdvözítő a városba, hogy készítsék elő a

pászká vacsorát. Azt mondja nekik: „Menjete a városba egy bizonyos emberhez, és mondjátok neki: A Mester üzeni, hogy nálad tartom tanítványaimmal a húsvéti vacsorát.” A másik evangélistánál pedig: „Ott találkoztok egy vízeskorsót vivő emberrel, és ő mutatni fog nektek az emeleten egy tágas, étkezésre berendezett termet. Ott készítsétek el! Azok pedig elmentek, és a városba érve mindent úgy találtak, ahogyan ő megmondta nekik. El is készítették a húsvéti vacsorát” – tudniillik a törvény szerinti pászka időpontja már nagyon közelgett. S Jézus odaérkezve ezt ünnepelte meg a tanítványaiival, ahogyan Aranyszájú Szent János mondja. Aztán pedig a titkos vacsora során, mégpedig a szent lábmosás végeztével, Jézus ugyanahhoz az asztalhoz telepedve adta át a mi pászkánkat, ahogy ezt Aranyszájú Szent János elmondja. Ez tehát így volt.

Az isteni ihletésű János valamint Márk evangélista még a kenet fajtájáról is beszámolt: hogy tudniillik valódi és drága nárduszkentről volt szó. „Valódinak” pedig azt szokták nevezni, ami igazi, nem hamisított, tehát aminek a tisztasága megbízható. Csak az elsőrendű és különleges drága kenetnek lehetett ilyen elnevezése. Szent Márk hozzáteszi, hogy az edényt az asszony nagy sietségében összetörte. Ez szűknyakú, szerinte alabástrom edény volt, amely Szent Epiphániosz szerint üvegből, és emberi kéz közreműködés nélkül készült, ezért nevezték így: bikion. Ezt a kenetet sokféle illatszertől állították össze, főként szmirna-virágból, jóillatú fahéjból, vagyis illatos nádból és olajból.

Krisztus Istenünk, aki a szellemi miróval lett fölkenve Messiássá, az ő sok szenvedése által irgalmazzon nekünk és könyörüljön rajtunk, mint egyetlen szent és emberszerető! Amen.

VIII. ÓDA

A zsarnok parancsszava * hajdan szerfölött kemény volt, * s a kemencét hétszer melegebbre tüzesítették. * S a királyi parancsot megszegő * belevetett ifjak * mégsem égtek meg, * hanem ezt hangoztatták: * Énekeljétek az Urat, az Úrnak minden művei, * és magasztaljátok őt mindörökké!

Az asszony kiöntötte drága illatszerét a te isteni és főséges fejedre, Uralkodó Krisztus, és tisztátalan kezével átölelte szeplőtelen lábadat, ezt hangoztatva: Énekeljétek az Urat, az Úrnak minden művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

A bűnökkel terhelt asszony könnyeivel mossa lábadat, és hajával törölgeti azt, s így élete nem siklott ki végül a megváltás tetteitől, hanem ezt hangoztatja: Énekeljétek az Urat, az Úrnak minden művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

Megvan a váltság a megtérőnek az Üdvözítő irgalmassága és az ő könnyeinek patakzása folytán, amelyben a bűnvallomás során megtisztult, és szégyenkezés nélkül hangoztatta: Énekeljétek az Urat, az Úrnak minden művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

Dicsérjük, áldjuk, imádjuk az Urat...

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

IX. ÓDA

Jertek, magasztaljuk tiszta lélekkel * és szeplőtelen ajkakkal * Emmánuel szeplőtelen, tisztaságos Anyját, * és általa tárjuk könyörgésünket * a tőle született elé: * Kegyelmezz lelkünknek, Krisztus Isten, * és üdvözíts minket!

Hálátlanul és gonoszságra törekedve a Mester értékének megfelelő árat követel a gonosz Júdás, és áruba bocsátja az istenszeretet kegyelmét, amely által a bűnös megszabadul adósságaitól. Kegyelmezz lelkünknek, Krisztus Isten, és üdvözíts minket!

Júdás a törvényszegő vezetőkhöz siet, és így szól: „Mit adtok nekem, ha kezetekbe adom Krisztust, akit el akartok fogni?” Így adta el pénzért Krisztus barátságát Júdás. Kegyelmezz lelkünknek, Krisztus Isten, és üdvözíts minket!

Helyrehozhatatlanul megbénító kapzsiságodban hogyan feledhetted el azt, amit hallhattál, hogy a lélek nemcsak annyit ér, mint e világ? Kétségbeesve aztán felakasztod magadat, áruló! Kegyelmezz lelkünknek, Krisztus Isten, és üdvözíts minket!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Fényének (3-szor)

Fölékesített menyegzős termetet látom, Üdvözítom, * de nincs menyegzős öltönyöm, hogy oda bejuthassak. * *Tedd* ragyogóvá lelkem öltözékét, fényárasztó, * és üdvözíts engem!

Dicséreti sztihrák

1. hang

Téged, **a** szűz fiát, * a bűnös asszony Istennek ismervén el * zokogva ezt mondta, * mert könnyekre méltó dolgokat művelt: * Oldozz fel bűneimtől, * mint feloldom hajfonataimat, * szerezd a szeretőt, aki gyűlöletet érdemel, * és a vámosokkal együtt hirdet majd téged, *’ emberszerető Jótevőm!

A drága kenetet a bűnös asszony * a könnyeivel keverte, * és miután lábadat megcsókolta, * szeplőtelen lábaidra öntötte. * Neki azonnal megtisztulást adott, * ki érettünk szenvedtél. * Ajándékozz nekünk is bocsánatot, *’ és üdvözíts minket!

Midőn a bűnös asszony kenetet hozott neked, * épp akkor tanítványod alkut kötött a törvényszegőkkel. * Amaz örömmel öntötte rád a drága kenetet, * ez pedig már sietett elárulni a fölbecsülhetetlent. * Amaz uralkodónak ismert el, * ez pedig elszakadt az Uralkodótól. * Az asszony így megszabadult, * ám Júdás az ellenség rabja lett. * Szörnyű volt a kicsapongás, * de erősebb a megtérés. * Ezt add meg nekem is, értünk szenvedő Üdvözítő, *’ és üdvözíts engem!

Mennyire nyomorult Júdás! * Ő látta a bűnös nőt, ki lábadat csókolta, * és alattomosan eltervezte az áruló csókot! * Az asszony kibontotta hajfonatait, * öt pedig megbéklyózta fölindulása. * Így kenet helyett romlott szagú gonoszságát hozta, * mert az irigység nem képes a hasznosat választani. * Ó, mennyire nyomorult Júdás! *’ Mentsd meg az ő sorsától, Istenünk, lelkünket!

Dicsőség... 2. hang

A bűnös asszony igyekezett kenetet venni, * méghozzá drága illatszert, * hogy megkenje vele Jótevőjét. * És a kenet készítőjéhez így szólt: * Adj nekem kenetet, hogy vele kenjem meg azt, *' aki letörölt rólam minden bűnt!

Most és... 6. hang

A bűnbe süllyedt NŐ rád talált, üdvösség révpartja, * és a könnyeivel vegyített kenettel megkenve téged, erre kért meg: * Nézz reám, mert hatalmadban van a bűnbocsánat! * Tekints reám, mert a bűnösök megtérését várod! * Ments meg engem, Uram, bűneim viharától, *' a te nagy irgalmad által!

Előverses sztihirák

6. hang

Ma krisztus eljött a farizeus házába, * és a bűnös nő odaborult lába elé, így kiáltva: * Tekints reám, mert a bűnben elmerültem, * és kétségbeestem tetteimért! * Ne utáljon meg engem a te jószágod! * Adj bűnbocsánatot, Uram, nekem, *' és üdvözíts engem!

Elővers: Beteltünk kora reggel irgalmaddal, Urunk, s ujjongtunk és vigadoztunk napjainkban.

Kibontotta haját előtted, Urunk, a bűnös nő, * Júdás is kinyújtotta kezét a törvénszegők felé. * Az egyik azért, hogy elnyerje a feloldozást, * a másik pedig, hogy pénzhez jusson. * Azért így kiáltunk hozzád: * Szabadítónk, akit ő érettünk elárult, *' Urunk, dicsőség néked!

Elővers: Hadd örvendjünk annyi napon át, ameddig megaláztál minket, és annyi évig, mint ameddig nyomorúságot láttunk, s tekints le szolgáláidra és alkotásaidra, s igazítsd útba azoknak fiait!

rossz illatot árasztó bűnös nő jött hozzád, * könnyeivel öntözve lábadat, Üdvözítő, * s így előre jelezte kínszenvedésedet. * Hogyan néztek szemedbe, Uralkodó, * ki eljöttél, hogy megmentsd a mélyből a paráznát? * Támassz fel engem is a halálból, * ki Lázárt feltámasztottad negyednapra a sírból! * Fogadj be engem, nyomorultat, *' és üdvözíts engem, Uram!

Elővers: Legyen rajtunk a mi Urunk Istenünk fényessége, és kezeink munkáit te igazgasd jóra, kezeink munkáját jóra igazgasd!

Az életmódja miatt kétségbeesett * és erkölceire nézve rosszhírű nő * kenettel járult hozzád, ezt mondva: * Ne taszíts el engem, a paráznát, * ki a Szűztől születtél! * Ne vesd meg könnyeimet, az angyalok öröme, * de fogadj be engem, a bűnbánót, * kit nem vetted el vétkeim közben, Uram, *' a te nagy irgalmad folytán!

Dicsőség... most és... Kasszián szerzetesnő Idiomelon éneke 8. hang

Uram, a sok bűnbe merült nő * istenségedet megérezve * vállalta a kenethozást, * s előre elhozta a balzsamot eltemetésedre. * „Ó, jaj nekem – sírva kiáltá –, * éjszakaként borul rám bűneim sokasága * és a vétkekhez való ragaszkodás holdtalan homálya! * Fogadd el könnyeim patakját, * ki a felhők vizét a tengerbe zúdítod. * Hajolj le szívem sóhajtásaihoz, * ki az egeket meghajlított kimondhatatlan alázattal! * Csókkal borítom el legszentebb lábaidat, * és megtörlöm a hajfürtökkel, * amelyekkel Éva az Édenkertben * a te közeledésed

hangjára félelmében elrejtőzött. * Ki tudná föltánni bűneim sokaságát * és a te ítéleteid melységét? * Üdvözítóm, lelkem megmentője, * ne vesd meg a te szolgálódat, *' hiszen irgalmad végtelen!"

Jó az Urat dicsérni...

Háromszorszent.

Konták 4. hang. Minta: Aki önként...

Bár a bűnös asszonyt is felülmúlva vétkeztem, **ó** Jóságos, * soha könnyekkel még **neked** nem áldoztam. * Azért csöndben **borulok** le eléd, * tisztaságos **lábadat** csókolgatva. * Mint Uralkodóm, adj bűnbocsánatot nekem, * ki **hozzád** így kiáltok: *' Szabadíts meg engem annak szennyéből, mit műveltem!

Uram, irgalmazz! (40-szer). **Dicsőség... most és...** Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Legyen áldott... Mennyei Királyunk... Uram, irgalmazz! (3-szor) **Dicsőség... most és...** Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Könyörüljön rajtunk... Szent Efrém fohászok (leborulásokkal, de 12 meghajlás nélkül).

Elbocsátó.

NAGYSZERDÁN A NAPKÖZI (TRITHEKTI) IMAÓRÁN

A prófétai olvasmány tropárja 2. hang

Összegyűlt ma a **gonosz** gyülekezet, * és hiúságot tervez **ellened**, * ma Júdás alkut köt, és zálogként kötelet kap, * Kaifás pedig akaratlanul is megvallja, * hogy egyvalaki mindenkiért vállalja az **önkéntes** szenvedést. *' Megváltó Krisztus Istenünk, **dicsőség** néked!

Prokimen 8. hang (133. zsoltár)

Áldjon meg téged az **Úr** Sionból, * ki a mennyet és a földet **alkotta!**

Elővers: Íme, most áldjátok az Urat, ti, az Úr összes szolgálói!

Ezekiel proféta jövendölésének olvasása (2,3-3,3)

Az Úr ezt mondta nekem: Emberfia, elküldelek Izrael fiaihoz, akik lázongtak ellenem. Némelyek ugyanis fellázadtak ellenem. Ők is, akárcsak atyáik, mind a mai napig megszegették szövetségemet. Fiaik is keményfejűek és megátalkodott szívűek lettek. Hozzájuk küldelek, hogy mondd meg nekik: így szól az Úr: „Hátha mégiscsak meghallgatnak vagy megrendülnek – mert lázongó ház ez – és megtudják, hogy te proféta vagy közöttük. Te pedig, emberfia, ne félj tőlük, s ne ijedj meg arcuktól, mert őrvöngeni fognak és mindenfelől rád támadnak majd, és te skorpiók között fogsz lakni. Ne ijedj meg beszédeiktől, és ne remegj az arcuktól, mert lázongó ház ez. Mondd el nekik üzenetemet, hátha talán meghallgatják vagy megrendülnek, mert lázongó ház ez! Te pedig, emberfia, hallgass arra, aki hozzád intézi igéjét, s ne szegülj ellenem, mint ez a lázongó ház! Nyisd ki a szádat, és azt add meg, amit én adok neked!” És íme, láttam, hogy egy kéz nyúlt felém, s egy könyvtekerics volt benne. Kigöngyölte előttem, és elől is, hátul is tele volt írva. Tele volt írva gyásszal, siralommal és jajszóval, így szólt hozzám: „Emberfia, nyeld le ezt a tekericset, és menj, szólj Izrael házához!” Ekkor kinyitottam a számat, és megetette velem ezt a tekericset, és azt mondta nekem: „Emberfia, egye meg ezt a szád, és egész benső

részed teljék meg ezzel a tekercsemmel, amit neked adtam!” Megettem azt, s olyan édes lett a számban, mint a méz.

Prokimen 2. hang (134. zsoltár)

Kik az Urat félték, * áldjátok az Urat!

Elővers: Dicsérjétek az Úr nevét, dicsérjétek, szolgálj az Urat!

A szertartás tovább folytatódik az imaóra szokásos rendje szerint.

A SZENT NAGYSZERDÁN AZ ELŐSZENTELTEK LITURGIÁJÁN

A szokásos zsoltározás.

Uram tehozzád... után:

Tíz előverset éneklünk a reggel már énekelt sztihirákkal 1. hang

Téged, a szűz fiát, * a bűnös asszony Istennek ismervén el * zokogva ezt mondta, * mert könnyekre méltó dolgokat művelt: * Oldozz fel bűneimtől, * mint feloldom hajfonataimat, * szeresd a szeretőt, aki gyűlöletet érdemel, * és a vámosokkal együtt hirdet majd téged, *’ emberszerető Jótevőm!

A drága kenetet a bűnös asszony * a könnyeivel keverte, * és miután lábadat megcsókolta, * szeplőtelen lábaidra öntötte. * Neki azonnal megtisztulást adtál, * ki érettünk szenvedtél. * Ajándékozz nekünk is bocsánatot, *’ és üdvözíts minket!

Midőn a bűnös asszony kenetet hozott neked, * épp akkor tanítványod alkut kötött a törvényszegőkkel. * Amaz örömmel öntötte rád a drága kenetet, * ez pedig már sietett elárulni a fölbecsülhetetlent. * Amaz uralkodónak ismert el, * ez pedig elszakadt az Uralkodótól. * Az asszony így megszabadult, * ám Júdás az ellenség rabja lett. * Szörnyű volt a kicsapongás, * de erősebb a megtérés. * Ezt add meg nekem is, értünk szenvedő Üdvözítő, *’ és üdvözíts engem!

Mennyire nyomorult Júdás! * Ő látta a bűnös nőt, ki lábadat csókolta, * és alattomosan eltervezte az áruló csókot! * Az asszony kibontotta hajfonatait, * őt pedig megbéklyózta fölbundulása, * így kenet helyett romlott szagú gonoszságát hozta, * mert az irigység nem képes a hasznosat

választani. * Ó, mennyire nyomorult Júdás! *’ Mentsd meg az ő sorsától, Istenünk, lelkünket!

2. hang

A bűnös asszony igyekezett kenetet venni, * méghozzá drága illatszert, * hogy megkenje vele Jótévőjét. * És a kenet készítőjéhez így szólt: * Adj nekem kenetet, hogy vele kenjem meg azt, *’ aki letörölt rólam mindenbűnt!

6. hang

A bűnbe süllyedt nő rád talált, üdvösség révpartja, * és a könnyeivel vegyített kenettel megkenve téged, erre kért meg: * Nézz reám, mert hatalmadban van a bűnbocsánat! * Tekints reám, mert a bűnösök megtérését várod! * Ments meg engem, Uram, bűneim viharától, *’ a te nagy irgalmad által!

Ma krisztus eljött a farizeus házába, * és a bűnös nő odaborult lába elé, így kiáltva: * Tekints reám, mert a bűnben elmerültem! * és kétségbeestem tetteimért! * Ne utáljon meg engem a te jószágod! * Adj bűnbocsánatot, Uram, nekem, *’ és üdvözíts engem!

Kibontotta haját előtted, Uram, a bűnös nő, * Júdás is kinyújtotta kezét a törvényszegők felé. * Az egyik azért, hogy elnyerje a feloldozást, * a másik pedig, hogy pénzhez jusson. * Azért így kiáltunk hozzád: * Szabadítónk, akit ő érettünk elárult, *’ Urunk, dicsőség néked!

Rossz illatot árasztó bűnös nő jött hozzád, * könnyeivel öntözve lábadat, Üdvözítő, * s így előre jelezte kínszenvedésedet. * Hogyan néztek szemedbe, Uralkodó, * ki eljöttél, hogy megmentsd a mélyből a paráznát? * Támassz fel engem is a halálból, * ki Lázárt feltámasztottad negyednapra a sírból! * Fogadj be engem, nyomorultat, *’ és üdvözíts engem, Uram!

AZ életmódja miatt kétségbeesett * és erkölcsaire nézve rosszhírű nő * kenettel járult hozzád, ezt mondván: * Ne taszíts el engem, a paráznát, * ki a Szűztől születtél, * Ne vesd meg könnyeimet, az angyalok öröme, * de fogadj be engem, a bűnbánót, * kit nem vetettél el vétkeim közben, Uram, *’ a te nagy irgalmad folytán!

Dicsőség... most és... 8. hang

Uram, a sok bűnbe merült nő * istenségedet megérezve * vállalta a kenethozást, * s előre elhozta a balzsamot eltemetésedre. * „Ó, jaj nekem –

sírva kiáltá –, * éjszakaként borul rám bűneim sokasága * és a vétkekhez való ragaszkodás holdtalan homálya! * Fogadd el könnyeim patakját, * ki a felhők vizét a tengerbe zúdítod. * Hajolj le szívem sóhajításaihoz, * ki az egeket meghajlítod kimondhatatlan alázattal! * Csókkal borítom el legszentebb lábaidat, * és megtörlöm a hajfürtökkel, * amelyekkel Éva az Édenkertben * a te közeledés hangjára félelmében elrejtőzött. * Ki tudná föltární bűneim sokaságát * és a te ítéleteid mélységét? * Üdvözítöm, lelkem megmentője, * ne vesd meg a te szolgálódat, * hiszen irgalmad végtelen!”

Körmenet az evangéliumos könyvvel.

Enyhe világossága...

Prokimen 4. hang (135. zsoltár)

Adjatok hálát az ég Istenének, * mert irgalma örökkévaló!

Elővers: Adjatok hálát az istenek Istenének, mert irgalma örökkévaló!

Kivonulás könyvének olvasása (2,11-23)

Történt azokban a napokban, amikor már felnőtt Mózes, hogy kiment a testvéreihez, Izrael fiaihoz. Miután felfogta azoknak nagy gyötrelmét, látott egy egyiptomi embert, amint épp egy zsidót ütlegel, aki az ő testvérei, Izrael fiai közül való. Körültekintett jobbra és balra, és senki mást sem látott. Erre agyonütötte az egyiptomit, s elrejtette őt a homokban. Másnap is kiment, s akkor két zsidó férfit látott verekedni. Azt mondta annak, aki hibás volt: „Miért vered a testvéredet?” Az pedig így szólt: „Ki tett meg téged fejedelemnek és bírának fölöttünk? Talán csak nem akarsz engem is megölni, mint ahogy tegnap megölted az egyiptomit?” Mózes erre megijedt, és azt mondta: „Hogyan derülhetett ki így ez a dolog?” A fáraó is meghallotta ennek hírét, és halálra kerestette Mózeset. Erre ő elmenekült a fáraó elől, és Midiám földjén telepedett le. Midián földjére érkezve leült a kútnál. Midián papjának hét leánya volt, akik apjuknak, Jetrónak a juhait legeltették. Eljöttek oda, hogy merítsenek a kútból, s így megtöltsék a vályúkat, hogy megitathassák apjuknak, Jetrónak a juhait. Pásztorok jöttek azonban oda, és elkergették őket. Mózes viszont védelmükre kelt, és merített nekik, és megitatta juhaikat. Hazamentek a leányok apjukhoz, Ráguelhez, s az megkérdezte: „Hogyhogy ma ilyen hamar jöttetek haza?” Azok pedig így feleltek: „Egy Egyiptomból érkezett férfi mentett meg minket a pásztoroktól, és merített is nekünk vizet, amellyel megitatta a juhainkat”. Ő erre így szólt lányaihoz: „Hol van ő? Miért hagytátok ott ezt az embert? Hívjátok be őt. hogy egyen velünk kenyeret!” Mózes ezután átköltözött ehhez az emberhez, az pedig Mózeshez adta leányát, Szeforát feleségül. Az asszony aztán fiút fogant méhében, akit Mózes Gersomnak nevezett, mondván, hogy jövevény vagyok idegen földön. Aztán újra fogant az asszony, és másodszor is fiút szült, akit Eliezernek neveztek el, mondván: Mert atyám Istene a segítőm, és megmentett engem a fáraó kezéből.

Prokimen 4. hang (137. zsoltár)

Uram, irgalmad örökkévaló, * ne vesd meg kezed alkotásait!

Elővers: Hálát adok neked, Uram, teljes szívemből, és az angyalok színe előtt éneklek neked.

Jób könyvének olvasása (2,1-10)

Történt egy napon, hogy Isten angyalai eljöttek, hogy megjelenjenek az Úr színe előtt, és velük együtt eljött a sátán is, hogy megjelenjék az Úr színe előtt. Akkor így szólt az Úr a sátánhoz: „Honnan jössz?” A sátán pedig azt mondta az Úrnak: „Végigjártam mindent az ég alatt és bejártam az egészet, most pedig itt vagyok.” Az Úr pedig megkérdezte a sátánt: „Láttad-e szolgámat, Jóbot? Mert nincs hozzá fogható ember a földön, aki ennyire ártatlan, feddhetetlen, igaz, istenfélő és minden gonoszságtól tartózkodna. Még mindig kitart az ártatlanságban, noha te rávétél, hogy mindenét ok nélkül vegyem el!” A sátán azonban közbevetette: „Bört a bőrért! Mert amije csak van az embernek, mindenét odaadja az életéért. De vesd csak ki rá a kezedet, érintsd meg a csontjait és a húsát! Vajon akkor megáld-e majd szemtől szembe?” Az Úr azt mondta a Sátánnak: „Nos, átadom őt neked. Csak az életét kíméld meg!” Elment ekkor a sátán az Úr színe elől, és Jóbot rosszindulatú fekélyvel sújtotta tetőtől talpig. Az pedig egy cserépdarabot fogott, hogy kapargassa magát, s a szemétdombra ült a városon kívül. Sok idő elteltével azt mondta neki a felesége: „Meddig tartasz még ki és mondogatod, hogy várok még egy kicsit a szabadulásom reményében? Íme, már az emléked is eltűnt a földről: fiaink és leányaink, az én méhem gyötrelme és fájdalma, akikkel hiába vesződtem olyan sok fáradtsággal. Te magad férges rothadásában ülsz, szabad ég alatt éjszakázva, én pedig nyomorogva egyik helyről a másikra járok, és egyik házból a másikba, csak arra várva, hogy mikor nyugszik már le a nap, hogy végre kipihenjem fáradalmaimat és gyötrelmeimet, amelyek most gyötörnek. Mondj hát valami kemény szót Istenre, és aztán halj meg!” Ő viszont rátekintve ezt mondta: „Úgy beszélsz, mint egy esztelen asszony! Ha a jót elfogadtuk az Úr kezéből, akkor a rosszat ne fogadjuk el?” S mindezek megtörténte után sem vétkezett Jób ajkaival az Úr színe előtt.

Igazodjék... után Evangélium.

S tovább folytatódik az Előszenteltek Liturgiája.

A SZENT NAGYSZERDÁN AZ ESTI ZSOLOZSMÁN

Krétai szent András háromódás kánonja

IV. ÓDA. *Hallott prófétád... 6. hang*

Megterítve fogadott téged, teremő, beavatottjaiddal együtt az emeleti terem, hogy ott megtartsd a pászka vacsorát. Ezen a helyen vitted végbe szent titkaidat, hiszen ott készítette elő számodra két előreküldött tanítványod a pászkát.

„Menjete el egy illetőhöz!” – mondta előre apostolainak a Mindentudó – és boldog az, aki híven be tudja fogadni az Urat, emeleti teremként készítve elő a szívét és vacsorául a vallásos áhítatát.

Kapzsi szándékú és esztelen Júdás, teljesen balga vagy! Noha egyedül rád bízták az erszényt, mégse hajoltál együttérzésre, hanem kőszívűen elzárkózva minden jóérzés elől, elárultad az egyedül irgalmast.

Az Istent megölni vágyók elhatározása egybevágott a kapzsinak a cselekvésével. Az előzők a gyilkosságra fegyverkeztek fel, az utóbbit pedig a pénz

vonzotta, úgyhogy aztán a kétségbeesés köteléhez folyamodva gonoszul vetett véget saját életének.

Csókod árulás, üdvözlő szavad gyilkos kard, te csaló Júdás! Nyelved az összetartozásról beszél, de lélekben az eltávolodásra hajlasz, mert már csalárdul azon fáradozol, hogy a jótévőt a gonoszoknak eláruld.

Csókot adsz, és áruba bocsátasz, Júdás. Megcsókolsz, és nem fáradsz el a hamis úton járva! Ki ad csókot gyűlöletből, te háromszorosan szerencsétlen? Ki adja el pénzért azt, akit szeret? A csók a te szégyentelen szíved gonosz szándékára vall.

Dicsőség...

Lényegedre feloszthatatlan, személyekre nézve összekeveretlen, Háromságban létező egységes Istenség, téged, mint együtt uralkodó királyi hatalmat szent énekekben magasztallak, noha téged a magasságban is háromszoros szent énekkel dicsőítenek.

Most és... Theotokion

Foganásod meghaladja az értelmet, szülésed pedig a természet rendjét, Istenszülő! Hiszen a Szentlélektől, mag nélkül fogantál, szülésed pedig kivételt képezett a természet törvénye alól, mert sérülés nélküli és minden más szülés természetét felülmúlja ez az anyaság, hiszen maga Isten a szülött.

Kathizma 4. hang. Minta: Kijelentet magadat...

Együtt étkeztél tanítványaidal, ó Mester, * s titokzatosan kijelentetted a te végedet, * mellyel megszabadulunk az enyészettől, * kik a te szent szenvedéseidet tiszteljük.

VIII. ÓDA: Kit dicsőítenek... (6. hang)

Teljesítette a törvény parancsát az, aki hajdan a törvényt írta kőtáblákra a Sínai hegyen. Elfogyasztotta az ősi, árnyékszerű pászkát, és ő maga lett az igazi pászka, a titokzatos élő áldozat.

Öröktől fogva elrejtett bölcsességedet titok formájában feltártad. Üdvözítő Krisztus, és a vacsorán egyszerre minden apostolodnak tudomására hoztad azt. Ők pedig Istentől ihletve mindezt átadták az egyházaknak.

„Még ezen az éjszakán egyiketek álnokul elárul engem és átad a zsidóknak” – mondta Jézus, és ezzel zavarba hozta barátait, akik erre kérdően tekintettek egymásra.

Megalázkodott érettünk ő, aki gazdag, amikor fölkelt a vacsorától, s a kendőt fölve körülövezte magát, s meghajolva megmosta tanítványainak a lábát, még az árulóét is.

Mennyire felfoghatatlan és kimondhatatlan a te nagyságod, Jézus! Vajon kit nem döbentene meg, hogy Teremtő létedre odaállsz a sárból alkotott földi ember elé s megmosod lábát, utána pedig meg is törölöd kendővel?

A tanítvány, akit az Úr szeretett, a mellére borulva ezt kérdezte tőle: „Ki árul el téged?” Krisztus pedig ezt felelte neki: „Az, aki most a tálba mártja a kezét.”

A tanítvány magához veszi ugyan még a falatot, de otthagyja a kenyeret, mert az árulásra igyekszik a zsidókhoz, így szól a törvényszegőkhöz: „Mit fogtok nekem adni, ha én őt kezetekbe adom?”

Dicsőség...

Az egylényegű Istent imádom, s közben megkülönböztetve három személyét magasztalom, akik megkülönböztethetők ugyan, de nem másfajták, mert az egy Isten három személyben létezik, mint Atya, Fiú és Szentlélek.

Most és... Theotokion

Szabadíts meg minket, Üdvözítő Jézus, az eltévelyedéstől, a kísértéstől és a gonosztól! Fogadd el az Istenszülő szüntelen közbenjárását értünk, hiszen anyád ő, aki hatékonyan könyöröghet nálad!

IX. ÓDA. Irmosz: *A mag nélküli...* (6. hang)

Amikor letelepedtél tanítványaiddal a vacsorához, kinyilatkoztattad nekik a te emberré levésed nagy titkát, s ezt mondtad: Vegyétek az életadó kenyeret, és hittel igyátok az én véremet, mely halálomkor isteni oldalamból és életáldozatomból fakadt!

Mennyei hajléknak bizonyult az emeleti terem, melyben Krisztus a húsvétot végezte; ez a vérontás nélküli lakoma a mi szellemi áldozatunk – és az ott végbement titkok asztala lett a mi lelki áldozati oltárunk.

Krisztus a nagy és tiszteletreméltó pászka. Eszik, mint kenyeret, feláldozzák, mint bárányt, bemutatják értünk áldozatul, s mi az ő testét és vérének mindnyájan buzgón és titokzatosan magunkhoz vesszük.

Miután megáldottad a kenyeret, mennyei Kenyér, és hálát adtál érte Szülőatyádnak, kezedbe vetted a kelyhet is, és odaadtad tanítványaiddal, mondván: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, ez pedig az enyészhetetlen élet vére!

Bizony mondom nektek – mondta Krisztus, az igazi szőlőtő apostolainak, a szőlővesszőknek: mostantól nem iszom a szőlő eme terméséből addig, míg majd az újat nem iszom veletek, örököseimmel, Atyám dicsőségében.

Eladod harminc ezüstért a felbecsülhetlent, gonosz Júdás, és nem gondolsz a vacsora titkára, sem a tiszteletreméltó lábmosásra? Hogyan is bukhattál ki végtére ennyire a világosságból, hogy a bukásra jutottál, hiszen már magadhoz is ölelted a kötelet?

Kinyújtottad kezedet, melyben a halhatatlanság kenyerét tartottad, hogy megfogd vele az ezüstöt, s álnok csókra nyújtottad a szádat, melybe Krisztus testét és vérének fogadtad. De jaj neked! – mondja Krisztus.

Krisztus, az égi és isteni kenyér adott táplálékot az egész világnak. Jöjjetek, Krisztus kedvelői, vegyük híven, földi ajakkal, de szeplőtelen szívvel a körünkben felajánlott szent áldozattá lett pászkát!

Dicsőség...

Dicsőítsük az Atyát, magasztaljuk a Fiút, s imádjuk híven a Szentlelket, az oszthatatlan Szentháromságot, a lényeg szerinti egységet, a világosságot és világosságokat, az életet és életeket, mely megeleveníti és megvilágosítja a földkerekséget!

Most és...Theotokion

Egyedül te lettél mennyei nászterem, szeplőtelen Jegyes, mert a belőled változás nélkül testet öltött Istent hordoztad és szüled. Ezért téged, mint Isten jegyesét és anyját, mi, hívek, minden nemzedéken át igazhitűleg magasztalunk.

A SZENT NAGYCSÜTÖRTÖKÖN REGGEL

A hat zsoltár után *Alleluja...* az előversekkel, majd a következő tropár lassan és dallamosan 8. hang.

Midőn a dicső tanítványok * a vacsorai lábmosásnál megvilágosítottak, * akkor a gonoszlelkű Júdás, * a pénzvágtyól elvakítatva, * téged, az igazságos Bírót * a törvénytelen bíráknak elárult. * *Íme, lássátok, ti, e földi javak kedvelői*, * ezek miatt felakasztotta magát! * *Kerüld a telhetetlenséget*, * mely a tanítómesternek ilyet mert tenni. *' Mindenkihez jóságos Urunk, dicsőség néked!

Nyomban utána: *Hogy a Szent Evangélium...*

Szent Lukács evangéliumának olvasása (22,1-39)

Abban az időben már közelgett a kovásztalanok ünnepe...

Az 50. zsoltár után a következő kánon (az irmoszokat 2 előversre, a tropárokat 4-re vagy 6-ra énekeljük azok számának megfelelően.

Katavásziaként pedig az irmoszokat ismétli meg együtt a két kar.

KÁNON

Akrosztihonjának magyar jelentése: Nagycsütörtökön nagy himnuszt zengek.

I. ÓDA 6. hang

Kettéválván megnyílt a Vörös-tenger, * és a hullámokat tápláló mélység kiszáradt, * s ezáltal utat nyertek a fegyvertelenek, * a fegyverek pedig sírjukat lelték ott. * Ezért isteni szépségű éneket zengünk, * mert Krisztus Istenünk dicsőségesen megdicsőült.

A mindenség létrehozója és az élet megadója, az Isten végtelen bölcsessége a tisztaságos és mindenkorszúz Anyától vett hajlékban lakott, mert testi templomot öltött magára Krisztus Istenünk, és dicsőségesen megdicsőült.

Beavatja titkaiba barátait, lelket tápláló asztalt készít nekik, és Isten valóságos Bölcsessége a halhatatlanság italával tölti meg a kelyhet hívei számára. Járuljunk hozzá mi is áhítattal, és ezt zengjük: Krisztus Istenünk dicsőségesen megdicsőült!

Halljuk meg, hívek, mindnyájan, Isten teremtetlen és vele egy természetű Bölcsességének hívó szavát, mely így hangzik: Ízleljétek és tudjátok meg, milyen jószágok vagyok. Kiáltásatok tehát: Krisztus Istenünk dicsőségesen megdicsőült!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

III. ÓDA

Ki mindnyájunk Ura és alkotó Istene vagy, * teremtményedet a szenvedélyektől megtisztítva magaddal egyesítetted, * és magad lettél a Pászka-bárány, * ki meghaltál érte, kiáltván: * Egyétek az én testemet és a hit által megerősödtök!

Az egész emberi nem váltsága, Jóságos, te tanítványaidat a boldogság teli kelyhével itatod, mert önmagadat áldozod fel, ezt kiáltva: Igyátok az én véretem, és a hit által megerősödtök!

Tanítványaidnak megmondtad, türelmes Urunk, hogy esztelen ember az, aki közületek áruló, ám az nem fogta föl ezeket, s így esztelen is maradt. Nem fogja már megérteni azt, hogy „maradjatok mindnyájan énbennem, és a hit által megerősödtök”.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Kathizma 1. hang. Minta: A te sírodat őrző katonák...

Ki tavakat, forrásokat és tengereket **alkottál**, * hogy alázatosságodat választottaidnak **megmutathasd**, * tanítványaidnak lábait **megmostad**, * kendővel körülövezve magad, * és kimondhatatlan emberszereteted folytán **megalázkodva**, * bennünket is **felmagasztaltál**, * megszabadítván a **gonosztól**, *’ mint egyetlen **Emberszerető**.

Dicsőség...

3. hang

Jószívűséged folytán **megalázkodtál**, * **tanítványaid** lábát **megmostad**, * s **őket** az isteni pályafutásra **ráirányítottad**, * Péter elutasítja **a** lábmosást, * de **azután** engedelmeskedik az isteni parancsnak és **megmosakszik**, * és **tehozzád szüntelenül** esedezik: *’ ajándékozd nekünk a **nagy** kegyelmet!

Most és...

4. hang. Minta: Megjelentél (= Kijelentéd)...

Együtt étkeztél, Uralkodó, tanítványaiddal, * s titokzatosan kijelentetted nekik legszentebb **szenvédesedet**, * mellyel megszabadulunk az **enyészettől**, *’ kik a te szent szenvedéseidet tiszteljük!

IV. ÓDA

A próféta előre látván a te kimondhatatlan titkaidat, Krisztusom, * így kiáltott fel: * Erődnek állhatatos szeretetét oltottad belénk, könyörületes Atyánk, * mert egyszülött Fiadat engesztelő áldozatul küldted el a világra, ó Jóságos!

Midőn elindultál, Krisztus, a szenvedésre, amely Ádám minden leszármazottjának szenvedéstől való szabadulást szerzett, barátaidnak ezt mondtad: Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mert az Atya engem, az ő egyszülött Fiát, engesztelő áldozatul küldött e világra.

Minden elképzelést felülmúló új italt iszom az én országomban, én mondom nektek, barátaim – mondtad, Krisztus, – mikor mint Isten veletek együtt leszek, isteni ihletésűek, mert az Atya engem, az ő egyszülött Fiát engesztelő áldozatul küldött e világra.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

V. ÓDA

A szeretet kötelékével * a mindenség Uralkodójához kötődő apostolok * magukat Krisztusnak rendelve alá, * ékes lábaikat kinyújtották, * és mindenkinek békességet hirdetnek.

Isten bölcsessége, ki a feltartóztathatatlant hatalmában tartja, az ég csatornáit megnyitja, a mélységeket megzabolázza, s a tengert felkorbácsolja, az edénybe vizet tölt, és Mester létére megmossa szolgálói lábát.

Az alázatosság példáját mutatja az Uralkodó a tanítványoknak. Aki az eget felhőkbe öltözteti, kendővel övezi körül magát, s kinek kezében van az egész mindenség élete, térdét is meghajtva szolgálóinak lábát mossa.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

VI. ÓDA

A bűnök feneketlen mélysége vett körül engem, * s már nem bírom hullámveréseit. * Mint Jónás a cetből, így kiáltok hozzád: * Vezess ki engem a romlásból!

Uratoknak és Mestereteknek hívtok, tanítványok, és az is vagyok – így szóltál, Üdvözítőnk. Ezért kövessétek a példámat, amelyet életmódomban láttatok!

Aki nincs beszennyezve, annak elég, ha csak a lábát mossák meg. Ti tiszták vagytok, tanítványok, de nem mindannyian, mert egyiketek esztelenségében örültségre hajlik.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Konták 2. hang

Alighogy kezébe vette a kenyeret az áruló, * máris sietve nyújtotta ki azt, * hogy az eladott ember árát fogadja kezébe. * És megigazulás nélkül maradt Júdás, *' a szolga és család.

Ikosz:

Közelítsük meg félelemmel mindnyájan a titokzatos asztalt, * vegyük magunkhoz tiszta lélekkel a kenyeret, * maradjunk együtt az Úrral, s lássuk, *

miként mossa meg tanítványai lábát, * és tegyünk úgy, amint láttuk! * Alázkodjunk meg egymás előtt, * s mossuk meg egymás lábát, * mert Krisztus is azt parancsolta tanítványainak, * de nem hallgatott rá Júdás, * a szolga és csalo.

Szinaxárium

Verssorok a lábmosásról

*Megmossa tanítványai lábát este az Isten,
akinek lába annak idején alkonyatkor az Édenkertben járt.*

A titkos vacsoráról

*Kettős a vacsora: a törvény pászkavacsorája
és az új húsvét pászkája, Urunk teste és vére.*

A haláltusa imájáról

*Imádság közben rémítő látvány és vércseppek
jelennek meg Krisztus arcán.
A halál elkerülését kérve téveszti meg ő az ellenséget.*

Az árulásról

*Mi szükség van kardra, dorongokra és a népámítókra?
Hiszen ő már halálra kész a világ megváltásáért!*

Mivel a zsidóknak pénteken kellett föláldozniuk a húsvéti bárányt, úgy volt rendjénvaló, hogy a megvalósulás az előképnek megfelelő legyen, vagyis hogy a mi pászkánk, Krisztus is ezen a napon áldozza fel magát. Ezért a szentatyák véleménye szerint a mi Urunk Jézus Krisztus elővételezve végezte el tanítványaival már csütörtök este a pászka-vacsorát. A zsidók ugyanis ezt az estét már egy napnak tekintik az egész péntekkel, mert ezt hívják nüklhémeronnak: egyik napnyugtától a másikig. Ezért tartotta meg tanítványaival együtt akkor a törvény szerinti pászkát, amint többen – s köztük Aranyszájú Sz. János is – vélekednek. Először is állva kezdték azt, felövezve, saruval a lábukon és bottal a kezükben, s a többi törvény szerinti előírást is betartva, nehogy törvényszegőknek tarthassák őket. Ezt a vacsorát Nagy Szent Atanáz véleménye szerint Zebedeus készítette el, aki a vizeskorsót vitte a fején – bár ezzel kapcsolatban másoknak más véleményük is van. Miután pedig az Úr a még tökéletesebb húsvét titkát is föltárta tanítványai előtt, este a felső teremben a számunkra elrendelt pászka titkát is átadta nekik. „Este vacsorához telepedett a tizenkettővel” – így számol be erről az evangélium. Látható, hogy ez nem a törvény szerint előírt pászka volt: hiszen olyan vacsoráról van itt szó, amelyhez rendszeren letelepedtek, aztán meg rendes kenyérről és italról, míg az előbb tűzön sült, kovásztalan eledel volt. De még – Aranyszájú Sz. János szerint – mielőtt ehhez hozzákezdtek volna, akkor kelt föl ő a vacsorától, levetette felsőruháját, és vizet öntött a mosdótálba. Mindezt egymaga tette, egyrészt Júdás megfeddésére, másrészt pedig hogy a többi tanítványát óva intse a hatalomvágytól, amint ezt a lábmosás után kifejezetten el is mondta nekik: „Aki első akar lenni, legyen olyan, mint a legutolsó”, s ebben önmagát állította példaként eléjük. Úgy tűnik, hogy elsőként az arcátlanul előreült Júdás lábát mosta meg, és legvégül jutott el Péterhez. Mivel viszont ő a többieknél buzgóbb volt, eleinte akadékoskodott a Mesterral szemben, de aztán mégis megengedte azt. Miután tehát az Úr megmosta lábukat és példát mutatott nekik a megalázkodás általi felmagasztalásra, újra fölvette köntösét, és helyet foglalva arra oktatta őket, hogy szeressék egymást, és ne az első hely megszerzésére törekedjenek. Míg azok még ettek, ő szót ejtett az elárulásáról is. S miután erre a szavára tanítványai nagy zavarba jöttek, csak Jánosnak csöndben mondta meg Jézus: „Akinek a bemártott falatot adom, az árul el engem.” Mert ha Péter is megtudta volna ezt, akkor ő, aki a többieknél hevesebb természetű volt, kezét is emelt volna Júdásra. Aztán újra mondta: „Aki velem együtt kezét a tálba nyújtja”. Tehát mindkettő így hangozhatott el. Aztán egy kis idő elmúltával fogta a kenyeret, s azt mondta: „Vegyétek, egyétek!”, majd pedig hasonlóképpen a kelyhet is, ezt mondva: „Igyatok ebből mindnyájan, ez az én vérem, az új szövetségé. Ezt cselekedjétek az én

NAGYCSÜTÖRTÖK

---

emlékezetemre!” Amikor ezt téve ő maga is evett és ivott velük. Megjegyzendő egyébként, hogy rendes kenyeret nevezett saját testének, s nem pedig kovásztalant. Ezért szégyellhetnék magukat azok, akik még kovásztalant hoznak áldozatul. A falat után pedig Júdásba beleszállt a sátán. Eddig csak megkísértette, de most már teljesen beleköltözött. Ő tehát az evangélium szerint elment tanácskozni a főpapsághoz, hogy harminc ezüstért átadja nekik őt.

A tanítványok pedig a vacsora után fölmentek az Olajfák hegyére, a Getszemáinak nevezett helyre. Később Jézus azt mondta nekik: „Ma éjjel mindnyájan megbotránkoztok bennem”. Péter azonban azt mondta: „Ha mindenki így is tesz, én akkor sem tagadlak meg téged!” Sötét volt még. késő éjszaka. S Jézus így felelt neki: „Mielőtt a kakas kétszer szól, te háromszor tagadsz meg engem”. S valóban, az elhurcoltatás során a kakas nem is csak egyszer, hanem kétszer, sőt háromszor is szólt. S valóban, ez így is történt, mert Pétert nagy félelem töltötte el, s Isten így mutatta be a természetének gyöngeségét, és – mivel őrá bízta aztán az egész földkerekséget – azt is elvárja tőle, hogy annak ugyanilyen gyöngé természetét belátva irgalmas legyen a bűnösök iránt. Péter háromszoros tagadása az egész emberiség bűneit képviselte Isten irányában. Először is azt, hogy Ádám megszegte a parancsot. Aztán az írott törvény megszegését. Harmadszor pedig magát a megtestesült Ige törvényét jelképezte. Mindezt később az Üdvözítő az ő háromszoros bűnbánata során orvosolta, amikor háromszor is megkérdezte tőle: „Péter, szeretsz-e engem?” Ezután pedig azt mondta tanítványainak, emberségét mutatva meg hiszen a halál mindenki számára félelmetes: „Szomorú a lelkem mindhalálig”, s mintegy kőhajításnyira eltávozva tőlük, leborulva imádkozott, s háromszor is így szólt: „Atyám, ha el nem kerülhet engem ez a kehely anélkül, hogy meg ne igyam, legyen meg a te akaratod!” Majd ismét: „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el engem ez a kehely...” Ezt egyrészt emberi módon mondta, de másrészt ezzel jól megkerülte a sátánt, amely őt halálfélelemmel küzdő embernek nézte, s így nem akadályozta meg a kereszthalál titkát. Amikor pedig visszament tanítványaihoz, álomba merülve találta őket. Ezért Péterhez fordulva így szólt: „Egy órát sem tudtatok virrasztani velem?” Vagy más szóval: te, aki azt ígérted, hogy mindhalálig küzdesz majd értem, ilyen könnyen elaludtál a többiekkel? Aztán átkelt a Kedron patak túloldalára, ahol egy kert volt, s ott maradt tanítványaival együtt. Egyébként is gyakran odajárt. Ezért Júdás is ismerte ezt a helyet. Katonákat vitt tehát magával, s míg a csöcselék követte őt, ő odament Jézushoz, hogy a megegyezés szerint megcsókolja őt. Ebben azért is állapodott meg velük, mert már többször megtörtént, hogy amikor Jézust éppen elfogták, ő láthatatlanul álhaladt közöltük. Itt viszont Jézus jött feléjük ezt kérdezve: „Kit kerestek?” Azok pedig még nem ismerték föl. Nem volt teljesen sötét, hiszen az evangélium szerint fáklyák égtek. Mindenesetre azok a félelemtől elesve meghátráltak. Utána azonban újra előrenyomullak, s ő maga adott nekik választ. Miután pedig Júdás megtette azt, amiben megállapodtak, Krisztus így szólt: „Barátom, miért jöttél?” Vagyis: „Amiért jöttél, Júdás, annak most van az ideje!” Aztán újra csak megszólalt: „Mint egy gonosztevőhöz, úgy jöttetek ki hozzám kardokkal és dorongokkal, hogy elfogjatok!” Azért jöttek egyébként éjnek idején, nehogy valami zavargás támadjon a tömegben. Akkor a rendkívül heves természetű Péter kihúzta kardját – mert a vacsora óta már ezzel volt felszerelve –, s a főpap Malkusz nevű szolgájára rácsapva levágta annak jobb fülét. Ez arra is utalt, hogy a főpap nem helyesen hallgatta és tanította a törvényt. Krisztus viszont szemrehányást tesz Péternek azzal, hogy nem helyes a lelki ember tanítását hallgatóknak kardot használniuk. Malkusznak pedig meggyógyítja a fülét. Akik pedig elfogták Jézust, megbilincselve viszik őt Annás főpap udvarába, aki Kaifás apósa volt. Ott már a Jézus ellen ármánykodó farizeusok és írástudók mindnyájan egybegyűltek. Itt történik meg Péter tagadása a szolgálólány kérdései folytán. S mivel már elmúlóban volt az éjszaka, a kakas háromszor is megszólalt. Neki pedig eszébe jutott minden, és keservesen sírva fakadt. Hajnaltájban Krisztust Annástól Kaifás főpaphoz vitték, ahol az arcára köpdöstek, s hamis tanukat szólaltattak meg ellene. Napkeltekor pedig Kaifás Pilátushoz küldeti át őt. Akik viszont átvitték, az Írás szerint nem mentek be a tanácsházba, hogy tisztátalanná ne váljanak, s hogy megehessék a pászka vacsorát. Némelyek, így például Aranyszájú Szent János szerint a főpapok és farizeusok cselekedtek a törvénnyel ellenkező módon akkor, amikor megváltoztatták a húsvétet, mert nekik azt már akkor éjszaka kellett volna ezt megtartaniuk, de Jézus megölése miatt áttették azt. Azt, hogy akkor kellett volna megenniük, ezt maga Jézus tette nyilvánvalóvá azzal a vacsorával, amelyet éjszakára elfogyasztott, hogy annak végeztével avasson be titokzatos módon a tikokba. Mert az igazságot is a törvény előképe szerint kellett valóra

NAGYCSÜTÖRTÖK

---

váltani. János szerint ugyanis ez „a húsvét előtti estén”, csütörtökön és az azt követő éjjel történt. Mi is ezért ünnepeljük így, megemlékezve ezekről a félelmetes és kimondhatatlan dolgokról.

A te kimondhatatlan könyörületességeddel, Krisztus Istenünk, irgalmaz nekünk! Amen.

VII. ÓDA

A Babilonban élt ifjak * nem ijedtek meg a lángoktól, * hanem a lángoló tűz közepére vetve beharmatozva kiáltották: * Áldott vagy, Urunk, atyáinknak Istene!

Júdás lehajtott fejjel gonosz dolgot tervezett: alkalmat keresett arra, hogy átadhassa elítéltetésre az ítélő Bírót, aki a mindenség Ura és atyáinknak Istene.

„Közületek egyvalaki elárul engem” – mondta az Úr, és az apostolok jó kedve elszállt, s aggodalom és félelem fogta el őket. „Ki az? – kérdezték – mondd meg, atyáinknak Istene!”

Aki velem vakmerően nyújtja kezét a tálba, annak jobb lett volna, ha soha át se lépte volna az élet küszöbét – ezt nyilatkoztatta ki atyáink Istene.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

VIII. ÓDA

Az ősi törvény szerint élő ifjak Babilonban * büntetésben részesülve sem engedelmeskedtek az uralkodó okatlan parancsának, * hanem a tűzben is, melybe vetették őket, * összefogódzva, fenntartójuknak méltó éneket zengtek így: * Áldjátok az Urat, az ő művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

A boldog vendégek a Sionon az Ige által megerősödtek, s az apostolok úgy követték az Urat, mint a nyáj a pásztort. Krisztussal úgy egybeforrak, mint akik már nem is szakadhatnak el tőle, s isteni igével töltekezve hálaadással zengtek: Áldjátok az Urat, az ő művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

A törvény megbecsülését kirekesztette elméjéből a híres iskarióti, s lábát, amelyet megmostál, áruhátra készítette elő. Ette a kenyeret, a te isteni testedet, Krisztus, és közben már készen állt arra, hogy sarkon forduljon, mert ő nem akarta hangoztatni: Áldjátok az Urat, az ő művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

Megérintette jobbával az esztelen a bűn engesztelő áldozatát, testedet és a világot kiontott isteni véredet, s nem félt belőle inni az, aki pénzért eladott. Nem szakított a gonoszsággal, s nem volt hajlandó ezt hangoztatni: Áldjátok az Urat, az ő művei, és magasztaljátok őt mindörökké!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

IX. ÓDA

Az Úrnak különös és emeleten lévő * halhatatlanságot kínáló asztalához * emelkedett lélekkel járuljunk, hívek, * hogy meghallgassuk az ott letelepedett Ige szavát, * kit is magasztalunk!

Készítsétek el a húsvéti bárányt az emeleti teremben – monda az Ige a tanítványoknak. Készítsétek el neki az igazság kovásztalan igéjével odafönt, ahol már az elme felkészült, s magasztaljátok a kegyelem nagyságát!

Teremtő bölcsességként nemzett az Atya öröktől fogva, s útjaim kezdetét a most teljesítendő titok elvégzésére irányította. Jóllehet természetem szerint teremtetlen Ige vagyok, de magamévá tettem a fölvetett emberi természet szavait is.

Nem képzeletbeli, hanem valóságos ember vagyok, s így a velem egyesült emberi természet a sajátosságok fölcserélhetősége szerint isteni is. Egyetlen Krisztusként ismerjetez tehát meg engem, aki megtartom azokat a természeteket, amelyekből, amelyekben, és amelyekké magam lettem.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Fényének (3-szor)

Fölékesített menyegzős teredet látom, Üdvözítöm, * de nincs menyegzős öltönyöm, hogy oda bejuthassak. * *Tedd* ragyogóvá lelkem öltözékét, fényárasztó, * **és** üdvözíts engem!

Dicséreti sztihirák

2. hang

Összejön a zsidók tanácsa, * hogy a mindenek Alkotóját és Teremtőjét * Pilátusnak adják át. * Ó, gonoszok és hitetlenek! * Ítéletre szánják azt, aki élöket és holtakat fog majd megítélni. * Kínszenvedésre készítik a szenvedések meggyógyítóját. * Hosszú türelmü Urunk, * nagy a te irgalmad, *' dicsőség néked!

A törvényszegő Júdás, * aki a vacsorán veled egy tálba mártotta kezét, Uram, * törvényszegők felé tárta ki azt, * hogy átvegye az ezüstpénzt, * és ki a kenet értékét becsülgette, * nem átalált téged, a felbecsülhetetlen értékűt elárulni. * Ki lábait a mosásra kinyújtotta, * álnokul megcsókolta az Uralkodót, * hogy elárulja a gonoszoknak, * de az apostolok karából kiszakítva * nem láthatta meg a te harmadnap feltámadásodat, *' amely által könyörülj rajtunk!

Júdás, a ravasz áruló, * álnok csókkal árulta el az Urat **és** Megváltót * s a mindenek Uralkodóját szolgaként adta el **a** zsidóknak, * s mint a bárány a leöletésre, * úgy engedte áldozatra magát az Isten báránya, * az Atyának Fia, *' az egyetlen Nagyirgalmú.

Júdás, mint szolga **és** csaló, * tanítvány **és** áruló, * barát és mégis sátánként nyilatkozott meg tetteiben, * mert, bár követte **a** Mestert, * de közben már az árulást latolgatta, * ezt mondván magában: * elárulom őt és megszerzem az összerakott pénzt, * mert igyekezett már a kenetet **is** eladni, * Jézust pedig álnokul elfogatni. * Csókot adva elárulta Krisztust, * s mint a bárány a leöletésre, * úgy engedte áldozatra magát az egyetlen irgalmas *' **és** Emberszerető.

Dicsőség... most és...

Akit Izajás ártatlan báránynak **hirdetett**, * önkéntes leöletésre jön meg, * és hátát korbácsolásra adja, * orcáját pedig az **ütlegeknek**. * Arcát nem fordítja el a leköpdősések **szégyenétől**, * és gyalázatos halálra **ítéltetik**. * Mindezeket ártatlanul és önként **elviseli**, * hogy mindenkinek **ajándéku**l adja *' a holtak közül való **feltámadást**.

Előverses sztihirák

8. hang

Ma a Krisztus elleni gonosz **gyűlés** összeül, * és **tanácsot** tart ellene: * hogyan adhatnák át **Pilátusnak** * halálos ítéletre **az** ártatlant. * Ma Júdás a neki juttatott pénz kötelét a **nyakába** veszi, * és így mindkét életét **elveszti**: * az ideiglenest is és **az istenit** is. * Ma Kaifás akarata ellenére is **jövendöl**, mondván: * Jobb, ha egyvalaki hal meg **a népért**, * mert ő épp **bűneinkért** **jött** szenvedni, * hogy megszabadítson bennünket az **ellenség** rabságából, *' mint jóságos és emberszerető.

Elővers: Ki kényeremet ette, nagy csalárdságot művelt ellenem.

Ma Júdás a szegények szeretetének **álarcát** veszi föl, * és kimutatja kapzsisága arculatát. * Nem a szegényekre van **gondja** már, * s nem a bűnös asszony balzsamát **árulgatja**, * hanem a mennyei műrő kenetet árulja el, * s abból szerez magának **ezüstpénzt**. * A zsidókhöz siet, és **ezt mondja** nekik: * Mit akartok adni nekem, * és én öt nektek **adom** át? * Ó, **áru**ló kapzsiság: * a kedvére való **arat** számolja ki, * aztán megegyezik a **kereskedőkkel**, * és megkötik **az** egyességet. * Nem alkudozik az értéken, * hanem Urát **szökött** rabszolgaként **adja** el, * mert a tolvajok szokták így **elvetni az** értéket. * Az őrjöngő kapzsiság őt saját Ura elleni **ármánykodásra** készítette. * Meneküljünk ezért az ilyesmitől, **kiáltván**: *' Nagy türelmű **Urunk**, dicsőség **néked!**

Elővers: Szíve gonoszszágot gyűjtött magának. Kiment és beszélt ugyanarról.

Álnok módon cselekedtél, **törvénszegő** Júdás! * Te a pénzvágy betegségébe esve * embergyűlölővé **váltál**. * Ha a **gazdagságot** szeretted, * miért lettél a szegénység tanítójának követője? * És ha azt **szeretted** is, * miért adtad el a fölbecsülhetetlen halálra? * Döbbenj meg, nap, és **sóhajtozzál**, föld, * és hangoztasd **megindultan**: *' Nagy türelmű **Urunk**, dicsőség **néked!**

Elővers: Istentelen **végzést** hoztak ellenem.

Senki se közeledjék beavatatlanul az Úr vacsorájához, ó hívek! * Senki se járuljon a szent asztalhoz **csalárdul**, mint Júdás! * Mert ő elfogadta a falatot, de a Kényeret **eladta**. * Tanítványt színlelt, de **valójában** gyilkos volt. * Azért a zsidókkal **együtt** örvendezett, * bár még az apostolokkal **együtt tartózkodott**. * Gyűlölve csókolt és csókjával **elárulta** azt, * aki megváltott minket az átokból, *' Istent és **lelkünk** Üdvözítőjét.

Dicsőség... újra az „Álnok módon...” kezdetű sztihira

Most és... 5. hang

Urunk, midőn tanítványaidat beavattad a **titokba**, * ilyen szavakkal **tanítottad** azokat: * Vigyázzatok, **barátaim**, * hogy tőlem semmi félelem el ne **tántorítson**, * mert ha szenvedek, a **világért** teszem. * Ne **botránkozzatok** meg **tehát** bennem, * mert nem azért jöttem, hogy nekem **szolgáljanak**, * hanem hogy én **magam** szolgáljak, * lelkemet adva a **világért**. * Ha **tehát** ti **barátaim** vagytok, * ti is így **tegyetek**, * és aki első akar lenni, legyen **utolsóvá**, * az úr olyan legyen, mint **a** szolgál! * **Maradjatok** énbennem, * hogy gyümölcsöt **teremjete**tek, * mert én vagyok **az** élet **szőlője**!

Ezután nyomban:

Jó az Urat dicsérni...

Háromszorszent.

Nyomban utána a prófétai olvasmány tropárja és az utána következők (különleges imaóra saját renddel!)

A prófétai olvasmány tropárja 3. hang

Ki **az** emberi nemért **veréseket** szenvedtél, * és **mégsem** gerjedtél haragra, * **szabadítsd** ki a mi életünket **a** romlásból, * **és** üdvözíts **minket**, Urunk!

Prokimen 1. hang (82. zsoltár)

Hadd tudják meg **a** **nemzetek**, * **hog**y **Úr** **a** **te** **neved**!

Elővers: Isten, ki hasonló hozzád?

Jeremiás próféta jóvendülésének olvasása (11,18-12,5. 9-11. 14-15)

Add tudtomra, Uram, és én tudni fogom. Akkor láttam az ő szándékaikat. Én pedig olyan voltam, mint valami szelíd bárány, amelyet áldozatra visznek, s nem tudtam, hogy terveket szőttek ellenem, mondván: „Tegyünk fát kenyerébe, irtsuk ki őt az élők földjéről, hogy még a nevét se említsék többé!” Nos hát, seregek Ura, te igazságos Bíró, ki a veséket és szíveket vizsgálod, hadd lássam, hogyan állsz bosszút rajtuk! Mert előtted tártam fel igaz ügyemet. Ezért így szól az Úr Anatótférfiakhoz, akik életemre törnek, és azt mondják: „Ne prófétáld az Úr nevében, mert különben meghalsz kezünk által!”, „Íme, én meglátogatom őket: az ifjak kard által esnek el, fiaik és leányaik pedig éhen vesznek, és senki sem marad meg közülük: mert veszedelmet hozok Anatótférfiakra, amikor meglátogatom őket.” – Neked van igazad, Uram, és én csak mentegetőzöm. Mégis hadd szóljak hozzád ítéleteidről: Miért sikeres a gonoszok útja? Miért van jó dolguk azoknak, akik minden törvényszegést eltűnnek? Elültetted őket és ők gyökeret vertek, gyermekeket nemzettek és gyümölcsöt hoztak. Közel vagy a szájukhoz, de távol a veséjüktől. Engem pedig ismersz. Uram: te látsz, hiszen próbára tetted a szívemet a te színed előtt. Gyűjtsd össze őket, mint az áldozatra szánt juhnyáját, és készítsd el őket leölésük napjára! Meddig gyászoljon még a föld és száradjon a mező minden füve a rajta lakók gonoszsága miatt? Elpusztult már a jószág és a madár, mert azt mondják: „Isten nem látja meg utunk végét”. Gyűjtsétek egybe a mező összes vadállatát, s jöjjenek, hogy egyenek! Sok pásztor pusztította szőlőmet, tönkretette osztályrészemet, s kietlen pusztasággá tették várva várt örökségemet, így szól az Úr minden gonosz szomszédomról, akik ahhoz az örökrészhez nyúltak, amelyet népemnek Izraelnek juttattam: „Íme, én kiszakítom őket földjükről, és Júda házát kiveszem közülük. De miután kiragadom őket, hozzájuk fordulok, megkönyörülök rajtuk és visszahelyezem őket, mindenkit a maga örökrészebe és mindegyiket a maga földjére.”

Prokimen 8. hang (75. zsoltár)

Tegyetek fogadást, * és teljesítsétek azt a mi Urunknak Istenünknek!

Elővers: Ismeretes Júdában az Isten, nagy a neve Izraelben.

Az imaóra többi része a napi kontákkal (Alighogy kezébe vette...) és a többi résszel, de már Szent Efrém fohászok nélkül.

Hármas ekténia.

Nagy elbocsátó.

MEGJEGYZÉS: A mai naptól Tamás vasárnapig szünetel a könyörgés a templom előcsarnokában. A többi imaórát egyszerűen, a szokásos három zsolttárral végezzük.

A SZENT NAGYCSÜTÖRTÖKÖN NAGY SZENT BAZIL LITURGIÁJA ELŐTT

A nappal nyolcadik órájában jelzést adnak a szertartás kezdetére. A pap áldása és a bevezető zsolttár után megkezdődik a nagy ekténia.

Uram, tehozzád... után

Tíz előverset veszünk, s a reggel énekelt szthirákat ismételjük meg. 2. hang

Összejön a zsidók **tanácsa**, * hogy a mindenek Alkotóját és Teremtőjét * Pilátusnak adják át. * Ó, gonoszok és **hitetlenek!** * ítéletre szánják azt, aki élőket és holtakat fog majd **megítélni**. * Kínszenvedésre készítik a szenvedések meggyógyítóját. * Hosszú türelmü Urunk, * nagy a te **irgalmad**, *' **dicsóság** néked!

A törvényszegő Júdás, * aki a vacsorán veled egy tálba mártotta **kezét**, Uram, * törvényszegők felé **tárta** ki azt, * hogy átvegye az **ezüstpénzt**, * és ki a kenet értékét **becsülgette**, * nem átalált téged, a felbecsülhetetlen értékűt **elárulni**. * Ki lábait a mosásra **kinyújtotta**, * álnokul megcsókolta az **Uralkodót**, * hogy elárulja a **gonoszoknak**, * de az apostolok karából **kiszakítva** * nem láthatta meg a te harmadnapi feltámadásodat, *' amely által **könyörülj rajtunk!**

Júdás, a ravasz **áruló**, * álnok csókkal árulta el az Urat és Megváltót * s a mindenek Uralkodóját szolgaként adta el a zsidóknak, * s mint a bárány a leöletésre, * úgy engedte áldozatra magát az Isten báránya, * az **Atyának Fia**, *' az egyetlen **Nagyirgalmú**.

Júdás * tanítvány és áruló, * barát és mégis sátánként nyilatkozott meg **tetteiben**, * mert bár követte a **Mestert**, * de közben már az árulást **latolgatta**, * ezt mondván **magában**: * elárulom őt és megszerzem az **összerakott** pénzt, * mert igyekezett már a kenetet **is** eladni, * Jézust pedig álnokul **elfogatni**. * Csókot adva elárulta **Krisztust**, * s mint a bárány a leöletésre, * úgy engedte áldozatra magát az egyetlen irgalmas *' és **emberszerető**.

Akit Izajás ártatlan báránynak **hirdetett**, * önkéntes leöletésre jön meg, * és hátát korbácsolásra adja, * orcáját pedig az **ütlegeknek**. * Arcát nem fordítja el a

leköpdősések szégyenétől, * és gyalázatos halálra ítéltetik. * Mindezeket ártatlanul és önként elviseli, * hogy mindenkinek ajándékul adja *' a holtak közül való feltámadást.

Dicsőség... most és... 6. hang

Valóban ama viperák fajzata volt Júdás, * akik mannáat ettek a pusztában, * s mégis zúgolódtak táplálójuk ellen, * s még szájukban volt az eledel, * s máris hálátlanul ócsárolták Istent. * Ez a rosszlelkű ember is * míg szájában hordta a mennyei kenyeret, * elárulta az Üdvözítőt. * Ó, telhetetlen természet, * és embertelen vakmerőség! * Saját táplálóját elárulja * és szeretett Uralkodóját halálra adja. * Tényleg azoknak az istenteleneknek fia ő, * és tőlük örökölte a pusztulást. * Őrizd meg, Urunk, a mi lelkünket a hasonló embertelenségektől, *' mint kimondhatatlanul hosszú türelmú!

Körmenet.

Enyhe világossága...

Prokimen 1. hang (139. zsoltár)

Ments meg engem, Uram, a gonosz embertől, * s az igazságtalan férfitől szabadíts meg engem!

Elővers: Akik gonoszságot terveztek szívükben, egész nap ellenségeskedést keltettek.

Kivonulás könyvének olvasása (19,10-19)

Így szólt az Úr Mózeshez: „Menj vissza a néphez, és tégy ott tanúbizonyítást! Tisztítsd meg őket ma és holnap: mossák ki a ruháikat, és harmadnapra legyenek készen, mert a harmadik napon leszáll az Úr a Sínai-hegyre az egész nép szeme láttára! Határold körül a népet, és mondd meg: Ügyeljete arra, nehogy bárki is fölmenjen a hegyre vagy megérintse annak akár a peremét is! Mindaz, aki hozzáér a hegyhez, halállal lakol. Kézzele ne is nyúljanak az ilyenhez, hanem kövekkel verjék agyon vagy nyilazzák le: akár állatról, akár emberről van szó, nem maradhat életben. Csak miután felharsant a harsonaszó és a felhő elvonult a hegyről, akkor mehetnek föl a hegyre az emberek.” Lement tehát Mózes a hegyről a néphez, és megszentelte őket. Megmosták ruháikat. Aztán így szólt a néphez: „Legyetek készen, s három napig feleségetekhez se közelítsetek!” A harmadik napra pedig virradatkor mennydörgés és villámlás támadt, és sűrű felhő telepedett le a Sínai-hegyre. Erős harsonaszó harsant fel, úgyhogy megrémült az egész nép, amely a táborban volt. Mózes pedig kivezette a népet a táborhelyről Isten elé, és mindenki a hegy tövében állt meg. Az egész Sínai-hegy füstben állt, mert Isten füstben szállt le rá. Úgy szállt fölfelé a füst, mint a kemencéből, és az egész nép igen megrendült. A harsonaszó egyre erősebb lett. Mózes megszólalt, Isten pedig felelt neki a mennydörgésben.

Prokimen 7. hang (58. zsoltár)

Ments meg engem * ellenségeimtől, Isten, * és támadóimtól * szabadíts meg engem!

Elővers: Ments meg engem a gonosztevőktől, a vérszomjas férfiaktól szabadíts meg engem!

Jób könyvének olvasása (38,1-21; 42,1-5)

Így szólt az Úr Jóbhoz a viharból és a fellegekből: Ki az, aki akaratát leplezve és szavait szívében tartva úgy véli, hogy elrejtőzhet előlem? – Övezd fel akkor férfiasan a derekadat! Én kérdezek majd, te pedig válaszolj nekem! Hol voltál, amikor a föld alapjait leraktam?

Most jelentsd ki, ha tudsz valami okosat! Ki határozta meg a föld méreteit, tudod-e? Vagy ki feszített ki azon mérőzsinórt? Milyen alapra lettek lerakva annak pillérei? S vajon ki az, aki sarokkővet helyezett arra? Amikor létrejöttek a csillagok, hangosan dicsért engem az összes angyal. A tengert kapukkal én láttam el, amikor mintegy anyaméhből feltörve előjött. Felhőt raktam rá öltözetként, s ködbe pólyáztam be. Határokat szabtam neki, zárákkal és kapukkal vettem körül. Azt mondtam neki: „Eddig jöhetsz, és nem terjeszkedhetsz tovább, hanem itt már magadban törjenek meg a hullámaid!” Vajon a te tudtoddal adtam-e parancsot a reggeli fénynek? Hiszen a hajnalcsillag is fölismerte a maga rendjét, hogy a föld peremén járva lerázza onnan a bűnösöket. Vagy talán te fogtad az agyagot, hogy élőlényt alkoss belőle, és te helyezted a földre azt, aki még beszélni is tud? Te vontad-e el a gonoszoktól a fényt, vagy talán te magad törted meg a kevélyek karját? Eljutottál-e a tenger forrásához, és bejártad-e a mélység nyomait? Előtted tárulnak-e föl félve a halál kapui, és az alvilág őrei megrettennek-e téged látva? Áttekintetted-e már a mindenség terjedelmét az ég alatt? Mondd csak meg akkor nekem, milyen széles ez a világ? Melyik földön lakik a világosság, és melyik a sötétség helye? Vajon elvezethetsz-e azok határaihoz, és ismered-e azok ösvényeit? Tudod-e ezt, te, hiszen már akkor születél, és éveid száma olyan nagy? Jób pedig feleletül ezt mondta az Úrnak: „Tudom, hogy mindent megtehetsz, és semmi sem lehetetlen számodra. Mert ki is rejthetné el előtted akarátát? S ki az, aki szavait kímélve úgy vélheti, hogy rejtőzhet előled? Ki nyilvánítja ki nekem azt, amit nem tudok, a nagy és csodálatos dolgokat, melyeket nem is ismerek? Hallgass meg engem, Uram, én is hadd szóljak! Hadd kérdezzek téged, te pedig taníts engem! Fülellem hallhattalak előbb, most pedig saját szememmel láttalak téged.”

Izajás próféta jövődölésének olvasása (50,4-11)

Az Úr művelt nyelvet ad nekem, hogy tudjam, mikor kell megszólalnom. Reggelenként maga elé állított, s fület adott arra, hogy hallgassam az Úr tanítását. Megnyitja az Úr a fületem, én pedig nem vagyok engedetlen, s nem is ellenkezem. Hátamat átadtam a korbácsolásra, orcámat pedig az ütlegeknek. Arcomat nem fordítottam el a leköpdősések szégyenétől. Az Úr az én segítóm lett, azért nem szégyenkezem, hanem olyanná tettem arcomat, mint a kemény szikla, és tudtam, hogy nem szégyenülök meg, mert közel van az, aki igazságot szolgáltat nekem. Ki szállhat velem perbe? Tüstént álljon élelem! Ki ítél el engem? Jöjjön ide, a közelembé! Íme az Úr, az Úr az én segítóm. Ki árthat nekem? Íme, mindnyájan elenyésztek, mint egy ruha, és moly emészt meg benneteket. Ki féli közületek az Urat? Az hallgasson szavára! Ti, akik sötétben jártok és, nincs világosságotok, bízzatok az Úr nevében, és támaszkodjatok Istenre! Íme, ti mindnyájan tüzet gyújtotok és erős lángot égettek. Járjatok hát a tüzetek fényében és a lángban, amelyet meggyújtottatok! Érettem történt ez veletek, s gyötrelmes lesz majd a szendérgésetek.

Kis ekténia. Háromszorszent.

Prokimen 7. hang (2. zsoltár)

A fejedelmek * egy**begyűltek** * az Úr ellen * és az ő **Fölkentje** ellen.

Elővers: Miért háborodtak fel a nemzetek, s miért terveztek a népek hiúságokat?

Szent Pál apostolnak a Korintusiakhoz írt levelének olvasása (11,23-32)

Testvérek! Én az Úrtól vettem át azt, amit közöltem veletek: hogy az Úr Jézus elárultatása éjszakáján kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem, mely érettetek megtöretik! Ezt tegyétek az én emlékezetemre!” Hasonlóképpen a vacsora után a kehellyel is így tett, mondván: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én

NAGYCSÜTÖRTÖK

---

emlékezetemre!” Valahányszor ugyanis ezt a kenyeret eszitek és ebből a kehelyből, isztok, az Úr halálát hirdetik, amíg el nem jön. Ezért aki méltatlanul eszi ezt a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét. Vizsgálja meg tehát magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki méltatlanul eszik és iszik, anélkül, hogy megkülönböztetné az Úr testét, az a saját maga ítéletére eszik vagy iszik. Ezért gyöngék és betegek közületek sokan, és némelyek már meg is haltak. Ha helyesen ítélnék meg magukat, már nem vonnánk magunkra kárhozható ítéletet. Ha pedig az Úr ítéel meg bennünket, az már fenyítésünkre szolgál, hogy a világgal el ne kárhozzunk.

Alleluja-versek 6. hang

Boldog, akinek gondja van a szűkölködőre és szegényre, a rossz napon megszabadítja őt az Úr.

Elővers: Ellenségeim rosszat mondtak felőle: Mikor hal meg és vész el az ő neve?

Elővers: Aki kenyeremet ette, nagy csalárdságot művelt ellenem.

Evangélium

Hogy a Szent Evangélium...

Szent Máté evangéliumának olvasása. (Mt 26, 1-20; Jn 12.3-18; Mt 26,21-39; Lk 22, 43-45)

Tovább a szokott módon Szent Bazil Liturgiája.

Kerub-ének, áldozási vers és *Teljenek be ajkaink...* helyett 6. hang

A te titkos vacsorádnak * részesévé fogadj ma engem, Isten Fia, * mert nem mondom ki * ellenségeidnek a titkot, * sem csókot nem adok neked, mint Júdás, * hanem mint ama gonosztevő kiáltok hozzád, * emlékezzél meg rólam, Úram, * midőn eljössz a te országodba!

Ezt ismételtetjük áldozási versként is, amíg a testvérek áldoznak.

A SZENT NAGYCSÜTÖRTÖKÖN

A LÁBMOSÁS SZERTARTÁSA

A Tipikon előírása szerint, a következő saját dallamú sztihirákkal 1. hang

Körülvetted magadat kendővel, * és megmostad tanítványaid lábait, * Krisztus Istenünk. * Moss le a mi lelkünkről is minden bűnös gondolatot, * és végy körül minket lelki köteléssel, * hogy megtegyük parancsolataidat, * és magasztaljuk jószágodat!

2. hang

Hívek, ha nagy jótéteményt akarunk élvezni, * járuljunk áhítattal a drága lábmosáshoz, * nem a testi szenny lemosására, * hanem hogy titokzatos módon lelkünket szenteljük meg, * mert Krisztus, a mi Üdvözítőnk, * aki letekint a földre és megrendíti azt, * meghajlik, és földi lábakat érint, * hogy minden ellenséges hatalommal szemben * szilárd helytállásra késztesen. * Ezért hálásan kiáltunk

neki: * Ki a felmagasztalás legjobb útjaként mutattad meg nekünk az alázatot, *’
ments meg minket, Jóságos, mint Emberszerető!

Péter vonakodott attól, * hogy lábát a szeplőtelen kezek mossák meg, *
amelyek Ádámot teremtették. * Am amikor ezt hallotta: * „Ha meg nem moslak
téged, nem vagy közösségben velem” * nagy félelemmel telve kiáltott föl: * „Ne
csak a lábaimat mosd meg, Uram, * hanem a kezemet és fejemet is!” * Milyen
főnséges ajándékokkal halmoz el Urunk! * Kegyelme részeseivé tette tanítványait,
* s részeseidést ígért nekik kimondhatatlan dicsőségében. * S miként a titokzatos
kehellyel kapcsolatban mondta: * újat iszik majd velük a menyországban. * Erre
méltass bennünket is, *’ mint irgalmas és emberszerető!

8. hang

Ma a megközelíthetetlen lény szolgái munkát kezd, * ki az eget felhőkbe
burkolja, kendővel övezi körül magát, * ki a Vörös tengert kettéválasztotta, * vizet
önt az edénybe, * térdre borul és mosni kezdi tanítványai lábát, * és a kendővel,
mellyel körülövezte magát, * meg is törli azokat. * Aztán mikor már megmosta
tanítványai lábát, * ezeket mondja nekik: * Ti már tiszták vagytok, de nem
mindnyájan, *’ s jelzi azt, hogy ki árulja el.

Jobb lett volna, Júdás, ha nem is fogant volna anyád! * Jobb lett volna, ha meg
sem születél volna, te áruló, * aki eladtad az Isten Fiát! * Miattad megbomlott
Krisztus tanítványainak zárt rendje, * s az igazi szőlőfürtöt a megfeszített
gonosztevő szedi le. * Általad lebontatott a sővény, * s a nem kézzel épített
templomot lerombolják a törvényszegők. * A bűnös nő drága kenetét féltetted, * s
az igaz vérenek bűnösök kezébe adásától nem rettegtél? * Őmaga mondta meg
neked: * Bár meg sem születél volna, *’ ki eltávolodtál az Isten Fiától!

Ördögi álm nehezedett Júdásra, * és halálba merült el. * Itt az ideje az
ébredésnek, * fohászkodjék a szív, könnyezzenek a szemek! * Zengjen a virrasztó
zsolttár! * Nagy a kereszt ereje. * Az ajtó előtt áll már Krisztus, * megérkezett az
áldozati húsvéti bárány. *’ Dicsőség néked, Krisztus Isten, dicsőség néked!

Az ebédlőben bort és olajat is lehet fogyasztani. A kis esti zsolozsmát a szobánkban
végezhetjük.

URUNK JÉZUS KRISZTUS SZENT SZENVEDÉSEINEK SZOLGÁLATA

Nagycsütörtök este a napnyugta utáni második órában jelt adnak a szertartás kezdetére. Miután a templomhajóban összegyűltek a testvérek, a pap elmondja a kezdő áldást, aztán szokás szerint végezzük a hat zsoltárt.

A nagy ekténia után *Alleluja...* és a következő tropár 8. hang

Midőn a dicső tanítványok * a vacsorai lábmosásnál megvilágosítottak, * akkor a gonoszlelkű Júdás, * a pénzvágtyól elvakítva, * téged, az igazságos Bírót * a törvénytelen bíráknak elárult. * Íme, lássátok, ti, e földi javak kedvelői, * ezek miatt felakasztotta magát! * Kerüld a telhetetlenséget, * mely a tanítómesternek ilyet mert tenni. *' Mindenkihez jóságos Urunk, dicsőség néked!

Ezt háromszor énekeljük, méltóságteljesen, dallamosan, s a templom előljárója gyertyát oszt szét a testvérek között.

A pap kezdi a könyörgést.

Hogy a Szent Evangélium meghallgatására méltónak...

Dicsőség a te kinszenvedésednek, Uram, dicsőség!

I. EVANGÉLIUM

Szent János evangéliumának olvasása (13,31-18,1)

Így szólt az Úr tanítványaihoz: Most dicsőült meg az Emberfia...

Vége:... bement ő és tanítványai.

Minden evangéliumi szakasz befejezésekor ezt énekeljük:

Dicsőség a te hosszútűrésednek, Uram, dicsőség!

Aztán a következő antifónákat énekeljük minden tropárt megismételve.

1. antifóna 8. hang

A népek fejedelmei egybegyűltek *' az Úr ellen és az ő Fölkentje ellen.

Törvényszegő ígét szólottak ellenem, Uram, *' Uram, ne hagyj el engem!

Tiszta érzéseinket ajánljuk föl Krisztusnak, * és mint barátai, * áldozzuk föl érte lelkünket, * s el ne merüljünk a földi gondokban, mint Júdás, * hanem kiáltsunk föl lelkünk mélyéből: * Miatyánk, ki a mennyekben vagy, *' szabadíts meg a gonosztól!

Dicsőség... most és... Theotokion

Mint férfitől meg nem közelített szűz, szültél, * és szűz is maradtál, ó Érintetlen, Istenszülő Szűz. * Imádd Krisztus Istenünket, *' hogy üdvöztse a mi lelkünket!

2. antifóna 8. hang

Júdás a törvényszegő írástudókhoz **fut és** azt mondja: * Mit akartok adni nekem, * és én őt átadom **nektek?** * – A tanácskozók között pedig **láthatatlanul** * te magad is beleegyezőleg jelen voltál, **akiről** tanácskoztak. * Szívek **vizsgálója**, *' **kegyelmezz** a mi **lelkünknek!**

Irgalmasság gyakorlásával **szolgáljunk** Istennek, * mint Mária a vacsoránál, * és ne ragaszkodjunk a pénzvágyhoz, **mint Júdás**, *' hogy mindig Krisztus Istennel **legyünk!**

Dicsőség... most és... Theotokion

Akit te, mint Szűz, felfoghatatlan **módon** szültél, * ne szűnj meg emberszeretőleg folyton kérni, *' hogy őrizze meg a bajoktól a **hozzád** folyamodókat!

3. antifóna 2. hang

Lázár föltámasztása **miatt** * a zsidó gyermekek hozsannát kiáltottak neked, * Emberszerető Urunk, * a törvényszegő Júdás **azonban** *' nem akarta **megérteni!**

A te vacsorád során, Krisztus **Istenünk**, * tanítványaidnak **megjövendölted**: * „Egyiktek elárul engem.” * A törvényszegő Júdás **azonban** *' nem akarta **megérteni.**

Midőn János megkérdezte **tőled**, **Urunk**: * Ki az, aki elárul téged? * A kenyér által **megmutattad**, * a törvényszegő Júdás **azonban** *' nem akarta **megérteni.**

Harminc ezüst **pénz** árán * és egy **álnok** csók által * igyekeztek a zsidók megölni téged, Urunk, * a törvényszegő Júdás **azonban** *' nem akarta **megérteni.**

A lábmosás alkalmával, Krisztus **Istenünk**, * tanítványaidnak ezt **parancsoltad**: * Úgy cselekedjete, amint **tőlem** láttátok! * A törvényszegő Júdás **azonban** *' nem akarta **megérteni.**

Dicsőség... most és... Theotokion

Mentsd meg szolgálodat a veszedelmektől, **Istenszülő**, * hiszen Isten után mindnyájan **hozzád menekülünk**, *' ki megvívhatatlan bástyánk vagy és **menedékünk!**

Kathizma 7. hang

Erre és a később következő kathizmákra ma nem ülünk le, hanem állva énekeljük végig.

Enni adtál tanítványaidnak a vacsorán, * és az árulás **tervét** is ismerve * megfedteted azért **Júdást**; * ám javíthatatlanságát is jól tudva * mindenkinek tudtára akartad **hozni**, * hogy e világnak az ellenségtől való megszabadítása végett * önként adod halálra **magad**. *' Nagytürelmű, dicsőség néked!

II. EVANGÉLIUM

Szent János evangéliumának olvasása (18,1-28)

Abban az időben kiment Jézus tanítványaival a Kedron patakon túlra...

Vége: ...hanem hogy megehessék a pászkát.

4. antifóna 5. hang

Júdás ma elhagyja a Mestert, * és az ördöghöz szegődik. * A pénzvagy szenvedélyétől elvakultan * elveszíti a világosságot, és homályba borul. * Mert, hisz hogy is láthatna az, * ki harminc ezüstért adja el a Világítót? * Nekünk azonban feltündöklött világért szenvedő, * akihez mi így kiáltunk: * Ki az emberekért és az emberekkel együtt szenvedsz, *' Urunk, dicsőség néked!

Júdás ma jámborságot színlel, * és a kegyelemtől elszakad. * Tanítvány létére áruló lesz. * Szokásos csókjával árulást leplez, * és az Uralkodó szereteténél * esztelenül többre becsüli a harminc ezüst pénzt, * s így a törvényszegő tanács útmutatója lesz. * Nekünk viszont Krisztus az üdvösségünk, *' őt dicsőítsük!

1. hang

Szeressük embertársainkat, * mint atyánkfiait Krisztusban, * és ne legyünk könyörtelenek egymáshoz, * nehogy, mint az irgalmatlan szolga, elítéltezzünk, * s a pénzszerelem miatt, mint Júdás, kétségbe essünk, *' mit sem használva késő bánatunkkal!

Dicsőség... most és... Theotokion

Dicsőséges dolgokat mondtak rólad mindenütt, * szeplőtelen és érintetlen Istenszülő Mária, *' mert testileg megszülted a mindenség Teremtőjét.

5. antifóna 6. hang

A tanítvány kialkussza tanítójának árát, * és harminc ezüstért eladja az Urat, *' álnok csókkal adván őt halálra a gonoszoknak.

Ma az égnek s földnek Alkotója * így szólt az ő tanítványaihoz: * Elközelgett az idő, * és elérkezett Júdás, az áruló, * meg ne tagadjon engem senki közületek, * a kereszten két lator közt látva engem, * mert szenvedek, mint ember, * és üdvözítem, mint emberszerető *' a bennem hívőket.

Dicsőség... most és... Theotokion

Ki az utóbbi időben * kimondhatatlanul fogantad * és szülted Alkotódat, *' imádd őt, hogy üdvözítse lelkünket!

6. antifóna 7. hang

Júdás azért virraszt ma, * hogy elárulja az Urat, * a világ örökkévaló Üdvözítőjét, * aki őt kenyérrel a sokaságot jóllakatta. * Ma a törvényszegő megtagadja Mesterét, * és tanítvány létére eladja azt, *' ki mannával jóllakatta az embereket.

Ma a zsidók keresztre szegeznek az Urat, * ki egy vesszővel a tengert kettéosztotta, * és előttük járt a pusztában. * Ma lándzsával verik át annak oldalát, * ki őmiattuk csapásokkal sújtotta Egyiptomot, * és epével itatják azt, *' aki nekik eledelül mannat hullatott.

Urunk, midőn az önkéntes szenvedésre mentél, * így szóltál tanítványaidhoz: * Ha még egy órát sem tudtok velem virrasztani, * hogy tudnátok értem meghalni? * Nézzétek csak Júdást, ő nem alszik, * sőt siet, hogy átadja a gonoszoknak! * Keljete fel, s imádkozzatok, * nehogy valamelyiketek megtagadjon, * midőn majd a kereszten lát. *' Urunk, dicsőség néked!

Dicsőség... most és... Theotokion

Üdvözlégy, istenszülő, * ki méhedbe fogadtad azt, kit az egek sem fogadnak be.
 * Üdvözlégy, próféták által jövendölt Szűz, * akitől megjelent nekünk Emmánuel,
 *' Üdvözlégy Krisztus Istenünknek Anyja!

Kathizma 7. hang

Mily módon lettél, Júdas, az Üdvözítő árulója? * Talán kivetett az apostolok karából? * Vagy nem adta meg a gyógyítás ajándékát? * Talán mikor amazokkal vacsorált, * téged elutasított asztalától? * Vagy mikor amazok lábát megmosta, * talán téged megvetett? * Ó, hogy feledkezhetél meg annyi jóságról? * Hálátlan viselkedésedet rosszállás illeti, * mi pedig hirdetjük * az ő végtelen nagy béketűrését *' és dús kegyelmét.

III. EVANGÉLIUM

Szent Máté evangéliumának olvasása (26, 57-75)

Abban az időben a katonák megfoglák Jézust...

Vége: ...keservesen sírt.

7. antifóna 8. hang

Midőn a törvényszegők elfoglak téged, * ezt elszenvedve így kiáltottál fel, Urunk: * Ha meg is ölték a pásztort, * és szétszórtátok a tizenkét juhok, * az én tanítványaimat, * még tizenkét ezred angyalnál is nagyobb sereget állíthatnák elő, * de türelmes maradok, hogy beteljesüljön mindaz, * ami titkosat és rejtelmet mondtak felőlem a próféták. *' Uram, dicsőség néked!

Midőn péter harmadszor is megtagadott, * tüstént megértette, amit neki mondottál, * de a bűnbánat könnyeivel áldozott neked: *' Istenem, könyörülj rajtam és üdvözíts engem!

Dicsőség... most és... Theotokion

Mint az üdvösség ajtaját, * gyönyörű Paradicsomkertet, * az örök Világosság felhőjét, * mindannyian magasztaljuk a szent Szület, *' ezt zengedezve: Üdvözlégy!

8. antifóna 2. hang

Mondjátok csak, ti, törvényszegők: * mit hallottatok a mi Üdvözítőnktől? * Nem a törvényt adta-e elétek * és a próféták tanítását? * Hogyan gondolhattátok tehát, * hogy Pilátusnak adjátok át * az Istentől való Isten Igét, *' és a mi lelkünk Megváltóját?

„Feszítsd meg őt!” – kiáltották azok, * kik mindig élvezhették kegyelmedet, * és a jótévő helyett a gonosztevőt kérték ki * az igaznak megölői. * Te pedig hallgatva viselted el vakmerőségüket, Krisztus, * mert szenvedni akartál, *' hogy üdvözíthess minket, Emberszerető!

Dicsőség... most és... Theotokion

Vétkeink sokasága miatt * nincs bátorságunk az Úr elé járulni. * De te Istenszülő Szűz, * imádd értünk a te szent Fiadat, * mert sokat tehet az anyának könyörgése Urunknak megkérlelésére. * Ne vesd meg a bűnösök kérelmét, ó

tisztaságos Szűz, *’ mert irgalmas ő és üdvözíthet minket, ki érettünk önként szenvedett.

9. antifóna 3. hang

Harminc ezüstpénzben jelölték meg * a megbecsültnek árát, * kit felbecsültek Izrael fiai közül. * Vigyázatok és imádkozatok, * hogy kísértésbe ne essetek, * a lélek ugyan készsége, * de a test erőtlen, *’ azért csak virrasszatok!

Epét adtak nekem eledelül, * és szomjúságomban ecettel itattak. * De te, Uram, támassz fel engem, *’ és majd megadom nekik.

Dicsőség... most és... Theotokion

Kik a pogány nemzetek**ből** származtunk, * magasztalunk téged, tiszta Istenszülő, * mert te Krisztus Istenünket szülded, * aki az embereket általad *’ az átoktól megszabadítja.

Kathizma 8. hang

Ó, hogyan gondolhatta végig Júdás az ellened elkövetett árulást, * hiszen ő egykor tanítványod volt. * Csalárd módon veled együtt vacsorázott ő, a galád és gonosz. * Majd elment és azt mondotta a papoknak: * Mit adtok nekem, és én kezetekre adom azt, * aki a törvényt felbontotta, és a szombatot megszegte? *’ Nagytürelmű Urunk, dicsőség néked!

IV. EVANGÉLIUM

Szent János evangéliumának olvasása (18,28-19,16)

Abban az időben Kaifástól elvitték Jézust...

Vége: ...hogy megfeszítsék.

10. antifóna 6. hang

Aki világosságba, mint köntös**be** öltözött, * ma meztelenül az ítélőszék előtt áll. * Arcára ütések fogad el olyan kezeiktől, * amelyeket ő maga alkotott. * Bűnös emberek keresztre szögezik a dicsőség Urát. * A templom kárpítja akkor meghasadt, * a nap pedig elsötétült, * mert nem bírta nézni Istennek megcsúfolását, * akitől mindenek rettegnek. *’ Őneki hódoljunk!

Míg a tanítvány megtagadott, * a lator így kiáltott fel: * Emlékezzél meg rólam, Uram, *’ a te országodban!

Dicsőség... most és... Theotokion

Adj békét a világnak, Urunk, * ki a Szűztől kegyeskedtél testet öltetni szolgáidért, * hogy összhangban magasztaljunk téged, *’ ő Emberszerető!

11. antifóna 6. hang

A sok jóért, amit a zsidókért tettél, Krisztus, * megfeszítésre ítéltek téged. * Ecettel és epével itattak. * De te adj kegyelmet nekik, Urunk, *’ mert nem értették meg a te mély alázatodat!

Elárulásoddal nem elégedtek **meg** a zsidók, * hanem fejüket hajtogatták **előt**ted, **Krisztus**, * gúnyt és csúfot **űzve** belőled. * De te adj kegyelmet **nekik**, Urunk, *’ mert nem értették meg a te **mély** alázatodat!

Sem a földrengés, sem a meg**repedt** sziklák * nem győzték meg **a zsidókat**, * sőt még a **templom** **kárpitja** sem, * sem pedig a holtak föltámadása. * De te adj kegyelmet **nekik**, Urunk, *’ mert hiúságot **terveztek** **ellened**!

Dicsőség... most és... Theotokion

Istennek ismerjük el azt, aki **tőled** megtestesült, * egyedül **Tisztaságos**, * egyedül áldott **Istenszülő** Szűz, * azért téged **szünet** nélkül *’ éne**kek**ben magasztalunk.

12. antifóna 8. hang

Ezt mondja az Úr **a zsidó** népnek: * Mit tettem ellened vagy mivel **bántottalak** meg téged? * A vakok szemeit **megnyitottam**, * a leprásokat **meggyógyítottam**, * talpra állítottam az **ágyán** fekvő bénát. * **Én** népem, mit tettem **veled**? * És ti mivel viszonz**otátok** azt nekem? * A mannaért epét adtatok, * a sziklából fakasztott vízért pedig **ecetet**: * és szeretetemért keresztre **szögeztetek**. * Ez nem **tarthat** így tovább. * Elhívom tehát a pogány **nemzeteket**, * és ők **dicsőítenek** engem * az Atyával és Szentlélekkel, *’ és nekik adom **az** örök **életet**.

Ma a **templom** **kárpitja** * a gonoszok megfeddésére kettéhasadt, * a nap elrejti **sugarait**, *’ látván az Uralkodót **keresztre feszítve**.

Az apostolok kara kiált **hozzátok**, **írastudók**, * zsidó tanítók és **farizeusok**! * Itt a templom, melyet leromb**oltatok**; * Íme a bárány, akit keresztre **szegeztetek**, *’ és miután sírba tettétek, saját **erejéből** föltámadt.

Ne ámítsátok **hát** **magatokat**, * hiszen ő az, ki titeket a tenger hullámaiból megmentett, * és táplált a **pusztaságban**; *’ ő az élet és a világosság és a **világ** békessége.

Dicsőség... most és... Theotokion

Üdvözlégy, a dicsőség **királyának** ajtaja, * melyen egyedül a Magasság**beli** haladt át, * s aztán ismét lepecsételt **maradt**, *’ a mi **lelkünk** üdvösségére.

Kathizma 8. hang

Amikor **Kaifás** előtt álltál, **üdvözítő** Istenünk, * és midőn Bíró létedre **Pilátusnak** átadattál, * a mennyei erők félelmük**ben** **megremegtek**. * Aztán a két lator közt keresztfára is **fölemelttél**, * és a bűnösök közé számláltak **téged**, **bűnnélküli**, * hogy az embere**ket** így **üdvözítsd**. *’ Nagy türelmű Urunk, **dicsőség** néked!

V. EVANGÉLIUM

Szent Máté evangéliumának olvasása (27,3-32)

Abban az időben látván Júdás...

Vége: ...hogy vigye az ő keresztjét.

13. antifóna 6. hang

Uram, a zsidók serege * Pilátustól keresztre feszítettéedet követelte, * és bár benned hibát nem talált, * az elítélt Barabást szabadította ki, * téged pedig, az igazat, elítéltek, * a gyilkosság terhét magukra vállalva. * De te, Uram, add meg nekik, amit érdemelnek, *' mert hiúságot terveztek ellened!

Akit minden félve csodál, * kit minden nemzet magasztal, * Krisztust, az Isten erejét * és Isten bölcsességét * a papok megpofozták, * és epével itatták. * De ő mindezeket elszenvedte, * hogy bennünket vétkeinktől megváltson, *' mint emberszerető.

Dicsőség... most és... Theotokion

Istenszülő, aki ige által * értelem fölötti módon Alkotódat szülted, * esedezzel őhozzá, *' hogy üdvözítse a mi lelkünket!

14. antifóna 8. hang

Urunk, ki a latort útítársadul fogadtad, * noha vérrel szennyezte a kezét, * számíts hozzá bennünket, *' mint jóságos és emberszerető!

Csak egy kis hangot adott a lator a keresztben, * de nagy hitet talált ott, * és máris üdvözült, * és elsőnek ment be a Paradicsom megnyílt ajtaján. * Ki az ő bűnbánatát elfogadtad, *' Urunk, dicsőség néked!

Dicsőség... most és... Theotokion

Üdvözlég, ki angyal köszöntése által * a világ örömét fogadtad méhedbe! * Üdvözlég, ki Teremtődet és Uradat szülted, *' üdvözlég, ki méltónak bizonyultál arra, hogy Isten anyjává lehess!

15. antifóna 6. hangra, mindkét kórus együtt énekl, versenként, háromszor

Ma függesztetik a fára az, * ki a földet a vizekre függeszté;

Ma függesztetik a fára az, * ki a földet a vizekre függeszté;

Ma függesztetik a fára az, *' ki a földet a vizekre függeszté;

Tövisszorszorúval koszorúzzák az angyalok királyát, * vörös ruhába öltöztetik azt, * ki az egeket felhőkkel felruházta, * veréssel illetik azt, * ki a Jordán vizében Ádám bűnét lemosta; * szögekkel kegyetlenül fölszögezik * az Anyaszentegyház üdvözítő Jegyesét, * lándzsával átdöfik a Szűznek Fiát. * Leborulunk a te kínszenvedésed előtt, Krisztus. * Leborulunk a te kínszenvedésed előtt, Krisztus, * leborulunk a te kínszenvedésed előtt, Krisztus, * Mutasd meg nekünk *' a te dicső föltámadásodat is!

Ne úgy ünnepeljünk, mint a zsidók, * mert a mi pászkánk, Krisztus, * értünk feláldozta magát, * hanem tisztítsuk meg magunkat minden szennytől, * hogy tisztán foháskodjunk hozzá: * Kelj fel, Uram, és szabadíts meg minket, *' mint emberszerető!

A te keresztved, Urunk, * a te népednek élet és oltalom, * és öbenne remélve * téged, megfeszített Istenünket éneklünk. *' Könyörülj rajtunk!

Dicsőség... most és... Theotokion

Fölfeszítve látván **téged**, Krisztus, * a te szülőanyád, **felsőhajtott**: * Fiam, micsoda rettenetes **tűköt** látok? * Hogyan halhatsz meg a **keresztfán**, *’ testileg **felfeszítve**, **Életadó**?

Kathizma 4. hang

Megváltottál minket drága véreddel a **törvény** átkától, * keresztre szögeztetvén * és **lándzsával** átszúrátván, * az embereknek halhatatlanságot **árasztottál**, *’ Üdvözítőnk, **dicsőség** néked!

VI. EVANGÉLIUM

Szent Márk evangéliumának olvasása (15,16-32)

Abban az időben a katonák...

Vége: ...hogy lássunk és higgyünk.

A Boldogságok

Emlékezzél rólunk, Urunk, midőn eljössz a te országodban!

Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyeknek országa.

Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.

4. hang (elővers majd sztihira dallam) Boldogok a szelídek, mert **ők bírják** a földet.

Fa miatt lett száműzött Ádám a **Paradicsomkertből**, * a keresztfa által pedig a lator a **Paradicsomba** jutott, * mert amaz evett róla és megvetette az Alkotó **parancsát**, * emez pedig veled együtt **megfeszítve** * megvallotta az **elrejtett Istent**, * midőn így **kiáltott**: *’ Emlékezzél meg rólam **a te országodban!**

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot, mert ők **megelégtettek**.

A törvény szerzőjét megvették a tanítványtól a **törvénytelenek**, * és törvényszegőként Pilátus ítélszéke elé **állították**, * és így kiáltottak: „**Feszítsd** meg őt!” * Pedig ő a pusztában mannával táplálta őket. * Mi azonban a megtért latort követve **híven** hangoztatjuk: *’ Emlékezzél meg rólunk is **a te országodban!**

Boldogok az irgalmasok, mert ők **irgalmaságot** nyernek.

Az Istent törvénytelenül **meggyilkoló** zsidók * Pilátus felé **örjöngve** kiáltják: * Feszítsd meg Krisztust, az **ártatlant!** * Ők inkább Barabást kérték **maguknak**. * Mi viszont a jobb lator **szavait** hangoztatjuk: * Emlékezzél meg **rólunk is** *’ **a te országodban!**

Boldogok a tisztaszívűek, mert ők **meglátják** az Istent.

A te életadó **oldalad**, Krisztus, * édeni forrásként megöntözi **egyházadat**, * mint szellemi **Paradicsomot**, * s onnan, mint kútforrásból négyfelé **ágazva** * a négy evangéliummal elárasztja a világot, * megörvendeztetni a **teremtést**, * és megtanítja a **pogányokat**, *’ hogy híven hódoljanak a **te országod előtt**.

Boldogok a békésszerzők, mert ők Isten **fiainak** hívatnak.

Keresztre **feszítettél** érettem, * hogy nekem **bűnbocsánatot** szerezz, * oldaladat **átszúrták**, * hogy megnyisd számomra az élet **forrását**, * szögekkel **lettél**

fölfeszítve, * hogy szenvedéseid mélységéből bizonyosságot nyerjek, * és így kiáltsak hozzád, **Életadó**: * **Üdvözítő** Krisztus, * dicsőség a te keresztednek *' és a te **kínszenvedésednek**.

Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a **mennyeknek** országa.

Midőn keresztre **feszítettél**, Krisztus, * ennek láttára az egész teremtés megrettent, * a föld alapjai hatalmadtól való félelmükben megrendültek, * az égitestek **elrejtőztek**, * a templom **kárpítja** széthasadt, * a hegyek **megremegtek**, * s még a sziklák is **meghasadtak**, * és a hívő lator velünk együtt hangoztatja, **Üdvözítő**: *' **Emlékezzél meg rólam!**

Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket, és hazudván minden rosszat mondanak ellenetek **énérettem**.

A kereszten széttépted adóslevelünket, Urunk; * midőn pedig a holtak köz^é számláltak, * a zsarnokot megkötözted, * s amikor föltámadtál, * a halál kötelékeitől mindenkit megszabadítottál. * Ezáltal megvilágosodva kiáltjuk feléd, Krisztus **Istenünk**: *' emlékezzél meg rólunk is **a te országodban!**

Örüljetek és vigadjatok, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben!

Urunk, a keresztre emeltetve * a halál hatalmát megtörted, és mint emberszerető Isten, * eltörölted adóslevelünket. * Add meg a megtért gonosztevő bűnbánatát **nekünk** is, * kik hittel imádunk téged, és feléd kiáltjuk, **Krisztus Istenünk**: *' **Emlékezzél meg rólunk is a te országodban!**

Dicsőség...

Hívek, méltó **módon** könyörögjünk, * hogy egyetértően magasztalhassuk az Atyát, a Fiút és **a Szentlelket**, * a három személyben létező **egy** Istent, * az össze nem vegyülő, egyszerű, feloszthatatlan, s megközelíthetetlen **egységet**, *' aki megvált minket **a pokol tüzétől**.

Most és... Theotokion

A te **anyádat**, Krisztus, * ki téged testileg, szeplőtelenül szült, * és a szülés után is sértetlen maradt, * közbenjárónknak hívjuk eléd, * nagyirgalmú Uralkodónk, * hogy mindig bűnbocsánatot ajándékozz azoknak, * akik így kiáltanak hozzád: * **Emlékezzél meg rólunk is, *' Üdvözítőnk, a te országodban!**

Prokimen 4. hang (21. zsoltár)

Elosztották maguk között **ruháimat**, * és köntösömre **sorsot** vetettek.

Elővers: Istenem, én Istenem, tekints reám, miért hagyta el engem!

VII. EVANGÉLIUM

Szent Máté evangéliumának olvasása (27, 33-54)

Abban az időben a katonák elérkeztek...

Vége: ...Ez valóban Isten Fia volt.

50. zsoltár

VIII. EVANGÉLIUM

Szent Lukács evangéliumának olvasása

Abban az időben Jézussal két gonosztevőt is vittek, hogy kivégezzék...

Vége: ...és látták ezeket.

Utána nyomban kezdődik a Triódion (háromodás kánon) éneklése. Az irmosokat két előversre, a tropárokat négyre, vagy hatra énekeljük, szükség szerint.

Végül katavásziaként magát az irmoszt énekli mind a két kar egyszerre.

Kozma szerzetes háromodás kánonja

Akrosztihonjának magyar értelme: Szombat előtti napon.

V. ÓDA6. hang

Virradatkor hozzád ébredek, * ki az elesett ember iránt könyörületre indulva * változás nélkül kiüresítetted magadat, * és bár minden szenvedélytől mentes vagy, * egészen a kinszenvedésig megalázkodtál, Isten Igéje! * Add nekem a te békességedet, Emberszerető!

Miután megmostad lábaikat, * s a te isteni titkaidban való részesedéssel megtisztult elméjük, * társaid veled együtt mentek föl Sionról az Olajfák nagy hegyére, * s magasztaltak téged, Emberszerető Krisztus!

Vigyázzatok, barátaim – mondottad nekik, * s ne ijedjete meg, * közeledik ugyanis az óra, * amikor elfognak és a törvényszegők kezébe adnak. * Ti mindnyájan el fogtok széledni, * és elhagytok engem, * de majd összegyűjtelek titeket, hogy mint emberszeretőt hirdessetek.

Konták 8. hang

Az érettünk fölfeszített **Üdvözítőt**, * jertek, mindnyájan énekeljük: * mert őt látta Mária a keresztfán, és **felsőhajtott**: * Bárha fölfeszítve szenvedsz is, *' te vagy az **én Fiam** * és **én Istenem**!

Ikosz:

Midőn a Jerke saját bárányát leöletésre vitetni látta, Mária a többi asszonnyal együtt, szétbontott hajjal követte őt, és ezeket kiáltotta: Hová mész, gyermekem? Kiért igyekszel ezen az úton? Talán egy másik menyegző van Kánában, s oda sietsz, hogy a vizet borrá változtasd? Veled menjek-e én is, gyermekem, vagy itt várjalak inkább? Szólj hozzám egy szót, Ige és ne haladj el mellettem szótlantul, ki tisztának őriztél meg, * s te vagy az én Fiam és az én Istenem!

Szinaxárion

Először a Méneából. Aztán a következők.

A szent nagypénteken a mi Urunk és Istenünk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus szent, üdvösséges és félelmetes szenvedéseire emlékezünk, melyeket önként vállalt magára érettünk: a leköpdösést, a korbácsolást, a pofonokat, a meggyalázást, a kigúnyolást, a bíborpalástot, a nádat, a szivacsot, az ecetet, a szögeket, a lándzsát és mindenekfelett a keresztfeszítést és a halált. Mindezt nagypénteken cselekedték vele. Egyúttal megemlékezünk a vele együtt megfeszített, megtért gonosztevőnek a kereszten mondott, üdvösséget szerző vallomásáról is.

Versek a keresztfeszítésről

*Élő Isten vagy te, s meghalsz a fán,
Te meztelen halott, az élő Isten Igéje!*

A keresztfeszített jobb latorról

*Megnyitotta az Éden bezárt ajtaját,
amikor a lator odaadta a kulcsot: „Emlékezzél meg rólam!”*

Miután az Urat barátja és tanítványa harminc ezüstért elárulta, először is Annás főpaphoz vitték őt. Az átküldte őt Kaifáshoz, ahol leköpdösték, megpofozták, meggyalázták és kigúnyolták, miközben ezt hallhatta: „Találd ki Krisztus, ki ütött meg?” Aztán hamis tanúk álltak elő, akik azzal vádolták, hogy azt mondta: „Bontsátok le ezt a templomot, és én harmadnapra felépítem azt!” Azzal is vádolták, hogy Isten Fiának nevezte magát. A főpap már nem is bírt elviselni ekkora káromkodást, s ezért megtépte a ruháját. Reggel pedig átvitték őt Pilátushoz a pretóriumba, és az evangélium szerint ők nem mentek be oda, hogy tisztátalanra ne váljanak, s hogy megehessék a pászka-vacsorát. A pászka itt az egész ünnepe jelzi, amelyet akkor szokás szerint ünnepeltek. Krisztus ezt egy nappal hamarabb megtartotta, mert a törvény szerinti pászkával együtt, tehát pénteken készült fölhaladni önmagát. Pilátus tehát kiment a zsidók elé, és megkérdezte őket: „Mivel vádoljátok őt?” Aztán pedig mivel egyetlen olyan vádat sem talált, amelynek alapján el lehetne ítélni őt, átküldte Kaifáshoz. Az meg visszaküldte őt Pilátushoz, mert csak neki volt joga a kivégeztetésre. Pilátus azonban azt mondta: „Fogjátok őt magatok, és feszítsétek keresztre, s a törvényetek szerint ítélezzetek fölöttem!” Azok viszont így válaszoltak: „Nekünk senkit sem szabad kivégeznünk”, s magát Pilátust bíztatták arra, hogy feszítse keresztre. Pilátus tehát megkérdezte Krisztust: „Te vagy-e a zsidók királya?” Ő megvallotta ezt, de úgy, hogy örökkévaló király, tehát azt mondta: „Az én királyságom nem ebből a világból való”. Erre el akarta őt bocsátani Pilátus, de először is megmondta azoknak, hogy semmilyen elítélésre okot adó vétket nem talált nála. Aztán fölvetette azt, hogy az ünnepre szabadon szokott bocsátani egy rabot. Azok viszont jobbnak látták Barabást kérni, mint Krisztust. Pilátus pedig még mielőtt a zsidóknak kiadta volna Jézust, megkorbácsoltatta, s rábízta a katonákra, akik bíborszínű köntöszt adtak rá, és tövisből font koszorúval koronázták meg, s miután jobb kezébe nádveszőt helyeztek, kigúnyolták őt ilyen szavakkal: „Üdvözlégy, zsidók királya!” Pilátus így akart kegyelmet adni neki, s ezért újra a zsidók elé hozta ezekkel a szavakkal: „Semmi halálbüntetést érdemlő vádat nem alkalmazhattam rá”. Azok pedig egyre mondogatták, hogy „nekünk kell őt megbüntetnünk, mert Isten fiának nevezte magát”. S miközben így beszéltek, Jézus csak hallgatott. A tömeg pedig így kiáltozott Pilátushoz: „Feszítsd meg, feszítsd meg őt!” Mert gyalázatos halállal akarták kivégeztetni őt, hogy még a jó emléket is eltöröljék. Pilátus pedig úgy tette föl nekik a következő kérdést, hogy meg is szégyenítse őket: „A ti királyotokat feszítem-e meg?” Azok viszont azt állították, hogy nincs más uralkodójuk, mint a császár. Hiszen az istenkáromlás vádjával nem értek el eredményt, ezért most a császárral állították szembe őt, hogy így hajtsák végre örült tetteiket. Ezt mondták tehát: „Mindaz, aki királlyá teszi magát, ellenszegül a császárnak!” Miközben ez így folyt, Pilátusnak üzent a felesége, mivel szörnyű álmok gyötörték: „Neked semmi közöd ehhez az igazhoz, mivel őmiatta gyöttrődtem annyira az éjjel”. Ezért ő meg is mosta a kezét, mert így akart mentesülni ennek a vérontásnak a vádjától. Azok viszont így kiabáltak: „Az ő vére rajtunk és gyermekeinken! De ha őt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja.” Pilátus ettől igen megijedt, s noha pontosan tudta,

NAGYCSÜTÖRTÖK

---

hogy Jézus ártatlan, mégis kiadta a keresztfeszítést elrendelő ítéletet, s Barabást bocsátotta szabadon. Amikor Júdás mindezt látta, eldobta a harminc ezüstöt, s a várost elhagyva fölakasztotta magát egy fára. Végül aztán úgy felfűvódott a teste, hogy közepén szét is hasadt.

A katonák pedig, akik előzőleg gúnyból a náddal verték Jézus fejét, ekkor a vállára rakták a keresztet. Aztán Cirenei Simont arra kényszerítették, hogy vigye az ő keresztyét. A harmadik órában érkeztek meg az Agykopynyák hegyére, s ott keresztre feszítették őt. Vele együtt két oldalt egy-egy gonosztevőt is megfeszítettek, hogy így ő maga is gonosztevőnek számítsa. A haszonleső katonák szétszöztették maguk között a ruháit, a varratlan köntösére pedig sorsot vetettek, s mindenféle bántalmazást tovább folytattak. S nem is csak ekkor, hanem még a keresztfeszítés után is így gúnyolódtak vele: „Hej, ki lerontod a templomot, és harmadnapra felépítéd azt, szabadítsd meg magadat!” Aztán: „Másokat megszabadított, de lám, magát nem képes megszabadítani”. Aztán ismét: „Ha ő Izrael királya, szálljon le most a keresztről, és akkor majd hiszünk benne!” Nyilvánvaló, hogy ha ezt igazából mondták volna, akkor késlekedés nélkül kellett volna eléje járulniuk: mert nem is csak Izrael királyának, hanem az egész világ királyának kellett volna elismerniük. Hiszen mi másra volt még szükségük? Nem volt elegendő jel az, hogy a nap három órakor, tehát a nappal kellős közepén homályba borult, hogy az Ő szenvedését mindenki elismerje? Aztán hogy a föld megrendült, a sziklák pedig meghasadtak a zsidók konokságának leleplezése végett? S hogy utána sok holttest föltámadt az általános feltámadás hitének megerősítésére, s a szenvedő hatalmának megmutatására? Aztán hogy a templom kárpitja kettéhasadt, mintha még a templom is fölháborodott volna annak szenvedése láttán, akit falai között dicsőíteni szoktak, s aki sokak számára eddig sohasem látott dolgokat nyilatkoztatott ki?

Krisztust tehát a harmadik órában feszítették keresztre, amint ezt Szent Márk írja. Aztán a hatodik órától a kilencedikig sötétség lett. Ekkor történt az, hogy Longinosz százados a rendkívüli jelenségeket s főként a napot látva hangosan felkiáltott: „Ez valóban Isten Fia volt!” A gonosztevők közül az egyik káromolta, a másik viszont feddő szavakkal rászólt és amazt fölháborodottan megfeddve, Isten fiának vallotta Krisztust. Hitét meg is jutalmazta az Üdvözítő, mert megígérte neki, hogy vele lesz majd a Paradicsomban. Amíg aztán rajta mindezeket a gyalázatos dolgokat betöltötték, Pilátus egy táblát is tétetett a keresztre, amelyen az szerepelt: A zsidók királya. S bár a zsidók tiltakoztak, hogy ne írja így, de Pilátus akkor visszavágott: „Amit írtam, megírtam.”

Aztán amikor az Üdvözítő így szólt „Szomjazom!”, Erre ecetbe mártott szivacsot nyújtottak neki. Végül azt mondta: „Beteljesedet”, s fejét lehajtvá átadta a Lelkét. S miközben mindenki távol maradt, ott állt keresztre alatt anyja és annak testvére, a másik Mária, Kleofás felesége (ő Joakimnak a lánya volt, Kleofás pedig gyermektelenül halt meg). Ott állt még rajtuk kívül János is, Jézus szeretett tanítványa.

A hálátlan zsidók pedig, akik még arra sem voltak képesek, hogy megnézzék a testeket a kereszten, azt kérték Pilátustól (mivel a nagy pászka napja következett és már péntek volt), hogy töresse meg az elítéltek lábszárcsontját, hogy a haláluk minél hamarabb bekövetkezzék. A két gonosztevőnek a csontjait meg is törték, mivel azok még éltek. Amikor viszont Jézushoz értek, látták, hogy ő már meghalt. Ezért neki nem törték meg a csontjait, hanem egy Longinosz nevű katona – hogy eleget tegyen ezeknek az esztelen kéréseknek – lándzsáját kinyújtva átdöfte vele Krisztusnak a jobb oldalát, ahonnan tüstént vér és víz folyt ki. A vér az emberségére volt jellemző, a víz pedig az emberfölötti valóságára utalt. Vagy egy másik értelmezés szerint a vér a szentáldozás szentségére, a víz pedig a keresztség szentségére vonatkozott. Hiszen ez az a kétágú forrás, amely a szentséget osztogatja. Ezt látta János, aki tanúságot is tesz róla, és igaz az ő bizonyágtétele, mert ott volt és mindent látott, leírt, és ha valótlan mondt volna is, nyilván nem írt volna le alaptalanul ilyen dolgokat, amelyek látszólag a Mester méltósága ellen szólhattak. Azt is mondják róla, hogy egy edénybe összegyűjtötte az Úr életadó oldalából áradt isteni szent vérért.

Ezeknek a természetfölötti eseményeknek a befejeződésekor már este lett. Arimateai József, aki több más emberrel együtt titokban lett tanítvány, bátran elment Pilátushoz, akit ismert, és elkérte tőle Jézus testét. Az pedig úgy rendelkezett, hogy átveheti azt.

Erre ő levette a keresztről, és igen óvatosan letette. Este pedig eljött Nikodémus mirha és aloekeverékkel, amelyet akkor állított össze, és a zsidóknál szokásos módon tiszta gyolcsba göngyölvé egy közeli sírboltban temették el, amelyet József vágatott magának a sziklából, s amelyben még

NAGYCSÜTÖRTÖK

---

korábban senki sem volt – hogy amikor Jézus föltámad, ne lehessen a föltámadását másnak tulajdonítani. A testhez ragadó aloé- és mirhakeveréket azért is említette meg az evangélista, hogy majd a sírban hagyott leplet és a kendőt látva senki se vélhesse azt, hogy ellopták a holttestet. Hiszen ha – Isten ments! – nem az ő teste nyerte volna vissza a szabadságát, ugyan hogyan is lehetett volna ezeket elszakítás nélkül leszedni, amikor a testhez voltak ragadva?

Mindezek a rendkívüli események tehát nagypénteken történtek, s az isteni ihletésű szent atyák rendelkezése szerint ezekre mi is mindannyian ma emlékezünk vissza megtört szívvel és töredelmesen.

Megjegyezzük még azt, hogy az Úr azért lett a hét hatodik napján, pénteken keresztre feszítve, mert ő az embert kezdetben ezen a hatodik napon alkotta. Aztán a nap hatodik órájában történt a keresztfeszítése: mert a hagyomány szerint Ádám ebben az órában nyújtotta ki a kezét a tiltott fa felé, amelynek megérintése miatt meg is halt. Mert abban az órában kellett újjáteremteni őt, amelyben összetört. S mindez azért történt egy kertben, mert Ádám is a Paradicsomkertben volt. A keserű ital megízlése is az ősszülők által megízlelt gyümölcsre utalt. A pofonok a mi arcátlanságunkat tették nyilvánvalóvá. A leköpdösés és a szégyentelen elbánás pedig azt a tisztességtelen bánásmódot, amely csak közöttünk tűnik értékesnek. A töviskoszorú az ellenünk kimondott átokra utalt. A bíborszínű köntös a reánk adott állatbőr ruhák és a mi királyi öltözetünk visszanyerése miatt került rá. A szögek a bűneink miatt kialakult tehetetlenség jelei. A keresztfá pedig a Paradicsomban lévő fára utalt. Jézus átvert oldala Ádám oldalára emlékeztetett, amelyből Éva lett, aki a bűn kezdeményezője volt. A lándzsa hártja el tőlem a tüzes kardot. Az Üdvözítő oldalából folyó víz a keresztséget jelképezi. A vér és a nádszál az íróeszköz, amellyel Krisztus király vörös betűkkel megírta ősi hazánk adományozólevelét. Azt is mondják, hogy Ádám koponyacsontja ott volt, ahová Krisztust, mindnyájunk fejét eltemették, s eszerint ő Krisztusnak reá csorduló véreben lett megkeresztelve. Azért is hívják ezt Koponyahegynek, mert állítólag Ádámnak a vízözön során a földből előkerült koponyacsontja ide sodródott, s így csodálatos módon látható volt ezen a helyen. Salamon azonban az ósáta iránti tiszteletből egész hadseregét latbavetve sok-sok kövel befödte azt: ezért lett aztán ennek a helynek a neve „lithostratosz”, ami kövezetet jelent. Némely legenda viszont úgy közvetítette a szentek véleményét, hogy Ádámot egy angyal temette el ide, ezért aztán ahol „a holttest volt, oda gyűlt a sas”. Krisztus, az örök Király, az új Ádám, aki a fa által elbukott régi Ádámnak keresztfájával gyógyulást hozott.

A te felette nagy és velünk szemben határtalan könyörületességeddel, Krisztus Isten, könyörülj rajtunk! Amen.

VIII. ÓDA

Az istenellenes bálványszobrot az istenes ifjak megvetették, * a Krisztus ellen acsarkodó törvényszegők gyűlése pedig hiú terveken tanakodik, * megölni készül azt, aki kezein tartja fenn az életet, * s kit az egész teremtett világ dicsérve áld mindörökké.

Úzzétek el most szemetekből az álmat, * mondtad Krisztusom tanítványaidnak, * imádsággal virrasszatok, * nehogy a kísértésben elbukjatok, * különösen is te, Simon! * Mert az erősre nagyobb megpróbáltatás vár. * Ismerj meg végre, Péter, engem, * kit az egész teremtett világ dicsérve áld mindörökké!

Szentségtörő beszéd soha nem hagyja el ajkaimat, Uralkodóm, * s még ha mindenki el is hagy téged, * én hűséggel veled halok meg – válaszolt Péter. * Mert nem test és vér, * hanem a te Atyád jelentett ki nekem téged, * kit az egész teremtés dicsérve áld mindörökké.

Az isteni bölcsesség és tudás minden mélységét nem fürkészted ki, * sem az én ítéleteim mélységét nem fogtad fel, ó ember * – felelte az Úr –; * test vagy, tehát ne kérkedj, * mert majd háromszor megtagadsz engem, * kit az egész teremtett világ dicsérve áld mindörökké.

Megtagadsz, Simon Péter – mondta az Úr; * gyorsan rávesznek, amint megmondtam, * mert alighogy közeledbe jön a szolgáló, * már meg is félemlít téged. * De ha keservesen sírsz, könyörületre találsz nálam, * kit az egész teremtett világ dicsérve áld mindörökké.

Dicsérjük, áldjuk, imádjuk...

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Az istenellenes bálványszobrot az istenes ifjak megvetették, * a Krisztus ellen acsarkodó törvényszegők gyűlése pedig hiú terveken tanakodik, * megölni készül azt, aki kezein tartja fenn az életet, * s kit az egész teremtett világ dicsérve áld mindörökké.

IX. ÓDA

Ki a keruboknál tiszteltebb, * és a szeráfoknál hasonlíthatatlanul dicsőbb vagy, * ki az Istent, az Igét * sérülés nélkül születed, * téged valóságos Istenszülő, magasztalunk!

Vészthozó istenellenes gonoszok gyülevész hada, * Isten megölésére kész gyülekezet támadt ellened, Krisztus, * és törvényszegőként hurcolt magával téged, * a mindenség Teremtőjét, * akit mi magasztalunk.

A törvényből mit sem tudnak a gonoszok, * és a próféták szavát is hiába tanulták, * mert ártatlan bárányként igazságtalanul hurcolnak leöletésre téged, * a mindenség Uralkodóját, * akit mi magasztalunk. Pogányoknak szolgáltatták ki az életet * a papok az írástudókkal együtt, * mert gyűlölködő gonosz szállta meg őket, * hogy megölessék azt, aki maga az Életadó, * s akit mi magasztalunk.

Ebek falkájaként vettek körül téged, * s vesszővel vertek téged, Urunk. * Vallattak, és hamisan tanúskodtak ellened, * és te mindezt elszenvedve üdvözítettél mindnyájunkat.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Fényének (3-szor)

A jó útra tért latort még aznap a Paradicsomra méltattad, Uram. * Keresztfád által világosíts meg és üdvözíts engem is!

IX. EVANGÉLIUM

Szent János evangéliumának olvasása. (19,25-37)

Abban az időben Jézus keresztje mellett ott állt...

Vége: ....és meglátják azt, akit átszúrtak.

Dicséreti sztihirák

Négy előverset veszünk s a következő saját dallamú énekeket énekeljük, megismételve az elsőt 3. hang.

Kettős gonosztettet követett el ellenem * az én elsőszülött fiam, Izrael; * mert elhagyott engem, az élő víz forrását, * és romlott vizű kutat ásott magának. * Engem a fára fölfeszített, * Barabásnak pedig szabadon bocsátását kérte. * Megborzadt ezen az ég * és a nap elrejtette sugarait, * de te, Izrael, mégsem szégyenkezted, * hanem a halálra engedtél engem. * Mennyei szent Atyám! * bocsáss meg nekik, *' mert nem tudják, mit cselekedtek!

Szent tested minden tagja * gyalázatot és kínt szenvedett értünk, Uram: * töviseket a fejed, * arcod leköpdösést; * állad az ütések, szájad ecettel vegyített epe ízét, * füled az istentelen káromlásokat, * hátad a korbácsolást; * kezed a nádszálat, s végtagjaid a szögeket, * oldalad a lándza szúrását, * s egész tested a szétnyújtást a kereszten. * Mindezeket érettünk szenvedted, * hogy minket a szenvedésektől megszabadíts, * emberszeretetből lealázva magadat, * hogy magadhoz emelj minket. *' Mindenható Üdvözítőnk, könyörülj rajtunk!

Keresztre feszítettedet látván, Krisztus, * az egész természet megrendült; * a föld alapjai meginogtak, * hatalmadtól való félelmükben, * mert amikor téged ma fölemeltek, * az akkori zsidók nemzetsége elbukott, * a templom kárpitja kettéhasadt * és a megnyílt sírokból a holtak fölkeltek. * A százados, a csodát látva, elámult. * Szülőanyád pedig ottan állva, * anyai hangon zokogva kiáltott: * Hogyne sírnék, mellemet verve, * mikor téged elítéltként, ruhátlanul, * a keresztfára függesztve látlak? * Megfeszített és eltemetett *' és halottaidból feltámadt Urrunk, dicsőség néked!

Dicsőség... 6. hang

Levették rólam ruhámat * és vörös palástba öltöztettek, * tövisszörűt tettek fejemre, * jobb kezembe nádszálat adtak, *' hogy összetörjem őket, mint cserépedényt.

Most és...

Hátamat átadtam a verésre, * arcomat pedig nem fordítottam el a rám köpdösőktől, * Pilátus ítélőszéke elé állottam, * és a keresztet elszenvettem *' a világ üdvözítéséért.

X. EVANGÉLIUM

Szent Márk evangéliumának olvasása (15,43-47)

Abban az időben eljött Arimateai József...

Vége: ...hová helyezték.

Utána:

Dicsőség a magasságban Istennek...

A pap a kéro ekténiát mondja.

Teljesítsük reggeli könyörgésünket...

XI. EVANGÉLIUM

Szent János evangéliumának olvasása (19,38-42)

Abban az időben megkérte Pilátust Arimateai József...

Vége: ...mivelhogy a sír közel volt.

Előverses szthirák

Idiomelon saját dallamú énekek 1. hang

Minden teremtmény félelmében **el**változott, * látván téged. Krisztus Üdvözítőnk, a kereszt**en** függeni; * a nap **homály**ba borult, * és a föld alapjai **megrendül**tek; * s minden részvétellel indult meg a mindeneket Teremtő **szenvedés**én. * Ki önként szenved**tél** éret**t**ünk, *' Urunk, dicső**ség** néked!

Elővers 2. hang: Elosztották maguk között ruháimat, és köntösö**re** sorsot **vet**ettek.

A gonosz és istentelen **em**berek * miért készülnek hiábavaló dolgokra? * Miért ítélik halálra a mindens**ég** Életét? * Ó, magasztos **csoda**! * A világ alkotója a bűnösök kezé**re** adatik, * és az Emberszeretót a kereszt**re** emelik, * hogy az alvilág foglyait kiszab**ad**ítsa. *' Ó, hosszantűrő Urunk, dicső**ség** néked!

Elővers 2. hang: Epét adtak nekem eledelül, és szomjúságomban ecet**tel** itattak **eng**em.

Ma a Szeplőtelen Szűz kereszt**re** feszítve látott téged, **Ige**, * és anyai lelkét fájdalom járta át, * amely szívében **se**bet ejtett; * ezért lelke mélyéből fájdalmasan felzokogott, * és szétomlott hajjal siránkozva * s mellét verve bánatosan **igy** kiáltott: * Jaj nekem, isteni **gyerm**ekem! * Jaj nekem, világ világossága! * Miért szálltal alá szemeim elől, **Isten** Bíránya? * Még az angyalok is remegve ámulnak a te szenved**é**seden: *' felfoghatatlan Urunk, dicső**ség** néked!

Elővers 2. hang: Isten a mi Királyunk öröktől fogva, szabadulást szerzett **a föld** közepette.

Téged, Üdvözítőnk, a mindenség Alkotóját és **Isten**ét * látván a te szeplőtelen szűz Anyád, kereszt**re** feszítve, * keservesen fölsóhajtott: * Fiam, hová lett tekinteted **szépsé**ge? * Nem bírom már nézni, amint igazságtalanul kereszt**re** feszítenek. * Siess **tehát** és kelj föl, * hogy dicsóítsam a te halottaid**ből** **való** *' harmadnapi föltámad**ás**odat!

Dicsőség... 8. hang

Uram, midőn a kereszt**re** emeltetted, * félelem és rettegés fogott el **mind**en teremtményt. * A földnek nem engedted, hogy elnyelje a téged fölfeszít**ő**ket; * az alvilágnak pedig **meg**parancsoltad, * hogy bocsássa el foglyait, * hogy a halandók újra fölé**led**jenek. * Élőknek és holt**ak**nak Bírāja, * életet jöttél adni és nem halált, *' Emberszeret**ő**, dicsőség néked!

Most és...

Az ítélet pálcá**j**át **már** eltörték * az igazságtalanság bírái. * Jézus felett törvén**ny**t **ül**tek, * és kereszt**re** **el**ítélték. * Szenved **ettől** a természet, * midőn Urát kereszt

függni látja. * Ki érettem testi természetedben szenvedtél, *’ jóságos Uram, dicsőség néked!

XII. EVANGÉLIUM

Szent Máté evangéliumának olvasása (27,62-66)

Másnap, mely a készületnap után esik...

Vége: ...miután lepecsételték a követ.

Jó az Urat dicsérni...

Háromszorszent.

Tropár 4. hang

Megváltottál minket drága véreddel a törvény átkától, * keresztre szögeztetvén * és lándzsával átszúratván, * az embereknek halhatatlanságot árasztottál, *’ Üdvözítőnk, dicsőség néked!

Ekténia és elbocsátó. Az első imaórát most nem végezzük a hajnali szolgálattal együtt, hanem csak a nappal második órájában.

A SZENT NAGYPÉNTEKEN

A KIRÁLYI IMAÓRÁKON

(Alexandriai Szent Cirilltől)

ELSŐ IMAÓRA

A nappal második órájában jelt adnak a szertartásra s a pap az oltár felé fordulva áldást mond. Mi pedig mondjuk:

Mennyei király...

Háromszorszent. Szentháromság. Miatyánk... Pap: Mert tied az ország... Uram, irgalmazz! (12-szer) Dicsőség... most és...

Jertek, boruljunk le és imádjuk...

S a következő zsoltárok.

5. zsoltár

Hallgasd meg szavaimat, Uram! Értsd meg kiáltásomat! Figyelj könyörgésem szavára, én királyom és én Istenem! Mert hozzád imádkozom: Uram, kora reggel halld meg hangomat! Reggel eléd állok és nézlek, mert te nem gonoszságot akaró Isten vagy. Nem is tartózkodhat nálad gonosztevő, s a te szemed előtt törvényszegőnek nincs maradása. Gyűlölöd mindazokat, kik megszegik a törvényt, elveszted mindazokat, kik hazugságot szólnak. A vérengző és álnok férfiút utálja az Úr. Én pedig irgalmad bőségéből bemegyek házádba, leborulok szent templomodnál a te félelmedben. Uram, vezess igazságod útján ellenségeim miatt,

tedd egyenessé utamat színed előtt! Mert nincs igazság szájukban, a szívük terméketlen. Nyílt sír az ő torkuk, nyelvüket álnokul forgatják. Ítéld meg őket, Isten! Bukjanak bele terveikbe, töméntelen gonoszságuk miatt üzd el őket, mert megkeserítettek, Uram, téged! És örüljenek mindnyájan, kik benned bíznak, örökké vigadni fognak, és bennük fogsz lakni. És büszkélkednek veled mindnyájan, kik nevedet szeretik. Mert te megáldod az igazat. Uram, jóakarattal mint pajzzsal vettél körül minket.

2. zsoltár

Miért tombolnak a nemzetek, s miért terveztek hiábavalóságot a népek? Fölkálltak a föld királyai, a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen és az ő Fölkentje ellen: „Törjük szét rabláncukat, és rázzuk le magunkról igájukat!” A mennyekben lakó kineveti őket, és az Úr kigúnyolja őket. Akkor majd szól nekik haragjában, és fölindulásában szétzavarja őket. Engem pedig ő tett királlyá Sionon, az ő szent hegyén, * és hirdetem az Úr rendelkezését. Az Úr így szólt hozzám: „Fiam vagy te, én ma szültelek téged. Kérjed tőlem, és neked adom örökségül a nemzeteket és birtokodul a föld végső határait. Vasvesszővel fogod őket kormányozni, s mint a cserépedényt, összetöröd őket.” Nos hát, királyok, észnél legyetek, okuljatok mindnyájan, kik ítélkeztek a földön! Szolgáljatok az Úrnak félelemmel, és örvendeztetek neki remegéssel! Fogadjátok el feddését, nehogy megharagudják az Úr, és vesztetekre letérjete az igaz útról, mikor ő hirtelen haragra lobban! Boldogok mindnyájan, kik benne bíznak.

21. zsoltár

Istenem, én Istenem, tekints reám, miért hagytál el engem? Távol esnek üdvösségemtől vétkeim szavai. Én Istenem! Nappal kiáltok, és nem hallgatsz meg, * és éjjel is, és nincs nyugodalmam. Te pedig szentélyedben lakozol, Izrael dicsérete! Benned bíztak atyáink; bíztak, és megszabadítottad őket. Hozzád kiáltottak, és megmenekültek, tebenned bíztak, és meg nem szégyenültek. Én pedig féreg vagyok és nem ember, emberek gyalázata, akit megvet a nép. Akik csak látnak engem, gúnyolódtak rajtam, járt a szájuk és fejüket csóválgatták: „Az Úrban bízott, szabadítsa meg őt, mentse meg őt, mert kedveli őt.” Mert te hoztál ki engem a méhből, te vagy reménységem az anyai kebel óta. Reád szorulok az anyaméhtől fogva, anyám öle óta te vagy az én Istenem. Ne távozzál tőlem, mert a szorongatás közel van, * és nincs, aki segítsen. Sok tulok vett körül, kövér bikák fogtak közre. Rám tátották szájukat, mint a ragadozó és ordító oroszlán. Szétfolytam, mint a víz, minden csontom szétszóródott. Szívem olyan lett, mint a viasz, mely megolvadt bensőmben. Erőm kiszáradt, mint a cserép, nyelvem a torkomhoz tapadt, a halál porába vezettél le engem. Mert sok kutya vett körül engem, gonosztevők gyülekezete fogott közre engem. Átlyuggatták kezemet és lábamat, megszámlálták minden csontomat. Ők pedig bámulva néztek engem. Elosztották maguk között ruháimat, * és köntösökre sorsot vetettek. De te, Uram, ne tartsd távol tőlem segítségedet: siess segítségemre! Mentsd meg lelkemet a kardtól és egyetlen életemet a kutya karmából! Szabadíts meg engem az oroszlán szájából, engem,

lealáztat, az orrszarvúak szarvaitól! Hirdetni fogom nevedet testvéreimnek, a gyülekezet közepette dicsérlek majd téged. Akik félték az Urat, dicsérjétek őt, Jákob minden ivadéka, dicsőítsétek őt! Félje őt Izrael minden ivadéka, mert nem utálta és nem vetette meg a szegény könyörgését, orcáját sem fordította el tőlem; mikor kiáltottam hozzá, meghallgatott engem. Rólad szól dicséretem, a nagy gyülekezetben vallomást teszek rólad, amit fogadtam, teljesítem az őt féltők színe előtt. Enni fognak a szegények, és betelnek, és dicsérik az Urat, kik őt keresik, szívük élni fog örökkön örökké. Megemlékezik és megtér az Úrhoz a föld minden határa, s leborul majd előtte a pogány nemzetek minden családja. Mert az Úré az ország, és ő uralkodik a nemzeteken. Ettek és meghódoltak előtte a föld minden gazdagjai. Őelőtte borulnak le mindazok, kik a földbe szállnak. És az én lelkem neki él, és ivadékom neki fog szolgálni. Bejelentik az Úrnak a következő nemzedéket. Az ő igazságát fogják hirdetni, a születendő népnek, melyet az Úr alkotott.

Dicsőség... most és... Alleluja, alleluja, alleluja! Dicsőség néked, Isten! (3-szor) Uram irgalmazz! (3-szor)

Dicsőség... tropár 1. hang

Midőn keresztre feszítettek, **Krisztus**, * megsemmisült a zsarnokság, * s az ellenség hatalma **megdőlt**, * mert nem angyal és nem **is** ember, * hanem te magad üdvözítettél minket. *' Urunk, **dicsőség néked!**

Most és... theotokion (recitálva)

Minek nevezzünk téged, Malasztalteljes? Mennynek-e, mert fölragyogtattad az igazság Napját? Paradicsomkertnek, mert az enyészhetetlenség virágát nevelted? Szűznek-e, mert szeplőtelen maradtál? Tisztaságos anyának, mert a mindenség Istenét hordoztad Fiadként karodon? Imádd őt, hogy üdvözítse lelkünket!

Utána elénekeljük a következő három idiomelont, mindegyiket megismételve. Az első elővers nélkül ismétéljük meg. A másodikat viszont már az előverssel. A harmadikat Dicsőség...-re, majd most és...-re megismétéljük.

Idiomelon 8. hang

Ma a **templom** kárpitja * a gonoszok megfeddésére kettéhasadt, * a nap elrejtí sugarait, *' látván az Uralkodót **keresztre feszítve**.

Ugyanez

Elővers: Miért háborodtak fel a nemzetek, s miért terveztek a népek hiúságokat?

Mint a juhot vezetik **leöletésre**, * úgy vitték téged **Krisztus Királyunk**, * a törvényt megszegő **férfiak**, * és mint ártatlan Bárányt, **keresztre** szögeztek, *' a mi vétkeinkért, Emberszerető.

Elővers: Előálltak a föld királyai és a fejedelmek egybegyűltek * az Úr ellen és **az** ő Fölkentje ellen.

Ugyanez

Dicsőség...

A törvényszegőkhöz, kik **elfogtak** téged, * így szóltál **türelmesen**, Urunk: * Ha meg is vertétek a **pásztort** * és szétszórtátok a tizenkét juhot, **tanítványaimat**, * tizenkét ezred angyalnál többet elő tudnék állítani védelmemre, * de türelmes

maradok, * hogy beteljesüljön mindaz, * amit prófétáim által titkosan és rejtelmesen mondtam nektek. *’ **Uram**, dicsőség **néked!**

Most és... ugyanez

Prokimen 4. hang

Hiábavalóságot szolt a **szíve**, * gonosz mondanivalót gyűjtött **össze** magának.

Elővers: Boldog, aki észreveszi a szegényt és a nyomorultat.

Zakariás próféta jövendölésének olvasása (11,10-13)

Így szól az Úr: Megfogom a szép botomat, és elvetem azt, hogy felbontsam szövetségemet, amelyet minden néppel kötöttem. Fel is bomlott azon a napon: és így megismerik Kánaán lakói a juhokat, amelyek számomra lettek megőrizve, mert ez az Úr szava. Majd így szólok hozzájuk: Ha jónak látjátok, adjátok ki béretem: vagy pedig hagyjátok! Erre ők harminc ezüstpénzben állapították meg béretem. Ám az Úr azt mondta nekem: „Dobd azt a fazekas olvasztókemencéjébe, hadd lássam, helyes-e, hogy ilyen módon becsültek meg!” Erre fogtam a harminc ezüstöt, és bedobtam az Úr házába, a fazekas kemencéjébe vettem.

Szent Pál apostol Galatákhöz írt levelének olvasása (6,14-18)

Testvérek! Távol álljon tőlem, hogy mással dicsekedjem, mint Urunk Jézus Krisztus keresztyével, mely által a világ megfeszített nekem, és én a világnak. Mert Krisztus Jézusban sem a körülmelés nem ér semmit, sem a körülméletlenség, csak az új teremtmény. Békesség és irgalom azoknak, akik ezt a szabályt követik, és Isten Izraelének! Ezután senki se okozzon nekem kellemetlenséget, mert én az Úr Jézus jegyeit viselem testemen. A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen lelketekkel, testvérek! Amen.

Evangelium

Szent Máté evangéliumának olvasása (27,1-56)

Abban az időben mikor reggel lett...

Vége: ...Zebedeus fiainak anyja.

Lépteimet igazgasd beszéded szerint, és ne uralkodjék rajtam semmi igaztalanság! Ments meg engem az emberek rágalmaiktól, hogy megtarthassam parancsaidat! A te orcádat derítsd föl szolgálád fölött, és taníts meg engem igazságaidra! Teljék meg az én szám dicséreteddel, Uram, hogy énekeljem dicsőségedet, egész nap a te nagyvotodat.

Háromszorszent. Miatyánk...

Konták 8. hang

Az érettünk fölfeszített **Üdvözítőt**, * jertek, mindnyájan énekeljük: * mert őt látta Mária a keresztfán, és **felsőhajtott**: * Bárha fölfeszítve szenvedsz is, *’ te vagy az **én Fiam** *’ és **én Istenem!**

Uram irgalmazz! (40-szer) Ki minden időben... Uram, irgalmazz! (3-szor) Dicsőség... most és... Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Könyörüljön rajtunk...

Krisztus, igaz világosság, ki megvilágosítasz minden e világra jövő embert, legyen ránk jegyezve orcád világossága, hogy meglássuk benne a

megközelíthetetlen fényt! Vezérelj lépteinket parancsolataid teljesítésére, szeplőtelen Anyád és összes szentjeid imái által! Amen.

HARMADIK IMAÓRA

Jertek, boruljunk le és imádjuk...

34. zsoltár

Szállj perbe, Uram, azokkal, kik perlekednek velem, támadj az ellenem támadókra! Ragadj fegyvert és pajzsot, és kelj föl, hogy megsegíts! Ránts kardot, és zárd el üldözőim útját! Mondjad lelkemnek: Üdvösséged vagyok! Szégyenüljenek meg és piruljanak, kik lelkemre törnek! Hátráljanak és szégyenüljenek meg, kik rosszat forralnak ellenem! Legyenek, mint a szélhordta por, és az Úr angyala szórja szét őket! Útjuk legyen sötét és síkos, az Úr angyala üldözze őket! Mert ok nélkül veszedelmes csapdát állítottak nekem, ok nélkül ócsárolták lelkemet. Essen ő a csapdába, melyet nem is sejt, elrejtett hálója őt magát ejtse törbe, saját csapdájába, a maga kelepccéjébe essen. Az én lelkem pedig örvendezni fog az Úrban, és gyönyörködni szabadításában. Minden csontom azt mondja majd: „Uram, Uram, ki hasonló hozzád, aki megszabadítod a szegényt az erősebbek kezéből, a szűkölködőt és nyomorultat az őt kifosztóktól?” Hamis tanúk támadtak ellenem, s arról faggattak, miről mit sem tudtam. Jóért rosszal fizettek nekem, meddő dolgokkal árasztották el lelkem. Én pedig, amikor zaklattak, szőrzsákba öltöztem. Bőjtvel aláztam meg lelkemet, és esengve imádkoztam értük. Mint felebarátunknak, mint testvérünknek, úgy kedveskedtem; mint gyászoló és szomorkodó, úgy megalázódtam. Ők pedig kárörömmel egybegyűltek, korbácsokkal gyűltek össze ellenem, és nem is tudtam. Elszéledtek, de csak nem bántottak. Próbára tetted, csúfolódva csúfoltak, és fogukat vicsorgatták rám. Uram, mikor tekintesz reám? Mentsd meg gonoszságuktól lelkemet, az oroszlánok közül egyetlen kincsemet! Hálát adok neked, Uram, a nagy gyülekezetben, a népek között dicsérlék téged. Ne örvendjenek bajomon hazug ellenségeim, akik ok nélkül gyűlölnék, és sanda szemmel tekintgetnek rám! Mert még ha békésen szóltak is hozzám, haragjukban álnok vádat koholtak. Kitátották rám szájukat, mondván: „Úgy kellett, úgy kellett neki, szemünkkel láttuk!” Uram, te láttad ezt, ne hallgass, Uram, ne hagyj el engem! Uram, serkenj föl, figyelj az én ítéletemre, Istenem és Uram, az én ügyemre! Uram, ítéld meg igazságod szerint, én Uram, Istenem, gúnyosan ne nevéssenek rajtam! Ne mondják szívükben: „Úgy kellett, a mi lelkünknek ez kellett!” És ne mondhassák: „Most aztán felfaltuk őt!” Szégyenüljenek meg és piruljanak mindnyájan, kik nyomorúságomon örülnek! Szégyen és gyalázat borítsa azokat, kik fölényesen beszélnek velem! Örvendezzenek és vigadjanak, kik igazamat akarják, és mondják mindenkor: „Magasztaltassék az Úr!”, kik az ő szolgája békességét akarják! Nyelvem emlegetni fogja igazságodat, a te dicséretedet naphosszat.

108. zsoltár

Istenem, dicsőítő énekem hallatán ne hallgass, mert bűnös száj és alattomos ajkak nyíltak ki ellenem! Álnok nyelven szóltak ellenem, és körülvettek gyűlölködő szavakkal, ok nélkül támadtak reám. Ahelyett, hogy szeretnének, rágalmaztak engem, én azonban imádkoztam. Rosszal fizetnek nekem a jóért, és gyűlölködéssel szeretetemért. Rendelj föléje még egy bűnöst, a Sátán álljon jobbra felől! Vétkesként kerüljön ki az ítéletről, még imádsága is váljék vétékké! Legyen az ő napjainak száma kevés, tisztességét más nyerje el! Fiai legyenek árvákká, felesége pedig özvegygé! Bolyongva bujdossanak fiai és kolduljanak, és vessék ki őket lakóhelyükből! Minden javát uzsorás kutassa át, idegenek ragadják el fáradtsággal szerzett vagyonát! Ne legyen neki oltalmazója, s ne legyen, ki árváin könyörüljön! Pusztuljon el még írmagja is, egyetlen nemzedéken belül vesszen ki a neve! Még ősei vétkeire is emlékezzen az Úr, és ne töröltessék el anyja vétke! Legyenek mindezek mindig az Úr előtt, még emlékük is vesszen ki a földről! Mivel nem gondolt arra, hogy irgalmasságot cselekedjék, hanem üldözte a szegény embert és a nyomorultat, és a megtört szívűt halálba juttatta. Szerette az átkot, most érje őt utol, nem akarta az áldást, távozzék hát tőle! Köntösként öltötte magára az átkot, mely mint a víz, behatolt belsejébe, és mint az olaj a csontjaiba. Legyen rajta, mint a ruha, melybe öltözik, és mint az öv, mely mindenkor körülveszi! Ezt mérje fizetségül az Úr rágalmazóimra, és azokra, kik gonoszul szóltak lelkem ellen! De te, Uram, Uram, cselekedj értem a te nevedért, mert jó a te irgalmad! Szabadíts meg, mert nyomorult és szegény vagyok, és szívem háborog bensőmben! Mint hanyatló árnyék, úgy enyészek el, kivertek engem, mint a sáskarajt. Térdeim elgyöngültek a böjtöléstől, testem elváltozott az olaj hiánya miatt. Gyaláztattam lettem nekik, megláttak engem, és fejüket csóválták. Segíts engem, Uram, Istenem, ments meg irgalmasságod szerint! Hadd tudják meg, hogy a te kezéd ez, és hogy te tetted ezt, Uram! Ők átkozni fognak, de te megáldasz, akik ellenem támadnak, megszégyenülnek, a te szolgád pedig örvendezik! Öltözzenek szégyenbe, kik engem rágalmaznak, és mint palást, úgy vegye körül őket szégyenük! Hangos szóval hálát adok az Úrnak, és a sokaság előtt dicsérem őt. Mert ott állt a szegénynek jobbra felől, hogy megszabadítsa az üldözőktől lelkemet.

50. zsoltár

Könyörülj rajtam, Isten, a te nagy irgalmasságod szerint, és könyörületed sokasága szerint töröld el gonoszágomat! Moss meg engem mindinkább gonoszágomból, és bűnömből tisztíts meg engem! Mert elismerem gonoszágomat, és bűnöm előttem van mindenkor. Egyedül ellened vétettem, és gonoszt előtted cselekedtem. Hogy igaznak bizonyulj igéidben, és győztesnek ítéletedben. Mert íme, vétékben fogantattam, és bűnökben fogant engem anyám. Mert íme, az igazságot szereted, a te bölcsességed titkos és elrejtett dolgait kinyilatkoztattad nekem. Hints meg engem izsóppal, és megtisztulok, moss meg engem, és a hónál fehérebb leszek. Add, hogy örömet és vigasságot halljak, és örvendezzenek megalázott csontjaim! Fordítsd el orcádat bűneimről, és töröld el minden gonoszágomat! Tiszta szívet teremts bennem, ó Isten, és az igaz lelket újítsd meg benső részeimben! Ne vess el engem színed elől, és Szent Lelkedet ne vedd el tőlem! Add vissza nekem

üdvözítésed örömét, és uralkodó lélekkel erősíts meg engem! Megtanítom utaidra a gonoszokat, és az istentelenek hozzád térnek. Szabadíts meg engem a vérbűntől, Isten, üdvösségem Istene, és nyelvem magasztalni fogja a te igazságodat! Uram, nyisd meg ajkaimat, és szám a te dicséretedet fogja hirdetni! Mert ha kedvelnéd, áldozatot adtam volna, de az égő áldozatokban nem telik kedved. Áldozat Istennek a töredelmes lélek, a töredelmes és alázatos szívét, ó Isten, nem veted meg. Tégy jót, Uram, jóakaratodból Sionnal, hogy felépüljenek Jeruzsálem kőfalai! Akkor veszed kedvesen az igazság áldozatát, az ajándékot és égőáldozatokat, akkor tesznek oltárodra borjakat.

Dicsőség... most és... Alleluja, alleluja, alleluja! Dicsőség néked, Isten! (3-szor) Uram irgalmazz! (3-szor)

Dicsőség... tropár 1. hang

Urunk, mindenségnek Élete! * Halálra ítélték téged a zsidók, * akik pálcád segítségével keltek át a Vörös tengeren; * keresztfára feszítettek téged; * s kik a sziklából édes vizet kaptak, * téged epével itattak. * De te mindezt önként elviselted, Krisztus, * hogy minket az ellenség rabságából megszabadíts. *' Istenünk, dicsőség néked!

Most és... theotokion (recitálva)

Istenszülő, te vagy a valódi szőlővessző, ki megnövesztetted nekünk az élet gyümölcsét. Hozzád könyörgünk: Imádd a szent apostolokkal és minden szenttel együtt érettünk az Uralkodót, hogy irgalmazzon a mi lelkünknek!

Idiomelon 8. hang

A zsidóktól való félelmében, * a te barátod és kedvelted, Péter, * megtagadott téged, Uram, * majd keseregve igy kijáltott föl: * Könnyeimet ne vedd meg: * mert azt mondtam, hogy megőrzöm hűségemet, * és ígéretemet mégsem tartottam meg. * A mi bűnbánatunkat is igy fogadd, Urunk, *' és könyörülj rajtunk!

Ugyanez

Elővers: Hallgasd meg szavaimat, Uram! Értsd meg kiáltásomat!

Drága kereszted előtt a katonák csúfólódtak veled, * a mennyei hadak pedig csak álmélkodtak ezen, * mert a megcsúfolás koszorúját te vetted magadra, * ki a földet virágkoszorúval díszítetted fel; * megcsúfoltatva palástot öltöttél, * ki a szilárd boltozatot fellegekkel öltöztetted; * ilyen gondviselésben nyilvánult meg a te jóindulatod, *' és a te nagy kegyelmed, Üdvözítő Urunk!

Elővers: Figyelj könyörgésem szavára, én Királyom és én Istenem!

Ugyanez

Drága kereszted előtt a katonák csúfólódtak veled, * a mennyei hadak pedig csak álmélkodtak ezen, * mert a megcsúfolás koszorúját te vetted magadra, * ki a földet virágkoszorúval díszítetted fel; * megcsúfoltatva palástot öltöttél, * ki a szilárd boltozatot fellegekkel öltöztetted; * ilyen gondviselésben nyilvánult meg a te jóindulatod, *' és a te nagy kegyelmed, Üdvözítő Urunk!

Dicsőség... 5. hang

A keresztre **szögezve**, * így kiáltottál fel, Uram: * Miért akartok engem megölni, **ó** zsidók? * Talán azért, hogy a hozzátok tartozó inaszakadtakat meggyógyítottam, * a halottakat, mintegy álomból **feltámasztottam**, * a vér folyásos asszonyt **épségre** hoztam, * a kánaánin megkönyörültem? * Miért akartok engem megölni, ó zsidók? * Majd meglátjátok, hogy **Krisztus** az, *' akit most átszúrtok, ti törvényszegők!

Most és... ugyanez

Prokimen 4. hang (37. zsoltár)

Mert én az ostromlásra is **kész** vagyok, * **és** fájdalmam előttem van mindenkor.

Elővers: Uram, ne feddj meg engem felindulásodban!

Izajás próféta jövendölésének olvasása (50, 4-11)

Az Úr művelt nyelvet ad nekem, hogy tudjam, mikor kell megszólalnom. Reggelként maga elé állított, s fület adott arra, hogy hallgassam az Úr tanítását. Megnyitja az Úr a fületem, én pedig nem vagyok engedetlen, s nem is ellenkezem. Hátamat átadtam a korbácsolásra, orcámat pedig az ütlegeknek. Arcomat nem fordítottam el a leköpdősések szégyenétől. Az Úr az én segítőm lett, azért nem szégyenkezem, hanem olyanná tettem arcomat, mint a kemény szikla, és tudtam, hogy nem szégyenülök meg, mert közel van az, aki igazságot szolgáltat nekem. Ki szállhat velem perbe? Tüstént álljon elé! Ki ítél el engem? Jöjjön ide, a közelembe! Íme, az Úr, az Úr az én segítőm. Ki árthat nekem? Íme, mindnyájan elenyésztek, mint egy ruha, és moly emészt meg benneteket. Ki féli közületek az Urat? Az hallgasson szavára! Ti, akik sötétben jártok és nincs világosságotok, bízzatok az Úr nevében, és támaszkodjatok Istenre! Íme, ti mindnyájan tüzet gyújtotok és erős lángot égettek. Járjatok hát a tüzetek fényében és a lángban, amelyet meggyújtottatok! Érettem történt ez veletek, s gyötrelmes lesz majd a szendérgészetek.

Szent Pál apostol Rómaiakhoz írt levelének olvasása (5, 6-10)

Testvérek! Krisztus akkor, amidőn még erőtleneke voltunk, a meghatározott időben meghalt a gonoszokért. Pedig az igaz emberért is aligha hal meg valaki, legföljebb a jötevőért hajlandó meghalni. Az Isten azonban azzal bizonyítja irántunk való szeretetét, hogy amikor még bűnösök voltunk, Krisztus meghalt érettünk. Azért most, miután már megigazultunk a vére által, sokkal inkább megment minket a haragtól. Ha ugyanis akkor, amikor még ellenségei voltunk, Fiának a halála által kiengesztelődött velünk az Isten, mennyivel inkább nyerünk üdvösséget megszabadulva az ő élete által!

Evangélium

Szent Márk evangéliumának olvasása (15, 16-41)

Abban az időben a katonák...

Vége: ...együtt mentek el Jeruzsálembe.

Áldott legyen az Úr! Áldott legyen az Úr minden nap! Szerencsés utat készít nekünk a mi üdvösségünk Istene. A mi Istenünk a szabadító Isten.

Háromszoroszent. Miatyánk...

Konták 8. hang

Az érettünk fölfeszített **Üdvözítőt**, * jertek, mindnyájan énekeljük: * mert őt látta Mária a keresztfán és **felsőhajtott**: * Bárha fölfeszítve szenvedsz is, *' te vagy az **én** Fiam *' és **én** Istenem!

Uram irgalmazz! (40-szer) Ki minden időben... Uram, irgalmazz! (3-szor) Dicsőség... most és... Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Könyörüljön rajtunk...

Mindeneket fenntartó Uralkodó Atyaisten, egyszülött Fiú: Úr Jézus Krisztus, és Szentlélek, egy Istenség, egy hatalom, irgalmazz nekünk, bűnösöknek, s neked tetszően üdvözíts minket, érdemetlen szolgálodat, mert áldott vagy mindörökkön örökké! Amen.

HATODIK IMAÓRA

Jertek, boruljunk le és imádjuk... (3-szor)

53. zsoltár

Isten, a te nevedben üdvözíts engem, és erőddel szolgáltatass igazságot nekem! Isten, hallgasd meg imádságomat, fogadd füledbe ajkaim ígét, mert idegenek támadtak ellenem, hatalmasok keresték lelkemet, és Istent észre sem vették maguk előtt. De íme, Isten segítségemre siet, és az Úr oltalmazója lelkemnek. Fordítsd vissza a rosszat ellenségeimre, igazságod szerint veszítsd el őket! Készséges szívvel mutatok be neked áldozatot, és hálát adok a te nevednek, Uram, mert jó az, mert minden szorongatásból megszabadítottál engem, és ellenségeimre fölülről nézhet a szemem!

139. zsoltár

Ments meg engem, Uram, a gonosz embertől, az álnok férfiútól szabadíts meg engem! Azoktól, kik gázságot forralnak szívükben, akik egész nap háborúságot szítanak! Fenik a nyelvüket, mint a kígyó, viperaméreg van ajkaik alatt. Őrizz meg engem, Uram, a bűnös kezétől, szabadíts meg a gazemberektől, akik már kieszték, hogy jártamban elgáncsoljanak! Csapdát állítottak nekem a kevélyek, hálót feszítettek ki lábam elé, az út mellett gáncsot vetettek. Azt mondtam az Úrnak: Istenem vagy, halld meg, Uram, könyörgésem hangját! Uram, Uram, üdvösségem ereje, árnyékkoddal oltalmaztad fejemet a harc napján! Ne adj át engem, Uram, akaratom ellenére a bűnösnek! Tervet szőttek ellenem, ne hagyj el engem, nehogy felülkerekedjenek! Legfőbb ármánykodásuk: ajkaik fáradsága borítsa el őket. Izzó parázs hull majd rájuk, nyomorúságokba taszítod őket, és nem fogják kiállni azokat. Az álnok nyelvű férfinak nincs nyugta a földön, az igazságtalan férfit pusztulásba döntik gonoszságai. Tudom, hogy az Úr ítéletet hoz a szűkölködőnek, és igazságot szolgáltat a szegénynek. Az igazak pedig hálát adnak a te nevednek, és színed előtt az egyenes szívűek otthonra lelnek.

90. zsoltár

Aki a Fölséges segítségében lakik, a menny Istenének oltalmában marad. Mondhatja az Úrnak: oltalmazóm vagy te és menedékem, én Istenem, öbenne bízom. Valóban, ő megszabadított engem a vadászok csapdájából és a zavaró beszédétől. Válllaival beárnyékoz téged, és az ő szárnyai alatt bizalommal lehetsz. Pajzsként vesz körül az ő igazsága, nem fogsz félni éjszakai rémülettől, a nappal repülő nyíltól, a sötétben lopakodó bajtól és a délben támadó gonosz lélektől. Essenek el bár ezren oldalad mellől és tízezren jobbod felől; hozzád ez nem fog közeledni, hanem saját

szemeddel észreveszed, és a bűnösök bűnhődését meglátod. Mert te vagy, Uram, az én reményem. A Fölségest választottad magadnak menedékül, így baj nem ér téged, és csapás nem közeledik hajlékodhoz. Mert angyalainak parancsol felőled, hogy megőrizzenek minden utadon. Tenyerükön hordoznak téged, hogy kőbe ne üssed lábad. Áspiskígyón és viperán fogsz járni, oroszlánt és sárkányt tiporsz el. „Mivel bennem bízott, megszabadítom őt, oltalmazom őt, mert ismeri nevemet. Hozzám kiált, és én meghallgatom őt; vele vagyok a szorongatásban, kiragadom onnan és megdicsőítem őt. Betöltöm hosszú élettel, és megmutatom neki üdvözítésemet.”

Dicsőség... most és... Alleluja, alleluja, alleluja! Dicsőség néked, Isten! (3-szor) Uram irgalmazz! (3-szor)

Dicsőség... tropár 2. hang

Üdvösséget szerezteél a földön, **Krisztus** Istenünk; * kiterjeszted legtisztább kezedet a kereszten, * hogy összegyűjtsd a **pogány** nemzeteket, *' kik kiáltják néked: Uram, **dicsőség** néked!

Most és... theotokion 2. hang

Vétkeink sokasága miatt nincs bátorságunk az Úr elé járulni. De Te, Istenszülő Szűz, imádd érettünk a te szent Fiadat, mert sokat tehet az anyának könyörgése Urunknak megkérlelésére. Ne vesd meg a bűnösök kérelmét, ó tisztaságos Szűz, mert irgalmas ő és üdvözíthet minket, ki érettünk önként szenvedett.

Idiomelon 8. hang

Ezt mondja az Úr a zsidó népnek: * Mit tettem ellened vagy mivel bántottalak meg téged? * A vakok szeméit megnyitottam, * a leprásokat meggyógyítottam, * talpra állítottam az ágyán fekvő bénát. * Én népem, mit tettem veled? * És ti mivel viszonoztátok azt nekem? * A mannaért epét adtatok, * a sziklából fakasztott vízért pedig ecetet: * és szeretetemért keresztre szögeztetek. * Ez nem tarthat így tovább: * elhívom tehát a pogány nemzeteket, * és ők dicsőítenek engem * az Atyával és Szentlélekkel, *' és nekik adom az örök életet.

Ugyanez

Elővers (8. hang): Epét adtak nekem eledelül, és szomjúságomban ecettel itattak engem.

Az apostolok kara kiált hozzátok, írástudók, * zsidó farizeusok és tanítók! * Itt a templom, melyet leromboltatok; * íme, a bárány, akit keresztre szögeztetek, * és miután sírba tettétek, saját erejéből föltámadt. * Ne ámítsátok hát magatokat, * hiszen ő az, ki titeket a tenger hullámaiból megmentett, * és táplált a pusztaságban; * ő az élet és a világosság *' és a világ békessége.

Elővers: Ments meg engem, Istenem, mert a vizek már lelkemig hatoltak!

Ugyanez

Dicsőség... 5. hang

Jertek, Krisztus-hordozó népek, * lássuk, miről tanácskozott Júdás, az áruló, * a törvényszegő papokkal a mi Üdvözítőnk ellen! * Ma halálra ítélték a halhatatlan Igét, * és Pilátusnak átadva őt * a Koponyák helyén keresztre feszítették * és ezek elszenvédése közben * az Üdvözítő így kiáltott: * Atyám, bocsásd meg nekik ezt a bűnt, * hogy megismerjék a **nemzetek** *' a halottak közül való feltámadásomat.

Most és... ugyanez

Prokimen 4. hang

Uram, mi Urunk, * **mily** csodálatos a te neved **az egész földön!**

Elővers: Mert nagyszerűséged magasztosabb az egeknél!

Izajás próféta jövendölésének olvasása (52,13-54,1)

Így szól az Úr: Íme, szolgám értelmes és magasztos lesz, s igen nagy dicsőségre jut. Amint sokan álmélkodtak őt látva, mert annyira dicstelen volt az emberek között az alakja és nem volt dicsőséges az emberek fiaihoz képest; úgy majd elcsodálkozik rajta számos nemzet, és királyok fogják be majd szájukat; mert akik még hírt sem kaptak felőle, azok is meglátják, és akik még nem is hallottak, tudomást vesznek róla. Uram, ki hitte volna azt, amit hallottunk, és az Úr karja ki előtt nyilvánult meg? Hírt kaptunk felőle, ki egy gyermekként nőtt fel Előtte, mint gyökér a szomjas földből. Láttuk őt, és nem volt formás vagy szép, és külső megjelenése nem volt becses, sőt hiányosabb volt az emberek fiainál. Sebekkel teli ember ő, aki tudja, mi a betegség. Arca eltorzult ettől és megvetett lett, és semmibe sem vették. A mi bűneink terhét hordozza, és miattunk szenved, mi pedig úgy tekintettünk fájdalomra, mint Isten csapására és megpróbáltatására. Pedig a mi bűneinkért lett megsebezve, és gonoszságaink miatt lett összetörve. A mi békességünkért van rajta fenyték, és az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást. Mi mindnyájan juhok módjára tévelyegtünk, s az ember letévedt útjáról, de az Úr őt szolgáltatta ki bűneink miatt. Ő pedig gyötrelmet szenvedve sem nyitja ki a száját. Mint juhot, leületésre vitték, és elnémul, mint a bárány nyírója előtt, és nem nyitja meg a száját. Megaláztatással lett elvéve ítélete. Az ő nemzedékét ki fogja felsorolni? Mert élete ki lett véve a földről: az én népem gonoszságaiért hurcolták halálba. A gonosztevőket adom oda sírja helyett, és a gazdagokat halála helyett. Mert nem művelt gonosztságot, és álnokság sem volt ajkán. De az Úr meg akarja tisztítani őt sebeitől. Ha megfizettek bűneitekért, lelketek hosszú életű nemzetséget lát. S elveszi az Úr lelkének fájdalmát, hogy világosságot mutasson neki és tudatossá alakítsa, hogy megigazulttá tegye az igazat, aki sokaknak jó szolgálatot tett és bűneiket maga hordozta. Ezért sokakat kap majd örökségül, és a hatalmasok osztályrészéből részesedik, akikért halálra adatott a lelke és a gonoszok közé számíttatott. Ő sokak bűneit magára vette, és azoknak vétkeiért lett halálra adva. (54. f.) Örvendj, ó meddő asszony, ki nem szülsz; törj ki ujjongásban és kiálts, ki nem vajúdtál; mert több gyermeke van az elhagyottnak, mint annak, akinek férje van!

A Zsidókhöz írt levél olvasása (2,11-18)

Testvérek! A megszentelő és a megszenteltek ugyanattól az egytől való. Ezért az Úr nem szégyelli őket testvéreinek nevezni, mikor azt mondja: „Hirdetni fogom nevedet testvéreimnek, a gyülekezet körében áldalak majd téged”. Majd ismét: „Én öbenne reménykedem”. Aztán: „Íme, itt vagyok én és gyermekeim, akiket Isten adott nekem!” Mivel pedig a gyermekeknek közös a testük és a vérük, ő is hozzájuk hasonlóan részesült ezekből, hogy halála által semmisítse meg azt, akinek hatalma van a halálon, vagyis a sátánt; és így fölszabadítsa azokat, akik a halálfélelem folytán egész életükben rabok voltak. Mert nem angyaloknak fogta pártját, hanem Ábrahám leszármazottjait karolta föl. Ezért minden tekintetben hasonlóvá kellett válnia testvéreihez, hogy irgalmas legyen, és hűséges főpap Isten előtt, s így kiengesztelje a nép bűneit. Mivel pedig maga is kísértést szenvedett, tud segíteni azokon, akik kísértésbe esnek.

Evangélium

Szent Lukács evangéliumának olvasása

Abban az időben Jézussal vittek két gonosztevőt...

Vége: ...és látták ezeket.

Nyomban utána:

Hamar előzzön meg minket a te irgalmasságod, Uram, mert igen szegények lettünk. Segíts meg bennünket, szabadító Istenünk, és a te neved dicsőségért, Uram, szabadíts meg minket, és bocsásd meg vétkeinket a te nevedért!

Háromszorszent. Miatyánk...

Konták 8. hang

Az érettünk fölfeszített Üdvözítőt, * jertek, mindnyájan énekeljük; * mert őt látta Mária a keresztfán és felsóhajtott: * Bárha fölfeszítve szenvedsz is, * te vagy az én Fiam *' és én Istenem!

Uram irgalmazz! (40-szer) Ki minden időben... Uram, irgalmazz! (3-szor) Dicsőség... most és... Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Könyörüljön rajtunk...

Erők Ura és Istene, s minden teremtmény alkotója, ki leírhatatlan irgalmad jóvoltából egyszülött Fiadat, a mi Urunk Jézus Krisztust, küldted le nemünk üdvözítésére, kinek drága keresztye által bűneink adóslevelét szétszakítottad s a sötétség kezdeteit és hatalmasságait legyőzted, magad, emberszerető Uralkodónk, fogadd el tőlünk is, bűnösöktől, e hálaadó és engesztelő imákat. Ments meg minket minden veszedelmes és sötét bűnbeeséstől, s minden, lelki romlásunkat kereső, látható és láthatatlan ellenségtől! Szegezd át félelmeddel testünket, és ne hagyj szívünket gonosz gondolatokra és cselekedetekre hajlani, hanem töltsd el lelkünket utánad való vágyakozással, hogy állandóan feléd tekintve és a tőled jövő világosságtól kalauzolva s a megközelíthetetlen örök fényt tartva szemünk előtt, szünet nélkül való imádást mutassunk be neked, a kezdet nélküli Atyának, s veled együtt kezdet nélküli egyszülött Fiadnak és legszentebb, jóságos és életteremtő Lelkednek, most és mindenkor s mindörökkön örökké. Amen!

KILENCEDIK IMAÓRA

Jertek, boruljunk le és imádjuk... (3-szor)

68. zsoltár

Ments meg engem, Istenem, mert a vizek már lelkemig hatoltak! Mélységes iszapba süllyedtem, és nincs hol megállnom; A tenger mélységébe estem, s a vihar elmerített engem. Belefáradtam a kiáltozásba, torkom berekedt, szemem kimerült, míg Istenemben reménykedtem. Többen vannak, mint fejemen a hajsza, akik ok nélkül gyűlölnék engem. Erőre kaptak ellenségeim, akik igaztalanul üldöznek engem; amit el sem vettem, azt kell visszafizetnem. Isten! Te ismered balgaságomat, és vétkeim nincsenek titokban előtted. Miattam ne érje szégyen azokat, akik téged várnak, Uram, erők Ura! Ne szégyenüljenek meg miattam, akik téged keresnek, Izrael Istene! Mert érted szenvedtem a gyalázatot, arcomat szégyen

borította el. Idegenné lettem atyám fiai között, és jövevényé anyám fiainál. Mert emészt a buzgóság házadért, és a téged gyalázók szidalmi rám hullottak. Böjtölésbe burkoltam lelkemet, és ez is gyalázatomra vált. Szórsák lett az öltözékem, * és rajtam példálóznak. Ellenem áskálódtak, kik a kapukban ültek, és rólam énekeltek, akik bortól ittasodtak. Én pedig tehozzád imádkozom, Uram, itt az ideje jóakaratomnak, Istenem, irgalmad sokasága szerint hallgass meg engem a te üdvözítő igazságod szerint! Ments ki engem a sárból, hogy bele ne süllyedjek, szabadíts meg engem azoktól, kik engem gyűlölnék, és a vizek mélységéből! Ne merítsen el a víz árja, ne nyeljen el engem a mélység, és ne zárja rám száját a kút! Hallgass meg engem, Uram, mert kegyes a te irgalmad, könyörületed sokasága szerint tekints rám. Ne fordítsd el arcodat a te szolgálótól, mert szorongattatom, gyorsan hallgass meg engem! Figyelj lelkemre, és szabadítsd meg azt, ellenségeim közül ments meg engem! Hiszen te ismered gyalázatomat, megszegyenülésemet és pironkodásomat. Előtted vannak mindnyájan, kik engem szorongatnak, szidalom és megaláztatás várt lelkemre. Vártam, hogy valaki együttérez, de nem volt, és aki megvigasztal, de nem találtam. Epét adtak nekem eledelül, és szomjúságomban ecettel itattak engem. Válgék az ő asztaluk törre előttük, megtorlássá és kelepcevé! Homályosodjon el szemük, hogy ne lássanak, derekukat mindenkorra görbítsd meg! Önts ki rájuk haragodat, és haragod indulata érje el őket! Lakhelyük válgék pusztasággá, és hajlékaiknak ne legyen lakója! Mert azt üldözték, akit te sújtottál, és sebeim fájdalmát csak gyarapították. Számolj még vétkeket az ő vétkeikhez, és ne jussanak el igazságodba! Töröltessenek ki az élők könyvéből, és ne legyenek beírva az igazak közé! Én szegény vagyok és szenvedő, de a te szabadításod, Isten, oltalmazzon engem! Dicsérem majd Istenemnek nevét énekkal, magasztalom őt dicsérettel, s ez kedvesebb lesz Istennek a fiatal borjúnál, amelynek szarva és körme van. Lássák a szegények és vigadjanak; keressétek Istent, és élni fog lelketek, mert az Úr meghallgatja a szegényeket, és foglyait nem veti el. Dicsérjétek őt, egek és föld, a tenger és minden, ami abban mozog! Mert Isten megszabadítja Siont, és fölépülnek majd Júda városai, s ott fognak lakni, és örökségül kapják azt. Szolgáidnak ivadéka veszi birtokba azt, és azok fognak lakni abban, akik szeretik a te nevedet.

69. zsoltár

Isten, figyelj az én megsegítésemre, Uram, siess segítségemre! Szegyenüljenek meg és valljanak gyalázatot, kik lelkemet keresik! Térjenek hátra és piruljanak, akik rosszat akarnak nekem; térjenek hátra azonnal megszegyenülve, kik azt mondják nekem: Úgy kell, Úgy kell! Örvendezzenek és vigadjanak tebenned mindnyájan, kik téged keresnek, Isten, és mondják mindnyájan, akik szeretik szabadításodat: Magasztaltassék az Úr! Én pedig szűkölködő és szegény vagyok; Isten, segíts meg engem! Én segítőm és szabadítóm vagy te; Uram, ne késlekedj!

85. zsoltár

Hajtsd hozzám, Uram, füledet, és hallgass meg engem, mert én szűkölködő és szegény vagyok! Órizd meg lelkemet, mert neked vagyok szentelve! Szabadítsd meg benned bízó szolgálódat, én Istenem! Irgalmazz nekem, Uram, mert egész nap

hozzád kiáltok! Vidámítsd meg a te szolgád lelkét, mert hozzád emelem lelkemet! Mert te, Uram, jóságos vagy és szelíd, és nagyirgalmú mindazokhoz, akik téged segítségül hívnak. Hallgasd meg, Uram, imádságomat, és figyelj könyörgésem szavára! Szorongatásom napján hozzád kiáltok, mivel te meghallgattál engem. Nincs hozzád hasonló, Uram, az istenek között, és semmi sem fogható műveidhez. Eljön minden nemzet, amelyet alkottál, eléd borul, Uram, és dicsőíti majd a te nevedet. Mert nagy vagy te, és csodákat művelsz, egyedül te vagy Isten. Vezess engem, Uram, a te utadon, és igazságodban fogok járni; hadd örüljön szívem, hiszen féli a te nevedet! Hálát adok neked, Uram, Istenem, teljes szívemből, és dicsőítem a te nevedet mindörökké. Mert nagy a te irgalmad irántam, és kimentetted lelkemet az alvilág mélyéből. Isten! Törvényszegők támadtak ellenem, és erőszakosok gyülekezete tört a lelkemre; de nem számoltak veled. Pedig te, Uram Isten, könyörületes vagy és irgalmas, türelmes, nagyirgalmú és igazságos. Tekints rám, és könyörülj rajtam, adj erőt szolgádnak, és szabadítsd meg szolgálód fiát! Add nekem jóságod jelét, hogy gyűlölőim lássák, és megszégyenüljenek, te, Uram, megsegítettél és megvigasztaltál engem.

Dicsőség... most és... Alleluja, alleluja, alleluja! Dicsőség néked, Isten! (3-szor) Uram irgalmazz! (3-szor)

Dicsőség... tropár 8. hang

Látván a gonosztevő az élet Urát a kereszten függni, mondá: * Ha nem a megtestessült Isten lenne, * aki velünk fölfeszítve van, * a nap az ő fényét nem rejtette volna el, * és a föld sem indult volna meg rengések közt. * De ki mindnyájunkért szenvedsz, emlékezzél meg rólam, Uram, *' midőn eljössz a te országodba!

Most és... Theotokion

Ki miérettünk születél a Szűztől, és a keresztet elszenvetted, Jóságos, és legyőzted halállal a halált, s feltámadtál, mint Isten, ne vesd meg saját kezed alkotását, hanem mutasd meg, ó kegyelmes, a te emberszeretetedet, s fogadd el az érettünk esedező Istenszülőt, és üdvözítsd a vétkes emberi nemet, Üdvözítő!

Idiomelon 7. hang

Rettentő volt látni, * hogy az ég és a föld Alkotója kereszten függ. * A nap elsötétült, a nappalból éjszaka lett, * a föld pedig kibocsátotta a halottak testét. * Azokkal együtt mi is hódolunk előtted, *' Krisztus, üdvözíts minket!

Ugyanez

Elővers (2. hang): Elosztották maguk között ruháimat, és köntösömre sorsot vetettek.

Midőn a gonoszok keresztre szögezték a dicsőség Urát, * így szólott hozzájuk: * Mivel sértettelek meg titeket, * vagy mivel haragítottalak meg benneteket? * Vajon előttem ki mentett meg a szorongatások közepett? * Akkor miért viszonzátok rosszal a tőlem kapott javakat? * A tűzoszlopért a keresztre szögezték, * a világító felhőért sírt ástatok nekem, * a mannáért epével kínáltok, * a sziklából fakasztott vízért ecettel itattok, * de elhívom a nemzeteket, * s azok majd dicsérni fognak engem *' az Atyával és Szentlélekkel együtt.

Elővers: Epét adtak eledelül, és szomjúságomban ecetel itattak engem.

Ugyanez

6. hang

(Először a karvezető éneklé el áhítattal a templom közepén, majd pedig *Dicsőség... most és...-re a teljes kar mély meghajtásokkal.*)

Ma a fára függesztetik az, * ki a földet a vizekre függeszté;

Ma a fára függesztetik az, * ki a földet a vizekre függeszté;

Ma a fára függesztetik az, * ki a földet a vizekre függeszté;

tövískoszorúval koszorúzzák az angyalok királyát, * vörös ruhába öltöztetik azt, * ki az egeket felhőkkel felruházta, * veréssel illetik azt, * ki a Jordán vizében Ádám bűnét lemosta; * szögekkel kegyetlenül fölszögezik * az Anyaszentegyház üdvözítő Jegyesét, * lándzsával átdöfik a Szűznek Fiát. * Leborulunk a te kínszenvedésed előtt, Krisztus! * Leborulunk a te kínszenvedésed előtt, Krisztus! * Leborulunk a te kínszenvedésed előtt, Krisztus! * Mutasd meg nekünk * a te dicső föltámadásodat is!

Prokimen 6. hang

Így szólt szívében az esztelen: „Nincs Isten!”

Elővers: Nincs, aki jót tenne, egyetlen egy sincs.

Jeremiás próféta jövendölésének olvasása (11,18-23; 12,1-5.9-11; 14-15)

Add tudtomra, Uram, és tudni fogom! Akkor láttam az ő szándékaikat. Én pedig olyan voltam, mint valami szelíd bárány, melyet áldozatra visznek, s nem tudtam, hogy milyen terveket szőttek ellenem mondván: „Jertek, tegyünk fát az ő kenyérébe, és irtsuk ki őt az élők földjéről, hogy még a nevét se említsék többé!” Seregeknek Ura, ki igazságosan ítélsz és vizsgálod a veséket és szíveket, hadd lássam, hogyan állsz bosszút rajtuk, mert előtted tártam fel igaz ügyemet. Ezért így szól az Úr az anatóli férfiaknak, akik életemre törnek, és azt mondják: „Ne profétálj az Úr nevében, mert különben meghalsz a kezünk által!” „Íme, én meglátogatom őket: ifjaid kard által esnek el, fiaik és leányaik pedig éhen vesznek, és senki sem marad meg közülük, mert veszedelmet hozok Anatóliáira, amikor meglátogatom őket.” — Neked van ugyan igazad Uram, és én csak mentegetőzőm. Mégis hadd szóljak hozzád ítéleteidről! Miért sikeres a gonoszok útja? Miért van jó dolguk azoknak, akik minden törvényszegést eltérnek? Elültetted őket és ők gyökeret vertek, gyermekeket nemzettek és gyümölcsöt hoztak. Közel vagy te a szájukhoz, de messze a veséjüktől. Engem pedig ismersz, Uram, te látsz, hiszen próbára tetted a szívemet a te színed előtt. Gyűjtsd össze őket, mint az áldozatra szánt juhnyáját, és készítsd el őket leölésük napjára! Meddig gyászoljon még a föld, és száradjon a mező minden füve az ott lakók gonoszsága miatt? Elpusztult már a jószág és a madár, mert azt mondják: „Isten nem látja meg utunk végét; lábaink ugyanis elfutnak és kifárasztanak téged.” Gyűjtsétek egybe a mező minden vadállatát, és jöjjenek, hogy egyenek! Sok pásztor pusztította szőlőmet, tönkretette osztályrészemet, járhatatlan pusztasággá tették várva várt örökségemet, semmivé foszlott az. Így szól az Úr minden gonosz szomszédomról, akik hozzányúltak az én örökségemhez, amelyet elosztottam az én népemnek, Izraelnek: íme, én kiszakítom őket az ő földjükről, és Júda házáat is kiragadom közülük, és miután kiragadom, visszahozom őket és megkönyörülök rajtuk, és visszahelyezem őket, mindegyiket az ő örökségébe, és mindegyiküket az ő földjére.

A Zsidókhöz írt levél olvasása (10, 19-31)

Testvérek! Jézus Krisztus vére által teljes bizalommal juthatunk be a szentélybe azon az új és élő úton keresztül, amelyet ő nyitott meg számunkra a saját testén keresztül. Mert főpapunk is van, akit Isten az ő háznépe fölé rendelt. Járuljunk hát hozzá igaz szívvel és hívő meggyőződéssel, hiszen szívünk már megtisztult a rossz lelkiismerettől, és testünket is tiszta víz mosta le! Tartsunk ki rendületlenül reménységünk hitvallása mellett, mert hűséges az, aki az ígéretek tette. Legyen gondunk arra, hogy szeretetre és jótettekre buzdítsuk egymást! Saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, mint némelyek szokták, hanem buzdítsuk egymást annál inkább, minél közelebb érzitek azt a napot! Ha ugyanis az igazság teljes fölismerése után szántsándékkal vétkezünk, már nem használ a bűneinkért bemutatott áldozat, hanem rettenetes ítélet vár ránk és a tűz lángja, mely megemészti a lázadókat. Aki Mózes törvényét megszegte, annak két vagy három tanú szavára irgalom nélkül meg kellett halnia. Gondolhatjátok, mennyivel súlyosabb büntetést érdemel az, aki lábbal tiporja az Isten Fiát, és semmibe veszi a szövetség véréét, amely által megszentelődött, a kegyelem lelkét pedig megveti. Mert ismerjük azt, aki így szólt: „Enyém a megtorlás, én majd megfizetek”. Majd ismét: „Az Úr ítéletet mond népe fölött”. Rettenetes az élő Isten kezébe esni.

Szent János evangéliumának olvasása (19,23-37)

Abban az időben, amikor Jézust keresztre feszítették...

Vége: ... meglátják, akit átszúrtak.

Kérünk, ne adj kézbe minket mindörökre a te nevedért, és ne bontsd föl szövetségedet; és ne vond meg tőlünk irgalmasságodat Ábrahámért, a te kedveltedért, Izsákért, a te szolgádért és Izraelért, a te szentédért!

Háromszorszent. Miatyánk...

Konták 8. hang

Az érettünk fölfeszített Üdvözítőt, * jertek, mindnyájan énekeljük; * mert őt látta Mária a keresztfán és felsóhajtott: * Bárha fölfeszítve szenvedsz is, * te vagy az én Fiam *' és én Istenem!

Uram irgalmazz! (40-szer) Ki minden időben... Uram, irgalmazz! (3-szor) Dicsőség... most és... Ki a keruboknál... Az Úr nevében... Könyörüljön rajtunk...

Uralkodó Úr Jézus Krisztus Istenünk, ki bűneink iránt hosszantűrő vagy, s elérnünk engedted ezt az órát, melyben az életadó keresztfán függél, a megtért gonosztevőnek a Paradicsomba való bejutásra utat nyitottál, és haláloddal a halált legyőzted — légy irgalmas hozzánk, bűnös, érdemetlen szolgálidhoz is! Vétkeztünk ugyanis, és megszegettük törvényeidet, s nem vagyunk méltók, hogy szemünket fölemeljük s az ég magasságába tekintsünk, mert elhagytuk igazságaid útját, és szívünk hajlamait követtük. Mégis a te hasonlíthatatlan jóságodhoz folyamodunk: kegyelmezz nekünk, Urunk, a te nagy irgalmad bősége szerint, és tarts meg minket szent nevedért, mert hiábavalósággal telnek napjaink! Végy ki bennünket ellenségeink kezéből, töröld el bűneinket és öld ki érzékies gondolatainkat, hogy a régi embert letévén újba öltözzünk, s mint Uralkodónak és jótevőnek, neked éljünk, s ezáltal rendeléseidnek szolgálva, elérjük amaz örök nyugalmat, melyben az összes üdvözültek élnek. Mert te vagy igazi öröme és vigassága mindazoknak, kik téged szeretnek, Krisztus Istenünk, kinek mi dicsőítést zengünk, kezdet nélküli

NAGYPÉNTEK

Atyáddal, életteremtő, jóságos Szentlelkeddel együtt, most és mindenkor s mindörökkön örökké. Amen.

Aztán a Boldogságok olvasva és a déli istentisztelet szokásosan.

Áldott legyen az Úr neve... Áldom az Urat...

Elbocsátó.

NAGYPÉNTEKEN ESTE

A SÍRBATÉTELI NAGYVECSERNYÉN

A nap 10. órájában jelt adnak a szertartás kezdetére, a pap áldást mond, s kezdődik az alkonyati szolgálat.

Uram tehozzád... után hat előverset veszünk s a következő öt saját dallamú éneket énekeljük, közülük az elsőt ismételve.

1. hang, kétszer

Minden teremtmény félelmében **el**változott, * látván téged, Krisztus Üdvözítőnk, a kereszt**en** függeni; * a nap **homály**ba borult, * és a föld alapjai **megrendül**tek; * s mindenek részvétellel indultak meg a mindeneket Teremtő **sz**envedésén, * ki önként szenved**tél** érettünk, *' Urunk, dicső**ség** néked!

2. hang

A gonosz és istentelen **em**berek * miért terveznek hiábavalóságot? * Miért ítélik halálra a mindens**ég** Életét? * Ó magasztos **cs**oda! * A világ Alkotóját a bűnösök **kez**ére adják, * és az emberszeretőt a kereszt**re** emelik, * hogy az alvilág rabjait kiszab**ad**ítsa. *' Ó, hosszantűrő Urunk, dicső**ség** néked!

2. hang

Ma a Szeplőtelen Szűz keresztre feszítve látott **té**ged, **I**ge, * és anyai lelkébe fájdalm**as** tör hatolt, * amely szívében **se**bet ejtett; * s lelke mélyéből fájdalmasan felzokogott, * és szétomlott hajjal **sír**ánkozva * s mellét verve bánatosan kiáltott fel: * Jaj nekem, isteni **gy**ermekem! * Jaj nekem, világ vilá**g**ossága! * Miért szálltál alá szemeim elöl, **I**sten B**ár**ánya? * Még az angyalok is remegve ámulnak a te szenved**é**seden: *' felfoghatatlan Urunk, dicső**ség** néked!

Téged, Krisztus, a mindenség Alkotóját és **I**stenét * látván a te szeplőtelen szűz Anyád, kereszt**re** feszítve, * keservesen **f**ölsóhajtott: * Fiam, hová lett tekinteted **szé**psége? * Nem bírom már nézni, amint igazságtalanul keresztre **f**eszítenek: * Siess **te**hát, és kelj föl, * hogy dicsóítsam a te halottaid**ből** való *' harmadnapi föltámadásodat!

6. hang

Ma a teremtés Ura Pilátus előtt áll, * és a mindenség Alkotója keresztre feszítették, * mint önként leületésre **ve**zetett bárány, * szögekkel felszögeztetik, * és oldalát átdöfik, * és aki mannát bocsátott a földre, * azt szivacsról itatják. * Arcát csapdossák a világ Megváltójának, * és saját szolgái gúnyolják a mindenség Alkotóját. * Ó, fönséges emberszeretet! * Az Úr megfeszítőiért imádkozik Atyjához, mondván: * „Bocsásd meg nekik **e**zt a bűnüket, * mert nem tudják a törvényszegők, *' milyen igazságtalan dolgot művelnek!”

Dicsőség... 6. hang

Hogyan ítélhette a törvénytelen tanács * a mindenek Királyát halálra; * nem szégyellve magát az ő jótéteményei láttára, * melyekre fölhívta a figyelmet az ő

szava: * „Mit cselekedtem nektek, én népem? * Nem árasztottam-e el Júdeát csodákkal? * S nem támasztottam-e fel a holtakat puszta szóval? * Mindezeket mivel viszonzátok nekem? * Miért nem emlékeztek vissza rám? * A gyógyításokért sebekkel, * az életért halállal fizettek nekem! * Jótévőket, mint gonosztevőt, * törvényhozókat, mint törvényszegőt, * a mindenség Királyát, mint elítéltet keresztre szegezitek! *’ Hosszantűrő Urunk, dicsőség néked!

Most és...

Rettenetes és különös titok történik ma szemeink előtt: * az Érinthetlent elfogták, * ki Ádámot az átok kötelékeiből feloldozta, azt megkötozik; * aki a szíveket és veséket vizsgálja, * igazságtalan vizsgálat alá vetik, * azt, aki a feneketlen mélységet betölté, * a tömlöcbe taszítják; * s aki előtt a mennyei erők rettegve állanak, * azt Pilátus elé állítják, * a Teremtő arcát teretmény veri, * az élők és holtak bíróját keresztfára ítélik, * a pokol legyőzőjét sírba teszik. * Ki mindezeket kegyesen elszenvedted * és az átoktól mindnyájunkat megszabadítottál, *’ ártatlanul szenvedő Urunk, dicsőség néked!

Körmenet az evangéliumos könyvvel.

Enyhe világossága...

Prokimen 4. hang

Elosztották maguk között ruháimat, * és köntösömrre sorsot vetettek.

Elővers: Istenem, én Istenem, tekints reám, miért hagyta el engem?

1. olvasmány: Kivonulás könyvének olvasása (33,11-23)

Szolt az Úr Mózeshez, szemtől-szembe, úgy ahogy az ember barátjával szokott beszélni. Aztán visszatért a táborba, de a szolgálatot végző ifjú, Józsué, Nun fia nem távozott a sátortól. Mondta erre Mózes az Úrnak: Íme, azt mondd nekem, hogy vezessem föl ezt a népet, de nem adod tudtomra, kit küldesz majd velem, pedig azt mondtad: „Név szerint ismerlek, és kegyelmet találtál előttem”. Nos, ha kegyelmet találtam előtted, mutasd meg nekem arcodat, hogy megismerjelek és kegyelmet találva előtted megtudjam, hogy valóban a te néped ez a nemzet! Mondta erre az Úr: „Magam fogok előtted menni, és nyugodalmat szerezni néked.” Így szolt erre Mózes: „Ha nem te magad jársz velünk, ne is vezess ki minket erről a helyről! Miből is tudhatnánk meg, én és néped, hogy kegyelmet találtunk színed előtt, hacsak velünk nem jársz? Így én és néped dicsőbbek leszünk minden népnél, mely a földön lakik!” Mondá erre az Úr Mózesnek: „Ezt is, amit mondtál, megteszem, mert kegyelmet találtál előttem, s mindenkinél jobban ismerlek téged.” Így szolt erre Mózes: „Mutasd meg nekem dicsőségedet!” Ő pedig így felelt: „Elvonulok majd előtted teljes dicsőségemben, s kiáltom előtted az Úr nevét: irgalmazok annak, akinek akarok, és könyörülök azon, akin könyörülök”. Majd hozzátette: „Arcomat azonban nem láthatod, mert nem láthatja meg senki az arcomat úgy, hogy életben maradjon.” Aztán így szolt: „Íme, itt van egy hely mellettem: állj erre a kősziklára, s ha majd elvonul előtted dicsőségem, a kőszikla hasadékába helyezlek, s betakarlak a kezemmel, míg el nem vonulok; aztán pedig elveszem kezemet, és hátulról megláthatsz, – de arcomat meg nem láthatod”.

Prokimen 4. hang

Ítéld meg, Uram, * a nékem ártókat!

Elővers: Ragadj fegyvert és pajzsot, és kelj föl segítségemre!

2. olvasmány: Jób könyvének olvasása (42,10-17)

Az Úr még jobban megáldotta Jóbot, mint azelőtt, mert lett neki tizennégyezer juha, hatezer tevéje, ezer iga marhája és ezer szamárkancája. És született neki hét fia és három leánya. Az egyiket Napnak, a másikat Kassziának, a harmadikat pedig Szelencének nevezte. Az egész földön sem lehetett oly szép leányokat találni, mint amilyenek Jób leányai voltak, és apjuk örökrészt adott nekik testvéreik között. Jób pedig ezek után még száznegyven évig élt és látta nemcsak gyermekeit, hanem gyermekeinek a gyermekeit is negyedik nemzedékig. Majd öregkorában meghalt, életének napjait betöltve. De megírták, hogy majd feltámad azokkal, kiket az Úr feltámaszt. Róla mondja a szír könyv, hogy Anzitiszen, Idumea és Arábia határán lakott s először Jóbábnak hívták. Arab nőt vett feleségül, ki neki egy Ennon nevű fiat szült. Ő maga Zára fia volt, Ézsau utódai közül, Boszrából. Ábrahámától számítva ötödik ivadék.

3. olvasmány: Izajás próféta jövendölésének olvasása (52,13-54,1)

Így szól az Úr: „Íme, szolgálom tudatos és magasztos lesz, s igen nagy dicsőségre jut. Amint sokan álméltokták őt látva, mert annyira dicstelen volt az emberek között az alakja, és nem volt dicsőséges az emberek fiaihoz képest; úgy majd elcsodálkozik rajta számos nemzet, és királyok is befogják majd szájukat; mert akik még hírt sem kaptak felőle, azok is meglátják, és akik még nem is hallottak, tudomást vesznek róla. Uram. ki hitte volna azt, amit hallottunk, és az Úr karja ki előtt nyilvánult meg? Hírt kaptunk felőle, ki egy gyermekként nőtt fel Előtte, mint gyökér a szomjas földből. Láttuk őt, és nem volt formás vagy szép, és külső megjelenése nem volt becses, sőt hiányosabb volt az emberek fiainál. Sebekkel teli ember ő, aki tudja, mi a betegség. Arca eltorzult és megvetett lett, és semmibe sem vették. A mi bűneink terhét hordozza, és miattunk szenved, mi pedig úgy tekintettünk fájdalmára, mint Isten csapására és megpróbáltatására. Pedig a mi bűneinkért lett megsebezve, és gonoszságaink miatt lett összetörve. A mi békességünkért van rajta fenyíték, és az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást. Mi mindnyájan juhok módjára tévelyegtünk, s az ember letévedt útjáról, s az Úr őt szolgáltatta ki bűneink miatt. Ő pedig gyötrelmet szenvedve sem nyitja ki a száját. Mint juhot, leületésre vitték, és elnémul, mint a bárány nyírója előtt, és nem nyitja meg a száját. Megaláztatással lett elvéve ítélete. Az ő nemzedékét ki fogja felsorolni? Mert élete ki lett véve a földről: az én népem gonoszságaiért hurcolták halálba. A gonosztevőket adom oda sírja helyett, és a gazdagokat halála helyett. Mert nem művelt gonoszságot, és álnokság sem volt ajkán. De az Úr meg akarja tisztítani őt sebeitől. Ha megfizettek bűneitekért, lelketek hosszú életű nemzetséget lát. S elveszi az Úr lelkének fájdalmát, hogy világosságot mutasson neki, és tudatossá alakítsa, hogy megigazulttá tegye az igazat, aki sokaknak jó szolgálatot tett és bűneiket maga hordozta. Ezért sokakat kap majd örökségül, és a hatalmasok osztályrészéből részesedik, akikért halálra adatott a lelke és a gonoszok közé számíttatott. Ő sokak bűneit magára vette, és azoknak vétkeiért lett halálra adva. (54. f.) Örvendj, ó meddő asszony, ki nem szülsz; törj ki ujjongásban és kiálts, ki nem vajúdtál; mert több gyermeke van az elhagyottnak, mint annak, akinek férje van!

Prokimen 6. hang

Mély gödörbe tettek engem, * sötétségbe és a halál árnyékába.

Elővers: Uram, üdvözítő Istenem, éjjel-nappal hozzád kiáltottam.

Szent Pál apostol Korintusiakhoz írt levelének olvasása (I, 18-31)

Testvérek! A kereszt igéje azoknak ugyan, akik elvesznek, oktalanság, de azoknak, akik üdvözülnek, vagyis nekünk, Isten ereje. Mert így szól az Írás: „Elvesztem a bölcsék

bölcsességét, és az okosak okosságát elvetem”. Hol van a bölcs? Hol az írástudó? Hol van e világnak vitázója? Nemde oktalansággá tette Isten e világnak bölcsességét? Mivel ugyanis a maga bölcsességében nem ismerte meg a világ isteni bölcsessége által az Istent, úgy tetszett Istennek, hogy az igehirdetés oktalansága által üdvözítse a hívőket. Mert a zsidók jeleket kívánnak, a görögök meg bölcsességet keresnek, mi azonban a keresztre feszített Krisztust hirdetjük, aki ugyan a zsidóknak botrány, a pogányoknak pedig oktalanság, maguknak, a meghívottaknak azonban, zsidóknak és görögöknek egyaránt: Krisztus, az Isten ereje és az Isten bölcsessége. Hiszen Isten oktalansága bölcsebb az embereknél; és az Isten gyöngesége erősebb az embereknél. Gondoljatok csak meghívásotokra, testvérek: nem sokan vannak köztetek test szerint bölcsek, nem sok a hatalmas, nem sok az előkelő. Isten azonban azt választotta ki, ami a világ szerint oktalan, hogy megszegyenítse a bölcseket, és azt választotta ki az Isten, ami a világ szerint gyöngé, hogy megszegyenítse az erőseket, és ami a világ szemében közönséges és megvetett, azt választotta ki az Isten, a semminek látszókat, hogy azokat, amik valaminek látszanak, megsemmisítse, így senki se dicsekedhet Isten színe előtt. Általa vagytok pedig ti Krisztus Jézusban, aki Istentől bölcsességünké, megigazulásunkká, megszentelődésünké és megváltásunkká lett. Így teljesül az Írás: „Aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék”. Én is, midőn hozzátok mentem, testvérek, nem kiváló beszéddel vagy bölcsességgel akartam hirdetni nektek Krisztus tanúbizonyságát. Mert elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, mint Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről.

Alleluja... 1. hang

Elővers: Szabadíts meg engem, Isten, mert a vizek immár lelkemig hatoltak!

Elővers: Gyalázatot és nyomorúságot szenved a szívem.

Elővers: Homályosodjék el szemük, hogy ne lássanak.

Evangélium Szent Máté evangéliumából.

Abban az időben: tanácsot tartottak...

Vége: ...a sírral átellenben ülve.

Szokásos ekténia: Mondjuk mindnyájan...

Add, Urunk... Teljesítsük esti...

Előverses sztihirák

2. hang. Mintadallam

Midőn * téged, Üdvözítő Jézusom, * ki mindnyájunk élete vagy, * Arimateai József a keresztről holtan levett, ** akkor * illatos szerekkel tiszta **gyolcs**ba takarta * a te romolhatatlan testedet * **és** szívből vágyott arra, * hogy tisztaságos testedet bűnös ajkaival megcsókolja, ** mégis * félelemtől visszatartva, * örömmel kiáltott néked: *’ Dicsőség a te alázatosságodnak, **Emberszerető!**

Elővers: Az Úr országot, **ékesség**be öltözött.

Midőn * a mindenségért új sírba **helyez**tek téged, * ki mindnyájunk **Megváltó**ja vagy, ** akkor * a mindig gúnyosan kacagó alvilág * látván **té**ged, megrendült, * zárai széttörttek, kapui összedőltek, * sírboltok nyíltak meg és halottak támadtak föl; ** akkor * Ádám hálával eltelten **örömmel** kiáltott fel: *’ Dicsőség a te alázatosságodnak, **Emberszerető!**

Elővers: Mert ő erősítette meg a föld kerektségét, mely nem fog ingadozni.

Midőn * testileg önként a sírba tétettel, * ki isteni természeted szerint körülírhatatlan * és határtalan vagy, ** akkor * a halál tárházát leromboltad, * és egész alvilági tartományát megsemmisítetted, Krisztus; * s ezáltal ezt a szombatot is * isteni áldásodra és dicsőségre *' és fényességedre méltattad.

Elővers: A te házadat szentség illeti, Uram, örök időkre.

Midőn * a mennyei erők látták, Krisztus, * hogy istentelenek álnokul rágalmaztak, * és hogy sírod követ ama kezek lepecsételték, * melyek a te legszentebb oldaladat lándzsával általverték, * elámultak a te kimondhatatlan hosszú tűrelmed felett, ** de a mi * üdvösségünknél örvendve* ezt kiálták néked: *' Dicsőség a te alázatosságodnak, Emberszerető!

Dicsőség... most és... Idiomelon saját dallam, 5. hang

Téged, Uram, ki világgossággal, mint köntössel, körül vagy öltve, * József Nikodémussal együtt levett a fáról, * és látván téged, mint meztelen halottat, eltemetetlenül, * keservesen sírva fakadt * és zokogva mondta: * Ó, jaj nékem, legédesebb Jézus! * kit egy kevéssel ezelőtt * a nap látván a kereszten függve, homályba borult * és a föld félelmében megrendült, * a templom kárpítja kettészakadt; * íme, most nekem így kell látnom téged, * ki érettem önként elszenvetted a halált! * Miként temesselek el, én Istenem? * Avagy minő gyolcsba göngyöljem drága testedet? * Hogyan érintsem kezeimmel legtisztább tagjaidat? * S milyen dicsőítő éneket zengjek elköltözésed felett, kegyelmes? * Magasztalom a te kínszenvedésedet, * dicsőítem a te eltemettetésedet és feltámadásodat: *' Uram, dicsőség néked!

Most bocsátod el, Uram...

Háromszorszent. Miatyánk.

Tropár 2. hang

Az Istenfélő József * levevén a fáról a te legtisztább testedet, * tiszta gyolcsba göngyölé *' és illatos szerekkel ellátva új sírba helyezé.

A kenetozó asszonyok előtt a sírnál megjelenő angyal ezeket mondá: * A kenetek a halottakat illetik. *' Krisztus az enyészettől idegen maradt.

Bölcsesség!

Elbocsátó. Az esti szolgálatot ki-ki a szobájában végzi.

A SZENT NAGYSZOMBATON REGGEL

A hat zsoltár után az Isten az Úr... 2. hangra, majd a következő tropárok mintadallam, 2. hang

Az Istenfélő József * levevén a fáról a te legtisztább testedet, * tiszta gyolcsba göngyölé *' és illatos szerekkkel ellátva új sírba helyezé.

Dicsőség...

Midőn leszállottál a halálhoz, halhatatlan Élet, * akkor megtörted a poklot istenséged fényével; * s midőn a holtakat is a mélységből feltámasztottad, * minden mennyei erők örvendezve kiálták: *' „Életadó Krisztus Istenünk, dicsőség néked!”

Most és... theotokion ugyanarra

A kenethozó asszonyok előtt a sírnál megjelenő angyal ezeket mondá: * A kenetek a halottakat illetik. *' Krisztus az enyészettől idegen maradt.

Ezek után hozzákezdünk a következő mintadallamra írt tropárok és magasztaló versek énekléséhez, a XVII. kathizma verseire, három részben; egy-egy verset mondunk minden tropárral.

Az első kar kezdi, 5. hangra.

I. STÁCIÓ

Áldott vagy te, Uram, * taníts meg engem a **te** igazságaidra!

Boldogok, kiknek útjuk feddhetetlen, kik az Úr törvényében járnak.

MAGASZTALÓ VERSEK

A 118. zsoltár versei után mintadallamra írt tropárok.

Élet létedre sírba helyeztek, Krisztusom, * az angyalok serege pedig elámult, * dicsóítván megalázkodásodat.

Boldogok, akik az ő bizonyosságait kutatják, és teljes szívükből keresik őt.

Hogyan halhattál meg, te, Élet? Hogyan lakhatsz sírban? Hiszen a halál országát megszüntetted, s az alvilágból föltámasztod a halottakat.

Ám akik gonoszságot művelnek, nem az ő útjain jártak.

Magasztalunk téged, Jézus Királyunk, és tiszteljük a te sírodat és szenvedéseidet, mert ezekkel mentettél meg minket az enyészettől.

Te rendelted parancsolataidat, hogy megtartsuk hűségesen.

Jézus Király, ki a föld határait kimérted, ma egy szűk sírban lakozol, hogy a holtakat a sírokból föltámaszd.

Bárcsak arra irányulnának útjaim, hogy rendelkezéseidet megtartsam!

Jézus Krisztusom, mindenség Királya! Mi másnak a keresésére mentél az alvilágba, mint hogy kiszabadítsd onnan az emberi nemet?

Akkor nem szégyenülök meg, ha ügyelek minden parancsodra.

A mindenség Uralkodóját holtan látják, és új sírba helyezik azt, aki kiüríti a holtak sírjait.

Hálát adok neked, Uram, őszinte szívvel, mert igazságos ítéleteidet megtanultam.

Élet létedre sírba helyeztek, Krisztus, te pedig haláloddal legyőzted a halált, és a világnak életet fakasztottál.

Rendelkezéseidet megtartom, csak ne hagj el engem végképpen!

A latrok között gonosztevőnek soroltak téged, Krisztus, és te mindnyájunkat megigazulttá téve kiszabadítottál az ősi csábító fondorlataitól.

Hogyan őrzi meg helyesen az ifjú az útját? Ha ígéidet megtartja.

Aki szépségére nézve minden embernél ékeesebb, alakját veszített halott lett, noha a mindenség természetét ő tette ékessé.

Teljes szívemből kerestelek, ne taszíts el parancsaidtól!

Hogyan viselheti el az alvilág megjelenésedet? Miért nem borul inkább világosságod fénysugarától megvakultan homályba?

Szívembe rejtettem ígéidet, hogy ne vétsek ellened.

Édes Jézusom, üdvösséget adó világosságom, hogyan kerülhetsz sötét sír mélyére? Ó, felfoghatatlan és kimondhatatlan türelmesség!

Áldott vagy te, Uram, taníts meg engem igazságaidra!

Megdöbben a szellemi rend, a testnélküliek sokasága, Krisztus, a te felfoghatatlan és kimondhatatlan eltemettetéseden.

Ajkammal hirdettem szádnak minden ítéletét.

Ó, milyen szokatlan csoda! A lélegzet megadóóját immár élettelenül viszik temetésre József kezei.

Bizonyosságaid útján gyönyörködöm, mint megannyi gazdagságban.

Bárha sírba is szálltál, de az Atya kebelét sem hagytad el, ez a csodálatos és rendkívüli egyben.

Parancsaidon töprengek, és megértem útjaidat.

Bár szűk sírba zártak, valóban a világ és a föld királyának ismert el az egész teremtés, Jézusunk.

Rendelkezéseidről elmélkedem, nem feledkezem meg ígéidről.

Midőn sírba helyeztek téged, teremtő Krisztus, az alvilág alapjai meginogtak, s az emberek sírjai megnyíltak.

Jutalmazd meg szolgádat, éltesz engem, és megőrzöm ígéidet!

Aki kezében tartja a földet, testileg holtan a föld alá kerül, s a holtakat megszabadítja az alvilág fogságából.

Nyisd meg szememet, hogy felfogjam a csodákat a te törvényedben!

Meghaltál, a holtakat meglátogattad, az alvilág zárait összezúztad, és az enyészetből előjöttél, életem és Üdvözítőm!

Jövevény vagyok én a földön, ne rejtsd el előlem parancsaidat!

Föld alá, mint valami véka alá rejtik a világító fáklyát, az Isten testét, mely elosztatja az alvilágban a sötétséget.

Lelkem eleped a vágytól, ítéleteidet óhajtja mindenkor.

Szellemi rendek sokasága sereglik József és Nikodémus köré, hogy téged, Határtalan, a kicsiny sírba eltemessenek.

Megfedtetted a kevélyeket; átkozottak, akik eltérnek parancsaidtól.

Önként meghalva kerültél a föld alá, életet árasztó Jézusom, s életre keltettél engem, ki a keserves törvényszegés miatt holtá lettem.

Vedd el rólam a szégyent és gyalázatot, mivel bizonyosságaidat kerestem!

Az egész természet elváltozott a te szenvedésed láttán, ó Ige, mert a világ benned a mindenség összetartóját felismerve együtt szenvedett veled.

Mert bár főemberek ültek össze és szóltak ellenem, szolgád igazságaidról elmélkedett.

Magába fogadta a falánk alvilág az élet szikláját, majd kihányta a halottakat, akiket kezdettől fogva elnyelt.

Mert a te bizonyosságaid az én elmélkedésem, rendelkezéseid adnak tanácsot nekem.

Új sírba tettek, Krisztusom, s megújítottad az emberek természetét, mert Istenhez illően feltámadtál a sírból.

Lelkem a porban hever, ígéd szerint önts belém életet!

Földre szálltál, Uralkodó, hogy üdvözítsd Ádámot, s midőn a földön nem találtad, az alvilágra is leszálltál, hogy megkeresd őt.

Beszámoltam útjaimról, és meghallgattál engem, taníts meg engem igazságaidra!

Félelmében megrendült, az egész föld, ó Ige, s még a világító égitest is elrejtette sugarait, midőn hatalmas világosságod a földbe rejtőzött.

Oktass engem igazságaid útjára, hadd elmélkedjem csodálatos dolgaidról!

Mint ember, önszántadból meghalsz, Üdvözítőm, s mint Isten, föltámasztod a halandókat a sírokból és a bűnök mélységéből.

Lelkem álomba merült a csüggedéstől, erősíts meg engem igéid által!

Gyászoló könnyek árját ontotta érted, Jézus, a te tisztaságos anyád, és sírva kiáltott: Hogyan temesselek el, fiam?

A gonoszság útját távoztasd el tőlem, és törvényed által könyörülj rajtam!

Búzaszemként a föld mélyére hullva megtermetted a bőséges kalászt, és föltámasztottad az Ádámtól származó emberiséget.

Az igazság útját választottam, ítéleteidről meg nem feledkezem.

Lenyugodtál föld alá, miként most a nap, és a halál éjszakájába rejtőztködtél. De kelj fel még tündöklőbben, Üdvözítőm!

Bizonyosságaidhoz ragaszkodom, Uram, ne engedd, hogy szégyent valljak!

Ahogy a nap korongját elfedi a hold, úgy föld be most téged is a sír, testileg halálba merült Üdvözítőm!

Parancsaid útján futottam, amikor szélesre tártad szívemet.

Krisztus, az élet, megízlelte a halált, hogy megszabadítsa a halálból az embereket, és mindenkinek életet ajándékozzon.

Taníts meg engem, Uram, rendelkezéseid útjára, és mindenkor azt fogom keresni!

Új Ádámként jelentél meg testben a földön, Üdvözítőnk, hogy haláloddal visszavezesd az életbe az irigység folytán halálba taszított Ádámot.

Tégy értelmessé, hogy kutassam törvényedet, és megőrizsem azt egész szívemből!

A szellemi rendek rémülten földtek be magukat szárnyukkal, midőn meglátták, hogy érettünk felfeszítve meghaltál, Üdvözítőnk!

Vezess engem parancsaid ösvényén, mert megkedveltem azt!

József holtan levett téged a keresztről, Ige, és sírba helyezett, de támadj fel és üdvözíts mindenkit, mint Isten!

Add, hogy szívem bizonyosságaidra hajoljon, és ne haszonlesésre!

Üdvözítőm, ki természeted szerint az angyalok öröme vagy, most szomorúságra adtál okot nekik, mivel testben, élettelen halottként láttak téged.

Fordítsd el szememet, nehogy hiábalóságot nézzek, a te utadon éltesse engem!

Keresztfára emelve az összes élő embert magadhoz emeled; föld alá kerülve pedig az ott fekvőket onnan fölkeltesd.

Állítsd oda szolgálád elé beszédedet, hogy téged féljen!

Oroszlán módjára szenderültél el testileg, hogy mint oroszlánkölyök, úgy jöjj elő a halálból, Üdvözítőnk, és levethesd a test elvénülését.

Vedd el tőlem a gyalázatot, amelytől tartok, mert a te ítéleteid javamra válnak!

Téged, ki Ádám oldalcsontját véve abból megalkottad Évát, oldaladon átdőfték, de te abból megtisztulás forrását fakasztottad.

Íme, óhajtom parancsaidat, igazságodban éltesse engem!

Hajdan zárt helyen áldozták fel a bárányt, Te pedig, türelmes üdvözítő, a szabad ég alatt feláldozva tisztítottál meg minden teremtményt.

Szálljon reám, Uram, irgalmad, üdvözítésed a te igéd szerint!

Ki magyarázhatja meg ezt a rendkívüli, valóban félelmetes eseményt? Ma a teremtés Uralkodója szenved és meghal értünk.

Hogy választ adhassak gyalázóimnak, mert bíztam beszédeidben.

Az élet sáfára hogyan lehet halott? Megdöbbennek ettől az angyalok és hangoztatják: Hogyan lehet sírba zárni Istent?

Ne vond meg számtól teljesen az igazság igéjét, mert a te ítéleteidben igen bízom!

Lándzsával átvert oldaladból életet fakasztasz, és az Életből fakadt étellel beoltasz és éltesz engem Üdvözítőm.

Megtartom törvényedet mindenkor, örökké és mindörökkön örökké.

Keresztfára feszítetve összegyűjtötted az embereket, s miután életet árasztó oldaladat átdöfték, abból mindenkinek bocsánatot árasztasz, Üdvözítőnk.

Tágas téren jártam, mert parancsaidat kerestem.

Az Istenfélő félelemmel göngyöl gyolcsba, és a végtisztességet megadva neked, Üdvözítőm, ámulattal nézi a te félelmetes külalakodat.

Királyok előtt is szoltam bizonyságaidról, és nem vallottam szégyent.

Mivel önszántadból meghalva a föld alá kerültél, Jézusom, a földről az égbe vezeted az onnan lebukottakat.

Elmélkedtem parancsaidról, melyeket igen megszerettem.

Ha halottnak látnak is, de mint Isten, élsz, sőt a földről az égbe vezeted az onnan kibukottakat.

Fölemeltem kezemet parancsaid felé, melyeket szerettem.

Ha halottnak látszottál is, de mint élő Isten, a halott embereket újra életre kelted és az én haláloamat ítéled halálra.

Rendelkezéseidről elmélkedtem.

Micsoda öröm és mekkora gyönyörűség az, mellyel az alvilágban levő embereket eltöltötted, mikor a mélységes homályba világosságot árasztottál!

Emlékezzél meg szolgáltnak mondott igédéről, melyek által reménységet adtál nekem!

Leborulok a te szenvedésed előtt, megénekelem eltemettedet, magasztalom hatalmadat, Emberszerető, mert ezekkel megszabadítasz az enyészetre juttató szenvedélyektől.

Ez vigasztalt engem megaláztatásomban, mert a te beszéded öntött belém életet.

Kard villant ellened, Krisztus, de az erős kard élet veszti és az Édent őrző kard elfordul.

A kevélyek törvényszegőkké lettek módfelett, én azonban nem tértem el törvényedtől.

A báránynak anyja Bárányának leölését látva magába roskadva fájdalmában feljajdul, a nyáját hívja, hogy az is vele sírjon.

Megemlékeztem, Uram, öröktől megszabott ítéleteidről és megvigasztalódtam.

Még ha sírba tettek is, és ha az alvilágba is leszálltál, Krisztus, a sírokból a holtakat kiürítetted és az alvilágot kifosztottad.

Csüggedés fogott el engem a törvényedet elhagyó bűnösök miatt.

Önszántadból kerültél a föld alá, Üdvözítőnk, s ott újra életre keltetted a halottakat, hogy fölvezesd őket az Atya dicsőségébe.

Énekemmé lettek rendelkezéseid zarándoklásom helyén.

A Szentháromság egyik személye értünk testben magára vállalta a leggyalázatosabb halált; ezért megrémül a nap és megrendül a föld.

Megemlékeztem éjjel a te nevedről, Uram, és megtartottam törvényedet.

Júda törzséből, mint keserű forrásból származottak verembe vetették Jézust, aki őket hajdan mannával táplálta.

Ez lett az osztályrészem, mert a te igazságaidat kerestem.

A bíró megjelent vádlottként Pilátus ítélőszéke előtt, és ott igazságtalanul kereszthalálra ítélték.

Osztályrészem vagy, Uram, kimondtam, hogy törvényedet megtartom.

Kevély Izrael, próféták vére szennyezi a népet! Miért Barabást szabadítottad meg a szenvedéstől, keresztre juttatva az Üdvözítőt?

Könyörögtem színed előtt teljes szívemből, irgalmazz nekem a te igéd szerint!

Aki saját kezével földből alkotta Ádámot, érte emberi természetet öltött, s önként vállalta, hogy keresztre feszítsék.

Végiggondoltam útjaidat, és bizonyságaid útjára irányítottam lábaimat.

Ige, a te Atyádnak engedelmeskedve leszálltál a szörnyű alvilágig, s feltámasztottad az emberi nemet.

Felkészültem és nem tévováztam, hogy megtartsam parancsaidat.

Ó, jaj, világ világossága és a szemem fénye, szeretve szeretett Jézusom! – így kiáltott siránkozva a Szűz.

A bűnösök kötelei körülfontak engem, de törvényedről nem feledkeztem el.

Irigykedve vért ontott ez a nép, melyet a feltámadó, Krisztus gyolcsleple és kendője megszégyenít!
Éjfélkor is fölkeltem, hogy neked hálát adjak igazságos ítéleteidért.

Jöjj, te elvetemült, gyilkos tanítvány! Mutasd meg, hogyan lehettél ilyen, hogy Krisztus árulójává váltál!

Társa vagyok mindazoknak, akik félnek téged, és parancsaidat megtartják.

Emberszeretőnek tetted magadat, esztelen és vak, legnyomorultabb és megátalkodott, ki pénzért árulnád a kenetet.

Tele van a föld, Uram, irgalmasságoddal, taníts engem igazságaidra!

Mennyit ért neked az égi kenet? Mennyit kaptál Óérette, a megbecsültért? Őrültséget, te átkozott sátán!

Jót tettél szolgáladdal, Uram, a te igéd szerint.

Ha szegényekre van gondod, és a lélek váltságára kiöntött kenetet sajnálsz, miért árulod el pénzért a világosságot?

Jóságra és fegyelemre és tudományra taníts engem, mert hiszek parancsaidnak!

Ó, Isten és Ige! Ó, én örömöm! Hogyan viselem el a te háromnapi sírban nyugvásodat? Fájdalom gyötri anyai bensőmet.

Mielőtt megaláztattam, vétkeztem, ezért megtartom beszédedet.

Ki ad nekem vizet könnyár forrásául – kiáltja az Isten jegyese, a Szűz –, hogy megsirathassam édes Jézusomat?

Jóságos vagy, Uram, a te jóságodban taníts engem igazságaidra!

Hegyek és völgyek, s ti, embertömegek, sírjátok! Világmindenség, te is zokogj velem, Istened anyjával!

A kevélyek egyre gonoszabbul ellenem fordultak, én pedig teljes szívemből vizsgálom parancsaidat.

Mikor látlak téged, Üdvözítőm, örök világosságom, szívem öröme és gyönyörúsége? – kiáltja zokogva a Szűz.

A szívük megaludt, mint a tej, én azonban törvényedről elmélkedtem.

Üdvözítőm, bár mint kemény sziklát, kihatottak, de te az élet forrásaként életet árasztasz.

Jó nekem, hogy megaláztál, hogy megtanuljam igazságaidat.

Oldaladból, az egyetlen forrásból, kettős folyam támadt, melyeknek áradatában megáztatva mi a halhatatlan élet gyümölcsét teremjük.

Jobb nekem a te szád törvénye sok ezer aranyból és ezüstből.

Magad akartad, Ige, hogy halottként lássanak a sírban, de élsz, Üdvözítőm * s feltámadásoddal felébresztetted az embereket, amint előre megmondtad.

Dicsőség...

Mint a mindenképpen Istenét, * éneklünk téged, Ige, * az Atyával és a Szentlélekkel együtt, * és dicsőítjük a te isteni temetésedet.

Most és...

Boldognak hirdetünk téged, tisztaságos Istenszülő * és híven tiszteljük Fiadnak és Istenünknek három napos sírban nyugvását.

Újra az első tropár.

Élet létedre...

Kis ekténia

Mert áldott a te neved és dicsőített a te országod, Atya és Fiú és Szentlélek, most és mindenkor és örökkön örökké.

A pap tömjénez és kezdődik a második stációt.

MÁSODIK STÁCIÓ

**A baloldali kar kezdi, dallamosan, ugyanarra az 5. hangra.
Mintadallamra írt tropárok.**

Méltán magasztalunk téged, * életadó Krisztus, * ki a kereszten kitártad kezeidet *’ és az ellenség hatalmát összezúztad.

Kezeid teremtettek és alkottak engem, adj értelmet nekem, hogy megtanuljam parancsaidat!

Méltó magasztalni téged, mindenek Teremtője, mert a te szenvedéseid folytán megmenekülünk a szenvedéstől, és az enyészettől megszabadulunk.

Örvendeznek a téged félők, ha rám néznek, mert a te igéidben nagyon bízom.

Megremegett a föld, elrejtőzött a nap, mikor a te soha nem alkonyodó világosságod testileg lenyugodott a sírba, Krisztus.

Felismertem, Uram, hogy ítéleteid igazságosak, és jogosan aláztál meg engem.

Életadó álmod aludtál, Krisztus, a sírban, s az emberi nemet fölkellett a bűn nehéz álmából.

Legyen hát irgalmasságod vigasztalásomra, szolgáltnak adott igéd szerint!

Az asszonyok közül csak én szültem fájdalom nélkül, amikor téged szültelek, fiam; de most a te szenvedésed láttán elviselhetetlen a fájdalom – mondá a Szeplőtelen.

Szálljon reám könyörületed, hogy éljek, mert a te törvényed az én elmélkedésem!

Odafönn az égben az Atyával elválaszthatatlanul együtt vagy, Krisztus, idelent a földön viszont kiterített halottnak látnak téged a szeráfok, és rettegnek.

Szégyenkezzenek a kevélyek, mert jogtalanul vétettek ellenem, én pedig parancsaidról elmélkedem!

A templom kárpitja kettészakad keresztre feszítésedkor, Ige, s még az égitegek is elrejtik világosságukat, mikor a föld alatt rejtőzöl, te Nap!

Térjenek vissza hozzám a téged félők, és akik bizonyosságaidat ismerik!

Ki hajdan kézintéssel hoztad létre a földkerekséget, mint halott a föld alá kerültél. Remegj, ég, e csoda előtt!

Szívem legyen feddhetetlen a te rendelkezéseidben, hogy meg ne szégyenüljek!

Te, aki az embert kezdeddel alkottad, föld alá kerültél, hogy mindenható erőddel feltámaszd elbukott állapotukból az embereket.

Sóvárog a lelkeim üdvösséged után, a te igéidben reménykedem.

Jertek, zengjünk szent sirató éneket a halott Krisztusnak, mint egykor a kenethozó asszonyok, hogy velük együtt hallhassuk majd mi is: Örvendjete!

Szemem eleped beszédeidért, mondván: Mikor vigasztalsz meg engem?

Valóban te vagy, Ige, a ki nem üríthető illatszert, azért a kenethozó asszonyok neked, az élőnek, halottat megillető illatszert vittek.

Mert olyanná lettem, mint aszott tömlő a dérben, rendelkezéseidről meg nem feledkeztem.

Eltemetve összezúzódsz, Krisztus, az alvilág birodalmát, haláloddal pedig megsemmisítetted a halált, és az enyészettől megszabadítod az embereket.

Hány napja van még szolgáltnak? Mikor ítélsz már üldözőim fölött?

Istennek életet árasztó bölcsessége sírba szállt, de életre kelti az alvilág mélyén levőket.

Szószátyár beszéddel árasztottak el a gonoszok, de azok nem olyanok, mint a te törvényed, Uram.

Az emberek megromlott természetének megújítására engedtem meg, hogy testileg megsebezhesen a halál, Anyám! Ne gyötrődj kesergéssel!

Minden parancsod igazság, jogtalanul üldöztek, segíts rajtam!

Lenyugodtál a föld alá, igazság Napja s a holtakat az álomból felébresztetted és az alvilágban megsemmisítettél minden sötétséget.

Csaknem végeztek velem a földön, de én nem hagytam el parancsaidat.

Az élet kéttermészetű élet magvát ma könnyek közt a földbe vetik, hogy kihajtva örömet adjon a világnak.

Irgalmasságod szerint éltes engem, és én megőrzöm szád bizonyosságait!

Megijedt Ádám, amikor Isten a Paradicsomban sétált, de örvendezik most, mikor az alvilágon tartózkodik. Akkor bukott volt, most viszont feltámadásra vár.

Uram, a te igéd a mennyben örökké megmarad.

Könnypatakat árasztott a te szülőd, Krisztus, mikor testedet sírba tették, s így kiáltott: Támadj fel Fiam, amint előre megmondtad!

Nemzedékről nemzedékre a te igazságod, megalapítottad a földet és az fennáll.

Végtisztességgel új sírba temet téged, Üdvözítőnk, József, és Istennek tetsző módon temetési énekeket énekel néked.

A nappal a te rendelkezésed szerint marad meg, mert neked szolgálnak mindenek.

Midőn látta anyád, Ige, hogy szegekkel erősítenek téged keresztre, a keserű bánat szögei és nyilai járták át a lelkét.

Ha a te törvényed nem lett volna elmékedem, talán már elvesztem volna lealáztatásomban.

Midőn édesanyád azt látta, hogy Te, mindenség édessége, a keserű italt iszod, keserű könnyel áztatta arcát.

Örökké sem feledem el igazságaidat, mert azok által éltetél engem.

Szörnyen gyötrődöm, bensőmben tépelődöm, ó Ige, látva a te igazságtalan kivégzésedet, mondta zokogva a Szeplőtelen.

Tied vagyok én, üdvözíts engem, mert a te igazságaidat kerestem!

Kedves szemedet és ajkadat hogyan zárjam le, ó Ige? Illendően hogyan temesselek el? – kérdezetgi remegve József.

Várnak reám a bűnösök, hogy elveszítsenek engem, de én bizonyosságaidat megértettem.

Nikodémus és József most síri énekeket zeng a halott Krisztusnak, de velük együtt énekelnek a szeráfok is.

Minden tökéletességnek láttam határát, ám a te parancsod igen tágas.

Lenyugszol a föld alá, Üdvözítőnk, igazság napja, s ezért édesanyád holdként megfoghatkozik, látva keresztre feszítettétedet.

Mennyire megszerettem, Uram, törvényedet, naphosszat azon elmélkedem!

Megrettent az alvilág, azt látva, hogy te, életadó Üdvözítő, egész vagyontól megfosztottad, és a régen elhunytakat föltámasztottad.

Ellenségeimnél bölcsébbé tettél parancsolatod által, mert az enyém az mindörökké.

A nap fényesen kel fel az éjszaka után, te pedig, Ige, a halálból keltél fel fényes tündökléssel, mint valami tündöklő palotából.

Minden tanítómnál többet megértettem, mert a te bizonyosságaid az én elmékedem.

A föld, mikor keblére fogadott, ó Teremtő, megrázkódva megrendült, Üdvözítő, felébresztve a holtakat a rengéssel.

Öregeknél is értelmesebb lettem, mert a te parancsaidat kerestem.

Nikodémus és az Istenfélő most megdöbbenő módon kenettel láttak el, Krisztus, és fölkiáltottak: Rettegjen az egész föld!

Minden gonosz úttól tiltottam lábaimat, hogy megtartsam igédidet.

Leáldozol, Világosság, s veled leáldozik a nap világossága is. Rettegéssel telik el a teremtmény, és téged a mindenség Alkotójának hirdet.

Rendeleteidről nem hajlottam el, mert te szabtal törvényt nekem.

A faragott kő betakarja a szegletkövet. A halott ember most a mintegy halott Istent fedi be a sírban. Rettegjen hát az egész föld!

Mily édesek inyemnek a te beszédeid, a méznél is édesebbek az én számnak!

Nézz a tanítványra, akit szerettél, s Anyádra, édes fiam, és szólj hozzánk – mondja könnyezve a Tisztaságos.

Parancsaid által nyertem belátást, azért meggyűlöltem a hamisság minden útját.

Te Isten Igéje, az élet megadója, keresztre feszítőiden nem álltál bosszút, hanem még halottaikat föl is támasztottad.

Törvényed lámpás a lábamnak, és ösvényeimnek világosság.

Neked, ki egykor oly szép voltál, Ige, szenvedésedkor nem volt már formád se, de föltámasztásod után újra fényes lettél, és isteni sugaraddal ékessé tetted az embereket.

Megesküdtem és állom a szavam, hogy igaz ítéleteidet megtartom.

Testileg lenyugodtál a földbe, nem alkonyodó világosság, s ezt már a nap sem bírta nézni, hanem pályája delelőjén elsötétedett.

Igen megaláztak, Uram, igéd szerint éltesse engem!

A nap és a hold elsötétedésükkel a jó érzésű szolgát jelképezték, s gyászruhát öltöttek.

Számnak önkéntes áldozatait áldd meg, Uram, és ítéleteidre taníts meg engem!

Istennek ismert el téged a százados, jóllehet meghaltál. Hogyan érintselek meg akkor kezemmel, hiszen remegek? – kérdezte József.

Lelkem szüntelen kezekben van, és a te törvényedről meg nem feledkeztem.

Midőn Ádám elaludt, oldalbordájából halált kínáló társ fakadt. Most viszont, amikor te szenderültél el, Isten Igéje, oldaladból a világra árasztasz életet.

A bűnösök csapdát állítottak nekem, de parancsaidtól el nem tévelyedtem.

Egy kis időre elszenderülve életre keltetted a holtakat, és föltámasztva föltámasztottad a kezdettől fogva elszenderülteket, Jóságos!

Örökségül nyertem bizonyosságaidat mindörökre, mert szívemnek bennük telik öröme.

Elvettek téged a földről, de te mégis az üdvösség borát árasztottad, életfakasztó szőlőtő; dicsőítem ezért a te szenvedésedet és a te keresztedet.

Rendelkezéseid végrehajtására hajlítottam szívemet, mindörökre, viszonzásul.

Midőn a szellemi seregek vezérei megláttak téged, Üdvözítőnk, a ruhátlan elítéltet csurom véresen, hogyan is tűrhették tovább a fölfeszítők orcátlanságát?

A törvényszegőket gyűlöltem, és a te törvényedet szerettem.

Szerencsétlen zsidók! Hiszen tudtatok a templom újjáépítéséről! Miért ítéltétek hát el Krisztust?

Segítöm és oltalmazom vagy, a te igéidbe vettem reményem.

Mindenség fölékesítője, aki az eget csillagokkal teleraktad és a földet csodálatosan ékesítetted, most gúny-palástba öltözöl?

Távozzatok tőlem, gonosztevők, hogy Istenem parancsait kutassam!

Mint a pelikán, te is föltépted oldaladat, Ige, s meghalt fiaidat megelevenítetted, mert életadó forrásokat fakasztottál számukra.

Karolj fel engem beszéded szerint, és éltesse engem, és ne hagyj kudarcot vallanom várakozásommal!

Hajdan a Jézus nevét hordozó József állította meg a napot, hogy az ellenséget legyőzze; most pedig, mikor a sötétség fejedelmén győzedelmeskedtél, te magad tartottad vissza annak fényét.

Segíts engem, és megszabadulok, és igazságaidról elmélkedem szüntelenül!

Az atyai kebelből el nem távozva önként emberé lettél, Irgalmas, és az alvilágra is leszálltál, Krisztus!

Elvetted mindazokat, akik igazságaidtól elpártolnak, mert álnok a szándékuk.

Keresztre emelték azt, aki hajdan a földet a vizekre helyezte, s most élettelenül bekerült a földbe, ez azonban nem bírta ezt elviselni, s ezért rettentően megrendült.

A föld minden bűnösét törvényszegőnek tartottam, azért szerettem bizonyosságaidat.

Jaj fiam! – mondja könnyei között a Szeplőtelen. – Azt vártam, hogy király leszel, s most keresztre ítélve látlak!

Szegezd át félelmeddel az én testemet, mert féltem ítéleteidről!

Gábor főangyal azt az üzenetet mondta nekem, midőn megijedtem, hogy az én fiának, Jézusnak az országa örökké tart.

Méltányosan és igazságosan jártam el, ne adj át engem rágalmozóimnak!

Jaj! Most teljesül be Simeon jövendölése, mert a te törőd valóban átjárja szívemet, Emmánuel!

Fogadd el jóságosan szolgádat, hogy ne rágalmazzanak a kevélyek!

Legalább azok előtt szégyellnétek magatokat, gonoszok, akiket a holtak közül föltámasztott az Életadó – mert ti őt gyilkos módon megöltétek!

Szemem elepedt üdvös segítségéért és a te igazságos ígéidéért.

A nap megrettent annak láttára, hogy téged, Krisztusom, az égi világosságot, élettelenül sírba helyeztek; s ezért elsötétetedt.

Bánj a te szolgálóddal irgalmasságod szerint, és taníts meg engem igazságaidra!

Keservesen megsiratott szeplőtelen Anyád, ó Ige, amikor sírban látott téged, a kifejezhetetlen és kezdet nélküli Istent.

Szolgád vagyok én, tégy értelmessé, hogy megismerjem bizonyosságaidat!

Midőn halálotat látta, Krisztus, a te sérülésektől mentes Anyád, keservesen felkiáltott: Ó Élet, ne maradj sokáig a holtak között.

Ideje a cselekvésnek, Uram, mert megszegték törvényedet!

A rettegett alvilág belerendült, amikor téged meglátott, dicsőség halhatatlan Napja, és tüstént ki is adta foglyait.

Azért még inkább szerettem parancsaidat, jobban az aranyból és topáznál!

Valóban nagy és félelmetes látványt látunk. Az élet forrása önként magára vállalja a halált, s megeleveníti az embereket.

Azért minden parancsodhoz igazodtam, minden gonosz utat gyűlöltem.

Azzal, hogy átdöfték oldaladat és kezeidet szögekkel verték át, Uralkodómk, te meggyógyítod az oldalbordából fakadt sebet, és jóvátessed az elhamarkodott kezek mértéktelenségét.

Csodálatosak a te bizonyosságaid, azért vizsgálta lelkem azokat.

Korábban Rákhel fiait siratta házról házra mindenki, most pedig a Szűz fiát gyászolja az Anyát körülvevő tanítványok kara.

Igéid kinyilatkoztatása megvilágosít, és értelmessé teszi a kisdedeket.

Kézzelel ütötték annak a Krisztusnak az arcát, aki saját kezével teremtette az embert, és a fenevad fogait összetörte.

Számat kitértettem és lélegzetet vettem, mert parancsaidért sóvárogtam.

Hívó énekeinkben szentnek valljuk a te megfeszítettedet és eltemettedet, Krisztus, mert a te sírba helyezésed révén szabadultunk meg mindnyájan a haláltól.

Dicsőség...

Kezdetnélküli Atyaisten, * veled egy-örökéletű Ige és Szentlélek, * az igazhitű uralkodók jogarát, * erősítsd meg, mint jóságos, az ellenség ellen.

Most és...

Ki az életet születed, * szeplőtelen tisztaságú Szűz, * tartsd távol az egyháztól az egyenetlenséget * és mint jóságos, adj békességet!

Mindkét kar együtt ismétli az első tropárt.

Méltán magasztalunk téged, * életadó Krisztus * ki a kereszten kitártad kezedet, * és az ellenség hatalmát meghiúsítottad.

Kis ekténia

Mert szent vagy és a dicsőség kerubjainak trónján nyugszol, és néked dicsőítést zengünk, kezdet nélküli Atyáddal s legszentebb, jóságos és elevenítő Lelkeddel együtt, most és mindenkor s örökkön örökké.

A pap újra tömjénez és kezdődik a harmadik stáció.

HARMADIK STÁCIÓ

Az első, vagyis a jobb oldali kar kezdi dallamosan, a 3. hangra.

Mintadallamra írt tropárok.

Minden nemzetek éneklék *’ a te eltemtetésedet, Krisztusom.

Tekints reám és irgalmazz nekem, azok ítélete szerint, kik nevedet szeretik!

Levett a keresztről az Arimateai, és sírba helyez téged.

Lépteimet irányítsd szavaid szerint, és semmiféle gonoszság ne legyen úr rajtam!

Kenethozó asszonyok mentek hozzád, Jézus, hogy kenetet vigyenek neked jó szívvel.

Ments meg engem az emberek rágalmaitól, és megtartom parancsaidat!

Jöjjön minden teremtmény, zengjünk temetési éneket a Teremtőnek!

Ragyogtasd arcodat szolgálásra, és taníts meg engem igazságaidra!

A kenethozó asszonyokkal együtt kenjük meg mi is az élő, mint halottat!

Szemeimből patakok áradnak, mert nem tartottam meg törvényedet.

Háromszorosan boldog József, temesd el az életadó Krisztus testét!

Igaz vagy, Uram, és ítéleteid egyenesek.

Akiket ő mannával táplált, azok sarkukat emelték a Jótevőjük ellen.

Bizonyságaid igazságot írnak elő, nagyon is igazat.

Akiket ő mannával táplált, azok most epét és ecetet adnak az Üdvözítőnek.

A buzgóság emésztett éretted, mert ellenségeim elfeledték igéidet.

Milyen rettenetes a prófétagyilkosok örültsége: hogy Krisztust gyilkolják meg!

Tűzben kipróbált a te beszéded, és szolgád megszerette azt.

Mint egy esztelen szolga, aki a szentségbe beavatást nyert, eladja a bölcsesség mélységét!

Lenéznek engem fiatal korom miatt, de igazságaidat nem feledtem el.

A Megváltót eladva szolgaságba bukott az álnok Júdás.

Igazságosságod örök igazság, és törvényed valóság.

Salamon mondása szerint mély gödör a törvényszegő zsidók szája.

Szorongatás és szükség látogatott meg, de a te parancsaid az én elmélkedésem.

A törvényszegő zsidók görbe ösvényein vernek és csapdák vannak.

Bizonyságaid igazság mindörökké, tégy értelmessé, és élni fogok!

József Nikodémussal a végtisztességet megadva eltemeti a Teremtőt.

Teljes szívemből kiáltottam, hallgass meg engem, Uram, a te igazságaidat keresem.

Életadó Üdvözítő, dicsőség a te erődnek, mely legyőzte az alvilágot.

Hozzád kiáltottam, szabadíts meg engem, és megőrzöm bizonyságaidat!

A Szeplőtelen holtan látott téged, Ige, és anyai fájdalomával megsiratott.

A hajnalt megelőzve kiáltottam, igéidben igen bízam.

Ó, édes tavaszom, legédesebb fiam! Hová tűnt el a te szépséged?

Szemeim fölnyíltak virradat előtt, hogy elmélkedjem beszédeidről.

Sírás vett erőt tisztaságos Anyádon, midőn te, ó Ige, meghaltál.

Halld meg hangomat, Uram, irgalmasságod szerint, ítéleted szerint éltess engem!

Kenethozó asszonyok érkeznek, hogy megkenjék az isteni kenettel Főlkent Krisztust.

Közel vannak, akik jogtalanul üldöznek engem, ám a te törvényedtől eltávolodtak.

Halálodkor isteni erőddel te magad teszed holttá a halált, Istenem!

Közel vagy, Uram, és minden utad igazság.

Csalódott a csaló, akit pedig csalárdul hatalmába ejtett, az most megszabadul a te bölcsességed révén, Istenem.

Kezdet óta tudom bizonyságaidról, hogy örökre rendelted azokat.

Alvilági mélységbe jutott az áruló, a romlás szakadékába.

Lásd megaláztatásomat, és ments meg engem, mert törvényedet nem feledtem el!
 Tövisbokrok és csapdák között vezetnek a háromszorosan is szerencsétlen, esztelen Júdás útjai.
 Ítélezz ügyemben, és válts meg, a te igédért éltesz engem!
 Elpusztulnak azok, akik keresztre feszítettek téged, Isten mindenható Fia és Igéje.
 A bűnösöktől távol van az üdvösség, mert nem keresték a te igazságaidat.
 A vérszomjas emberek mind elpusztulnak a romlás forrásánál.
 Bőséges a te könyörületességed, Uram! Ítéleted szerint éltesz engem!
 Isten mindenható Fia, Teremtő Istenem, hogyan vállalhattad magadra ezt a szenvedést?
 Sokan üldöznek és szorongatnak engem, de bizonyosságaidtól nem hajlottam el.
 Keservesen sírt az anya, mikor keresztre feszítve látta meg bárányát.
 Értetleneket láttam és elkeseredtem, mert nem tartották meg beszédeidet.
 József Nikodémussal együtt eltemeti az életadó testet.
 Lásd, Uram, hogy szeretem parancsaidat, irgalmasságodban éltesz engem!
 Benső gyötrelmében hevesen könnyezve kiáltott föl a Szűz leányzó.
 Igéid kezdete igazság, igazságod minden döntése örökkévaló.
 Ó, szemem fénye, édes fiam! Hogyan rejthet most magába a sír téged?
 Ok nélkül üldöznek a hatalmasok, de szívem csak a te igédet féli.
 Azért szenvedem ezt végig, hogy Ádámot és Évát megszabadítsam. Ne sirass hát engem, Anyám!
 Úgy örülök beszédeidnek, mint aki gazdag zsákmányra talál.
 Dicsóítem, Fiam, a te végtelen nagy irgalmadat, hiszen azért szenveded el mindezt.
 A hamisságot gyűlöltem és utáltam, törvényedet pedig szerettem.
 Az ecetből és epéből ittál, ó Irgalmas, hogy a hajdani ízlelés átkától feloldozz!
 Napjában hétszer dicsértelek téged igazságos ítéleteidért.
 Faoszlopra szögeztek téged, aki hajdan népedet felhőoszloppal óvtad.
 Nagy a békességük azoknak, akik törvényedet szeretik, és nem botlanak meg semmiben.
 A sírodhoz menő kenethozó asszonyok illatos szereket vittek oda neked, Üdvözítőnk.
 Üdvözítésedet vártam, Uram, és szeretem parancsaidat.
 Emelj ki minket, Irgalmas, az alvilág emésztő szakadékából!
 Lelkem megőrizte bizonyosságaidat, és igen megszerette azokat.
 Kelj fel, Életadó! – mondja könnyek között szülőanyád.
 Megtartom parancsaidat és rendelkezéseidet, mert minden utam előtted van, Uram.
 Siess, támadj fel, és szüntesd meg végre szeplőtelen szülőanyád bánatát!
 Közelítsen, Uram, színed elé könyörgésem, szavaid szerint tégy értelmessé engem!
 Az égi hatalmak félelemmel ámulatba estek, amikor téged holtan megláttak.
 Jusson színed elé kérelmem, a te beszéded szerint ments meg engem!
 Adj bűnbocsánatot mindazoknak, akik buzgón és félelemmel tisztelik a te szenvedéseidet!
 Ajkamról dicsőítő ének árad, mikor engem igazságaidra tanítasz!
 Milyen félelmetes és csodálatos látvány! Hogyan rejthet magába a föld téged, Isten Igéje?
 Nyelvem hadd zengje szavaidat, mert minden parancsod igazságos!
 Hajdan József vitt téged, mikor menekült, és most egy másik József az, aki eltemet.
 Legyen a te kezéd szabadításomra, mert a te parancsaidat választottam.
 Gyászolva siratja halálodat, Üdvözítőm, a te tisztaságos Anyád.
 Üdvözítésedre vágyódtam, Uram, és törvényedről elmélkedem.
 Az angyalok remegnek a te eltemettededkor, ó mindenség Teremtője!
 Élni fog lelkem, és dicsér téged, és ítéleteid megsegítenek engem.
 Drága illatszereket hintettek a sírra a korán érkező kenethozó asszonyok.
 Eltévelyedtem, mint az elveszett juh, keresd föl a te szolgádat, mert parancsaidat nem feledtem el!
 Föltámadásoddal adj békét Egyházadnak és üdvösséget népednek!

Dicsőség...

Szentháromság egy Isten, * Atya, Fiú, Szentlélek, * irgalmaz e világnak!

Most és...

Fiad **feltámadását** meglátni *' méltass minket Istenszülő Szűz!

Nyomban utána:

A feltámadást magasztaló ének (5. hang)

Minden tropár előtt:

Áldott vagy te, Uram, * taníts meg **engem** a te igazságaidra!

Az angyalok gyülekezete elámult, * látván, hogy te, Üdvözítőnk, * a holtak közé **számíttatol**, * s hogy a halál erejét megtörted, * s Ádámot is * magaddal **főlemel**ted, * s a pokoltól *' megszabadítottál mindenkit.

Áldott vagy te, Uram...

Miért vegyítitek * **bánatos** könnyekkel * a drága kenetet, ó tanítványok? * Hisz a síron **tündöklő** angyal * a kenethozó asszonyoknak **kijelenté**: * Lássátok az **üres** sírboltot * és **értsétek** meg, * hogy az Üdvözítő *' föltámadt a sírból!

Áldott vagy te, Uram...

Korán **reggel** * a kenethozók könnyezve * siettek a **te** sírodhoz, * de eléjük állt az angyal és **örvendezve** mondá: * A kesergés ideje elmúlt, **ne** sírjatok: * de a föltámadást *' az apostoloknak **hirdessétek**!

Áldott vagy te, Uram...

A kenethozó asszonyok * eljövén a te sírodhoz, Üdvözítőnk * **és** **siránkozának**, * az angyal pedig szólván hozzájuk mondá: * Mit keresitek az éltőt a **holtak között**? * Ő, mint Isten, *' föltámadt a sírból.

Dicsőség...

Imádjuk az Atyát, * s a Fiút és a Szentleket, * az **egylényegű** Szentháromságot, * a szeráfokkal **kiáltván** föl: *' Szent, szent, szent vagy, Uram!

Most és...

Életadót **szülvén**, ó Szűz, * Ádámot a bűntől **megtisztítottad**, * s Évának gyötreme helyett * örömet **ajándékoztál**; * az élettől elesetteket **pedig** arra * ismét **méltókká** tette *' a tőled **megtettesült** *' igaz Istenember.

Alleluja, alleluja, alleluja, dicsőség néked Isten! Háromszor.

Kis ekténia

Mert te vagy, Krisztus Istenünk, a békesség királya, és neked dicsőítést zengünk, kezdet nélküli Atyáddal...

Kathizma 1. hang. Minta: A te sírodat őrző katonák...

József kikérve a te drága testedet Pilátustól, * azt tiszta gyolcsba **göngyölte** * s jó illatú balzsamokkal megkenvén, új sírba **helyezte**. * Ezért a hajnalban érkező kenethozó asszonyok fölkiáltottak: * Mutasd meg nekünk, **Krisztus**, *' mint előre megmondtad, a föltámadást!

Dicsőség...

Mutasd meg nekünk **Krisztus**, *' mint előre megmondtad, a föltámadást!

Most és...

Megrémültek az angyali **karok**, * látván az Atya **kebelén** lakót, * amint sírba tétetik **halottként**. * Őt, a halhatatlant, * az angyali rendek **környezik** * és az alvilágban levő halottakkal együtt **dicsőítik**, *' mint Teremtőt és Urat.

Olvasmány a Szent Máté evangéliumának 114. szakaszához írt magyarázatból.

Nyomban utána a 50. zsoltár.

KÁNON

Az irmoszt 2. előversre, a tropárokat a 4-re, végül katavásziaként az irmoszokat énekeljük.

Ennek a kánonnak két szerzője van. Az elsőtől az ötödik ódáig bezárólag (melynek akrosztichonja magyarul: A mai napon) – Márk, Hidrúsz püspöke a szerzője. A kánon második részének, a négyodás kánonnak a szerzője (a VI. ódától kezdve az irmoszokkal együtt) Majúmai Kozma szerzetes.

(Az egész kánon akrosztichonjának magyar értelme: A mai napon nagyszombatról zengtek.) Az irmoszokat pedig Kasszia írta.

I. ÓDA 6. hang

Ki hajdan a tenger hullámával borította el az üldöző zsarnokot, * azt a megszabadítottak utódai a sírba juttatták, * mi pedig az akkori leányzókkal éneklünk az Úrnak: * Mert dicsőségesen megdicsőült

Tropárok előverse

Dicsőség néked, Istenünk, dicsőség néked!

Üdvözítő Uram és Istenem! * Halotti éneket és temetési ódát zengek neked, * ki temetéseddel számomra az életre bejutást biztosítottad, * s haláloddal a halált és az alvilágot holtá tteded.

Az égi és az alvilági értelmes lények, * kik fent a trónon és lent a sírban láttak téged, Üdvözítőm, * megrendültek a te haláloedtól, * mert felfoghatatlan, hogyan mutatkozhattál halottként te, az élet fejedelme?

Hogy mindent betölthess dicsőségeddel, * leszálltál az alvilágba, * mert előtted nem lehetett titok Ádámban elrejtett lényem, * s eltemetéseddel megújítasz engem, a megromlottat, Emberszerető!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

III. ÓDA

Ki a vizekre alapítottad a föld kerekességét, * látván téged teremtményeid a vesztőhelyen függni, * nagy rémület szállta meg őket: * és így kiáltottak: * Nincs más szent kívüled, Uram!

Eltemetésed előképét előre megmagyarázva * látásunkat megjavítottad, * most pedig titkaidat még az alvilágon levőknek is istenemeri módon megvilágosítottad, * s azok is zengik neked, Uralkodónk: * Nincs más szent kívüled, Uram!

Kitártad karodat, s egyesítetted a korábban szétszakadtakat. * Síri lepled felöltésével és eltemetéseddel feloldoztad a lekötözötteket, * kik ezt zengik neked: * Nincs más szent kívüled, Uram!

Önként vállaltad a sírboltba helyeztetést, * és hogy pecsétek zárjanak le téged, Végtelen! * Mégis megmutattad hatalmat isteni módon való működésében * mindazoknak, kik ezt zengik: * Nincs más szent kívüled, emberszerető Uram!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Kathizmálion

Mintadallam, 1. hang

A Te sírodat őrző katonák, Üdvözítőnk * a megjelenő angyal fényétől holtá meredtek, * ki hírül adta az asszonyoknak a te föltámadásodat. * Azért mi dicsőítünk téged, mint az enyészet legyőzőjét, * és néked **hódolunk**, *' mint a sírból föltámadt egyedüli Istenünknek.

Dicsőség... most és... ugyanez

IV. ÓDA

Kereszthalálig vállalt önkiüresítéseted előre látván Habakuk, * megborzadva kiáltott fel: * Te az erők hatalmát megtörted, Jóságos, * és az alvilágban levőknek örömhírt mondtál, mint mindenható.

Ma megszentelted a hetedik napot, * melyet hajdan műveid abbahagyásakor megáldottál. * Szombati pihenéseddel célba vezeted, * újjá alkotod a mindenséget, * és helyreállítod azt, Üdvözítőm!

Midőn a jobbiknak erejével győzedelmeskedtél, * habár lelked elvált a testtől, * e kettő megtöri a halál és az alvilág bilincseit, * a te erőddel, Isten Igéje!

Az alvilág elkeseredett, mikor veled találkozott, Ige, * mert átistenülve látott egy halandót, * ki sebekkel borítva is mindenható, * és félelmetes alakodtól megborzadt.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

V. ÓDA

Köztünk való kegyes megjelenéséről elmélkedve, Krisztus, * Izaiás el nem homályosuló világosságot látott feltündöklenni, * és az éjszakából fölvirradva így kiáltott: * „Föltámadnak a holtak, * és fölélednek a sírban levők”, * és mindazok, kik a földben vannak, örvendeznek.

A Teremtő földivé lett, * hogy megújítsa az embereket; * a gyolcslepel és a sír együtt hirdetik titkodat, Ige; * mert az istenfelő tanácsos a te Atyád akaratát valósítja meg, * aki benned nagyszerűen megújít minket.

Haláloddal megváltoztatod a halandót, * temetésseddel pedig az elenyészőt; * mert Istenhez méltóan enyészhetetlenné teszed, * és megmented a haláltól a fölvelt embert, * tested ugyanis nem ismert romlást, * s lelked nem maradt idegenként az alvilágban, Uralkodónk!

Szüztől születél, Teremtőm, * s midőn oldaladat lándzsával átdöfték, * belőle újjáformáltad Évát. * Midőn Ádámmá lettél, * természetfölötti módon életető álomba merültél, * s az álomból és romlásból életet keltettél számunkra, Mindenható!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt:

VI. ÓDA

Bezárta magába, de nem emésztette meg a cethal gyomra Jónást,* ki, mikor a szörnyetegből, mint hálósobából előjött, * Neked, a szenvedőnek és eltemetettnek előképe lett, * és megmondta az őrségnek: * Hiábavaló a hazugságtok, * mert az irgalmat otthagytátok!

Megöltek, de testedtől külön nem választhattak, Istenige, * mert noha szenvedésed idején lerombolták templomodat, * akkor is egy lényben maradt istenséged és a tested, * mert mindkettőben egy vagy, Isten Fia és Igéje, * egyszerre Isten és ember.

Embergiilkos, de nem istengyiilkos lett Ádám bűne, * mert ha tested szenvedett is földi állapotában, * de istenséged szenvedéstől mentes maradt; * s ami benned romlandó volt, enyészhetetlenségre változott, * és feltámadásoddal megmutattad az enyészhetetlen élet forrását.

Az alvilág uralja ugyan a halandó emberi nemet, * de uralma nem tart örökké, * mert midőn sírba helyeztek téged, Hatalmas, * életadó kezdeddel a halál bilincseit összezúztad, * s a kezdettől fogva elszenvedetteknek ott valódi megváltást hirdettél, Üdvözítőnk, * ki a halottak elsőszülöttje lettél.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt:

Konták 2. hang

Halottként látható az, ki a mélységet lezárta, * s illatszerez gyolcsba begöngyölve * a Halhatatlan halottként sírba kerül. * Asszonyok jöttek őt balzsamokkal ellátni, * és ők keservesen sírva így kiáltanak. * Ez az a legáldottabb szombat, * melyen Krisztus fölébredve harmadnap föltámad.

Ikosz:

Keresztre emelték föl a mindenség Fenntartóját, s az egész természet fölzokog, mikor őt meztelenül keresztre feszítve látja. A nap elrejtette sugarait, a csillagok elvesztették ragyogásukat, a föld nagy rémületében megrendült, a tenger kiáradt, és a kősziklák meghasadtak, sok sír megnyílt, és az elhunyt szentek holtteste föltámadt. Az alvilág nyöszörög odalent, a zsidók pedig azon tanácskoznak, hogyan titkolják el Krisztus föltámadását. Az asszonyok viszont fölkiáltanak: * Ez az a legáldottabb szombat, * melyen Krisztus fölébredve harmadnap föltámad.

Szinaxáron

A szent nagyszombaton az isteni test eltemetését, és a mi Urunknak és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak az alvilágba való leszállását ünnepeljük, mert ezek révén hívta vissza emberi nemünket a romlásból és így ment át az örök életbe.

Őrség, hiába őrzöd a sirt,

mert a sír nem tarthatja fogva magát az Életet!

Minden más naptól különböznek a szent böjti időszakok. Ezek közül is kiemelkedik a szent nagyböjt, aminél aztán még kiválóbb a szent nagyhét – és a nagyhéttől újra csak kiemelkedik ez a szent nagyszombat. Nem azért beszélünk nagyhétről,

mintha ennek a hétnek több napja vagy órája lenne a szokásosnál, hanem mert Üdvözítőnk nagy és természetfölötti csodái és rendkívüli művei ezen a héten – vagyis tulajdonképpen mára – mentek végbe.

Miután Isten a világ teremtésekor végbevitte minden művét – amelyek végén kiváltságos módon a hatodik napon az embert alkotta meg – végül a hetedik napon nyugalmat tartott minden munkájától. Megszentelte ezt a napot, amelyet szombatnak nevezett, mivel ez megpihenést jelent. Ugyanígy a szellemi világon munkálkodva is mára nagyszerűen végbevitt mindent: a hatodik napon újjáalkotta a megromlott embert, mert elevenítő Szent Keresztje és halála által megújította azt. Most pedig a hetedikén megtartotta az egész mű teljes elvégzését követő nyugalmat, hiszen a természetet életre keltő és számunkra üdvöt hozó álommal szunnyadt el. Isten Igéje testével a sírba került – a testétől halálakor különvált tiszta és isteni lelkével pedig leszállt az alvilágba. Ezt a lelket már átadta Atyjának a kezébe, amikor kérés nélkül is följánlotta neki saját vérével váltságul érettünk. Bizony, nem lehetett az Úr lelke ugyanúgy letartva az alvilágban, mint a többi szenté. – Semmi esetre sem! Mivel ő nem ugyanúgy vette magára az összeülekettől eredő átkot, mint azok a korábban átköltözött lelkek. S még megváltó vérével sem kaparinthatta meg ellenségünk, a Sátán – noha ő tartott addig hatalmában. Hogyan is kaphatta volna meg azt másként a gonosz Sátán, hacsak nem Istennél, akkor viszont magát Istent is rabjának tekinthette volna? Urunk Jézus Krisztus nem is csak testtel, hanem istenségével is jelen volt a sírban, hiszen tökéletesen egyesült a testtel. Ugyanakkor együtt volt a gonosztevővel is a Paradicsomban, sőt amint mondtuk, az alvilágban is ott volt már átistenült lelkével. Egyúttal pedig természetfölötti módon az Atyával is volt, mégpedig a Szentlélekkel együtt, mint körülírhatatlan Isten. Mindenütt jelen volt tehát, s istensége egyáltalán nem szenvedett a sírban, amint a kereszten sem. Az Úr teste ki volt téve ugyan a romlásnak, már amennyiben lelke elvált a testtől; az enyészetnek, vagyis a test feloszlásának és a testrészek elenyészésének azonban egyáltalán nem. József aztán az Úr szent testét levéve új sírba temeti, a zsidóknak egy közeli kertjébe helyezi őt, s igen nagy követ rak a sír bejáratához. A zsidók pedig már pénteken az előkészület napjára odajárulnak Pilátushoz ezzel a kéréssel: „Urunk, emlékszünk arra, hogy ez a csaló még életében azt mondta, hogy három nap múlva föltámadok. Jónak látnánk tehát, hogyha parancsodra őrséggel lenne megerősítve a sír.” – Hát, ha csaló volna, akkor ugyan miért gondolkodnátok még azokon a szavain, amelyeket életében mondott el? Hiszen tanúvallomások vannak arról, hogy ő meghalt. Mikor mondta azt, hogy „föltámadok”? – Talán a Jónásra vonatkozó utalásából következtek erre. Nyilvánvaló, hogy ha bebiztosítjátok a sírt, ti oktalanok, akkor nem fogják ellopni. Hogy nem jöttek rá ezek az esztelenek, hogy amit így tettek, azt maguk ellen tették? Hiszen Pilátus parancsára fegyveres őrségükkel és még ráadásul pecséttel is megerősíték a sírt – s mindez csak arra szolgál, nehogy az Úr föltámadását az idegen őrségre gyanakodva vagy pecsét híján kétségbe lehessen vonni.

Az alvilág pedig már görcsösen fordult magába, és meg van zavarodva, mert magánál keményebb erőnek a jelenlétét érzi. Csakhamar hányingere támad, hiszen Krisztust jogtalanul lenyelve a legkeményebb szegletkövet habzsolta be – s ezért akiket kezdettől fogva elnyelt, azokat majd kénytelen lesz visszaadni.

A te kimondhatatlanul nagy alázattal járó leereszkedésed folytán, Krisztus Istenünk, könyörülj rajtunk!

VII. ÓDA

Kimondhatatlan csoda! * Ki a kemencében a szent ifjakat megszabadította a lángoktól, * most halottként sírba kerül * a mi üdvösségünkért, kik így éneklünk: * Áldott vagy te, megváltó Istenünk!

Megsebesült az alvilág, * mikor szívébe fogadta az oldalán lándzsával átdöföttet, * és az isteni tüztől elsorvad, * a mi üdvösségünkért, kik így éneklünk: * Áldott vagy te, megváltó Istenünk!

Boldog a sírbolt, * mert magába fogadta az elszenderült Teremtőt, * s így az élet isteni kincstárának bizonyult, * a mi üdvösségünkért, kik így éneklünk: * Áldott vagy te, megváltó Istenünk!

A mindenség élete a halandók törvénye szerint fogadja a sírba tételt, * s azt a feltámadás forrásává teszi, * a mi üdvösségünkért, kik így éneklünk: * Áldott vagy te, megváltó Istenünk!

Szétválaszthatatlanul egy és ugyanaz maradt Krisztus istensége * az alvilágban, a sírban és a Paradicsomban, * az Atyával és a Szentlélekkel való együttlétben, * a mi üdvösségünkért, kik így éneklünk: * Áldott vagy te, megváltó Istenünk!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

VIII. ÓDA

Rémülj meg, ég, és rendüljenek meg a föld alapjai, * mert a magasságbelit a holtak közé számítják, * és szűkös sírba helyezik. * Őt áldjátok, ifjak, * papok, énekeljétek, * és népe magasztalja mindörökké!

Lerombolták a tisztaságos templomot, * de ő újra összeállítja leomlott sátrát. * Mert a második Ádám, ki a magasságban lakik, * az első Ádámmal leszállt az alvilág mélyére. * Őt áldjátok, ti ifjak, * papok, énekeljétek, * és az egész néppel magasztaljátok mindörökké!

Elszállott a tanítványok bátorsága. * Arimateai József azonban nemes lelkű, * mert mikor holtan, ruhátlanul látja a mindenség fölötti Istent, * elkéri, és eltemeti, mondván: * Őt áldjátok, Urak, * papok, énekeljétek, * és az egész néppel magasztaljátok mindörökké!

Mily szokatlan csoda és mekkora jószág! * Kifejezhetetlen türelem! * A magasságban lakó megengedi, hogy sírba zárják, * és hogy Istent csalóként rágalmasszák. * Őt áldjátok, ifjak, * papok, énekeljétek, * és az egész néppel magasztaljátok mindörökké!

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

IX. ÓDA

Ne sirass engem, ó Anya, * látván mag nélkül méhedben fogant * Fiadat a sírban; * mert feltámadok, * és megdicsőülök, * s mint Isten dicsőségbe emelem fel azokat, * kik téged hittel * és szeretettel * szünet nélkül magasztalnak.

A te csodálatos születésedkor * elkerültem a fájdalmakat, * s természetfölötti boldogság részesévé lettem, * kezdet nélkül való Fiam! * Most azonban élettelenül, halottként látlak téged, Istenem. * A bánat töre nagyon megsebzett; * de támadj fel, és engem is boldognak hirdetnek!

Akaratom szerint föld takar be, * de az alvilág ajtónállói remegnek, * látván engem, Anyám, a büntetés vértől ázó ruhájába öltözve; * mert mint Isten, a kereszten megsebztem az ellenséget, * s csakhamar föltámadok, * és felmagasztallak téged.

Vigadjon a teremtés és örvendezzen az összes ember, * mert az ellenséges alvilág kifosztotta vált. * Jöjjenek hozzám kenettel az asszonyok, * mert megváltom Ádámot és Évát az egész emberi nemmel, * és harmadnapra föltámadok.

Katavásziaként megismételjük az irmoszt.

Fényének 2. hang

Szent az Úr, a mi Istenünk. (3-szor)

Csak ezt énekeljük háromszor, semmi mást.

Dicséreti sztihirák

Négy előverset veszünk, s a következő idiomelon saját dallamú énekeket énekeljük, 2. hang

Ma a sír tartja magában a teremtmények fenntartóját, * egy kő fedi be azt, ki erényével elborította az eget. * Alszik az élet, és a pokol reszket, * Ádám pedig megszabadul bilincseitől. * Dicsőség a te gondviselésednek, Istenünk, * mellyel beteljesítettél mindent, * örök szombati nyugalmat ajándékozván nekünk *' a te halottaidból való legszentebb föltámadásoddal!

2. hang

Minő látványban lehet részünk! * Mi ma ez a nagy nyugalom? * Az örökkévalóság királya, * aki szenvedésével teljesíté az üdvöndozást, * a sírban tölti a szombatját, * új szombatot ajándékozva nekünk. * Neki énekeljük tehát: * Kelj fel Isten, ítél meg a földet, * mert te uralkodsz mindörökké, *' és nálad van a mérhetetlen nagy irgalom!

2. hang

Jertek, nézzük csak meg a mi Életünket, * aki sírban nyugszik, hogy a sírokban levőket életre keltse! * Jertek, és a prófétával kiáltuk Istenünknek, * akit ma Júda törzséből előttünk szunnyadva látunk: * Lefeküdtél nyugodni, mint az oroslán, * ki költ majd fel téged, Király? * Ébredj fel önmagadtól, * ki önként adtad magadat halálra érettünk! *' Urunk, dicsőség néked!

6. hang

Elkérte József Jézus holttestét * és saját új sírjába helyezé; * mert neki a sírból, mint palotából kellett kiszállnia. * Ki megtörted a halál hatalmát, * és az embernek megnyitottad a Paradicsom kapuit, *' Uram, dicsőség néked!

Dicsőség... 6. hang

A mai nap előképét mutatta a nagy Mózes, * amikor titokzatosan erre utalt: * „És megáldotta Isten a hetedik napot”; * mert ez az áldott szombat, * ez a megnyugvás napja, * melyen az Isten egyszülött Fia minden munkájától megpihent, * mert midőn gondviselészerű halálát elszenvedte, * a szombati

nyugalmat testileg **megtartotta**, * de aztán visszatért arra, **ami** előbb volt, * nekünk föltámadásával örök életet ajándékozva, *' mint egyetlen jóságos **és** emberszerető.

Most és...

Áldásteljes vagy te, Istenszülő Szűz, * mert a tőled megtestesült a poklot **meghódítá**; * Ádámot **visszahívta**, * az átkot **megszüntette**, * Évát fölszabadította s a halált **holtta** tette, * és bennünket új életre ébresztett. * Azért énekelve **kiáltjuk**: * Áldott vagy **Krisztus** Istenünk, *1 ki ezeket így akartad, **dicsőség néked!**

Nagy dicsőítés.

A pap magára ölti az összes papi ruhát, s körmenetet tart az evangéliumos könyvvel. Háromszorszent után énekl: Figyelmezzünk! Békesség mindnyájatoknak! Bölcsesség! S mi elénekeljük a következő saját dallamú éneket, egyszer.

Az Istenfő József * levevén a fáról a te leg**tisztább** testedet, * tiszta gyolcsba **göngyölé** *' és illatos szerekkkel ellátva új **sírba** helyezé.

A prófétai olvasmány tropárja 2. hang

Ki a világ határait összetartod, Krisztus, * megengeded, hogy a sírbolt **tartson** fogva téged, * azért, hogy az alvilágba bukástól megváltsd az **emberiséget** * és halhatatlan életre **ébredsz** bennünket, *' **mint** halhatatlan Isten!

Prokimen 4. hang

Kelj föl, Uram, **segíts** meg minket, * **és** szabadíts meg minket a **te** nevedért!

Elővers: Isten, fülünkkel hallottuk, atyáink adták tudtul nekünk...

Ezekiel próféta jövendölésének olvasása (37,1)

Az Úr keze reám ereszkedett, és kivezetett az Úr Lelke által, és letett egy mező közepén, mely tele volt emberi csontokkal. És körülvitt engem mellettük mindenfelé; igen sokan voltak szerte a mezőn, és teljesen ki voltak száradva. Ezt mondta nekem: Emberfia, vajon életre kelnek-e még ezek a csontok? És mondtam: Uram, Istenem! Te tudod! Ő erre azt mondta nekem: Prófétálj ezekről a csontokról, és mondd nekik: „Ti száraz csontok, halljátok meg az Úr igéjét! Így szól az Úr Isten a csontokhoz: íme én megadom nektek az élet lehetét, hogy életre keljete! És izmokat adok reátok, húst növesztek rajtatok, bőrrel vonlak be, és lelket adok nektek, hogy éljete, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr!” Erre én profétáltam, amint nekem megparancsolta. És miközben profétáltam, amint nekem az Úr megparancsolta; íme, zaj támadt és moraj, és egyik csont a másikhoz közeledett, mindegyik az ő izületéhez. És íme azt láttam, hogy ín és hús került rájuk, és bőr vont a azokat, de lelkük nem volt. És mondtam nekem: Prófétálj a léleknek; emberfia, jövendölj, és mondd az éltető lehetnek: „Így szól az Úr Isten: A négy égtájról jöjj elő, lélek, és fűj ezekre a megholtakra, hogy új életre keljenek! És profétáltam, amint nekem megparancsolta; és beléjük szállt a lélek, és életre keltek; és talpra álltak, mint valami nagy sereg. És mondtam nekem: Emberfia, ezek a csontok Izrael egész házanépe. Ők azt mondják: „Kiszáradtak csontjaink, elveszett a reménységünk, szétestünk!” Azért jövendölve mondd nekik: így szól az Úr Isten: íme én megnyitottam sírhantjaitokat és kihozlak titeket sírjaitokból, én népem, és elvezetek titeket Izrael földjére. Majd megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, amikor megnyitom sírjaitokat és kihozlak titeket sírjaitokból, én népem! Belétek oltom lelkemet, és életre keltek, és letelepítelek benneteket földetekben, és megtudjátok, hogy én, az Úr szólottam és meg is cselekedtem – ezt mondja a felséges Úr.

Prokimen 7. hang

Kelj fel, Uram, Isten, * emeld **föl** kezedet, * ne feledkezzél el végképp * **szegényeidről!**

Elővers: Hálát adok neked. Uram, teljes szívemből, elbeszélem minden csodádat.

Szent Pál apostol Korinthusiakhoz írt levelének olvasása (5,6-8)

Testvérek! Nem tudjátok-e, hogy egy kevés kovász az egész tésztát erjedésbe hozza? Távolítsátok el a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek, amint hogy kovásztalanok vagytok! Mert a mi húsvéti bárányunk, Krisztus, érettünk lett fölládozva. Ünnepejünk tehát, de ne régi kovással, sem a rosszság és gonoszság kovászával, hanem egyenes lélekkel és az igazság kovásztalan kenyérével!

(Gal 3,13-14)

Krisztus megváltott minket a törvény átkától, amikor átokká lett értünk, mert írva van: Átkozott mindaz, aki fán függ. Így szállt az Ábrahámnak szóló áldás Krisztus Jézus által a pogányokra is, hogy a hit által elnyerjük a Lélek ígését.

Alleluja... 5. hang

Keljen föl az Isten, és széledjenek el az ő ellenségei, és fussanak orcája elől, kik őt gyűlölik!

Elővers: Mint elenyészik a füst, enyészzenek el, mint elolvad a viasz a tűz színe előtt.

Elővers: Úgy vesszenek el a bűnösök Isten színe előtt, és az igazak vigadjanak!

Evangélium: Szent Máté evangéliumából

Szombat végén pedig, mely a hét első napjára...

Vége: ...lepecsételték a követ.

Ekténiák: *Mondjuk mindnyájan... Teljesítsük reggeli... szokásos módon.*

Elbocsátó.

Az első imaórát s a többi könyörgést az előcsarnokban végezzük.

A SZENT NAGYSZOMBATON ESTE

A nap tizedig órájában jelt adnak. A pap majd fehérre fogja kicserélni a ruháját! Áldást mond. A bevezető zsoltár után nagy ekténiát végez a szerpap.

Uram, tehozzád... után:

Nyolc előverset veszünk az 1. hangra, s elénekeljük a Nyolchangú Énektár négy feltámadási sztihiráját és a nap három saját dallamú énekét, amelyek közül az elsőt megismételjük.

A mi esti imádságainkat * fogadd el, szent Urunk, * és add meg bűneink **bocsánatát**, * ki a **feltámadást** *' kinyilatkoztatad nekünk!

Kerüljétek meg népek a Sion, * és vegyétek körül falait, * dicsérjétek az ott halottaiból föltámadott **Üdvözítőt**, * mert ő a **mi Istenünk**, *' aki bűneinkből megváltott minket!

Jertek, ó népek, * énekeljük, és leborulva **imádjuk Krisztust**,* dicsőítvén az ő halottaiból való feltámadását; * mert ő a **mi Istenünk**, *' ki a világot megváltotta a gonoszak álnokságától!

A Te kinszenvedésed által, Krisztus* a mi szenvedésünktől megszabadultunk * és a te feltámadásod által* az enyészettől megmenekültünk; *' Urunk, dicsőség néked!

Idiomelon saját dallamú énekversek, 8. hang

Ma az alvilág sóhajtva kiáltja: * **Jobb** lett volna nekem, * ha nem fogadtam volna be Mária szülöttjét; * ki hozzám leszállva hatalmam **szétrombolta**, * az ércapukat összetörte; * és a fogva tartott **lelkeket**, * Isten lévén **föltámasztotta**. * Dicsőség a te keresztednek, Uram, *' és a te **föltámadásodnak**!

Ugyanez

Ma az alvilág sóhajtva kiáltja: * **Megtört** a hatalmam, * egy halottat fogadtam be, mint bármely **holtat**, * de semmiképpen nem bírom magamnak **megtartani**, * elveszitem őt a **többivel** együtt, * akiken már **uralkodtam**. * Voltak nekem halottaim **ősidőktől** fogva, * ő viszont mindet **föltámasztotta**. * Dicsőség a te keresztednek, Urunk, *' és a te **föltámadásodnak**!

Ma az alvilág sóhajtva kiáltja: * **Megszűnt** a hatalmam; * a pástort keresztre **feszítették**, * ő pedig Ádámot **föltámasztotta**. * Akiken uralkodtam, azokat **most** elvesztettem. * Kiket elnyeltem, míg **erős voltam**, * most mind **kibocsátottam**. * Kiürítette a sírokat a megfeszített, * erőtlenné lett a halál **hatalma**. * Dicsőség a te keresztednek, Urunk, *' és a te **föltámadásodnak**!

Dicsőség... 6. hang

A mai nap előképét mutatta a nagy Mózes, * amikor titokzatosan **erre** utalt: * „És megáldotta az Isten a **hetedik** napot”; * mert ez az **áldott** szombat, * ez a **megnyugvás napja**, * melyen az Isten egyszülött Fia minden munkájától megpihent, * mert midőn gondviselészerű halálát **elszenvedte**, * a szombati nyugalmat testileg **megtartotta**, * de aztán visszatért arra, **ami** előbb volt, * nekünk föltámadásával örök életet ajándékozva, *' mint egyetlen jóságos **és** emberszerető.

Most és... theotokion 1. hang

Az emberi nemből kisarjadzott dicsőségét e világnak, * az Istennek szülöttjét, * a mennynek ajtaját, * az angyalok dicséretét, és a hívek **büszkeségét**: * Szűz Máriát énekeljük, * mert ő lett az Istenség ege és hajléka. * Ő törte meg a régi **ellenkezést**, * ő hozott **békét** nekünk, * és a mennyországot megnyitá előttünk. * A hitnek ezt az erősségét **bírván**, * védelmezőnk van a tőle született Urunkban. * Bízhatok tehát, bízhatok Isten népei; *' mert ő legyőzi az ellenséget, mint **erőtlen**!

Körmenet az evangéliumos könyvvel.

Enyhe világossága...

Prokimen nincs. Rögtön:

BÖLCSÉSSÉG! S az olvasmányok következnek.

OLVASMÁNYOK

1. olvasmány: Teremtés könyvének olvasása (1,1-13)

Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. A föld azonban láthatatlan és rendezetlen volt és sötétség borította a mélységet; de az Isten Lelke lebegett a víz fölött. Isten pedig szólt: „Legyen világosság!” És világos lett. S látta Isten, hogy a világosság jó. El is választotta a világosságot a sötétségtől; és elnevezte Isten a világosságot nappalnak, a sötétséget pedig éjszakának. És este lett, meg reggel lett: ez egy nap. Aztán így szólt Isten: „Legyen boltozat a víz közepén, s ez válassza el egymástól a vizeket!” Úgy is lett. Megalkotta Isten a boltozatot, s elválasztotta a boltozat alatti vizeket a boltozat fölött lévő víztől. Isten a boltozatot égnek nevezte el. S látta Isten, hogy jó. És este lett, meg reggel lett: ez a második nap. Aztán így szólt Isten: „Gyűljön össze az ég alatt lévő víz egy helyre, s tűnjék elő a szárazföld!” Úgy is lett. Összegyűlt az ég alatt lévő víz egy helyre, és látható lett a szárazföld. Isten a szárazat földnek nevezte, az egybegyűlt vizeket pedig elnevezte tengernek. S látta Isten, hogy jó. Majd így szólt Isten: „Hajtson a föld zöldellő füvet, mely magot hoz a maga fajtája és hasonlósága szerint, és gyümölcsstermő fát, mely magot rejtő gyümölcsöt érlel, fajtája szerint a földön.” Úgy is lett. A föld zöldellő füvet hajtott, mely magot hoz a maga fajtája és hasonlósága szerint, és gyümölcsstermő fát, amely magot rejtő gyümölcsöt érlel, fajtája szerint szerte a földön. S látta az Isten, hogy jó. És este lett, meg reggel: ez a harmadik nap.

2. olvasmány: Izajás próféta jóvendülésének olvasása (60,1-16)

Tündökölj, tündökölj, Jeruzsálem, mert eljött rád a világosság, és az Úr dicsősége fölötted fölvirradt! Bár még sötétség és homály borítja a népeket a földön, de fölötted meg fog jelenni az Úr, és dicsősége szemmel látható lesz rajtad. Királyok jönnek majd világosságodhoz, és népek a rajtad ragyogó fényességhez. Emeld föl szemedet, és tekints körül, s lásd, hogy egybegyűltek gyermekeid! Íme, eljöttek fiaid a távolból, és vállukon hozzák leányaidat. Akkor majd meglátod, megrendülsz, és elámulsz szívedben, mivel feléd áramlik majd a tenger gazdagsága, a nemzetek és népek kincse. Tevenyájak jönnek majd hozzád, és Midián és Cefar tevéi özönlének hozzád: mindannyian Sábából jönnek, aranyat és tömjént hoznak, s az Úr által szerzett üdvösség örömhírét adják tudtul. Kedár összes nyája nálad sereglük majd egybe, Nebaót kosai hozzád kerülnek: nekem tetsző áldozatként lesznek följajánlva oltáromon, és hajlékom az imádság házaként megdicsőül. Vajon kik ezek, akik úgy röpülnek, mint a felhők, és mint a galambok fiókáikkal együtt énhozzám? Szigetek vártak reám: elsősorban Tarszisz hajói, hogy elhozzák gyermekeidet a messzi távolból, s velük együtt az ezüstöt és aranyat az Úr szent nevéért, és hogy Izrael Szentje dicsőséges legyen. Idegenek építik fel majd falaidat, és az ő királyaik majd szolgálatodra állnak, mert megvertelek ugyan haragomban, de könyörületből megszerettelek téged. Megnyílnak hát kapuid mindenkorra: sem nappal, sem éjjel nem zárják be azokat, hogy be lehessen vinni hozzád a nemzetek haderejét, és hozzád vezethessék azok királyait. Mert azok a népek és királyok, amelyek nem szolgálnak neked, elvesznek, és az ilyen nemzetek teljesen kipusztulnak. Elérkezik majd hozzád Libanon dicsősége, a ciprusfával, fenyővel és cédrusaival együtt, hogy dicsővé tegyék az én szent helyemet. Eljönnek majd hozzád félelemmel azok fiai, akik egykor megaláztak és megharagítottak téged, és az Úr városának neveznek majd, Izrael Szentje Sionjának fognak hívni. Mert elhagyatott és megvetett voltál, és nem volt pártfogód, én pedig örök vígsággá teszek, örvendetessé nemzedékről nemzedékre. A nemzetek tejjével táplálkozol és királyok gazdagságát eszed majd, és megtudod, hogy én vagyok az Úr, a te üdvözítőd és a te megváltód, Izrael Istene.

3. olvasmány: Kivonulás könyvének olvasása (12,1-12)

Így szólt az Úr Mózeshez és Áronhoz Egyiptom földjén: Ez a hónap legyen számotokra a hónapok kezdete: ez legyen a legelső az esztendő hónapjai között! Szólj Izrael fiainak egész gyülekezetéhez ezekkel a szavakkal: „A hónap tizedik napján ki-ki családonként vegyen magának – atyafisága szerint – egy-egy bárányt! Ha pedig valamelyik házban kevesen laknak, úgyhogy nincsenek elegendő egy bárányra, akkor fogadják oda magukhoz a legközelebbi szomszédot, a lélekszámnak megfelelően, hogy elegendő számban legyenek egy bárány elfogyasztására. A bárány tökéletes, egyéves hím legyen; a juhok és kecskék közül válasszatok ki! Tartsátok magatoknál egészen a hónap 14. napjáig, és akkor estefelé vágja le azt Izrael fiai gyülekezetének egész sokasága. Aztán vegyenek a véréből, és tegyenek belőle mind a két ajtófélfára, meg a szemöldökfára azokban a házakban, amelyekben ezeket elfogyasztják! A húsát pedig tűzön sütve egyék meg még akkor éjjel, kovásztalan kenyérrel és keserű füvekkel! Semmit se egyetek belőle nyersen, se pedig vízben főzve, hanem csak tűzön sütve: a fejével, lábaival és belső részeivel együtt! Semmit se hagyjatok belőle reggelre: és csontot ne törjetek meg benne! Ha valami megmarad belőle reggelre, azt égessétek el a tűzben, így egyetek: derekatok legyen felövezve, a saru legyen lábatokon, bototokat tartsátok kezetekben, és sietve egyétek, mert ez az Úr Pászkája!”

4. olvasmány: Jónás próféta jövendölésének olvasása (1,1-4,11)

És lön az Úr szava Jónáshoz, Amathi fiához, mondván: „Kelj fel, menj Ninivébe a nagy városba, és hirdesd benne, hogy gonoszságának híre feljutott hozzám!”. Jónás pedig útnak eredt, hogy Tarszisba meneküljön az Úr színe elől, és lement Joppéba. Talált is ott egy Tarszisba induló hajót, megfizette az útiköltséget, és beszállt, hogy Tarszisba hajózzon velük az Úr színe elől. De az Úr nagy szelet bocsátott a tengerre, és nagy vihar támadt a tengeren, úgyhogy a hajót az a veszedelem fenyegette, hogy összetörik. Megrémültek erre hajósok, és ki-ki a saját Istenéhez kiáltott, és a tengerbe dobálták a hajón levő tárgyakat, hogy ezáltal megkönnyebbüljenek. Jónás viszont a hajó aljába ment le, ott lefeküdt, és mélyen aludt. A hajóskapitány odament hozzá és ezt mondta neki: „Te miért alszol ilyen mélyen? Kelj fel, hívd segítségül Istenedet, hogy mentsen meg minket az Isten, és ne kelljen elvesznünk!” Majd így szóltak egymáshoz: „Jertek, vessünk sorsot, hogy megtudjuk, ki miatt szakadt ránk ez a baj!” Ekkor sorsot vetettek, és a sors Jónásra esett. Erre így szóltak hozzá: „Mond el nekünk, miért ért minket ez a veszedelem? Mi a foglalkozásod, honnan, milyen országból jössz, és milyen nemzetből való vagy?” Ő azt mondta nekik: „Az Úr szolgálója vagyok, és az Urat, az ég Istenét tisztetem, aki a tengert és a szárazföldet alkotta”. Erre igen megrémültek azok a férfiak, és ezt mondták neki: „Miért tetted ezt?” Mert megtudták a férfiak, hogy az Úr színe elől menekül, minthogy elmondta nekik. Majd így szóltak hozzá: „Mit tegyünk veled, hogy a tenger lecsöndesedjék körülöttünk?” A tenger ugyanis egyre jobban háborgott. Erre ő azt mondta nekik: „Fogjatok meg, és dobjatok engem a tengerbe, és lecsöndesedik a tenger körülöttetek, mert tudom, hogy miattam tört rátok ez a nagy vihar.” Erre a férfiak erőlködni kezdtek, hogy a szárazföldre visszajussanak, de nem sikerült nekik, mert a tenger még jobban kezdett háborgni ellenük. Erre az Úrhoz kiáltottak és azt mondták: „Urunk, semmiképp se vesszünk el ennek az embernek a lelke miatt, és ne háríts reánk ártatlan vért, mert te, Urunk, amint akartál, úgy cselekedtél!” Azzal megfogták Jónást, és a tengerbe dobták, és megszűnt a tenger háborgása. Erre azok az emberek nagy félelemmel teltek el az Úr iránt, és áldozatokat mutattak be az Úrnak, és fogadalmakat tettek.

(2. fejezet:) Az Úr pedig egy nagy halat rendelt oda, hogy elnyelje Jónást; és Jónás a hal gyomrában volt három nap és három éjjel. Jónás ekkor imádkozott az Úrhoz, Istenéhez, a hal gyomrából, és ezeket mondta: „Szorongatásomban az Úrhoz kiáltottam, Istenemhez, aki meghallgatott engem. A halál torkából elhangzott kiáltásomra te meghallgattad szavamat. A tenger közepében mélybe vetettél, és vízár vett körül engem. Minden örvényed és hullámod összecsapott fölöttem. S így szóltam: Messzire kerültem szemed elől! Megérem-e még, hogy megpillantom szent templomodat? A víz már lelkemet is ellepte, feneketlen mélység vett körül engem, fejem is alámerült a hegyek közti szakadékban. Alászálltam a földre, melynek zárai örökre összecukódtak, de hadd jusson ki életem az enyészetből hozzád, én Uram, Istenem! Amikor már kitikkadt a lelkem, az Úrra gondoltam vissza, hogy imádságom eljusson hozzád, szent templomodba. Akik csak hamis hiábavalóságokhoz ragaszkodnak, elvesztették a nekik szánt irgalmat. Én a dicséret és vallomás hangján mutatok be áldozatot neked, és amit esküvel fogadtam, azt mind meg fogom adni üdvösségemért az Úrnak”. Ekkor az Úr parancsot adott a cethalnak, és az kivetette Jónást a szárazföldre.

(3. fejezet:) Ekkor másodszor is elhangzott az Úr szava Jónáshoz, mondván: „Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd ott a szót, amit már előbb elmondtam neked!” Erre útra kelt Jónás és elment Ninivébe, amint az Úr mondta neki. Ninive pedig az Istennek nagy városa volt, amely háromnapi járóföldre kiterjedt. Alighogy bement Jónás a városba, egy napi járásnyira, már hirdetni kezdte és megmondta: „Még három nap és Ninive elpusztul!” A Ninivében lakó férfiak hittek Istenben és böjtöt hirdettek, és a legnagyobbtól kezdve egészen a legkisebbig egyaránt zsákruhát öltöttek. Amikor pedig eljutott a szózat Ninive királyához, ő felkelt a trónjáról, levetette palástját, és zsákruhába öltözve hamuba ült. Aztán a király és a főemberek parancsára elrendelték Ninivében: „Se ember, se állat ne egyék, sem ökör se juh ne legeljen, és még vizet se igyék!” Zsákruhát, öltöttek az emberek és szórt az állatok, és ki-ki állhatatosan kiáltott Istenhez, és megtért gonosz útjáról és a kezéhez tapadt igazságtalanságtól, azt mondogatva: „Ki tudja, hátha meggondolja Isten, és visszafordítja haragjának tüzeit, és nem veszünk el?” Amikor látta Isten a cselekedeteiket, hogy megtértek gonosz útjaikról, meggondolta Isten a csapást, amelyről azt mondta, hogy rájuk hozza, és nem hozta rájuk.

(4. fejezet:) Nagy szomorúság vett erre erőt Jónáson, és fölháborodott. Imádkozni kezdett az Úrhoz és ezt mondta: „Ó, Uram, vajon nem megmondtam-e ezt már akkor, amikor még otthon voltam? Ezért igyekeztem Tarszisba menekülni, mert tudtam, hogy irgalmas vagy és könyörületes, hosszantűrő és nagyirgalmú, aki meggondolod a rosszat. Most hát, fölséges Uram, kérlek, vedd el tőlem az életemet, mert jobb nekem meghalnom, mint élnem!” Erre azt mondta az Úr Jónásnak: „Talán bizony nagyon megsértődöttél?” Jónás aztán kiment a városból, és a várossal szemközt letelepedett, és ott sátrat készített magának, és leült alatta az árnyékban, míg meglátja, mi történik a várossal. Erre az Úristen megparancsolta, egy tőknek, hogy hajtson levelet Jónás feje fölé, és árnyékot biztosítson fejének, megvédve őt, a rosszullettől. Jónás nagyon megörült a tőknek. Másnap hajnalban azonban Isten egy férget rendelt oda, és az megszurta a tőköt, úgyhogy az elszáradt. Mikor aztán felkelt a nap, az Úr tikkasztóan forró szelet rendelt oda, a nap pedig rátűzött Jónás fejére, úgyhogy már csaknem elájult. Erre megelégtelte életét, és így szólt: „Jobb nekem meghalnom, mint élnem!” Ekkor azt mondta az Úr Jónásnak: „Igen megsértődöttél-e a tők miatt?” Ő pedig azt mondotta: „Meg is sértődöm mindhalálig!” Azt mondta ekkor az Úr: „Te bántódsz a tők miatt, pedig nem dolgoztál érte, nem nevelted: egy

éjszaka támadt és egy éjszaka elpusztult: és én ne irgalmazzak Ninivének, a nagy városnak, melyben több, mint százhúszezer ember van, ki nem tud különbséget tenni jobb és bal keze között, és számos állat?”

5. olvasmány: Józsué, Nun fia könyvének olvasása (5,10-15)

Miközben Izrael fiai Gilgalban tartózkodtak, megtartották a húsvétot a hó tizennegyedik napján, estefelé, Jerikó mezős vidékén, a Jordán partján, és már az ígéret földjének terméséből ettek kovásztalan és új kenyeret. Miután pedig ettek e föld terméséből, ettől a naptól megszűnt a manna, és Izrael fiai nem éltek többé mannával, hanem abban az esztendőben már a föníciaiak földjének terméséből ettek. És történt, mikor egyszer Józsué Jerikóban tartózkodott, tekintetét fölemelve azt látta, hogy egy férfi áll előtte, aki kezében kivont kardot tart. Odament hozzá Józsué, és így szólt hozzá: „Hozzánk tartozol-e vagy az ellenséghez?” Az pedig így felelt: „Én az Úr seregének fővezére vagyok, és éppen most érkeztem.” Erre Józsué arccal a földre borult, és ezt mondta neki: „Uram, mit parancsolsz a te szolgádnak?” Az Úr fővezére pedig ezt mondta: „Oldozd le lábaidról sarudat, mert a hely, amelyen állsz, az szent!”

6. olvasmány: Kivonulás könyvének olvasása (13,20-15,19)

Izrael fiai elhagyták Szukkotot, és Etámnál, a pusztaság szélén táboroztak le. Isten vezette őket: nappal felhőoszlopban járt előttük, hogy mutassa nekik az utat, éjjel pedig tűzoszlopban. Sohasem tűnt el nappal a felhőoszlop, éjjel pedig a tűzoszlop az egész nép előtt. Az Úr akkor ezeket a szavakat intézte Mózeshez: Szólj Izrael fiainak, hogy forduljanak vissza, és Magdólon és a tenger között, a Beelszephónnal szemközi tanyánál verjenek tábor: velük szemben üss tábor a tengernél! Akkor a fáraó azt fogja mondani népének: „Ezek az emberek, Izrael fiai eltévedtek az országban, mert a pusztaság körülzárta őket”. Én pedig megkeményítem a fáraó szívét, és majd üldözőbe veszi őket, és én majd megdicsőülök a fáraó és egész hadserege révén, úgyhogy minden egyiptomi meg fogja tudni azt, hogy én vagyok az Úr. Ők erre így cselekedtek. Amikor Egyiptom uralkodóját értesítettek arról, hogy a nép elmenekült, a fáraónak és udvartartásának a szíve megváltozott és szembefordult a néppel. Ezt mondták: „Hogyan tehetünk ilyet, hogy elbocsátottuk Izrael fiait, és így már nem szolgálhatnak nekünk?” Befogatott ezért a fáraó harci szekereibe, és egész népét maga köré gyűjtötte. Előhozott hatszáz válogatott harci szekeret és az egyiptomiak egész lovasságát, és parancsnokokat helyezett följük. Az Úr pedig megkeményítette a fáraónak, Egyiptom uralkodójának és szolgálóinak a szívét, és ő üldözőbe vette Izrael fiait. Izrael fiai pedig fölemelt kézzel vonultak ki. Az egyiptomiak viszont utánuk mentek, és a tenger mellett letáborozva találták őket. A fáraó egész lovas hadserege a szekerekkel és a lovasokkal együtt ott volt már a Beelszephónnal szemközi tanya előtt. A fáraó pedig egyre csak közeledett. Amikor tehát Izrael fiai fölemelték tekintetüket, egyszer csak azt látják, hogy az egyiptomiak már mögöttük táboroztak le, ezért nagyon megijedtek. Izrael fiai felkiáltottak az Úrhoz, és ezt mondták Mózesnek: „Nem voltak talán sírok Egyiptomban, hogy idehoztál bennünket a pusztába meghalni? Mit tettél velünk, azzal, hogy kivezettél bennünket Egyiptomból? Hát nem azt mondogattuk már neked Egyiptomban is: „Hagyj békén minket, hadd szolgáljunk az egyiptomiaknak? Hiszen jobb lenne az egyiptomiaknak szolgálnunk, mint meghalni ebben a pusztában.” Mózes azonban így felelt e népnek: „Ne féljete! Bátran maradjatok itt, és majd meglátjátok az Úrtól jövő szabadítást, melyet ma értünk meg végbe! Mert ahogyan ma láttátok az egyiptomiakat, már sohasem látjátok így többé. Az Úr fog harcolni értetek, és ti csak hallgatni fogtok.” Az Úr pedig így szólt Mózeshez: „Miért kiáltasz hozzám? Szólj Izrael fiaihoz, hogy kerekedjenek útra! Te pedig emeld fel a botodat, s nyújtsd ki a kezedet a tenger fölé, és hasítsd azt kétfelé, hogy Izrael fiai bemehessenek a tenger közepére a szárazon! Íme, én majd megkeményítem a fáraónak és az összes egyiptominak a szívét, hogy bemenjenek majd oda utánatok, és megdicsőülök majd a fáraó és egész hadserege, szekerei és lovassága körében. Akkor majd megtudják az egyiptomiak, hogy én vagyok az Úr, amikor megdicsőülök a fáraó hadiszekerei és lovassága körében”. Akkor megváltoztatta helyét az Isten angyala, aki eddig Izrael tábora előtt haladt, és mögöttük vonult. Vele együtt a felhőoszlop is elvonult előlük a hátuk mögé, és az egyiptomiak tábora és az izraeliták tábora között állt meg. Sötét lett és teljes homály. Eltelt az éjszaka úgy, hogy egész éjszaka nem közelítettek egymáshoz. Mózes pedig kinyújtotta kezét a tenger felé, és az Úr egész éjszaka fúvó erős déli széllel visszahajtotta és szárazzá tette a tengert, és a víz kettévált. Erre Izrael fiai bementek a szárazon a tenger közepébe, a víz pedig olyan volt jobb és baloldalon, mint a kőfal. Ekkor az egyiptomiak üldözőbe vették őket, és bementek utánuk: a fáraó minden lova, harci szekere s lovasa bement a tenger közepébe. Történt pedig a hajnali örállás idején, hogy az Úr a tűz- és felhőoszlopból rátekintett az egyiptomiak táborára, és összezavarta az egyiptomiak hadseregét, és összeakasztotta a harci szekereik kerekeit, és csak nagy erővel engedte vonszolni azokat. Ekkor azt mondták az egyiptomiak: „Meneküljünk Izrael elől, mert az Úr harcol értünk az egyiptomiak ellen!” Az Úr viszont azt mondta Mózesnek: „Nyújtsd ki a kezedet a tenger fölé, hogy térjen vissza a víz, és borítsa el az egyiptomiakat, harci szekereiket és lovasaikat!” Erre aztán Mózes kinyújtotta kezét a tenger fölé, és az napkeltekor visszatért az előbbi helyére; így a menekülő egyiptomiak víz alá kerültek, és az Úr a tenger közepébe borította őket. Így a visszatérő víz elborította a fáraó egész haderejét, a harci szekerekkel és lovasokkal együtt, akik utánuk mentek a tengerbe, úgyhogy egy sem maradt meg közülük. Izrael fiai pedig szárazon keltek át a tenger közepén, miközben a víz tőlük jobbra és balra olyan volt, mint a fal. Így szabadította meg az Úr azon a napon Izraelt az egyiptomiak kezéből, és az izraeliták látták a megholt egyiptomiakat a tenger partján. Izrael látta azt a hatalmas kezet, amellyel az Úr elbánt az egyiptomiakkal. Ezért a

népet félelem töltötte el az Úr színe előtt, és hittek Istennek és szolgájának, Mózesnek. Akkor Mózes és Izrael fiai ezt az éneket énekelték az Úrnak:

Énekeljünk az Úrnak, * **mert** dicsőségesen megdicsőült:
a lovat és lovast a tengerbe vetette.

Segítóm és pártfogóm lett nékem üdvözülésemben az én Istenem,
és őt dicsóítem, az én atyámnak Istene ő, és magasztalom őt.

Az Úr háborúkat semmisít meg: mert Úr az ő neve.

A fáraó szekereit és haderejét a tengerbe vetette,
válogatott lovasvezéreket süllyesztett a Vörös tengerbe.

A tengerrel borította el őket,
ők pedig kődarabként süllyedtek a mélységbe.

A te jobbod, Uram, ereje által megdicsőült,
jobb kezed, Uram, megverte az ellenséget.

Túláradó dicsőségeddel összezúztad ellenségeidet,
eleresztetted haragodat, s az tarlóként emésztette meg őket.

Haragos leheletedtől kettévált a víz,
falként feltornyosult a víz, a hullámok mereven megálltak a tenger közepén.

Így szólt az ellenség: üldözőbe veszem és elfogom őket,
a zsákmányt széosztom, s kielégül a lelkeim,
kardommal kiirtom, s diadalmaskodik a kezem.

Kibocsátottad leheletedet, s tenger borította el őket,
a vízáradatban elmerültek, akár az ólom.

Ki hasonló hozzád, Uram, az istenek közül, ugyan ki hasonlít hozzád,
ki megdicsőültél szentjeidben, félelmetes és dicső csodatevő vagy?
Kinyújtottad jobbodat, és föld nyelte el őket.

Igazságod szerint vezérelted népedet, amelyet megváltottál,
erődet kifejtve szent lakhelyedre támogattad azt.

Népek hallották ezt, és haragra gerjedtek,
Filisztea lakóit győtrelem szállta meg.

Edom fejedelmei kapkodni kezdtek, és siettek a moabiták vezérei is.

De remegés fogta el őket, és Kánaán minden lakója kimerült.

Szállja meg őket rettegés és félelem, karod erejétől meredjenek kővé,
míg átvonul Uram, a te néped, míg átvonul ez a néped, melyet megváltottál!

Vezesd be és ültess el őket örökséged hegyére,
előkészített lakhelyedre, melyet te építettél, Uram,
szent helyedre, Uram, melyet a te kezed alkotott:
az Úr uralkodik mindenkor, örökre és mindörökkön örökké.

Mert bement fáraó lova harci szekereivel és lovasaival a tengerbe,
és az Úr visszavezette rájuk a tenger vizét;

Izrael fiai pedig szárazon haladtak át a tenger közepén.

Énekeljünk az Úrnak, mert dicsőségesen megdicsőült:
a lovat és lovast a tengerbe vetette.

Segítóm és pártfogóm lett nékem üdvözülésemben az én Istenem,
és őt dicsóítem, az én atyámnak Istene ő, és magasztalom őt.

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Énekeljünk az Úrnak, * **mert** dicsőségesen megdicsőült!

7. olvasmány: Szofoniás próféta jövődölésének olvasása (3,8-15)

Így szól az Úr: Várj reám föltámadásom napjáig bizonyosággal, mert ítéletet fogok tartani a nemzetek gyülekezetében, amikor oda várom a királyokat, hogy aztán kiöntsem rájuk minden haragos indulatomat! Mert fölgerjedésem tűzében lesz elemészttve az egész föld. Akkor majd megváltoztatom a népek nyelvét, hogy mindannyian az Úr nevét hívják segítségül, és neki szolgáljanak egy közös igában. Etiópia folyóin túlról fogadom majd a hozzám esedezőket, s a szétszórtak fiai áldozatokat hoznak nekem. Azon a napon nem kell szégyenkezned már egyetlen tettedért sem, amelyet ellenem elkövettél, mert akkor elveszem tőled káromlásod hitványságát, és többé nem kevélykedsz tovább az én szent hegyemen. Meghagyok belőled egy szelíd és alázatos népet, és az Úr nevét félik majd Izrael maradékai, és nem művelnek majd gonosztságot, s nem is szólnak

hiábavalóságot. Nem lesz majd szájukban álnok a nyelv, mert táplálékukat magukhoz véve letanyáznak, és senki sem zavarja majd meg őket. Örülj, Sion leánya! Hirdesd ezt, Jeruzsálem leánya! Vigadozz és ujjongj teljes szívedből, Jeruzsálem leánya! Eltörölte az Úr igaztalanságaidat, és megszabadított téged ellenségeid kezéből. Izrael királya, az Úr veled van, ne félj tehát semmi rossztól!

8. olvasmány: Királyok könyvének olvasása (17,8-24)

Így szólt az Úr Illéshez: Kelj föl, menj a Szidonhoz tartozó Száreptába, és lakj ott! Íme, megparancsolom ott egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad. Erre ő felkelt, és elment Száreptába, és a város kapujához érkezett. Íme, ott egy özvegyasszony fát szedegetett. Felkiáltott mögüle Illés, és ezt mondta neki: „Hozzál nekem egy edényben egy kis vizet, hogy ihassak!” Erre az elindult, hogy hozzon. S felkiáltott mögötte Illés, és ezt mondta neki: „Hozzál nekem egy falat kenyeret is a kezekben, hogy ehessek valamit!” Az asszony azt mondta: „Az élő Úrra, Istenedre mondom, hogy nincs nálam egy lepény sem, hanem csak a maradék kis liszt a vékában és egy kevés olaj a korsóban, íme most összeszedek egy pár darab fát, és bemegegyek, és elkészítem azt magamnak és gyermekeimnek, hogy megegyük, s aztán meghaljunk.” Illés így szólt hozzá: „Ne félj, hanem menj be, és cselekedj csak úgy, ahogy mondtad! De előbb készíts nekem belőle egy kis lepényt, és hozd ki nekem! Magadnak és gyermekeidnek pedig csak aztán készíts! Mert azt mondja az Úr, Izrael Istene: a vékányi liszt ki nem fogy, és a korsó nem marad híján az olajnak addig a napig, amelyen majd az Úr esőt bocsát a földre.” Elment az asszony, és Illés beszéde szerint cselekedett, és evett ő is, amaz is, és az ő gyermekei. S attól a naptól fogva a liszt nem fogyott ki a vékából, és a korsó nem maradt híján az olajnak, az Úr beszéde szerint, amelyet Illés által szólt. Majd ezek után történt, hogy megbetegedett ennek az asszonynak, a ház úrnőjének a fia, és betegsége igen súlyos volt, úgyhogy végül nem maradt benne már a lehelet sem. Akkor így szólt az asszony Illéshez: „Mi közünk egymáshoz, Isten embere? Talán csak azért tértél be hozzám, hogy emlékeztess vétkeimre, és ezért halállal sújtsd fiamat?” Illés erre azt mondta az asszonynak: „Add ide a fiadat!” Majd átvette azt öléből, és fölvitte a fönti szobába, ahol lakott, és lefektette ágyára. Aztán így kiáltott Illés az Úrhoz: „Jaj nekem, Uram, hiszen tanúja vagyok az özvegynek, akinél lakom. Te azzal verted meg őt, hogy fiát halálba küldted.” Majd háromszor a fiúra lehelt, és segítségül hívta az Urat ezekkel a szavakkal: „Uram, Istenem, térjen viasza a lélek ebbe a gyermekbe!” S úgy is történt, és hangosan megszólalt a gyermek. Illés pedig levitte őt a fenti szobából a házba, és átadta őt anyjának. Azt mondta neki: „Nézd, él a te fiad!” Az asszony pedig így szólt Illéshez: „Tudom már, hogy Isten embere vagy, és hogy az Úr szava igaz az ajkadon!”

9. olvasmány: Izajás próféta jóvendülésének olvasása (61,10-62,5)

Ujjongjon lelkem az Úrban, mert az üdvösség ruhájába öltöztetett és a vigasság köntösével környezett: koronával ékesített, mint a völgyényt, és mint a menyasszonyt, ékszerrel díszített föl engem. Mert amint a föld kihajtja virágait, és a kert kisarjasztja a magvakat, úgy sarjasztja ki az Úr az igazságosságot és örvendezést minden nemzet előtt. Sion miatt nem hallgatok, és Jeruzsálem miatt nem nyugszom, míg föl nem ragyog fényesen az én igazságosságom, és fáklyaként nem gyullad meg szabadtásom. Meglátják majd a népek igazságodat és királyaik a te dicsőségedet, és új néven fognak szólítani, amelyet az Úr nevez majd meg. A szépség koronája leszel az Úr kezében, és a királyság koronája Istened kezében. S nem hívnak már elhagyottnak, és földedet sem nevezik többé pusztaságnak, hanem így hívnak majd: „kedvem szerinti”, és országod neve „lakott föld” lesz. Mert amint egybekel az ifjú a leánnyal, úgy fognak beléd költözni fiaid, és amint a völgyény örül a menyasszonynak, úgy örül majd neked az Úr.

10. olvasmány: Teremtés könyvének olvasása (22,1-19)

Isten próbára tette Ábrahámot. Megszólította őt: „Ábrahám! Ábrahám!” Ő pedig felelt: „Itt vagyok!” Isten erre azt mondta: „Vedd szeretett fiadat. Izsákot, akit szeretsz, menj el vele a fennsíkra, és ajánld fel őt egészen eléggő áldozatul az egyik hegyen, amelyet majd megnevezek neked!” Reggel tehát mihelyt fölkelte Ábrahám, fölnyergelte szamarát, maga mellé vette két szolgáját, és a fiát, Izsákot, s miután előkészítette a fát az égőáldozathoz, útnak eredt. Elindult arra a helyre, amelyet Isten kijelölt neki. Amikor aztán a harmadik napon Ábrahám föltekintett, messziről már meglátta ezt a helyet. Ezért azt mondta szolgáinak: „Várjatok itt a számmal! Én pedig a fiammal elmegyek oda imádkozni; aztán majd visszatérünk hozzátok.” Ábrahám tehát vette az áldozatra való fát, és fiának, Izsáknak a vállára rakta, maga pedig a tüzet és a kést vitte a kezében, s így mentek ketten együtt. Közben Izsák megszólította apját, Ábrahámot: „Atyám!” Az pedig megkérdezte: „Mit akarsz, fiam?” Ő erre kimondta: „Itt van a tűz és a fa, de hol van az áldozati bárány?” Ábrahám azt felelte: „Isten majd gondoskodik magának áldozati bárányról, gyermekeim!” S ahogy tovább mentek együtt, eljutottak arra a helyre, amelyet Isten jelölt ki neki. Ábrahám ott oltárt épített, és rárakta a fát, majd miután megkötözte Izsákot, föltette fiát az oltárra, és odahelyezte a fára. Aztán Ábrahám kinyújtotta a kezét, hogy a kést megmarkolva levágja áldozatul a fiát. De az Úr angyala megszólította őt az égből e szavakkal: „Ábrahám! Ábrahám!” Ő pedig így felelt: „Itt vagyok!” Erre így szólt hozzá: „Ne sújtsdon le a kezéd a fiadra, és semmit se tégy vele! Most ugyanis megtudtam, hogy istenfélő vagy, és az én kedvemért még szeretett fiadat sem kímélnéd.” Ábrahám erre

föltekintve egy kost látott, mely szarvánál fogva fönnakadt egy szabek fán. Ábrahám tehát odament, megfogta a kost, és azt ajánlotta fel egészen elégő áldozatként a fia, Izsák helyett. Annak a helynek Ábrahám ezt a nevet adta: „Az Úr látott.” S így is hívják azt mindmáig: „Az a hegy, amelyen az Úr látott”. Aztán még egyszer megszólította Ábrahámot az Úr angyala az égből ezekkel a szavakkal: „Magamra esküszöm – mondja az Úr –, hogy mivel megtetted, amit mondtam, és kedvemért még szeretett fiadat sem kímélted, bizony, gazdagon megáldalak, és igen szaporán megsokasítom nemzetségedet. Utódaid olyanok lesznek majd, mint az ég csillagai, s mint a tengerparti homokföveny, és elfoglalják majd az ellenség városait. Utódodban nyer majd áldást a föld minden nemzete, mert engedelmeskedtél szavamnak.”

11. olvasmány: Izajás próféta jövődölésének olvasása (61,1-9)

Az Úr Lelke van rajtam, mert fölkent engem. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, hogy meggyógyítsam a megtört szívűeket, hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak, és a vakok szemét megnyissam, hogy meghirdessem az Úr kedves esztendejét és az ítékezés napját; hogy megvigasztaljam az összes siránkozó, és Sion siratóinak dicsőséget szerezzek a hamu helyett, s örvendezés kenetét a gyász helyett, a csüggedés lelke helyett meg dicsőség öltözetét. Az igazság nemzedékének fogják majd hívni őket, az Úr dicsőségére szolgáló ültetvénynek. Fölépítik majd az ősi romokat, s ami már korábban pusztulásnak indult, azt újra életre keltik. Elhagyott városokat újítanak majd fel, amelyek nemzedékeken át romokban heverték. Idegenek jönnek majd, hogy juhaidat legeltessek, s a szántóvetők és szőlőművesek is vendégmunkások lesznek. Titeket pedig majd az Úr papjainak hívnak, és Isten liturgiát végző szolgálóknak neveznek. A nemzetek erejét élvezitek majd, és azok kincseitől lesztek csodálatosak, így másodszor is öröklök majd a földet, és örök örvendezés lesz a fejük fölött. Mert én vagyok az Úr, aki szeretem az igazságosságot, és gyűlölöm a gazság árán szerzett zsákmányt; fáradozásukat igazságosan megjutalmazom, és örök szövetséget kötök velük. Ismeretes lesz majd utóduk és ivadékuk a nemzetek között. Aki csak látni fogja őket, fölismeri majd, hogy ők az a nemzedék, amelyet Isten megáldott, és ők örvendezve örülnek majd az Úrban.

12. olvasmány: Királyok könyvének olvasása (LXX: IV Kir 4,8)

Történt egy napon, hogy Elizeus átment Szunembe. Lakott ott egy előkelő asszony, aki marasztalta őt, hogy egyen nála kenyeret. Valahányszor csak arra járt, mindig betért hozzá étkezni. Az asszony pedig így szólt férjéhez: „Tudom, hogy Istennek ez a szent embere mindig betér hozzánk. Készítsünk hát neki egy kis szobát a tetőn, s tegyünk neki oda egy ágyat, asztalt, széket és méceszt, hogy amikor betér hozzánk, ott szálljon meg!” És történt egy napon, hogy betért oda, és megszállt a felső szobában, és ott aludt, így szólt Giezihez, a szolgájához: „Hívd csak ide ezt a szunami asszonyt!” Erre odahívta, és az megállt előtte. Még ezt is mondta neki: „Mondd meg neki: zavarba hoztál minket ezzel a gondoskodásoddal. Mit tehetnénk érte? Van-e valami kérésed a királyhoz vagy a hadsereg vezére felé?” Az pedig azt mondotta: „Népem körében élek én.” Erre így szólt Giezihez: „Mégis, mit tehetnénk érte?” És felelt Giezi, az ő szolgája: „Bizony, nincs neki fia, a férje pedig öreg.” Erre hívatta őt, az pedig megállt az ajtóban. És így szólt hozzá Elizeus: „Egy esztendő elteltével ebben az órában fiút fogansz.” Az pedig így szólt: „Ne, uram, ne ámítsd szolgálódat!” Mégis méhében fogant az asszony, és fiút szült abban az időben és abban az órában, amelyet megmondott neki Elizeus. És egyre nőtt a gyerek. Történt pedig, amikor kiment a fiú az apjához, az aratókhoz, azt mondta apjának: „Jaj, a fejem! Jaj, a fejem!” Apja pedig szólt a szolgájához: „Vidd haza őt az anyjához!” És elvitték őt az anyjához, és annak térdén feküdt délig, és meghalt. Felvitte és lefektette őt az Isten emberének ágyára, bezárta őt és kiment. És odahívta férjét, és azt mondta neki: „Küldj nekem egy szolgát és egy szamarat! Elsietek Isten emberéhez, aztán majd visszajövök.” Az pedig így szólt hozzá: „Minek mész oda ma? Sem újhord nincs, sem pedig szombat.” Az pedig így felelt: „Hagyj engem békén!” És megnyergeltette a szamarat, és szólt a szolgájához: „Hajts, menj, ne hagyj fel az ügétessel, amíg nem szólok neked! Jöjj, indulj, és menj az Isten emberéhez a Kármel hegyére!” Az elindult, és meg is érkezett az Isten emberéhez a Kármel hegyére. S történt, hogy amikor Elizeus látta őt feléje közeledni, így szólt szolgájához, Giezihez: „Nézd csak, ott a szunemi asszony! Fuss eléje és kérdezd meg, hogy békességben van-e, és hogy van a férje és a gyereke!” Az pedig igennel felelt. Amikor pedig odaért Elizeushoz a hegyre, átkarolta lábait. De odalépett Giezi, hogy ellökje onnan. Elizeus pedig azt mondta: „Hagyd őt, mert nagyon fáj a lelke, s az Úr elrejtette előlem, és nem tárta föl azt nekem!” Az asszony pedig azt mondta: „Én kértem-e a fiút uramtól? Nem mondtam-e neked, hogy ne hitegess engem?” Erre így szólt Elizeus Giezihez: „Övezd föl derekadat, és vedd a kezébe az én botomat, és ereddj: Ha találkozol valakivel, ne is köszöntsd, ha pedig, az mondana neked áldást, ne válaszolj, hanem tedd a botomat a fiú arcára!” így szólt a fiú anyja: „Az élő Úrra és élő lelkedre mondom, hogy el nem hagylak téged.” És fölkelte Elizeus, és elindult utána. Giezi pedig előtte ment el, és rátette a botot a fiú arcára, de nem volt sem hang, s nem is hallatszott semmi. Visszatért eléje, és jelentette neki: „Nem kelt fel a fiú!” Ekkor bement Elizeus is a házba, és rázárta kettőjükre az ajtót, és imádkozott az Úrhoz. Aztán fellépett, és ráfeküdt a fiúra, száját a szájára tette, szemeit a szeméire, kezét a kezére, és meggörnyedt fölötté, és fölmelegedett a fiú teste. És leszállt, majd járkált a házban fel és alá, aztán újra fellépett és ráborult a fiúra hétszer, és a fiú felnyitotta a szemét. Erre Elizeus Giezihez kiáltott, és ezt mondta: „Hívd hozzám a szunami asszonyt!” És odahívta őt. Amikor pedig bement, ezt mondta neki Elizeus: „Vedd a fiadat!” Erre bement az asszony, a lábaihoz, majd pedig a földre borult, végül vette a fiát és kiment.

13. olvasmány: Izajás próféta jövődölésének olvasása (63,11-64,4)

Hol van az, aki kihozta a tengerből nyájának pásztorát? Hol van az, aki beléjük helyezte a Szentlelket, s aki jobbjával vezette Mózeszt, az ő dicsőséges karjaival? Kettéválasztotta a vizet az ő színe előtt, hogy örök nevet szerezzen magának. A mélységen keresztül vezette őket, mint a lovat a pusztában, és nem fáradtak el; hanem úgy voltak, mint a csorda a legelőn. Az Úrtól szállt le a Lélek, amely vezette őket, így vezetted népedet, hogy dicső nevet szerezzen magadnak. Tekints le az égből és figyelj reánk szent és dicsőséges lakhelyedről! Hol van most heves buzgalmad és erőd; hol van bőséges irgalmad és könyörületed, amellyel elviseltét minket? Te vagy a mi Atyánk! Mert Ábrahám nem tud rólunk és Izrael sem ismer föl minket, de te, Urunk, Atyánk, szabadíts meg minket! Kezdetől fogva rajtunk van a neved. Miért engedted, hogy letérjünk, Urunk, a te utadról? Miért keményítetted meg szívünket, hogy ne féljünk téged? Fordulj felénk újra, a te szolgálóidért, a te örökséged nemzetségeiért, hogy legyen egy kis örökségünk a te szent hegyeden! Mert olyanokká lettünk, mint kezdetben, midőn még nem uralkodtál rajtunk, s mintha nem is a te neved szerint hívnának minket.

(64. fejezet) Ha megnyitod az eget, megrettennek tőled a hegyek, és elolvadnak, mint a viasz a tűz színe előtt, és tűz égeti meg ellenségeidet. Megnyilatkozik majd a te neved ellenségeid körében, és a nemzetek zavarba jönnek színed előtt. Midőn dicsőséges dolgokat cselekszel, megrendülnek majd a hegyek. Sohasem hallottunk más Istenről, és nem is láttak szemeink mást, csak téged és a te műveidet, amelyeket az irgalmadra várókkal cselekszel. Mert ez fogadja majd azokat, akik igazságot cselekszenek, és megemlékeznek a te utaidról.

14. olvasmány: Jeremiás próféta jövődölésének olvasása (38,31-34)

Íme, jönnek majd napok, mondja az Úr, amikor szövetségre lépek Izrael házával, és új szövetséget kötök Júda házával. De nem olyan szövetséget, amelyet atyáikkal kötöttem, azon a napon, amikor kézen fogva kivezettem őket Egyiptom földjéről, mert ők nem maradtak hűségesek szövetségemhez, ezért én is elhanyagoltam őket – mondja az Úr. Mert ilyen lesz a szövetség, amelyet Izrael házával kötök, hogyha elérkeznek azok a napok, mondja az Úr: törvényemet elméjükbe vésem, és szívükbe írom azokat, és Istenük leszek, ők meg az én népem lesznek. És senki sem tanítja majd a társát és a testvérét arra, hogy „ismerd meg az Urat”, mert mindnyájan ismernek majd engem a kicsiktől a nagyokig, mivel megbocsátom gonoszágaikat, és bűneikre többé nem emlékezem.

15. olvasmány: Dániel könyvének olvasása (3,1-88)

Nabukodonozor király uralkodásának tizennyolcadik évében arany bálványt készíttetett, amelynek magassága hatvan könyök, szélessége pedig hatkönyöknyi volt, és Babilon tartományában, Deir mezején állíttatta föl azt. Aztán rendeletet adott ki, hogy gyűjtsék össze a fejedelmeket és hadvezéreket, a helytartókat, kormányzókat és uralkodókat, a hatalmasokat és tartományi előljárókat annak a bálványszobornak a fölvatására, amelyet Nabukodonozor király állíttatott föl. Egybe is gyűltek a helytartók, a fejedelmek és hadvezérek, a kormányzók és uralkodók, a hatalmasok és a tartományi előljárók annak a bálványszobornak a fölvatására, amelyet Nabukodonozor király készíttetett, és megálltak a bálványszobor előtt. A hírnök pedig hangosan kihirdette: „Parancs szól hozzátok, népek, törzsek és nyelvek: Mihelyt meghalljátok a harsonának, a pásztorsípnak és a citerának, a lantnak és hárfának és az összes többi hangszernek a hangját, leborulva imádjátok az aranyszobrot, amelyet Nabukodonozor király állíttatott. Aki pedig nem borul le és nem imádja, az még ebben az órában a kemencébe kerül, melyben a tűz meg van gyújtva!” Akkor tehát, mihelyt a népek meghallották a trombita, pásztorsíp és citera, a lant és hárfá és az összes többi hangszer hangját, minden nép, törzs és nyelv leborulva hódolt az arany bálványszobor előtt, amelyet Nabukodonozor király állíttatott. Ugyanakkor káldeus férfiak álltak elő, akik bevádolták a zsidókat Nabukodonozor királynál: „Király, örökké élj! Te, király, parancsot adtál arra, hogy minden ember, aki meghallja a harsonának, a pásztorsípnak és a citerának, a lantnak és hárfának és az összes többi hangszernek a hangját, és nem imádja leborulva az aranyszobrot, az tüzes kemencébe kerüljön. Vannak itt olyan zsidó férfiak, akiket a babiloni tartomány ügyeinek intézésével bízta meg: Sedrák, Misák és Abdenágó, s akik mégsem engedelmességek, király, a te parancsodnak, és isteneidet nem imádják, az aranyból készíttetett bálványszobrod előtt pedig nem hódolnak.” Ekkor Nabukodonozor felindultan és haragosan megparancsolta, hogy vezessék elő Sedrákot, Misákot és Abdenágót. S a király elé vezették őket. Szólt hozzájuk Nabukodonozor, és ezt mondta: „Igaz-e, Sedrák, Misák és Abdenágó, hogy isteneimet nem imádjátok és az aranyból készíttetett szobrom előtt nem hódoltok? Most hát alkalmat kaptok arra, hogy amikor majd meghalljátok a harsonának, a pásztorsípnak és a citerának, a lantnak és hárfának és az összes többi hangszernek a hangját, leborulva imádjátok a bálványszobrot, amelyet felállíttattam. Ha pedig nem hódolnátok előtte, még abban az órában égő tüzes kemencébe vettelek titeket: s ugyan ki az az Isten, aki megment titeket a kezem közül?” Felelt erre Sedrák, Misák és Abdenágó, és ezt mondták Nabukodonozor királynak: „Nincs szükség rá, király, hogy feleljünk erre a kérésedre. Az Isten, akit mi imádunk, van olyan erős, hogy kiragadjon bennünket a tüzes kemencéből is, és megmentsen bennünket kezéd közül. De, még ha nem is tenne így, tudd meg király, hogy isteneidet nem imádjuk, és az aranyból készíttetett bálványszobrod előtt nem hódolunk!” Akkor Nabukodonozor király haraggal telt el, és arcának színe elváltozott Sedrák, Misák és Abdenágó láttán. Meghagyta, hogy a kemencét hétszerte jobban fűtsék be, amíg egészen forró nem lesz. Aztán serege legerősebb vitézeinek azt parancsolta, hogy kötözzék meg Sedrákot, Misákot és Abdenágót, és vessék be őket a kemencébe,

amelyben már égett a tűz. Erre azok a férfiak megkötözték ezeket, és nadrágostól, süvegestül és ruhástul bevették őket a tüzes kemence közepébe. És mivel a király parancsát szigorúan vették, és a kemencét szerfölött befűtötték, a lobogó tűz megölte azokat a férfiakat, akik bedobták Sedrákot, Misákot és Abdenágót a kemencébe. Azok hárman pedig, Sedrák, Misák és Abdenágó, megkötözve a tüzes kemence közepébe estek, de aztán jártak-keltek a láng közepette, énekükkel dicsőítve Istent és áldva az Urat. Fölállt Azariás, és száját imára nyitva ezeket mondta a tűz közepette: „Áldott vagy Urunk, atyáinknak Istene, dicséretes és dicsőséges a te neved mindörökké! Mert igazságos vagy mindenekben, amit velünk tettél, és minden cselekedeted igaz, s egyenesek a te utaid, és minden ítéleted igazságos. Igaz ítéletet tettél ugyanis mindenekben, amikkel minket sújtottál, s atyáink szent városát, Jeruzsálemet; igaz ítélettel mérted reánk mindezt bűneink miatt. Mert vétkeztünk, és törvényedet megszegve elpártoltunk tőled, mindenben vétkeztünk, és parancsaidra nem ügyeltünk. Nem tartottuk be és nem teljesítettük, amit parancsoltál, hogy jól legyen dolgunk. Amit tehát reánk mértél, és amit cselekedtél velünk, mind igazságos ítélettel cselekedted. Törvénszegő ellenségnek, gyűlöletes hitszegőknek kezére adtál, gaz királynak, a leggonoszabbnak az egész földön, így most a szánkat sem nyithatjuk ki, szégyen és gyalázat lett szolgálád és tisztelőid osztályrésze. Ne szolgálta ki minket mindörökké a te nevedért, és ne bontsd fel szövetségedet, s ne vond meg tőlünk irgalmadat Ábrahámért, a te kedveltedért, Izsákért, a te szolgálóért, és Izraelért, a te szentédért, kiknek megígérted, hogy megsokasítod utódaikat, mint az ég csillagait, és mint a tengerpart fővényét! Mert kisebbek lettünk, Urunk, minden népnél, és megaláztak vagyunk ma szerte a földön bűneink miatt: s nincs jelenleg sem fejedelmünk, sem prófétánk, se vezérünk, sem égőáldozatunk, sem hálás felajánlásunk, sem tömjénáldozatunk, és helyünk sincs, ahol színed elé tehetnénk zsenge termésünket, hogy elnyerhessük irgalmadat. De fogadd kegyesen megtört szívünket és alázatos lelkünket, mint kosokból és bikákból, ezernyi kövér bárányból álló áldozatot! Így legyen kedves ma előtted a mi áldozatunk, mert nem szégyenülhetnek meg azok, akik benned bíznak. Most teljes szívvel követünk és félünk téged, színedet keresve. Ne engedd, hogy szégyent valljunk, hanem bánj velünk könyörülettel, nagy irgalmasságod szerint! Szabadíts meg minket csodás tetteiddel, és dicsőítsd meg a te nevedet, Urunk! Szégyenüljenek meg mindazok, kik rosszat tesznek szolgálóiddal, maradjanak alul erejükkel és hatalmukkal, s enyésszen el erejük! Hadd tudják meg, hogy egyedül te, az Úr, vagy az Isten és dicsőséges szerte a földön!” A király szolgálói pedig, akik bedobták őket, egyre fűtötték a kemencét kőolajjal, gyantával, kóccal és rőzsével. Végül a láng negyvenkilenc könyöknyire kicsapott a kemencéből. Elérte és elégette a káldeusokat, akiket a kemence körül talált. Az Úr angyala pedig leszállt a kemencébe Azariáshoz és társaihoz, és kihajtotta a tűz lángját a kemencéből. Olyanná tette a kemence kellős közepét, mintha harmatos szellő fújdogált volna benne. Őket a tűz egyáltalán nem érte, nem sértette és meg sem zavarta. Akkor a kemencében mindhárman egy szájjal magasztalták, áldották és dicsőítették Istent, a következőképpen:

„Áldott vagy Urunk, atyáinknak Istene,
föltrebb dicséretes és magasztalt mindörökké.
Áldott vagy te dicsőséged szent templomában,
föltrebb dicséretes és magasztalt mindörökké.
Áldott vagy te, ki átlátod a mélységeket, és a kerubokon ülsz,
föltrebb dicséretes és magasztalt mindörökké.
Áldott vagy te országod dicsőséges trónján,
föltrebb dicséretes és magasztalt mindörökké.
Áldott vagy te az ég boltozatán,
föltrebb dicséretes és magasztalt mindörökké.”

Mindnyájan fölállva éneklük refrénként 6. hangon.

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

A fölolvás pedig folytatja a három ifjú énekét, s minden vers után megáll, hogy a nép megismételhesse a refrént.

Áldjátok az Urat, az Úrnak minden művei,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Erre mindnyájan megisméltük a refrént.

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, az Úrnak angyalai, és ti, egek,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, az egek fölötti összes vizek, s az Úr minden serege,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, nap, hold és az égnek csillagai,

dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, minden záporosó és harmat, s minden szélfuvallat,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, tűz és forróság, hideg és hőség,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, harmat és hóvihár, jég és hideg,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, dér és hó, villámok és fellegek,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, föld, hegyek és halmok, s a föld minden növénye,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, források, tengerek és folyók,
halak és minden vízben úszó lény,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, égi madarak, vadak és minden barmok,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, emberek fiai, áldja Izrael az Urat,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, az Úrnak papjai, ti, az Úrnak szolgálói,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, igazak szellemei és lelkei, szentek és alázatos szívűek,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, Ananiás, Azariás és Misáél,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjátok az Urat, apostolok, próféták, és az Úr vértanúi,
dicsérjétek és magasztaljátok őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Áldjuk az Atyát, a Fiút és a Szentlelket,
dicsérjük és magasztaljuk őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Dicsérjük, áldjuk, imádjuk az Urat, énekeljük az Urat, és magasztaljuk őt mindörökké!

Az Urat áldjátok, * **és** magasztaljátok mindörökké!

Ezután kis ekténia következik. Azután rögtön a Háromszorszent helyett háromszor.

Akik **Krisztusban keresztelkedtetek**, Krisztusba **öltözködtetek**. Alleluja!

Erre nem mondunk zsoltárt, hanem rögtön a prokiment.

Az egész föld imádjon téged és énekeljen néked, * s mondjon dicséretet a te **nevednek!**

Elővers: Örvendeztetek az Úrnak, minden föld, mondjatok dicséretet az ő nevének!

Alleluja... **helyett minden versre ezt ismétljük:**

Kelj föl Isten, ítélj meg a földet, mert neked jut örökségül minden nemzet!

Előversek: Isten megáll az istenek gyülekezetében, és ítéli abban az isteneket.

Meddig ítékeztek álnokul, meddig pártoljátok a bűnösöket?

Védjétek meg az árva és a szűkölködő jogát, szolgáltatassatok igazságot a megalázottnak és a szegénynek!

Mentsétek meg a nyomorgót és a szegényt, és szabadítsátok ki a bűnös kezéből!

De ők nem tudják ezt és nem értik, sötétségben járnak, rendüljön meg a föld minden alapja.

Én mondtam: istenek vagytok és a Magasságbeli fiai mindnyájan, mégis meghaltok mint emberek, és mint a főemberek bármelyike, elhullotok.

Szent Máté evangéliumának olvasása.

S folytatódik Nagy Szent Bazil Isteni Liturgiája.

A kerub-ének helyett a következő tropárt énekeljük 8. hang

Hallgasson minden emberi test, * és félve és rettegve álljon, * és semmi földit magában ne gondoljon.
* Mert a királyok Királya * és az uralkodók Uralkodója jön, * hogy magát feláldozza, * és a híveknek eledelül adja. ** Előtte mennek az angyali rendek, * az összes Kezdetek és hatalmak, * a sokszemű Kerubok és a hatszárnyú Szeráfok, * arcukat elfödve és ezen éneket hangoztatva: * Alleluja, alleluja, alleluja.

Áldozási vers 4. hang

Mintegy álomból fölserkent az Úr és föltámadt, üdvözítvén minket.

A Szent Liturgia befejeztével a pap kiosztja a maradék kenyeret, és utána megáldja a kenyeret és a bort. Figyelni kell arra, hogy amikor befejeződik a templomi szolgálat, már az est második órája kezdődik. Az elbocsátó után a helyünkön ülve maradunk, s a testvéreknek egy darab kenyeret s fűgét vagy datolyát adnak, meg egy pohár bort is. Azután figyelemmel hallgatjuk az Apostolok Cselekedeteinek olvasását.

Amikor aztán eljön az ideje, az oltárszolga meggyújtja a templom minden gyertyáját, bemegy, jelt ad, s a felolvasó abbahagyja a felolvasást, mert bemegyünk a templomba az éjféli szolgálat végzésére.

A pap áldást mond.

Mi elmondjuk a Háromszorszentet és a következőket:

Jertek, boruljunk le és imádjuk...

Háromszor.

Aztán az 50. zsoltár.

Majd elénekeljük a nagyszombati kánont, az irmoszokat kettő, a tropárokat 4 előversre.

A III. óda után a nagyszombati kathizmat vesszük.

A Te sírodat...

Utána Szent Epiphániosz beszédét lehet felolvasni: „*Miért van ma nagy csend?*” – illetve Aranyszájú Szent Jánosnak Szent Máté evangéliuma végéhez fűzött magyarázatát vagy Szent János evangéliumáról írt feltámadási beszédét.

A felolvasás befejezése után elénekeljük még a következő három ódát. A VI. óda után a nagyszombati kontákat.

Ki a mélységet elzárta...

S az ikosz:

Keresztre emelik fel...

Aztán ismét olvasmány következik, majd az utolsó három óda.

A kilencedik óda után Háromszorszent és tropár.

Midőn leszállottál a halálhoz...

Ekténia.

Elbocsátó.